Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

30962

ԳԻՐՔ
ՍԿԶԲՄՈՒՆՔՑ ԴԱՒԹԻ

ՏՊԱԳՐԵԱԼ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Տ. Տ. ԳԷՈՐԳԱՅ ԱՋԳԱՍԷՐ
ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾՆՏԻՐ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ
ՀԱՅՈՑ

ԵՒ Ի

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՑ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ
ՏԵԱՌՆ ԵՍԱՅԵԱՅ ՎԵՀԱՓԱՌ
ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ Ի

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍՈՑ
ՏԵԱՌՆ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱՇԱԽՂ
ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԿՈՄՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԻՒՀԷՆՏԻՊԵԱՆ

1868

30962

ԳԻՐՔ
ՍԿԶԲՄՈՒՆՔՑ ԴԱՆԻԷԼԻ

ՍԱՂՄՈՍ Ա.

Բաներեալ է այլ որոշ պատանեաց ի գերութիւն տանելոյ. ի ճանապարհի մերձաւորութեան նոցա ի Երուսաղէմ, և յանդիմանութիւն նոցա ի Բաբելոն:

Եւ յորում ամսում ի թագաւորութեան նորա, և յորում տարում իշխանութեան նորա ի Բաբելոն. և ելիցի նա ի գերութեան տանել զնոսա, որ անկեալ է ի գերութեան Երուսաղէմայ:

Որ պատուական էր ի ժամանակի, և անկեալ էր ի գերութեան ի ճանապարհի. և

զամենայն զոր ինչ արասցէ, յա-
ջողեսցի նմա։

11 այսպէս են ամբարիշտք, և ոչ
այնպէս. այլ որպէս զհող, զոր հո-
ւէ հողմ՝ ի վերայ երեսաց երկրի։
11ան այսպարիկ ոչ յարիցեն ամբա-
րիշտք ի դատաստան, և ոչ մեղա-
ւորք ի խորհուրդս արդարոց։
Գիտէ Քանիէլ տէր զճանապարհս
արդարոց. ճանապարհք ամբարիշ-
տաց կորիցեն։

Տուն ՀՀ։

ՍԱՂՄՈՍ Բ.

Անշէրնագիր ի ձեռագիցս. երկրին սորա քան. մի հա-
մար են։

Ընդէր խառնեցան հեթանոսք, և
ժողովուրդք խորհեցան ի տունս։
Յանդիման եղեն թագաւորք երկ-
րի. և իշխանք ժողովեցան ի մի-
ասին ընդդէմ տեառն և ընդդէմ օծե-
լոյ նորա։
Խզեսցուք զկապանս նոցա, և կո-
րընկեսցուք ի մէնջ զլուծ նոցա։

Ընակեան յերկինս ցնծասցի
զնոքօք, և ամէն ասհամարհեսցէ
զնոսա։
Յայնժամ խօսեսցի ընդ նոսա բար-
կութեբ իւրով, և սրտմտութեբ իւ-
րում խռովեցուսցէ զնոսա։
Ես կացի թագաւոր՝ ի վերայ
Սիովնի սրբոյ լերին իմոյ,
պատմել զհրամանս տեառն։
Տէր ասաց ցիս որդի իմ ես դու,
և ես այսօր ծնայ զքեզ։
Խնդրեա յինէն, և տացբ քեզ զհե-
թանոսս ի ժառանգութիւն, և իշ-
խանութիւն քեզ ընդ ամենայն
ծագս երկրի։
Յոտն եկիր։
Ընդ ամենայն ազգս տառապանա-
կիսաեաս, և որպէս զանօթի բըր-
նի վիշտս ցնոսա։
Արդ թագաւորք՝ զայս ի մտի ա-
ռէք. և խրատեցարուբ ամենե-
քեան, որ դատէք զերկիր։
Ծառայեցէք տեառն երկիւղիւ, և
ցընծայէք առաջի նորա դողու-
թեբ։

ընկալարուք զնորա, զի մի՛
բարկասցի տէր, և կորնչիցի՛ ի ճա-
նապարհացն արդարութեան։
Զի բարկութիւն նորա յորժամ բորբոքեսցի
ի ժամանակի՝ երանի՛ ամենեցուն՝ որք յուսա-
ցին ի նմա։

Տուն ժդ։

ՍԱՂՄՈՍ Գ

Սաղմոս դաւթի. ՚ի ժամանակի՝ ջի փախուցեաւշ էր նա յե-
րեսաց աբիսաղոմայ որդւոյ իւրոյ։

Տէր՝ զի բազումք եղեն նեղիչք իմ,
և բազումք յարեան ՚ի վերայ իմ։
Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ,
թէ չիք փրկութիւն նորա աս-
տուածն իւր։
Եւ դու տէր՝ օգնական իմ ես,
փառք իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ
իմոյ։
Ձայնիւ իմով առ տէր կար-
դայի, և լուաւ ինձ ՚ի լերինն սրբու-
թեան իւրմէ։
Ես ննջեցի և ՚ի քուն եղէ. զարթե-

եայ՝ և տէր ընդունելի լամ է ։
Ալ երկեայց ես՝ ի բնութեան զօրացդ
նոցա, զի շուրջանակի պատեալ
պաշարեալ պահէին զիս ։
Էրի տէր՝ և վերակեաց զիս աստուածդ
իմ. զի դու հարեր զամենեան,
զի ես ընդ իս ի չնաման՝ ի տա-
բապարտուց. և պատմանս մե-
ղաւորաց վիշտեացես ։
Տեառն է վերակուխն. ի վերայ ժո-
ղովրդեան քոյ օրհնութիւն քո ։
Տուընք ի գոբգիա իբր ։

ՍԱՂՄՈՍ Դ.

Ի գոտւոյն օրհնութեան. Սայմասեցւոյ ձայնի ։

Ի կարդալ իմում տուր ինձ ատե-
ութիւն ի քեզ տալ ինձ տուր
թեթեւ ի ծանրանալ ինձ ամենայն
մեղաց իմոց. ընդէր մերձ ինձ
խոտորեալդ. ընդէր մերձ ինձ
մարդոյն՝ որում չիք ինչ ի բե-
րանն, և խոնարհեալ զատուիմ ։

Յանդերձ ըզ սքանչելին սրտի
առ սրբոյն խոստ. և առ լսելիք
ինձ ՚ի կատարել խոստ առ Նա։
Բարկանայք՝ և մի մեղանչէք. զոր
ինչ ասէք ՚ի սիրտս ձեր, յանկր
զինա ձեր ողջացարուք։
Ասաուսկէք պատարագս արդարու-
թեան, և յուսացարուք ՚ի տէր։
Բազումք ասէին թէ, ո՞ցուցէ մեզ
զբարութիւն. Նշանեցաւ ա-
մեզ լոյս երեսաց քոց. և եռուր
ուրախութիւն սրտից մերոց։
Ի պտղոց ցորենոյ գինւոյ՝ և ձիթոյ
իւրեանց լցուցին զիւսա։
Խաղաղութիւն յայտ ո՛ ՚ի աշխարհէս
ցուք և գործիցուք. զի զսա տէր
միայն առանձին յուսով քո բնակ-
եցուցեր զմեզ։

Տա՛նք փ։

ՍԱՂՄՈՍ Ե.

Ի կատարած Ջեան Քիճակեշցին. Սաղմոս գաւթի։

Բանից խնդաց ունկն դիր առ ինձ,
և մոռասցիս զժողովուրդ քո։

Ոչ մէկ դու ասասուած կամ մարդ
դիման լինիլ առ քեզ։
առաւօտս պատրաստ եղէց, յանդ
ւօսս լուսոյս ձայնի իմում. ընդ
ես դիքեղ աղաչեմ ոչեր ընդ առա
ջի։ Ամէն։

Վեհասուն ես իմոյն զառա։
նորինոմեալ ես ինձ. կոտորանես զա
մենայն. դատաստանի զոր գործեն զա
նիրաւացիքն դու. վասն ամենայնի
ոչ հաճիս դու ասասուած իմ զանօ
րէնութիւն։ Եւ ոչ բնակիցի առ
քեզ չարն, և անիծեալ մի բնա
կեսցի առաջի աչաց քոց։

Ատեցեր զամենայն գործեն զա
նիրաւութեան. կորուսանես զա
մենայն զխօսեալս զսուտ. վասն
այրի մարդոյ և նենգաւորի
գարհուրեսցի Տէր։ ասասուածդ
իմ, և երկրպագեցից ի տա
ճարի սրբութեան քում։
։ Եւ ես ի քում առատութեան
քում մտից ի տունդ քո, և երկրպա
գեցից ի տաճարի քում սրբի ի
երկիւղի քում։

տուվթիւն. և սիրտք նոցա նման
բեռալք են։

Արդ ես զերբեզմանիք բաց են կոկորդ
նոցա. և լեզուօք խրեանց նենդ
գործէին։

Զարկ եղեն ի բերան նոցա։

Գինձատացն. և բնակեսցին զոհ
ի նոսա։

Զարծեսցին ի բեզ սիրելիք անո
ւան քո, զի օրհնեսցես զոհ զար
դարն. տէր սրտակից լինու հաճո
թեամբ քո պատակեցեր զնոսա։

Տունք ժբ։

ՍԱՂՄՈՍ Զ.

Ի կատարած ընդ օրհնութեան ձուան ուխերտաց. Սաղմոս դաւթի։

Տէր մի սրտմտութեամբ քում յան

դիմաներ զիս, և մի՛ բարկու-
քով խրատեր զիս։
Ողորմեա ինձ աեր, զի հիւան-
եմ ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռ-
ոմբեցան ոսկերք իմ։
Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ՝ և դու
աեր մինչեւ յե՞րբ։

Դարձիր աեր և փրկեա զանձն իմ.
կեցո զիս աեր ընդ ողորմութեան
քում։
Ոչ ոք ունի ի մահու յիշել զքեզ.
կամ ի դժոխս խոստովանեսցի աո-
ւո՞ք քեզ։
Վատակեցայ ես ի հեծութենէ իմմէ
մեր. լուացի զամենայն գիշեր
զմահիճս իմ, և արտասուօք իմովք
զանկողինն իմ թացի։

Խռովեցաւ ի սրտմտութենէ ակն իմ.
և մաշեցայ ես ի վերայ ամենայն
թշնամեաց իմոց։
Ւբաց կայեք ինձմէ ամենեքեան,
զի ձայն լացման իմոյ։

լուսաւ տէր աղօթից իմոց . և տէր
զինեղուսածս իմ ընկալաւ ։
Ընդհանրական և խոստովանական յոյժ ա
ղեղային իմաստիւք իմ . զարձցին յե
տս և ամաչեսցեն յոյժ վաղվաղա
կի և խոստովանին ։
Տուն ժ ։ գոլգիայ ։

ՍԱՂՄՈՍ Է ։

Սաղմոս Դաւթի . ջոր ասաց տեառն ձախն քանին քու-
եայ որպուդ ձիմենայ ։

Տէր աստուած իմ՝ի քեզ յուսա
ցայ , փրկեա զիս , և յամենայն
հալածչաց իմոց ապրեցո զիս ։
Գուցե երբեք յափշտակիցէ որպէս
առիւծ զանձն իմ . ոչ ոք լիցի որ
փրկիցէ , և ոչ այն՝ որ ապրեցու
ցանիցէ ։
Տէր աստուած իմ եթէ արարի զայս .
և եթէ լիցին անօրէնութիւն ի ձեռս իմ ։
եթէ հատուցի երբէք այնոցիկ , զի
հատուցին ինձ չար . անկեայց և
ես՝ի թշնամեաց իմոց ընդատեան ։

Յալածեսցէ սպա թշնամին զանձն
իմ. հասցէ և կոխեսցէ յերկիր
զկեանս իմ, և զփառս իմ ՚ի հող
բնակեցուսցէ ։
Ելի տէր բարկութեամբ, և բարձր
ցեր ՚ի սպառիլ թշնամեաց իմոց ։
Զարթիր տէր ինձ ՚ի հրամանս
քո՝ զոր պատուիրեցեր. և ժողով
ժողովրդոց շուրջ եղիցին քեզ ։
Վասն այսորիկ ՚ի բարձունս դարձ
ուր. և ուր դատէ զժողովուրդս ։
Դատ արա ինձ տէր ըստ արդա-
րութեան իմոյ, և ըստ ամբ-
ծութեան իմոյ՝ որ յիս ։
Կատարեսցին չարութիւնք ՚ի վեր մեղաւո-
րաց, և յաջողեսցես դու արդարոյ ։
Ո՛ քննէ սիրտս և զերիկամունս
ինձ արդար. յիրաւի է օգնութի
ինձ յաստուծոյ՝ որ ապրեցուցանէ
զայնոսիկ, որք ուղիղ են սրտիւք ։
Աստուած դատաւոր արդար՝ հզօր
և երկայնամիտ, որ ոչ ածէ զբար-
կութիւն իւր զօրդանապատ ։

Ընաթել ոչ գառնությ առնա, զոր
առեր իւր սրեալ է և զաղեղն իւր
լարեալ. և ՚ի նմա պատրաստեալ
է զանօթս մահու, և զինեաս իւր
այրեցեալք է դարձեալ:

Ահաւասիկ երկնեաց զանօրէնու-
թիւն. յղացաւ զգաւս, և ծնաւ
զխոտորումն եղէց առաջի բուռ ար-
դարոց նորա. և առագաստ
զիջելոյ ձեռն իւր ինձէն:

Ի վերայ գազանաց ՚ի վերայ նորա անօրէ-
նի, ի վերայ գազանաց ձեռն նորա. և
դարձցին ցաւք ՚ի գլուխ նորա:

և գարձեալ:

Ի ներքս անկեալ ՚ի խորխորատ՝ զոր
արարին, ընկղմեցաւ:

ՍԱՂՄՈՍ Ը.

Ի կատարած ՚ի վերայ հինգհանոցն . Սաղմոս Դաւ.թի :

Տէր տէր մեր, զի սքանչելի է ա-
նուն քո ՚ի վերայ ամենայն երկրի:

30672

Յամբարձաւ մեծ վայելչութի՛ քո
՚ի վերոյ քան զերկինս. ՚ի բերանոց
մանկանց տղայոց և ծանդեսից
հաստատեցեր զօրհնութի՛ւն։
Վ՚ան թշնամեաց քոց տէր, զի
եղծցի թշնամին և հակառակորդն։
Տեսից զերկինս զգործս մատանց
քոց, զլուսին և զաստեղս՝ զորս
դու հաստատեցեր։
Ո՞վ է մարդ, զի յիշես դու զնա.
կամ որդի մարդոյ, թէ այց ինչ
արասցես դու նմա։
Փոքր ինչ խոնարհ արարեր զնա
քան զհրեշտակս քո. փառօք և
պատուով պսակեցեր զնա, և կա-
ցուցեր զնա ՚ի վերոյ ամենայն
ձեռակերտաց քոց։
Ամենայն ինչ հնազանդ արարեր
՚ի ներքոյ ոտից նորա, զխաշն և
զարջառ և զամենայն ինչ։
Նա և զերկ վայրի, զիժռունս
երկնից, և զձկունս ծովու՝ որք
շրջին ընդ շաւիղս ծովու։

Տէր տէր մեր, զի սքանչելի է ա-
նուն քո ՚ի վերայ ամենայն երկրի։

Տուն թ։ Գոքզայս լիզ։

ՍԱՂՄՈՍ Թ.

Ի կատարած, վասն գաշտնեացն որդւոյ. Սաղմոս դաւթի։

Խոհացայց զքէն տէր բոլորով
սրտիս իմով. պատմեցից զամե-
նայն սքանչելիս քո։
Ուրախ եղէց և ցնծացայց ՚ի քեզ.
սաղմոս ասացից անուան տեառ-
նըդ բարձրեալ։
Դառնալ յետս թշնամեաց ի-
մոց, տկարասցին և կորիցեն յե-
րեսաց քոց։
Արարեր զդատաստանս իմ և զի-
րաւունս. նստար յաթոռ՝ դա-
տաւոր արդարութեան։
Յաստեցեր ՚ի հեթանոսս, և կոր-
եաւ ամբարիշտն. զանուանս նո-
ցա ջնջեցեր յաւիտեան յաւե-
ւոնէից. և թշնամին զէն սպա-

կատեաց մինչ խոտաւ ։

Ո՞..քաղաքս աւերեցեր, և կորեաս
յիշատակ նոցա աղաղակաւ ։
Ստուած կայ՝ և ձեզ յաւիտեան.
պատրաստ արար զաթոռ իւր ՚ի
դատաստան ։
Ինքն դատե զաշխարհս արդարութե,
և ժողովուրդս իւր ուղղութե ։
Եղև աեր ապաւէն անանկի, օդնա
կան ՚ի ննեղութե ՚ի դէպ ժամանակի ։
Յուսացին ՚ի քեզ սակնեբեանց տք
գխտեն զանուն քո. զի ոչ լծողես
զայնոսիկ, զոք խնդրեն զքեզ տէր ։
Սաղմոս ասացէք տեառն՝ որ բըր
նակեալն է ՚ի սիօն. պատմեցէք ՚ի
գործս նորա ։
Խնդրել զարեան նոցա՝ յիշեաց.
և ոչ մոռացաւ աեր զաղաղակս
տնանկաց ։
Ողորմեա ինձ տէր՝ և տես զխոնար
հութիւն իմ ՚ի թշնամեացիմոց. ո բար
ձըր արարեր զիս ՚ի դրանց մահու ։
Որպէս ապաստանեցից զամենայն օրհ

Նուխա քո՛ւ դրունդ ստեր սիօնի,
և ցնծացայց ՚ի փրկութե՛ քում։
Ընկլան հեթանոսք յատականութե
իւրեանց՝ ղոր արարին. և որոգայթ՝
ղոր թագուցին, առկէ ղտան նոցա։
Ա՛նտէն տէր յառնել ղդատաս
տանս իւր. և ՚ի գործս ձեռաց
իւրեանց կատեցին մեղաւորք։
Դարձցին մեղաւորք անդրէն ՚ի
դժոխս. և ամենայն հեթանոս
որք մոռացան զաստուած։
Ա՛յ խաչտա մոռանայ տէր զաղքա
տն. համբերութիւն ունանկաց
մ՚ի կորիցէ խաչտա։
Ելո՛ տէր՝ և մ՚ի զօրացի՛ մարդ. դա
տեցին հեթանոսք առաջի քո։
կացո տէր օրէնադիր ՚ի վերայ նո
ցա. և ծանիցեն հեթանոսք՝ թէ
մարդիկ են։
Ընդէ՞ր տէր՝ կացեր ՚ի հեռաստա
նէ. անտես արարեր ՚ի դէպ նե
ղութեան ժամանակի։
Յամբարտաւանիլ ամբարշտին՝ այ

ու աղքատն. արգելքին ՚ի խոր-
հուրդս իւրեանց, զոր և խոր-
հեցան։

Օ՛ն գովի մեզաւորն ՚ի ցանկու-
անձին իւրոյ. որ զրկէն. և նա գովի։
կակ ընդէր բարկացոյց մեզաւորն
զաստուած, ըստ բաղում բար-
հուեան իւրում, թէ ոչ խնդրի։
ՈՎ է ՆԱ առաջի աչաց նորա, պիղծ
են ճանապարհք նորա յամ ժամ։
Բարձրեալ են խրատուն՛ք յերեսաց
նորա. ՚ի վերայ ամենայն թշնամ
եաց իւրոց տիրեսցէ։
Ասաց ՚ի սրտի իւրում, թէ ոչ սասա
նեցայց ազգէ յազգ առանց չարի։
Ընծայք և դառնութ՛ւն և նենգու-
թ՛ւն է բերան նորա, և ՚ի նեղջոյ լե-
ռն նորա ցաւ՛ք և վաստակ։
Նստի դարանեալ ընդ մեծամեծս
՚ի գաղտնիս՝ սպանանել զամբիծն։
Աչք նորա ՚ի տնօրհնա Հայլն. դա
րանի ՚ի գաղտնիս, որպէս զառիւծ
՚ի մօտս իւրում։

Դարան յարիշտակել զաղբատն.
յարիշտակել զաղբատն, և ձգել
զնա:

Յորոգայթ իւր խոնարհեցուսցէ
զնա. խոնարհեսցի և անկցի՝ ի տա-
րեալ իւրում ի վէրսյ առնանիսց:
Օ՛ս առաց՝ ի սրտի իւրում թէ ոչ
ոտացաւ աստուած. դարձոյց զե-
րեսս իւր, զի մի տեսցէ իսպառ:
Ելի տէր ած իմ. բարձր եղիցի ձե-
ռն քո, և մի մոռանայր զանանկս:
Իսկ ընդէր բարկացոյց անաւրէնն
զաստուած. զի ասաց՝ ի սրտի իւ-
րում մի՛ ինդրիցէ:

Տեսանես դու զնա՝ ի ցաւս, և.
՝ի տրտմութիւն հայիս. ՝ի քեզ մատ-
եալ է աղքատն, և որբոյն դու եղ
օգնական:

Խորտակեացի բազուկ մեղաւորի
և չարի. խնդրեսցին մեղք նորա,
և նա մի գտցի:

Տէր մատաւոր յաւիտեան յա-
ւիտենից. կորիցեն հեթանոսք

յերկրէ նորա ։

Օ, ցանկութիւն տնտանկաց լսել
տէր. ի պատրաստութիւն սրտից
նոցա հայեցար ական քո ։
Դատաւանել որբոյն և տնանկի. զի
մի՛ և այլեւս յաւելցի մարդ, ի վերայ
նեղել իւրում՝ ի վէր երեսաց երկրի ։

Տունք իւ ։

ՍԱՂՄՈՍ Ժ.

Ի կոտարած. Սաքմոս դաւթի ։

Ի տէր յուսացայ. ո՞րպէս ասիցէք
ցանձն իմ, փոխոխեաց ի լերինս
որպէս ճնճղուկ ։
Օ, ի ահա մեղաւորք լարեցին զա-
դեղունս իւրեանց. պատրաստա-
րարին զնետս ի կատարածս, ձգել
ընդ խաւար այնոցիկ որք ուղիղ
են սրտիւք ։
Օ, ի զոր դու հիմունքն, նորա առ-
նեցին. իսկ արդարն զի արար ։
Տէր ի տաճարի սուրբ իւրում. տէր
յերկինս յաթոռ իւրում ։

Ընդ նորա ի տնանկս հային, և արտեւանունք նորա քննեն զոր դիս մարդկան։

Տերքննե զարդարն և զամբարիշտն. որ սիրե զմեզս,ատե զանձն իւր։ Տեղացի ի վերայ մեղաւորացդ ո՞ր տոգայթ՝ հուր և ծծումբ. այս մերին՝ բաժին բաժակի նոցա։ Ուրախ է ան՝ և զարդարուհի սիրէ. և զուգղուհի տեսանեն երեսք նո։

Տունք ը։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ.

Ի կատարած Ի ՋԵրայ ու.Թերթին. Սաղմոս դաւ.Թի։

Ապրեցո զիս տէր, զի նուաղեաց սուրբ. նուազեցան ճշմարտու-
Թիւնք յորդւոց ի մարդկանէ։
Ունայն խօսեցան այր ընդ ընկե-
ր՛ն իւրում. շրթամբք նենգաւոր
Եւ սրտիւ խօսեցան։
Սատակե տէր զամենայն շրթունս
նենգաւորս և զլեզուս մեծաբանս։
Որ ասացին. զլեզուս մեր մեծա-

արասցուք, շրթունք մեր առ մեզ
են, և արդ մեր ոմն է տէր։
վասն տառապանաց աղքատին և
հեծութեան անանկին, այժմ յարո
եայց ասէ տէր. եղից զփրկութի
իմ, և համարձակեցայց ՚ի նոսա։
Բանք առեալն են բանք սուրբ, որ
պէս զարծաթ ընտրեալ և փորձ
եալ յերկրէ, սրբեալ և պարզ
եալ եօթնատիկ ՚ի հողոյ։
Դու տէր պահեցես զմեզ, և ապ
րեցուցես զմեզ յազգէ յայսմա
նէ միտճէ յաւիտեան։
Շուրջանակի ամբարիշտք շրջին բաո
բարձրութեան քոյ մեծ արար
ցեա դու զմարդիկան։

Տուն ք ը։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԲ.

Ի կատարած Սացմաս դաւթի։

Մինչեւ յե՞րբ առէր՝ մոռանաս զիս
յաւար, մինչեւ յե՞րբ դարձուցա
նես զերեսս քո յինէն։

Այնչեւ չեմ դնեմ զխտրհուրդս
յանձըն իմ. և ցաւք սրտի իմոյ
զաւուրս:
Այնչեւ ցեմ բարձրանայ Թշնա-
մին՝ւ վերայ իմ. նայեա և լուր ինձ
աեր աստուած իմ:
Լոյս տուր աեր աչաց իմոց, զի
մի երբէք ննջեցից՝ւ մահ:
Մի ասասցէ Թշնամին՝ Թե յաղ-
Թեցի նմա. կամ նեղիչք իմ ցըն-
ծասցեն, Թե ես սասանեցայց:
Ես յոյսս ունիմ Թէ նա. քո աեր յու-
սացայ, ցնծասցաւ սիրտ իմ՝ւ փըր-
կու Թեան քում. օրհնեցից զաեր
զի բարերարեալ է ինձ:

Տուն ՀՀ:

ՄԱՂՄՈՍ ԻԳ.

Ի կատարած, Սաղմոս դաւթի:

Աստ անդրադաձ՝ւ սրտի իւրում,
Թե ոչ գոյ աստուած:
Պաղատանեցան և պղծեցան յանօ-
րէնութեան իւրեանց. և ոչ ոք է՝

որ առնէ զքաղցրութիւն։
Տէր յերկնից նայեցաւ յամենայն
որդիս մարդկան, տեսանել թէ
եւ իցէ ոք իմաստուն, որ խնդրիցէ
զԱստուած։
Վասն եբեսեցոյն ի վիսան
ոչ կարդացին։
Ոչ ոք է որ առնէ զբարի. եւ չէ
ոք մինչեւ ի մի։
Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան,
զի գործեն զանօրէնութիւն։
Ոչ ոտեին զժողովուրդ իմ որ
պէս կերակուր հացի, եւ աստ տէր
ոչ կարդացին։
Ընդ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր ոչ կայ
երկիւղ. զի ասէ յատեան արդարոց։
Ծխարհուրդ տգիտանին յամօթ
արարին. զի տէր է յոյս նորա։
Ա՞ տացէ ի սիօն զիրիւն իսրայէ-
լի. ի դարձուցանել տեառն զգե-
րեալ զժողովուրդ իւրոյ, ցնծասցէ
յակոբ՝ եւ ուրախ եղիցի իսրայէլ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԴ.

Ի կատարած. Սոցմոս դուքի.

Տէր ով կացցէ ի խորանի քում, կամ ով բնակեսցէ ի լեառն սբ քո։ Ով գնայ անբիծ՝ գործէ զարդարութիւն։ Խօսի ճշմարտութիւն ի սրտի իւրում։

Ով ոչ նենգատրեցաւ լեզուաւ իւրում, և չար ընկերի իւրում ոչ արա։ Նախատինս ի մերձաւորաց նա ոչ առնու. արհամարհեալ է առաջի նորա չարատգործն։

Զերկիւղածս տեառն փառաւորէ։ Երդուաւ ընդ ընկերի իւրում, և ոչ սուտ։

Զարծաթ իւր ի վարձու ոչ տայ, և կաշառս ի վերայ խրտանց ոչ առնու. որ զայս արասցէ, նա ոչ շարժեսցի յաւիտեան։

Տուին ք.

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ.

Ցօրձանագիր. Սաքմոս դաւթի.

Պահեա զիս ած իմ զի ես՝ ի քեզ
յուսացայ. ասացի տեառն, եր իմ
ես դու, և բարիք իմ ինձ՝ ի քէն են են։
Սրբոց քոց՝ որք են յերկրի քոմ.
սքանչել արարեր զամենայն կամ
իմ՝ ի նոսա։
Յաճախեսցին հիւանդութիք նոցա.
յետ այսորիկ ատա վաղվաղեսցին։
Ոչ ժողովեցայց՝ ի ժողովս նոցա յար
բեանց. և ոչ յիշեցից զանուանս
նոցա՝ ի շրթունս իմ։
Տէր բաժին ժառանգութե իմոյ՝ և բա
ժակի իմոյ դու ես, որ այսր էն դարձ
ցուսյանես զժառանգութի իմ յիս։
Պիճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս, և
ժառանգութի իմ հաճոյ եղեւ ինձ։
Օրհնեցից զտէր՝ որ իմաստուն ա
րար զիս, մինչ՝ ի գիշերի ևս խրա
տեցին զիս երիկամունք իմ։
Յառաջագոյն տեսանէի զտէր ա

ուաջի իմ յաւերնայն ժամ. զի ե՞ր ընդ
աջմէ իմմէ, զի մի՛ սասանեցայց:
Վասն այսորիկ ուրախ եղե՛ սիրտ
իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ, նա և
մարմին իմ բնակեսցի յուսով:
Ջի ոչ թողցես զանձն իմ՝ի դըժո-
խս, և ոչ տացես սրբոյ քումմէ տես-
անել զապականութիւն:
Ցուցեր ինձ զճանապարհս քո կե-
նաց, լցուցեր զիս ուրախութիւ-
եր երեսաց քոց՝ի քաղցրութե՛ վայե՛
ջուիմ ընդ աջոյ քոյ միշէ յաւա՛տ:

Տուն՛ք ժա:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ.

Ածո՛ր. Սաղմոս դաւթի:

Լո՛ր տէր աղաչութիւն, և ունկն
դիր ա՛ղերսից իմոց. ունկն դիր ա-
ղօթից իմոց, զի ոչ ըմբռնեն
զանձն իմ:
Յերեսաց քոց իրաւունք ինձ ել-
ցեն, և աչք իմ տեսցեն զուղղու-
թիւն փորձեցեր զիս՝ի գիշերի, և քննեցեր

Ի գիշերի. փութձեցեր զիս՝ և ոչ գտաւ յիս անիրաւութիւն։
Մի՛ խօսեցիր բերան իմ զգործս մարդկան. վասն բանից շրթանց քոց ես պահեցից զճանապարհս խիստս։
Հաստատեա զշաւիղս իմ ի ճանապարհի քում, զի մի գայթակղեսցին զեղացինք դնացք իմ։
Նա առ քեզ ապիարդացի՝ զի լուար ինձ ած, խոնարհեցո առ իս զուն քո և լուր բանից իմոց։
Սքանչելի արարեր զողորմութիւնս նորա քո. ո՛վ փրկես զյուսացեալսն ընդ քո. ի հակառակ կանգնացն զաջ քո։
Պահեա զիս որպէս բիբ ականի. ընդ հովանեաւ թեւոց քոց ծածկեսցես զիս յերեսաց ամբարշտաց, որ զիս տառապեցուցին զիս։
Ծշնամիք անձին իմ պաշարեցին, և՛ ի ճարպս իւրեանց արգելին. և բերանք նոցա խօսեցան զամբար։

տաւանութիւն։

Ներժեցին զիս, և այժմ դարձեալ պատեցան զինեւս. ուշ եղին խոնարհեցուցանել զիս յերկիր։ Չամարեցան ինձ որպէս առնուծ զի պատրաստի յորս, և որպէս կորիւն առնու զնոցա։ Ելի տէր՝ ժամանեա նոցա և խաթիանեա զնոսա. փրկեա զանձն իմ յամբարշտացդ՝ սուր՝ և ի ձեռաց թշնամւոյն։

Տէր կորո զնոսա յերկրէ. բաժանեա և խափանեա զնոսա՝ ի կեանս երեսաց։

Պատանեօք քոյք լցան որովայնք նոցա. յագեցան կերակրովք, և մնացին զմնացուածս տղայոց իւրեանց։

Ես արդարութեամբ երեւեցայց երեսաց քոց. և յագեցայց յերեւել ինձ փառաց քոց։

Տուն ժե։ գոբզաս լե։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԷ.

Ի կատարած ՚ի ջերից պատերազմոջ նահատակի ծառային տեառն Դաւթի. ցոր խօսեցաւ ընդ տեառն զբանս օրհնութեան, յաւուր յորում փրկեաց զնա տէր ՚ի ձեռաց ամենայն թշնամեաց, եւ ՚ի ձեռաց սաւուղայ. եւ ասէ:

Սիրեցից զքեզ՝ տէր զօրութիւն իմ, տէր հաստատուչ իմ, ապաւէն իմ եւ փրկիչ իմ:
Աստուած օգնական իմ եւ եսց յու-
սամ՚ի նա. տապար իմ, եղջիւր
փրկութե իմոյ ընդունելի իմ է:
Օրհնեալ կարդացից տա տէր, և
՚ի թշնամեաց իմոց տապեցայց:
Շուրջ եղեն զիս եղունք մա-
հու. և ուղիք անօրէնութեան
հարին զիս:
Վիշտք դժոխոց պատերազմին զիս.
և ժամանեցին ինձ որոգայթք մա-
հու:
Ընդ նեղութե իմում եւ առ տէր կար-
դացի, և առ ած իմ աղաղակեցի:
Լուաւ ինձ ՚ի տաճարէ սրբոյ իւր
ձայն աղօթից իմոց. և աղա-

զակ իմ առաջի նորա, մոցէ յա-
կանջս նորա։
Խոռմէցաւ և դողաց երկիր, և
հիմունք լերանց սասանեցան և
խռոմէցան, զի բարկացաւ ՚ի վե
րայ նոցա աստուած։
Ել ծուխ ՚ի բարկութենէ նր, և հուր
յերեսաց նորա բորբոքեցաւ, և
վայլատակունք հատան ՚ի նմանէ։
Խոնարհեցոյց զերկինս և էջ. և
մէգ ՚ի ներքոյ ոտից նորա.
Ել ՚ի քրովբէս և լթռեաւ. սըլա
ցաւ նա ՚ի լթեւս հողմոց։
Եդ զխաւար ՚ի ծածկոյթ իւր, և
շուրջ զնովաւ եղեն յարկք իւր. և
խաւարային ջուրք ամպեւ օդոց։
Ի վայլատակել նորա առաջի նո-
ցա, ամպք անցուցին զկարկտա,
և զկայծակունս հուր։
Որոտաց ՚ի երկինից, և բարձր
եաւն եւտ զձայն իւր ՚ի կարկտա
և ՚ի կայծակունս հուր։

Եւ առեալ զնեստս իւր և՝ գրուեալ
զնոսա. յաճախեաց զիայլսատա-
կաւնս իւր, և խուռնեցոյց զնոսա:
Երեւեցան աղբեւրք ջուրց, և յայտ-
նեցան հիմունք աշխարհի:
Ի սաստ քումմէ տէր, և ՚ի շնչել
հոգւոյ բարկութեան քո:
Եւ առեալ ՚ի բարձանց և ընկալաւ
զիս ընկալաւ զիս ՚ի ջուրց բազմաց:
Փրկեաց զիս տէր ՚ի զօրաւորէ
իմոց հզօրաց, և յատելեաց իմոց զի
հզօրք եղեն քան զիս:
Յառաջեցին ինձ աւուրք չարչա-
րանաց իմոց. եղեւ տէր հզօրութիւն
իմ, և եհան զիս յանդորր. և փրկե-
նէր զիս տէր զի կամեցաւ զիս:
Հատուսցէ ինձ տէր ըստ արդա-
րութեան իմում. ըստ ամբծու-
թեան ձեռաց իմոց հատուսցէ ինձ:
Եւ պահեցից զճանապարհս տեառն և ոչ
ամբարշտեցայ յաստուծոյ իմմէ:
Զամենայն իրաւունս նորա առաջի
իմ եղեն. և զարդարութիւն իւր ոչ

Ի բացեայ ատար Յինէն։
Եղէց և ես ամբիծ ընդ նմա. և ըզ-
դուշացայց յանօրէութենէ իմմէ։
Հատուսցէ ինձ տէր ըստ արդա-
րութեանէ իմում, ըստ սրբութեան
ձեռաց իմոց առաջի աչաց իմոց։
Ընդ սրբոյն սուրբ եղիցիս, ընդ
առն ամբծի ամբիծ եղիցիս, ընդ
ընտրեալն ընտրեալ եղիցիս, և
զխիտսն կործանեսցես։
Դու զժողովուրդս խոնարհս կե-
ցուցանես. և զաչս ամբարտա-
նոց նիզդ դու խոնարհեցուցանես։
Դու լուսաւորես առնես զճրագ իմ
տէր. աստուած իմ, լոյս արա ինձ
Յուսան Ի նա։
Քեզ վրիժեցայց Ի փորձութենէ.
առաջել իմով անցից ընդ պա-
րիսպ։
Ած իմ, ամբիծ են ճանապարհք
քո. և բանք տեառն ընտրեալ
են. և ապաստէն ամենեցուն ոք
յուսան Ի նա։

վանդի ոմն է ած բաց ի տեառնէ,
կամ ոմն է ած բաց յայլ մեղմէ։
Այծ, որ զգեցուցեր ինձ զօրուի. և
եղեր յամբծուե զձանապարհս իմ։
Հաստատեցեր զոտս իմ որպէս
զեղջերուի. և ի վերայ բարձանց
կացուցեր զիս։
Ածեր զձեռս իմ ի պատե-
րազմ, և տրտերեր զբազուկ իմ որ-
պէս զաղեղն Հասո. և ետուր ինձ
զպաշտպանուի փրկուե քոյ։
Աջ քո ընկալաւ զիս, և խրատ
քո ինդեաց զիս խրատու, և խրա-
տու քո ուսուցանէ զիս։
Ընդարձակեցեր զգնացս իմ ի տա-
րեմ իմմէ. և ոչ տկտրացան շար-
ժեալք իմ։
Հալածեցից զթշնամիս իմ և հաս-
ցից զոսին մինչ ոչ դարձայց մինչ
ոչ կատարեցան նոքա։
Հարից զնոսա և ոչ կարասցեն

Ողեցուցեր ինձ զօրութի՛ւն պատերազմի. և զյաւուցեալն ի վերայ իմ՝ ներքոյ իմ արարեր։
Օ՛թշնամիս իմ հալածականն արարեր, և զատելիս իմ ամաւակեցեր։
Ընդակեցին, և ոչ ոք էր որ փրկէր զնոսա. կարդացին առ տէր՝ և ոչ լուաւ նոցա։
Մանրեցից զնոսա որպէս փոշի՛ յերեսաց հողմոյ. և որպէս կաւ գԸ ոտից հրապարակաց զնոսա։
Փրկեսցե՛ զիս ի հակառակութենէ ժողովրդոց, և կացուսցե՛ զիս գլուխ հեթանոսաց։
Ժողովուրդ՝ զոր ոչ դիտէի, ծառայեաց ինձ, և ի լուր ականջաց լուաւ ինձ։
Որդիք օտարաց սուտցին ինձ. որդիք օտարաց մաշեցան, և կաղացան ի շաւղաց իւրեանց։
Կենդանի է տէր և օրհնեա՛լ է ան. և բարձր եղիցի՛ աստուած փրկութե՛ան իմոյ։
Աստուած է որ խնդրե՛ զվրէժ իմ,

և հնազանդ առնէ զժողովուրդս
ընդ ինեւ ։

Փակիլ իմ՝ ի թշնամեաց իմոց բար-
կացողաց. յայնցանէ ոլք յարուց-
եալ են՝ ի վերայ իմ, բարձր արա-
րեր զիս, և յառնէ անիրաւէ մինչ
կեցեր զիս ։

Վասն այսորիկ խոստովան եղէց
քեզ՝ ի հեթանոսս, և անուա-
նի քում սաղմոսասացից ։

Մեծ արարեր զփրկութիւն թա-
գաւորի նորա. առնել ողորմու-
թիւն քրիստոսի իւրում ։

Տուն ծ ։

Կանանց գոքզայս է ։ Սաղմոս ժէ ։

Տուն ժԱ ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄՈՎՍԷՍԻ ԵՒ ՈՐԴՒՈՅՆ ԻՍՐԱՑԷԼԻ ։

Նկէ ժե ։

Օրհնեսցուք զտէր, զի վաստակեալ է
վաստակեալ ։

Ո՛հեծեաւ և զերիվարս ընկէց ՚ի ձոր. ոչնաւկան ընդունելի իմ առ, և եղեւ ինձ ՚ի փրկութիւն։ Սա է իմ աճ, և փառաւոր առնեմ զսա աճ հօր իմոյ, և բարձր արարից զսա։

Տէր խորտակէ զպատերազմունս. և տէր է անուն նորա։

Ո՛ընտրս արանց և զընտրս կա պատանիցն, զկատս և զերեվա րս և զամենայն զօրութիւնս վա ռաւոնն ընկէց ՚ի ձոր։

Ո՛ոմ ծառիւեաց զնոսա. ընկղման յանդունդս խորոց իբրեւ զվէմս։

Ո՛Ձ. քս տէր՝ փառաւորեալ է զօ րութեամբ խոյս. և աՁ քս տէր՝ խորտակեաց զթշնամիս քս։

Եւ ՚ի մեծութեան փառաց քոց մանրեցեր զհակառակորդս քո. ա ռաքեցեր զբարկութիւն սրտմտու թեան քոյ, և եկեր զնոսա որպէս զեղէգն։

Հոգւով զօրութեան սրտմտու թեան պատուեցան ջուրք. դիզան

կացին որպէս պարիսպ քարեայ ջուրք
ծովուն. և պատճան դիպան ալիք
ջուրցն՝ ի վէջ ծովուն։
Ոսաց իմ հնուկին. ասէ, հալածե-
ցեալ՝ հասեալ՝ հարիցս. բաժանեցեալ
զաւազն, եւ լցուցից՝ ինոցանէ
զանձն իմ։
Ի տուր իմ արկից զնոսա. տիրեսցէ
և բարձրասցի՝ ի վերայ հոցա ալ իմ։
Ուրուբեցեր զհտղմն բս, և ծաղկեաց
զնոսա ծով. ընկղմեցան, և իջին,
որպէս կապար՝ ի ջուրս առատս։
Ա՞ նմանի քեզ յաստուածս տէր,
կամ ո՞վ նմանիցի քեզ վառաւորե-
ալ՝ ի սուրբս։
Սքանչելի վառաւորեալ՝ որ առ-
նես զինչսանս և զարտուեսաս. ձր-
գեցեր զձեռն քո, և եկաւ լուն-
նոսա երկիր։
Առաջնորդեցեր արդարու[թ]եամբ ժո-
ղովրդեանդ քումմէ, զոր ի փրկեցեր։
Մխիթարեցեր զնոսա զօրու[թ]եամբ
ի բանակեաւ սրբու[թ]եան քո. լուան

ապրել ես բարկացան, և երկունք
կատան զինաւիլեան վիշտացոց։
Յարեաւ վրէժխնդրութեան դատաւորը
երեսովդ ես լիշատակ մոխրացոց։
կալաւ գնաստ գործոյն. հալեցան
համ բնակիչք քաղաքացոց։
Ընկեր ի վերայ նոցա ահ ես դո
ղուխ. ես ի զօրութենէ բազկի
դո քարացոյն։
Մինչեւ անցցէ ժողովուրդ քո
ատր, մինչեւ անցցէ ժողովուրդ
դո այս՝ զոր ստացեր։
Տարեալ անկեսցես գնաստ ի լերին
ժառանգութիւն քոյ, ի պատրաստուի
բնակութենէ ժառանգութեան քոյ։
Ընկեր ի վերայ նոցա ահ ես դո
ղուխ. ես ի զօրութենէ բազկի
ցին ձեռք քո. սր թագաւորք յա-
ետեանս յաւիտենից, ես ես։
Օ՛ի եմուտ ձիաւորն կառօք ես
երիվարօք ես ընտիր ամաւսին
նոր ի մէջ ծովուն.
Ես հաց ի վերայ նոցա ահ ես դո

րըս ծուխն. եւ որդիքն Իսրայէլի
դնացին ընդ ցամաք ի մէջ ծովուն։
փառք Նմա յաւ. եւ որդւոյ եւ։

ՄԱՂԹԱՆՓ

Քարոզ եւ ացօթք Երանելոյ Հայրապետին Կաթողիկոսին։

Ի ամն ի վերոյ ասացեալ թուականէ ու
ի ամսեանն Յունուարի ՚ի վերոյ ասացեալ տո
ղն ազատացաւ վերոյ, զոր ասա։
ցաւոյ ձայնի ընդ ամենայն աշխարհ ՚ի
զաչեացդ։ Եւ այնպէս ։ ծանրացաւ
ի ամն ՚ի վերոյ ասացեալ թուականէ ու
վինկտեն անձամբ վերոյ զոր ասա
ղն ազատացաւ վերոյ, զոր ասա։

Ոգի Տեր Աստուծոյ վրեմ ինձ հանգչեսցի
ինձ ոգի իմաստութեան և հանճարոյ, ոգի
խորհրդոյ և զօրութեան, ոգի գիտութեան
և երկիւղի Տեառն, որ լցցէ զիս։

Ոգի Տեր Աստուծոյ վրեմ ինձ հանգչեսցի

զիստ քնոյ տկարացեալ բնութե
մերոյ : Իսկ այժմ զարթուցեալ
բացեր զբերան մեր յօրհնաբա-
նութի ահաւոր եւ փառաւորեալ
անուանդ քոմ սրբոյ : Ընկալ եւ
այժմ զաղաչանս մեր, եւ յաջող-
եա մեզ ուղիղ հաւատով եւ ա-
րարչնաւոր վարուք ՚ինոյն պա-
ճօն քո կանխել միշտ, եւ նովին
կանոնիւս անդադար փառաւորել
զհայր եւ զորդի եւ զսուրբ հո-
գի այժմ եւ միշտ եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն :

ԽոյացուԹիւն ամէնեցուն :

Աստուծոյ երկրպագեցուք :

Օ՜րհնեալ, որ յամենայնի գԹագ և
մատուսեր տէրդ ես, աղաչեմք
հանապատ, զի զօրացուսցես զմեզ
ո՛ր ըստ օրէ կալ ՚ի կարգի կրօնա-
տուսելեան մերում : Թելեսա-
ցո տէր՝ զքաղցր լուծ քո՝ զոր ե-
դեր ՚ի վերայ մեր. զի կարասցուք

Իսկ՝ ի պատուհասէն քուն, և ըզ
հաճոյան առնել առաջի քո յամ
ժամ՝ ի տուէ եւ ի՛ դիշերի։ Ընդ
բեշտակային երդակցութիւն զքեզ
օրհնել, զքեզ գովել, եւ քեզ
գոհութի՛ւն եւ փառս մատուցանել
ամենազօր տէրութեանդ այժմ և
միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտե-
նից. ամէն։

Մաղթանք։

Սաղմոսիւք եւ օրհնութի՛ւն եւ նը-
գօք հոգեւորօք անդադար փառա-
ւորեմք զհայր եւ զորդի եւ զսո՛ւրբ
հոգի՛ այժմ եւ միշտ եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն։
Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիս-
տոս. ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ.

Ի կատարած . Սոցմոս պատի .

Երկինք պատմեն զփառս աստուծոյ , և զարարածս ձեռաց նորա պատմէ հաստատութիւն :
Օր առաւօտ բղխէ զբան , և գիշեր գիշերի , ցուցանէ զգիտութիւն :
Ոչ են բանք և ոչ են խօսք , ո՛ւր ոչ լսին ձայնք նոցա :
Ընդ ամենայն երկիր ել բանքն նոցա , և մինչեւ ի ծագս աշխարհի են խօսք նոցա :
Յարեւս ետուր վրանն իւր . և ինքն որպէս փեսայ՝ ել ի խո՛ւպէ իւրմէ . ուրախասցի իբրեւ հսկայ յընթանալ զճա՛նապարհս իւր :
Ի ծագաց երկնից ել ելք նորա . և հասանիցէ մինչեւ ի ծագս նորա . և ո՛չ ոք իցէ , որ ծածկեսցէ ի տաքութենէ նորա :

Որ ոք առաւել ամբիծ եւ
պարզամիտ զհոգիս. զկոյս
ժխտել առաւել համառարիմ է, եւ
խնամատար առնել զտղայս:
Աղտարուեստ առնել է, եւ ա-րուես
առնել զխորամանկս. արատաբոյրք են
լոյս են, եւ լոյս առնել աչաց. եր
կիւղ են սէր եւ սէր յաւիտեան:
Գառնասաստիկ առնել զհամեստ
եւ զհեզ, զանարատ եւ զանբիծ
զանարատս եւ զանբիծս զարհուրեցուցանել
զհամեստ

Տուն ժդ.

ՍԱՂՄՈՍ ԺԹ.

Ի կատարած Սոգմոս գաւԹի.

Լսեցի՛ք զայս ամենայն ազգք մարդկան
հասեալ ի ժամանակս յայսոսիկ. ականջս
դիցէք ամենայն բնակիչք երկրի՛ս ի
միասին ոչ միայն ռամիկք այլ եւ
ազնուականք ի միասին հարուստ
եւ աղքատ.
Բերանս իմ խօսեսցի՛ իմաստութիւն,
եւ սիրտ իմ խորհեսցի՛ զիմացութիւն.
Ականջս իմ ընդունիցի՛ առակ,
եւ բացայայտեսցի՛ ինձ հանելուկ.
Ընդէ՞ր երկնչիմ յաւուրս չարեաց,
զանօրէնութիւն գարշապարացս իմոց
պատեալ զիս է.
Որ յուսան ի զաւրութիւն իւրեանց,
եւ ի բազմութիւն հարստութեանց իւրեանց
պարծին.
Եղբայր մի՛ փրկեալ փրկէ՛ զմարդ,
եւ ոչ տացէ՛ Տեառն զքաւութիւն իւր,
եւ զվարձս անձին իւրոյ ոչ տացէ՛ նմա.
եւ ոչ ապրեսցի՛ յաւիտեան,
եւ ոչ տեսցէ՛ զկորուստ.
Զի տեսցէ՛ զիմաստունս մեռանելս,
եւ զանմիտն եւ զանխելքն կորնչելս,
եւ ձգեսցեն զհարստութիւն իւրեանց
օտարաց.
Եւ գերեզմանք նոցա տունք նոցա
յաւիտենից.
Եւ կոչեցին զանուանս իւրեանց
յերկրի՛ս.
Եւ մարդ ի պատուի եղեալ ոչ
հանգուցանի՛.
Նմանեցաւ անասնոց յիմարաց,
եւ եղեն նոքա նման նոցա.
Այս ճանապարհ նոցա գայթակղութիւն
նոցա է.
Եւ յետ այսորիկ ազգք նոցա
հաճեսցին բերանոյ նոցա.
Որպէս ոչխարք դրախտի՛ դիցեն
զնոսա.
Մահ արածեսցէ՛ զնոսա,
եւ տիրեսցեն նոցա ուղիղք
առաւօտուն.
Եւ զաւրութիւն նոցա

Տէր կեցո զմեզ ի պատերազմի։

Ամէն։

Ողորմեա մեզ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քոյ։ Եւ ըստ բազմութեան գթոց քոց ջնջեա զանօրէնութիւնս մեր։ Զի առաւել լուա զմեզ յանօրէնութենէ մերոյ, եւ ի մեղաց մերոց մաքրեա զմեզ։ Զի զանօրէնութիւնս մեր մեք գիտեմք, եւ զմեղս մեր միշտ առաջի մեր է։ Քեզ միայնոյ մեղայ, եւ զչար առաջի քո արարի։ Զի արդար երեւիս ի բանի քում, եւ յաղթես յատենի քում։ Զի ահա յանօրէնութեանց ծնայ, եւ յմեղս ետ զիս մայր իմ։ Զի ահա զճշմարտութիւն սիրեցեր, զանյայտս եւ զգաղտնիս իմաստութեան քոյ յայտնեցեր ինձ։ Սրբեսցես զիս ի մեղաց իմոց, եւ սրբեցայց։ Լուսաւորեսցես զիս, եւ սպիտակասցայց քան զձիւն։ Լուիցես ինձ ուրախութեան եւ ցնծութեան, եւ ցնծասցեն ոսկերք խոնարհեալք։ Դարձո զերեսս քո յանօրէնութեանց իմոց, եւ զամենայն զանկեալս իմ ջնջեա։ Սիրտ սուրբ ստեղծ յիս Աստուած, եւ հոգի ուղիղ նորոգեա յիս։ Մի զիս մերժեսցես յերեսաց քոց, եւ հոգի քո սուրբ մի առցես ի ինէն։ Մատո ինձ զուարթութիւն փրկութեան քոյ, եւ հոգեւոր իշխանութեամբ հաստատեա զիս։ Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, եւ ամբարիշտք առ քեզ դարձցին։ Փրկեա զիս յարեանց արեանց Աստուած, Աստուած փրկութեան իմոյ։ Եւ հրճուեսցի լեզու իմ զարդարութիւն քո։ Տէր զբերանս իմ բացես, եւ բերան իմ պատմեսցէ զաւրութիւն քո։ Զի եթէ կամեցար պատարագի, եղէի։ Ողջակիզութեանց ոչ հաճեցար։ Պատարագ Աստուծոյ հոգի համակ։ Սիրտ համակ եւ համեստ Աստուած ոչ արհամարհեսցէ։ Արա բարեհաճութեամբ ի հաճութեան քում զՍիովն, եւ շինեսցին պարիսպք Երուսաղէմի։ Յայնժամ կամեսցիս պատարագ արդարութեան, ընդունելութիւն եւ ողջակէզս։ Յայնժամ մատուսցեն ի սեղանի քում զհամակ։

Տուն ժ։

ՍԱՂՄՈՍ Ի։

Ի կատարած. Սաղմոս դաւթի։

Տէր ի զօրութեան քում ուրախասցի արքայ, եւ ի փրկութեան քում յաղթեսցէ յոյժ։ Զհամբաւ սրտի նորա ետուր նմա, եւ զկամս շրթանց նորա ոչ զրկեցեր զնա։ Զի յաջորդեցեր նմա օրհնութեամբ քաղցրութեան։ Դիր ի գլուխ նորա պսակ ի քարոյ պատուական։ Կեաց զքեզ խնդրեաց, եւ ետուր նմա երկայնութիւն աւուրց յաւիտեան եւ յաւիտենից։ Մեծ է փառք նորա ի փրկութեան քում, զվայելչութիւն եւ զմեծ պարծանս դիցես ի վերայ նորա։ Զի տացես նմա օրհնութիւն յաւիտենից, եւ ուրախասցես զնա ցնծութեամբ ընդ երեսս քո։ Զի արքայ յուսայ ի Տէր, եւ յողորմութեան Բարձրելոյն ոչ սասանեսցի։ Գտցէ ձեռն քո զամենայն թշնամիս քո, եւ աջ քո գտցէ զամենայն որ ատեն զքեզ։ Դիցես զնոսա իբրեւ զթոն հրոյ ի ժամ երեւման քո։ Տէր ի բարկութեան իւրում կատակեսցէ զնոսա, եւ կերիցէ զնոսա հուր։ Զպտուղ նոցա յերկրէ կորուսցես, եւ զսերմն նոցա ի մարդկանէ։ Զի խորհեցան չարիս զքեզ, խորհուրդս զոր ոչ կարացին հաստատել։ Զի դիցես զնոսա թիկունս, ի լարս քո պատրաստեսցես երեսս նոցա։ Բարձրացիր Տէր ի զաւրութեան քում, երգեսցուք եւ հանդերձեսցուք զզաւրութիւնս քո։

զաւակին իւր յորդոց ի մեռելոց։
խոստացան ի բէն չարչարելոյն.
խոհեցան զխոհս, զոր ոչ
կարացեն հասանել։
Ուրացան զնոսա հարազատք. ի
մեծացուածս եւ պատրանացն
զերեալ հեղգ։

Բարձր լեր աչեր ի զծուխ քոյ.
օրհնեացուք, եւ տալիս տայ
ցուք ի զծուխ քոյ։

Տուին ժէ։ Գարձայս ա։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԱ.

Ի կատարած ջուան առաւօտին օրհնակոծութեանց Սաղմոս դաւիթ։

Ասասած աստուած իմ՝ նայեաց
առ իս. ընդէր լքեալ զիս. հե-
ռի եղեր ի փրկել իմմէ խօսիլ
մեղաց իմոց։
Ասասած իմ, ի տասէ կարդասի
ես զնեց, եւ ինձ ոչ պատասխանես։
ի գիշերի, եւ ինձ ոչ անհանգիստ։
Դու ի սուրբ բնակեալ ես. եւ
գովեստ Իսրայէլի։

Ի քեզ յուսացան հարքն մեր.
յուսացան՝ ի քեզ, եւ փրկեցեր
զնոսա։
Ընդ քեզ աղաղակեցին, եւ կեցին՝ ի
քեզ յուսացան, եւ ոչ ամաչեցին։
Ես եմ որդն եմ, եւ ոչ եմ մարդ.
Նախատինք մարդկան, եւ արհա-
մարհանք ժողովրդոց։
Ամենեքեան որ տեսանէին զիս,
արհամարհէին զիմեն. խօսէին
շրթամբք, եւ շարժէին զգլուխս
իւրեանց։
Յուսացար՝ ի Տէր, եւ փրկեսցէ
զնա. կեցուսցէ զնա, զի կամի զնա։
Դուն ես՝ որ հաներ զիս յորովայնէ.
յոյս էր իմ՝ ի տուընջ մօր իմոյ։
Ի քեզ առնոյց ես յորովայնէ. յօրէ
ծնանելոյ իմմէ դու ես աստ իմ։
Ահ՝ ի բացեայ առնէր հինէն՝ զի
նեղութիւնք մերձեցան. եւ
ոչ ոք է՝ որ օգնէ ինձ.
Շուրջ կային զիմեն զուարակք
բազումք. եւ ցուլք զեղք առաջի

թեցին զիս։

Բացին ՚ի վերայ իմ զբերանս իւր
եանց. որպէս առիւծ՝ զի մռնչէ
եւ յափշտակէ։

Ես որպէս զջուր հեղայ, եւ ցրուե-
ցան ամենայն ոսկերք իմ. եւ
եղեւ սիրտ իմ որպէս մոմ հալ
եալ ՚ի մէջ որովայնի իմոյ։

Չորացաւ որպէս խեցի զօրութիւն
իմ. լեզու իմ՝ ի բերան իմ կցեցաւ.
եւ ՚ի հող մահու իջուցին զիս։

Շուրջ եղեն զիննե շուն բազումք.
ի ժողովք չարաց պատեցին զիս։
Ծակեցին զձեռս իմ և զոտս իմ, և
թուեցին զամենայն ոսկերս իմ.
Նոքա հայեցան եւ տեսին զիս։

Բաժանեցին զհանդերձս իմ ՚ի
ւէջ իւրեանց, եւ ՚ի վերայ պատ-
մուճանի իմոյ վիճակս արկանէին։

Դու տէր մի՛ հեռի առներ զօգ-
նութիւն քո ինէն. եւ տէր յօգ-
նել ինձ նայեաց։

Փրկեա ՚ի սրոյ զանձն իմ, եւ ՚ի

ձեռաց չանց զվիամօրութիւն իմ։
Փրկեա զիս ՚ի բերանոյ առիւծու,
յեղջերւոյ միեղջերուաւ զխոնարհ
հոգիս իմ։
Պատմեցից զանուն քո եղբարց իմ
ժող. եւ ՚ի միջ եկեղեցւոյ օրհ-
նեցից զքեզ։
Երկիւղածք տեառն օրհնեցէք զե-
տէր. եւ ամենայն զաւակն յա-
կոբեան փառաւորասցեն զնա։
Երկիցէ ՚ի տեառնէ ամենայն զա-
րան իսրայէլի, զի ոչ արհամար-
հեաց եւ ոչ անարգեաց տէր զա-
ղօթս աղքատի, եւ ոչ դարձոյց
զերեսս իւր ինէն. այլ ՚ի կար-
դալ իմում առ նա՝ լուաւ ինձ։
Ի քէն է գովեստիւն իմ ժողով
մեծ. զուգեղիս իմ առաջի
օրհնողացն զտէր՝ զբ խնդրեն զնա։
Կեցցեն սիրտք նոցա յաւիտեան
ամենայն երկիր զաձայ նորա։
Երկրպագեսցեն առաջի քո ամե-
նայն ազգք հեթանոսաց։
Օրհնեսցեն զտէր՝ զբ խնդրեն զնա։
Կեցցեն սիրտք նոցա յաւիտեան

յաւխտենից. Ամէն, և դարձ
ցին առ նր ամենայն ծագք երկրի:
Եւ երկրպագեն նմա ամ տոհմք ա
զգաց. զի տէրութիւն է արքայու[թի]ն,
ասէ՝ և նա
Եւ նա է ամենայն հեթանոսաց:
Կերիր և երկրպագիր նմա ամ ա[մ]
բարձք երկրի. առաջի նր անկցին
ամենեքեան՝ որք իջանեն ՚ի հող:
Ընդ իմ նմանեաւ կեաց. և զաւակ
իմ ծառայեսցէ նմա:
Պատմեսցի առաջի տեառն ազգ՝ որ գա
լոցն է. պատմեսցեն զարդարու-
թիւն նորա ժողովրդեան, որ ծն-
նանելոցն է՝ զոր արար տէր:

Տունք լե:

ՍԱՂՄՈՍ ԻԶ.

Ի կատարած. Սացմոս դաւ[թի]:

Տէր հովեաց զիս, և ինձ ինչ
ոչ պակասեսցի:
Ի վայրի դարտուղ՝ անդ բնակե-
ցոյց զիս և առ ջուրս հանգըս-
տեան անոյց զիս:

Գարձոյց զանձն իմ առ նա, և առաջ
նորոգեաց ինձ՝ ի ճանապարհս արդա-
րութեան վասն անուան իւրոյ:
Թէպէտ և. դնացից ես՝ ի մէջ ստո-
ւերոյ մահու, ոչ երկեայց՝ ի
չարէ, զի դու աւեր ընդ իս ես:
Ցուպ քո և գաւազան՝ նոքա մը-
խիթարեցանեն զիս:

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսե-
ղան ակն յանդիմանողաց իմոց:
Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ
քո արբուցանէ անապական ազնուագոյն զիս:
Ողորմութիւն քո աւեր զհետ իմ
եկեսցէ զամենայն աւուրս կե-
նաց իմոց. բնակիլ ինձ՝ ի տան
Տեառն ընդ երկայն աւուրս:

Տունք ը:

ՄԱԶՄՈՍ ԻԳ.

Սացմոս դաւթի. միաշաբաթուն:

Տեառն է երկիր լիութիւն. աշ-
խարհ և ամենայն բնակիչք նորա:
Նա ինքն՝ ի վերայ ծովու հիմնա-

էարկ նմա. ՚ի վերայ գետոց պատ
րաստեաց զնա։
Ո՞վ եւցե ՚ի լեառն տեառն. կամ
ո՞վ կացցէ ՚ի տեղւոջ սրբութե նր։
Ո՛ ստուգ է ձեռօք եւ ամբիծ սրբ
ոն. որ ոչ էառ զնանրութիւն
յանձն իւր, և ոչ երդուաւ ընդ
ընկերի իւրում նենգութեամբ։
Սա առցէ զօրհնութիւն ՚ի տեառնէ,
զողորմութիւն յԱստուծոյ փրկչէ իւրմէ։
Ա՛յս ազգ է՝ որ խնդրէ զտէր. խընդ
րէ տեսանել զերեսս իւր յակոբայ։
Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր
՚ի վեր. հանդարձցին դրունք յա
ւիտենից և մտցէ Թագաւոր փա
ռաց։

Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց.
տէր զօրութեանց՝ սա ինքն է թագ
աւոր փառաց։
Տունք ժ։ Գոբզայս ծ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԴ.

Ի կատարած. Սաղմոս դաւթի։

Ոչ քեզ տէր համբարձի զանձն
իմ. աստուած իմ՝ ի քեզ յուսա
ցայ, մի ամաչեցից. և մի ծիծա
ղեսցին զիս թշնամիք իմ։
Եւ ամենեքեան որք համբերեն՝ քեզ,
մի ամաչեսցեն. այլ ամաչեսցեն
անօրէնք յունայութեամբ իւրեանց։
Ճանապարհս քո տէր ցոյց ինձ,
և շաւիղս քո ուս ինձ։
Առաջնորդեա ինձ ի ճշմարտու
թիւնդ քում և ուս զիս, զի դու ես
աստուած փրկիչ իմ. և ես քեզ
համբերի զօրհանեալ։
Յիշեա տէր զողորմութիւն քո և զողոր
մութիւն քո, որք են յաւիտենից։

ծնողաց մանկտեղեան իմոյ և զան
զիտութեան իմոյ մի հիշեր. այլ
եթէ պատուհասեան իմոյ հոգի
հիշեա զիս առ քոյոզմեան քո.
ի ոգ մեղս ոչ ունիմ ես։

Վասն այսորիկ օրհնագէտ առնեմ
զքեզ տէր, զի բարեխաւսես ինձ
եւ պիտոյ եղեալ քեզ ծառայ։

Վասն անուան քոյ սէր քարեա
զիս տէր, զի բարեխաւսես ինձ
եւ մնալ ընդ քեզ յաւիտեան։

Օրհնեմ զքեզ ի բարեխաւսեան
աստիճի յոր և հանգիցես։

Ընձեռնի ի բարեխաւսեան հանգիլն և զա
ւակ նորա ժառանգեալ պերիլիր։
Օրհնեմ զքեզ տէր երկիր զաձայ
իւրոց. և պիտակարան իւր ա-

ստացանէ նոցա։

Աչք իմ յամ ժամ առ տէրեն. և
նա հանէ յորոգայթէ զոտս իմ։
Նայեա առ ես և ողորմեա ինձ, զի
միայնոր և աղքատ եմ ես։
Ներքինք սրտի իմոյ բազմացան
և ի նեղութեանց իմոց բազում եղեն
ցայժ. և ի վշտաց իմոց հան զիս։
Տես զխոնարհութիւն իմ և զվշտա-
սանս իմ, և թող ինձ զամենայն
մեղս իմ։
Տես զիմ չնամիսն իմ, զի բազում
եղեն, ատելութեամբ՝ սիրէ՛ ինձ
նոքա ստելովք զիս։
Պահեա զանձն իմ և փրկեա զիս.
և մի յամօթ եղէց, զի յոյս
ցայ ի քեզ։
Սիքիծք և ուղիք կցորդք եղեն
ինձ. և ես քեզ հասեր. փրկեա
կեաս սասանեալ զիսրատել յամե-
նայն նեղութենէ նորա։

Տունք ժդ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ.

Ի կատարած. Սաջմսա գաւթի։

Դատ արա ինձ տէր՝ զի ես յամբ-
ծուխթեան իմում գնացի, ՚ի տէր
յուսացայ՝ զի մի՛ եղէց հիւանդ։
Փորձեա զիս տէր և քննեա զիս.
փորձեա զերիկամունս իմ և զ-
սիրտ իմ։
Ողորմութիւն քո տէր առաջի ա-
չաց իմոց. և հաճոյ եղէց ճշմար-
տութեան քում։
Ոչ նստայց ես յամբոխս նանրաց,
և ընդ անօրէնս ես ոչ մտից։
Ատեցի ես ժժողովս չարաց, և ընդ
ամբարիշտս ես ոչ նստայց։
Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ,
և շուրջ եղէց զսեղանով քո տէր։
Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քո և պատ-
մել զամենայն սքանչելիս քո։
Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան
քո, և զտեղի յարկի փառաց քոց։
Մի կորուսաներ ընդ ամբարիշտս

զանձն իմ, և մի ընդ աս արիւ-
նահեղըս պկեանս իմ։
Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնու-
են. և աջ նոցա լի է կաշառօք։
Ես յամբծուե իմոմ գնացի. վըր-
կեա զիս տէր և ողորմեա ինձ։
Ոտն իմ կացցէ յուղղութե. յե-
կեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ։

Տունք ժբ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԶ.

Սացմոս գաւթի. մինչեւ օծեալ էր։

Տէր լոյս իմ և կեանք իմ՝ ես յու-
մ՚ եւկեւցց. տէր ապաւէն կե-
նաց իմոց ես յումմ՚ դողացցց։
Ի մերձենալ առիս չարաց ուտել
զմարմին իմ. նեղիչք իմ և թշնամիք
իմ, նոքա տկարացան և անկան։
Թե պատրաստիցի ի վերայ իմ ար-
տեւազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ. և
եթե յարիցէ ի վերայ իմ ճակա-
տամարտ, սակայն ես այսուհիկ ի

Օ՜մի խնդրեցի՛ւ տեսանէ, և զայն
առաչեմ. բնակիլ ինձ՛ւ տան ան
զամենայն աւուրս կենաց իմոց։
Տեսանել ինձ զվայելչութի՛ւն ան,
և հրաման տալ՛ւ տաճարի նորա։
Օ՜ածկեաց զիս՛ւ ի խորանի իւրում
գիս՛ւ ի ծածկոյթ խորանի իւրում։
Ի վիմէ բարձր արարեր զիս. և այ
ժմ բարձր արա զգլուխ իմ՛ւ ի
վերայ թշնամեաց իմոց։
Շո՜ւրջ եղէց՝ և մատուցից՛ւ ի խո
րանի նորա պատարագ օրհնութե.
օրհնեցից և սաղմոս ասացից ան։
Լո՜ւր ա՛ռ ձայնի իմում, զի կար
գաւոր ա՛ռ քեզ. ողորմեա՛ ինձ և ու
լո՛ւր ինձ, զի քեզ ասաց սիրտ իմ. և
խնդրեցին երեսք իմ, զերեսս քո
ա՛ռ խնդրեցին։
Մի դարձուցաներ զերեսս քո յի
նէն, և մի խոտորիր բարկու
թեամբ՛ւ ի ծառայէ քումմէ։
Օգնական իմ լե՛ւ ա՛ռ, մի անտա

գեր ղիս, և մի թողուր զիս աստ
ասաց վասիլիէ իմ։
Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս.
և տէր իմ ընկալաւ զիս։
Օրէնսդէտ արա զիս տէր ի ճա-
նապարհի քում, և առաջնորդեա
ինձ ի շաւիղս քո ուղիղս։
Վասն թշնամեաց իմոց, մի մատ-
ներ զիս ի ձեռս նեղչաց իմոց։
Յարեան ի վերայ իմ վկայք ան-
ղաց. և ստեցին ինձ յանօրէնու-
թեան իւրեանց։
Հաւատացի տեսանել զբարու-
տեան յերկրին կենդանեաց.
համբեր տեսան և քաջալերեաց.
զօրացի սիրտք քո և համբեր տան։
Տուն ք ժզ։ գոբզայս խղ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ.

Սաքմոս դաւթի։

Ընդ քեզ տէր կարդացայ աստուած
իմ, մի լուեր ինձ, մի երբէք
լռեցեր ինձ. նմանիցիմ այնո

ցին՝ ոչ թե իջանեն՝ ի գոլ։
Լսեր տէր ձայն խնդրուածոց իւ
մոց յատաչել ինձ առ քեզ, ի համ
բառնալ ձեռաց իմոց ի տաճար
սուրբ քո։
Ամ համարիր ընդ ամբարիշտսն
ձըն իմ. և մի ընդ այնոսիկ՝ որ
գործեն զանօրէնութիւն, խօսու
աներ զիս։
Ոչ խոսին զխաղաղութիւն ընդ
ընկերս իւրեանց. և չարութիւն
է՝ ի սիրտս նոցա։
Տուր նոցա ասէր ըստ գործոց նո
ցա. և ըստ անօրէնութեանց դնա
ցից նոցա հատո նոցա։
Ըստ գործոց ձեռաց նոցա հատո
նոցա՝ դհատուցումն նոցա նոցին։
Ոչ խոհացան նոքա զգործս տեառն,
և ոչ՝ ի գործս ձեռաց նորա հա
յեցան. կործանեսցես զնոսա, և
ոչ մի շինեսցին։
Օրհնեալ է տէր՝ զի լուաւ ձայնի
աղօթից իմոց. տէր օգնական իմ

և պաշտպան իմ։
Ինձ յուսացար սիրտ իմ. օգտե-
ցար և զուարճացար մարմին իմ.
և ես կամօք իմովք խոստովան ե-
ղէց նմա։
Տէր զօրութիւն ժողովեաց ուրց,
ասասէն վիսկութիւնե օձերց ուրց։
Փրկեա զժողովուրդս քո, և օրհ-
նեա զժառանգութիւնս քո հո-
վեաց և բարձրացո զնոսա մին-
չև յաւիտեան։

Տունք ժա։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ.

Սաղմոս Դաւիթ. օրհնութեանց նաւակատեաց տաճարին։

Մատուցէք աւետառն որդիք ասուծ-
ոյ, մատուցէք ուն զորդիս խոյոց։
Մատուցէք ուեսան զփառս և զզո-
րութիւն ասուծոյ մատուցէք ուեսան զփառս
անուան նորա. և երկրպագէք
ասուան ի սրահս սրբութեան նո։
Ձայն ասուան ի վերայ ջուրց՝ և
ասուած փառաց որոտաց. և ասէր

լինքն ’ի վերայ Յուդայ բազմացոյ։
Զայն տեառն զօրութեանց, եւ
ձայն տեառն մեծ վայելչութեամբ։
Զայն տեառն փշրէ զմայրս, եւ
մանրէ տէր զմայրսն լիբանանու։
Մանրեսցէ զնոսա որպէս զմատաղ
զառնուկն լիբանանու. որ սիրե-
լին է որպէս զորդի վիեղջերուաւ։
Զայն տեառն հատանէ զբոց ’ի
հրոյ. ձայն տեառն շարժէ զանա-
պատն, եւ խռովեցուցանէ տէր
զանապատսն կադէս։
Զայն տեառն հատուցանէ զեղջե-
րուս. եւ յայտնի առնէ զանտառս։
Ի տաճարի նորա ամենեքեան ա-
սացեն զիւտս նորա։
Տէր զջրհեղեղս նստուցանէ եւ
յաճոյացանէ. թագաւորեսցէ տէր
յաւիտեան։
Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւ-
րոյ տացէ. ’ի եւ օրհնեսցէ զժողո-
վուրդ իւր ’ի խաղաղութիւն։

Տունք ժ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԹ.

Սաղմոս դաւթի. ՚ի նոյն։

Բարձր առնեմ զքեզ տէր, զի ընկալար զիս, և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ ՚ի վերայ իս։
Տէր աստուած իմ՝ կարդացի առ քեզ, և բժշկեցեր զիս. տէր հան՚ներ ՚ի դժոխոց զանձն իմ. և փրկեցեր զիս յայնցանէ, որք իջանեն ՚ի գուբ։
Սաղմոս ասացէք առաւն սուրբք նորա. և խոստովանեցարուք յիշատակի սրբութեան նորա։
Սրտմտութիւն է ՚ի բարկութեան նորա. և կեանք են ՚ի կամաց նորա։ Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք ա՚ռաւօտու եղիցի ուրախութիւն։
Եւ ասացի ՚ի բարեկեցութեան՝ չշարժիմ յհետէ մի՛ ոչ ատանել զայդ յաւիտեան։
Տէր ՚ի կամս քո առուր զեղջ լերինս զօրութիւն. դարձուցեր զերեսս

քո մինչեն, և ես եղէ խաւսելեալ։
Ու քեզ տէր կարդացի, և առ
աստուած իմ աղաչեցի. զինչ
օգուտ քեզ յարենէ իմմէ, թէ
իջանեմ ես յապականութիւն։
Այ թէ հող խաւսելոյն առնիցէ
առ քեզ. կամ պատմեսցէ զճըշ-
մարտութիւնդ քո։
Լուաւ ինձ տէր և ողորմեցաւ,
և տէր եղեւ ինձ օգնական։
Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն։
Եղերց մինչեն զքուրձ, և ինձ
զգեցոյց զուրախութիւն։
Որպէս սպրդոս սատակեն քեզ՝
ձոյտ իմ. և այլ մի և սղջացայց.
տէր աստուած իմ յաւիտեան
խոստովան եղէց քեզ։

Տունք ժբ։ Գոբզաս լէ։

ՍԱՂՄՈՍ Լ.

Ի կատարած . նահատակութիւն գոյնութեամբ . Ցազմոս
դաւթի ։

Ի քեզ տէր յուսացայ, մի առնիր

ելից յաւխտեան. յարդարու[թ]ե
թում վրկեա և ապրեցո զիս:
խոնարհեցո առ իս զունդն քո. վաղ-
վաղե եկեցո ընդ առաջ մեր:
Ներխմ ած պաշտպան և տուն ա-
պաւինի ապրեցուցանել զիս. զի
հզօրիչ իմ և ապաւէն իմ դու ես:
վասն անուան քո առաջնոր-
դեցեր ինձ, և անուցեր զիս. և
հանցես զիս յոտսպիրէ յոյսամա-
նէ, որ լծապուեցաւ ինձ:
Դու ես պաշտպան իմ ամէր, և 'ի
ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ:
Փրկեցեր զիս ամէր ած ճշմարտու-
թեամբ քոյ. առեցեր զայնոսիկ
որ պահեն զերկիւղ 'ի անուն
ես 'ի ամէր յուսացեալ, ցնծացայց և
ուրախ եղէց 'ի վրկութեդ քում:
Ո՛վ հայեցար 'ի խոնարհութիւն
իմ, և վրկեցեր 'ի վշտաց զանձն
իմ, և ոչ մատնեցեր զիս 'ի ձեռս
ներքոյ իմոց. և կացուցեր յան-
դարձ զոտիս զուսս իմ:

Ողորմեա՛ ինձ տէր, զի նեղեալ եմ
եւ. խառնեցաւ՝ ի սրտմտութենէ
ակն իմ, անձն իմ և փոր իմ։
Պակասեցան ՚ի ցաւոց կեանք իմ,
և տարիք իմ յոտից եղանեցան։
Աղքատացաւ ՚ի տկարութենէ զօրութիւն
իմ. և ոսկերք իմ խռովեցան։
Զոր զաւեշտեցայն ինձեամիս եղէ
ես նախատումն դրացեաց իմոց, յոյժ
ահ և երկիւղ ծանօթից իմոց։
Ընդհանրեցան ոչ՝ տեսանէին զիս,
արտաքս փախչէին ինձանէ։
Մոռացեալ եղէ ես որպէս մեռ-
եալ ՚ի սրտէ. և եղէ ես որպէս
զանօթ կորուսեալ։
Զի լուայ զանարգութիւն բազմաց՝ սոսկ
ումն ամենայնի շրջակայ էին զինեալ. ՚ի ժո-
ղովն նոցա ՚ի միասին, առնուլ
զանձն իմ խորհեցան. այլ ես ՚ի
քեզ յուսացայ։
Ասացի դու ես աստուած իմ, և ՚ի
ձեռս քո է ժամանակս իմ։
Փրկեա զիս ՚ի ձեռաց հակառակորդաց

խոց, և ՚ի հալածչաց խոց։
Արև եցո զերբեսա քո ՚ի ծառայս քո.
առաքեցո զնա առ ըստ ողորմու-
թեան քում. առ՝ մի՛ յամօրէ և
ղէց, զի կարդասցի առ քեզ։
Ընդէր զերեսս առաքիկ այբ յա-
ղագս ժողովրդեան քո, և խնդրե՛ն
՚ի դժոխս. Համր եղիցին շրթունք
նենգաւորք, այբ խօսէին զարդա-
րս անիրաւութեամբ յամբարտա-
ւանել և յանդուգն լինել։
Որպէս զի բազում է ողորմութիւն
քո տէր, զոր ասացեր քոյ ծառայ
՚ի հանապատի երկրի ընդ ամա-
րեաց քոյ։
Ողորմեա ինձ, զի տկարանամ ես
տարաբախտ ամենայն։
Ո՞ւր է ողորմութիւն քո առաջի
Աստուծոյ, զոր ասացեր ՚ի գրեանս
քո մարդկան։
Ընդէր զերեսս քո դարձուցեր ՚ի
բնաւ քոյ ՚ի խոտորել մարդկան։
Ողորմեա ինձ Աստուած ՚ի խոր-
հուրդս քո, և ՚ի հանապատի ՚ի
ղեկեցիկ քո ՚ի ծածկել զիս ՚ի
ժողովրդենէ չարաց։
Ողորմեա ինձ Աստուած ՚ի խոր-
հուրդս քո, և ՚ի հանապատի ՚ի
ղեկեցիկ քո ՚ի ծածկել զիս ՚ի
ժողովրդենէ չարաց։

ընկեցայ ուրեմն յերեսաց աչաց
քոց։

Վասն այսորիկ լուար ձայնի աղօթից
իմոց յաղաղակել իմում առ քեզ։
Ապրեցեք զառ ամ աւուրբք նորա,
զի աստուածութիւն խնդրէ առ.
աստուածութիւն, որք առաւել
առնեն զամբարտաւանութիւն։
Բաջալերացարուք, եւ զօրացին
սիրտք ձեր, ամենեքեան՝ որք յու-
սացեալ էք ՚ի տէր։

Տունք իբ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԱ.

Խնամատարութիւն. Սոցմոս գաւթի։

Երանի, որ համբերութիւն եղեւ ան-
զայ. և ծածկեցան ամ յանցանք
նորա։

Երանի այն՝ որում ոչ համարի տէր
զմեզս նորա, եւ ոչ գոյ նենգու-
թիւն ՚ի բերան նորա։

Լռեցի եւ՝ եւ. մաշեցան ամ ոսկերք
իմ, առ աղաղակել ինձ առ տէր
զօրհասանապատ՚ի առէ և ՚ի գիշերի։

Ողանրացաւ ձեռն քո՝ ի վերայ իմ.
դարձայ՝ ի թշուառութիւն, զի
հարան յիս վուշք։
Օմեղս իմ ցուցից քեզ. և զանօրէ-
նութիւնս իմ ոչ ծածկեցից՝ ի քէն։
Ասացի՝ թէ պատմեցից ինձէն զա-
մեղս իմ. և դու թողեր զանաստուածու-
թիւնս մեղաց իմոց։
Վասն այսորիկ յաղօթս կացցէ առ
քեզ ամ սբ՝ ի ժամ ընդունելի։
Բայց մեծայն՝ ի ջուրցն հեղեղաց
բազմաց, որք առնոսա ինձ ոչ մեր
ձեացին։
Դու ես ապաւէնիմ՝ ի նեղութենէ
յայսմանէ, որ շուրջ եղեն զինեւ։
Ցնծութիւն իմ, փրկեա զիս յայն-
ցանէ՝ որք պաշարեցին զիս։
Խրատուն արարից զքեզ՝ և խե-
լամուտ՝ ի ճանապարհ, յոր և գը-
նասցես՝ և հաստատեցից՝ ի վերայ
քո զաչս իմ։
Մի լինիք որպէս զձիս և զջորիս, զի
ոչ գոյ՝ ի նոսա իմաստութիւն. ի

ասանձս և՛ ի դանդանատանդս ճրմ-
լեացես զկզակսնոցա, որք առ քեզ
լինէ ոչ մերձեսցին ։
Բազում տանջանք են մեղաւորաց,
բայց որ յոյսն ի տէր, ողորմութի
սեռատն շուրջ եղիցի զնոքօք ։
Ուրախ եղերուք և ցնծացէք ար-
դարք. ՚ի տէր պարծեցարուք ամե-
նեքեան՝ որ ուղիղ էք սրտիւք ։
Տուն ժդ ։ Գոբզայս խբ ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԲ.

Սացմոս դաւթի ։

Յնծացէք արդարք ՚ի տէր. ուղ-
ղոց վայելէ օրհնութիւն. խոս-
տովան եղերուք տեառն օրհնու-
թեամբ. տաղաւարեա տաղմոս
բազում տաղմոս տասաց նմա ։
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն
նոր, զի բարի է. տաղմոս տասաց
նմա օրհնութեամբ ։
Ուղիղ են պատգամք տեառն, և

ամ գործք նորա հաւատով են. և
սիրէ զողորմութիւն և զիրաւունս տէր:
Ողորմութ տեառն լի է եղեալ երկիր,
և բանիւ տեառն երկինք հաստատ
եցան, և հոգւովն բերանոյ նորա
ամենայն զօրութիւնք նոցա:
Ժողովեաց որպէս ի տիկ զջուրս ծո
վոյ. և դնէ ի խորս զգանձս իւր:
Երկիցէ ի տեառնէ ամենայն եր
կիր. և ի նմանէ դողայցին ամե
նայն բնակիչք աշխարհի:
Ոյնպէս ասաց՝ և եղեն. ինքն հրա
մայեաց՝ և հաստատեցան:
Տէր յրուէ զխորհուրդս հեթա
նոսաց. անարգէ տէր զխորհուրդս
ժողովրդոց. և արհամարհէ տէր
զխորհուրդս իշխանաց:

Յերկնից նայեցաւ տէր յամենայն
որդիս մարդկան ՚ի պատրաստ բնա-
կութենէ իւրմէ հայեցաւ յա-
մենայն բնակիչս աշխարհի ։
Ո ստեղծ առանձին զսիրտս նոցա,
՚ի միտ առնու զամ գործս նոցա ։
Ոչ լծէ ՚ի բազում զօրս իւր ապրեալ
ցինքնապատս, և ոչ հսկայ ՚ի բա-
զում զօրութեան իւրում ։
Սուտ ձի ՚ի փրկութեան իւրում.
՚ի բազում զօրութեան իւրում
ոչ ապրեցուցանէ զհեծեալն ։
Աչք տեառն ՚ի վերայ երկիւղա-
ծաց իւրոց. և յոյս յուսան յողոր-
մութիւն նորա ։
Փրկել ՚ի մահու անձինս նո-
ցա. և կեցուցանել զնոսա ՚ի սովու ։
Անձինք մեր համբերեցին տեառն,
զի օգնական և պաշտպան մեր է ։
Ի նա ուրախ եղիցին սիրտք մեր,
և յանուն սուրբ նմա յուսացաք ։
Եղիցի ողորմութիւն քո տէր ՚ի վերայ
մեր որպէս յուսացաք ՚ի քեզ ։

Տուն ժէ ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԳ.

Սաջմոս գաւթի. ի ժամանակի ջի այլազունեաց ջերեաս
իւր առաջի արիմեշեբայ. եւ ապա արձակեաց ջնա.
եւ գնաց.

Օրհնեցէք զտէր յամ ժամ, յամ
ժամ օրհնութիւն նորա՝ի բերան իմ:
ի տէր պարծեսցի անձն իմ. լսեն
ցեն հեզք, և ուրախ եղիցին:
Մեծ արարէք զտէր ինձ. և բարձր
արասցուք զանուն նորա՝ի միասին:
խնդրեցի՝ի տեառնէ և լուաւ ինձ.
յամ նեղութենէ իմմէ փրկեաց զիս:
Մատիք առ տէր՝ և առէք լոյս.
և երեսք ձեր մի՛ ամաչեսցեն:
Այս աղքատ կարդաց առ տէր, և
տէր լուաւ սմա. յամենայն նե-
ղութենէ սորա փրկեաց զսա:
Բանակ հրեշտակաց տեառն շուրջ
են զերկիւղածսն իւրսն, և
պահեն զնոսա:
Ճաշակեցէք և տեսէք, զի քաղցր
է տէր երանելի է այր՝ որ յու-
սայ՝ի նա:

Երկերուք ՚ի տեառնէ ամենայն
սուրբք նորա . զի ոչինչ է պակաս
սուքին երկիւղածաց նորա :
Ածամեծք աղքատացան և քաղ-
ցեան . բայց որ ք խնդրեն զտէր,
ոչ պակասեացի ՚ի նոցանէ ամենայն
բարութիւն :
Եկայք որդեակք իմ լուարուք ինձ,
եւ զերկիւղ տեառն ուսուցից ձեզ :
Ո՞վ է մարդ՝ որ կամի զկեանս, սիրէ
զաւուրս խրատ տեսանել ՚ի բարութե :
Լուռ ցո զլեզու քո ՚ի չարութե և զբե-
րան քո ՚ի խօսել նենգութի :
Խոտորեա ՚ի չարէ, եւ արա զբարի.
խնդրեա զհաշտութիւն և երթ
զհետ նորա :
Ունկն նորա ՚ի աղաչանս նոցա , և
ամ տ ոչ ՚ի ամենայն ժամ ի վեր տալոյ նոցա :
Երես տէր ՚ի վերայ չարագործաց.
առնուլ յերկրէ զյիշատակ նո :
Աղաղակեցին արդարքն առ տէր , և.
ամենայն ոչ տուաւ նոցա . յամենայն նե-
ղութենէ նոցա փրկեաց զնոսա :

Սերձ է տէր առ այնոսիկ որք մաշ-
եալ են սրտիւք. և զխոնարհս հոգ-
ւով կեցուցանէ:
Բազում նեղութիւնք են արդա-
րոց. յամենայնէ վրկէ զնոսա տէր.
և պահէ զամենայն ոսկերս նոցա
եւ մի՛ ի նոցանէ մի՛ վշրեսցի:
Մահ մեղաւորին չար է. բայց որ
ատէ զարդարն, պղծացի:
Փրկէ տէր զանձինս ծառայից իւրոց,
մի՛ պղծացին ամենեքեան որք յու-
սացեալ են ի նա:
Տուն իւր: Գոբղաթա իւ:

ՍԱՂՄՈՍ ԼԴ.

Ի կատարած Սաղմոս դաւթի:

Դաւեա տէր զայնոսիկ որք դա-
տեն զիս. մարտիր ընդ այնոսիկ,
որք մարտանչին ընդ իս:
Ած զգէն և զասպար քո. և արի
յօդնել ինձ. հան զսուր քո ընդ
դէմ հալածչաց իմոց, ասել ըզ-

նոսա. եւ ասա դու ցանձն իմ, թէ
վրկութիւն քո ես եմ։
Ընդէ ասէն եւ յամօթ լինիմ՝ յաք
նեալ ցանձն իմ. զարձյին յե-
տս եւ ամաչեցեն, որք խոր-հե-
ին ինձ չար։
Ելէից նոքա որպէս փոշի առաջի
հողմոյ. եւ հրեշտակ տեառն նե-
ղեսցէ զնոսա։
Ելէից ճանապարհք նոցա՝ ի խա-
ւար եւ ի դայթակղութիւն, եւ
հրեշտակ տեր հալածեսցէ զնոսա։
Ընդունել զաղաւելն ինձ որոգայթ
յապականութեան իւրեանց, եւ
ի նախել նախատեցին զանձն իմ։
Հասցէ ի վերայ նոցա որոգայթ,
զոր ոչ գիտացին. եւ որսան՝ զոր թա
գուցին, առցէ զոտս նոցա. եւ յո-
րոգայթ ի նոյն անկցին։
Ո՛յ անձն իմ ցնծասցէ ի տէր, ու-
րախ եղիցի ի փրկութենէ. և ամ ոս
կերբք իմ ասասցեն, տէր ո՞նման է քեզ
Ո՛ւ փրկեաց զաղքատն ի ձեռաց

հզօրի, զաղթատեն և զտնանկին յայն-
ցանէ՝ որք յափշտակեն զնա ։
Յարեան՝ ի վե՛ր իմ վիպ-ք էարտայ . ե՛ւ
զոր ինչ ոչ գիտէի՝ հարցանէին ցիս ։
Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ
բարւոյ . անժառանգել զանձն իմ
խորհեցան յորում ՚ի մարդկանէ ։
Ա՛յ ՚ի նենգել նոցա բուրթ զգեաւթ,
խոնարհատանել ոտից զանձն իմ. և
աղօթք իմ ՚ի ծոց իմ դարձցին ։
Որպէս զեղջայր և զընկեր՝ այսպէս
հաճոյ լինէի . որպէս զպաւտ և
զորթոտաւ, այնպէս խոնարհատանէի ։
Ի վերայ իմ ուրախ եղեն՝ և ժողո-
վեցան . ժողովեցան ՚ի ես տանջանք,
և ես ոչ ծանեայ . ցրուեցան,
և ոչ դադարեցան ։
Փորձեցին զիս՝ և ապհամարհեցին
ատհամարհանօք . կրճտեցին ՚ի վե-
րայ իմ զատամունս իւրեանց . տէր
ե՞րբ տեսցես ։
Դարձո զանձն իմ ՚ի խորտանէ-
կուռիցն նոցա , և յառիւծուց

զվիսամօրսումիթեան իմ։
Խոստովան եղէց քեզ տէր՝ յեկե-
ղեցիս մեծս, եւ ՚ի ժողովս բազ-
մաց օրհնեցից զքեզ։
Ահ տէրդ եղեցին յիս զմշտամիթ
իմ, զոր առէին պա ՚ի տարտարոս
տուց. անճառելի առնէին յիս ա-
ջօք իւրեանց։
Ընդ իս զիսաղաղսումիթեան խոսէին.
եւ իմիքեանք բարկսումիթեամբ զնեն
զսումիթեան խորհէին։
Բայցին ՚ի վերոյ իմ զերեսսոնս իւ-
եանց, եւ առացին այս առեալ
զիս ջնջեսցուք։
Տեսեր տէր՝ եւ մի լռեր. տէր՝ մի
՚ի բացեսս առնէր իմեն։
Օգնական եւ հայեսց տէր՝ յիսրա-
եսոնս իմ. ած իմ եւ տէր իմ ՚ի զա-
ռասսոնս իմ. եւ իբրա առցս իմն
բառ սրբազարսե քոյ, տէր ած իմ։
Մի ես բաս եղեցին յիս իմ շնամիք
իմ. եւ մի առասցես ՚ի սրբսոս իւ բեզ,
եթե վաշ վաշ առնեսցեն մերոյց, զի

ընկերութիւն իմ։
Ասացեն յաւէնայն ժամ, մեծ է
աստուած. և ոչ կարէն զհասա-
զութիւն ծառայի քո։
Լեզու իմ խօսեսցի զարդարութիւն
քո, զօրհանատաղ զթութիւն քո։
Տունք իւ։

ՄԱՂՄՈՍ ԼԵ.

Ի կատարած, ծառացի սեռաւն. Սաղմոս դաւ-
թի։

Ընե անօրէնն ի մեղանչել ընդ մի-
տս իւր, թե չիք երկիւղ աստու-
ծոյ առաջի նորա։
Վնեղեաց աստուած նորա, գտանել
զանօրէնութիւն, և ատել զինս։
Բանք բերանոյ նորա անօրէնու-

թիւն եւ նեղութիւն են։
Ոչ կամեցաւ նա իմանալ զբարի.
զանօրէնութիւն խորհեցաւ յան-
կողնի իւրում։
Ւհաց նա յամօ ճանապարհ, որ ոչ է
բարւոյ. եւ ՚ի չարէ նա ոչ ձանձրացաւ։
Տէր՝ յերկինս է տեսութի՛ւն քո. ճըշ-
մարտութիւն քո մինչեւ յամպս։
Արդարութիւն քո որպէս լերինք
աստուած. իրաւունք քո որպէս
խոր բազում՝ զմարդիկ եւ զա-
նասուն կեցուցանես տէր։
Որպէս զի բազում արարեր զողոր-
մութիւն քո աստուած. այլ որ
դիք մարդիկան ՚ի հովանի թեւուց
քոց յուսացին։
Արբեսցին նոքա ՚ի պարարտու-թե
տան քո. եւ զուարճութեան քո
ըմպեսցես նոցա։
Ի քէն է աղբիւր կենդանի. եւ
լոսով երեսաց քոց տեսանեմք
զլոյս։
Ձգեա զողորմութիւն քո՝ ոմ-

նաչեն ղբեղ, զարդարութիւնա
քո՝ պէք ուղիղ են արտիք։
Մի եկեցեն ի վերայ մեր ոտք ամ
բարութենէդ, և ձեռք մեղաւոր
ըստ մի դողացուցեն զմեզ։
Ընդ անկեան աւետեացն՝ պէք պոլ
ձեն զանօրէնութիւն. մերժեցին
եւ այլ մի կարասցեն հաստատիլ։
Տանիք ժպ։ Գոբխայս խ։
կանանս գոբչայս է։ Սաղմոս ժը։ Տանս մզ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵԾԻՆ ՄՈՎՍԷՍԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏԵՑ
ՄԱՐԳԱՐԷԻ։

Բ. Օրինաց լբ։

Նայեցարուք երկինք, եւ խօսեց
ցայց. լսեցե երկիր զբանս
բերանոյ իմոյ։
Ընդունելի լիցի որպէս անձրեւ
բարբառ իմ, և իջցեն որպէս ցօղ
ամպամարգ իմ։
Որպէս անձրեւ ի վերայ խոտոյ.
որպէս տարափ ի վերայ մշտոյ։

զի զանուն տեառն կարդացուք.
և տուք օրհնութիւն տեառն ա-
ստուծոյ մերոյ:
Ընտուած որոյ ճշմարտութեամբ
են դործք նորա, և ամենայն ճանա-
պարհք նորա իրաւունք են:
Ընտուած հաւատարիմ է, և ոչ
դոյ ի նմա անիրաւութիւն. ար-
դար և ճշմարիտ է տէր:
Սեղան՝ եւ ոչ նմա՝ որդւոյն արա-
ոոյ, ծնունդք խոտորեալք եւ
թիւրեալք:
Ո՞չ այգ այն է՝ զոր տեառն հա-
տուցանէիք դուք՝ ժողովուրդք
յիմարք եւ ոչ իմաստունք:
Ո՞չ ա՛ր ինքն է հայր քո, որ ըս-
տացաւ զքեզ, արար զքեզ, եւ
ստեղծ զքեզ:
Յոյժ լեցին քեզ աւուրքն յաւէ-
տենից. խոցոտութիւք զամս ապա-
ծինչեւ յառպս:
Հարցջիր դու յհարս քո, և պատ-
մեսցեն քեզ. ցծերս քո, և ա-

սասցեն քեզ։

Ի ժամանակի՝ յորժամ բաժանեաց
բարձրեալն զազգս ամենայն. որ-
պէս ախտեացնա զորդիսն ադամայ։
Կացոյց զսահմանս հեթանոսաց
ըստ թուոյ հրեշտակաց ՚ից։
Այլ բաժին տեառն ժողովուրդ
նորա Յակոբ, ու ՚ի վիճակ ժառան-
գութեան նորոյ խորհէր։
Քանզի գտեր նմա յանապատի.
՚ի ծարաւ տօթոյ յանջրդուզ պատշ-
պանեաց զնա։
Խրատեաց զնա, և պահեաց որպէս
բիբ աչաց. որպէս զարծուի ՚ի
ձագս իւրոյ ընկալաւ զնա, և ա-
ռեալ զնա ՚ի վերայ մերձնոցա իւրոյ։
Տարածեաց զձեռս իւր, և ընկա-
ւա զնա. և բարձեալ բերէր զնա
՚ի վերայ միջնոցայ իւրոյ։
Տէր միայն առաջի զնաւա. և ոչ դոյր
ընդ նմա աստուած օտար։
Հաց երկնի զնոսա ՚ի զօրութիւնս
երկրի. և կերակրեաց զնոսա այր-

սասցեն քեզ։

Ի ժամանակի՝ յորժամ բաժանեաց
բարձրեալն զազգս ամենայն. որ-
պէս ախտեացնա զորդիսն ադամայ։
Կացոյց զսահմանս հեթանոսաց
ըստ թուոյ հրեշտակաց ՚ից։
Այլ բաժին տեառն ժողովուրդ
նորա Յակոբ, ու ՚ի վիճակ ժառան-
գութեան նորոյ խորհէր։
Քանզի գտեր նմա յանապատի.
՚ի ծարաւ տօթոյ յանջրդուզ պատշ-
պանեաց զնա։
Խրատեաց զնա, և պահեաց որպէս
բիբ աչաց. որպէս զարծուի ՚ի
ձագս իւրոյ ընկալաւ զնա, և ա-
ռեալ զնա ՚ի վերայ մերձնոցա իւրոյ։
Տարածեաց զձեռս իւր, և ընկա-
ւա զնա. և բարձեալ բերէր զնա
՚ի վերայ միջնոցայ իւրոյ։
Տէր միայն առաջի զնաւա. և ոչ դոյր
ընդ նմա աստուած օտար։
Հաց երկնի զնոսա ՚ի զօրութիւնս
երկրի. և կերակրեաց զնոսա այր-

եամբք անդաստանաց :
Ուխեցոյց նոցա մեղը՝ի վիմէ և խո-
ղ կուճուց և կամճն մարեաց, ճար-
պատաժ վիմէ :
Վիրացաւ առաւարուցաւ լայնու-
յաւ . եթող զտէր ած զարարիչ
իւր, և յետս եկայց յաստուծոյ
փրկիչ իւրում :
Բարկացուցին զիս օտարոտութ-
իւրեանց , և կռոմբ իւրեանց
գառնացուցին զիս :
Ոչ էին աստուած՝ և ոչ աստուծոյ .
դիցն՝ զորս ոչ գիտէին . նորք և աս-
ժամայինք , զորս բնաւ ոչ ճանա-
չէին հայրք նոցա :
Թողին զտէր՝ որ ծնաւ զնոսա . մո-

ռայան զաստուածՙ որ կերակ-
րեաց զնոսա։
Նոքա տէր եւ նախանձեցաւ. և
սրտմտեցաւ ՚ի վերայ ուստերաց
և դստերաց նոցա, և ասէ։
Դարձուցից զերեսս իմ ՚ի նոցանէ,
և ցուցից նոցա զինչ լինելոց իցէ
յետոյ ժամանակի։
Օ՛ի ազգ մի թիւր են նոքա՝ և
սրտիք անհաւատք. նոքա նախան-
ձեցուցին զիս ՚ի չաստուածս իւ-
րեանց, և դառնացուցին զիս ՚ի
կուռս իւրեանց։
Ընդ և ես նախանձեցուցից զնոսա
յազգ անպիտան. եւ անմիտ ազ-
գաւ զայրացուցից զնոսա։
Փառք Հօր եւ որդւոյ եւ։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Տուք վասն աստուածոյ, տուք
օրհնութիւն մարդասիրին Լե-
ռան, որ վրկէ

զծառայս իւր եւ կեցուցանէ :
Ա՛ստուածէր տէր վասն սրբուհւոյ
անարատի մօր քոյ եւ կուսի, եւ վա-
րձն խաչի քոյ պատուականի, տէր
ընկալ զաղաչանս մեր եւ կեցո զմեզ :

Փառք եւ աջօթք՝ Երկինք պատմեն : եւ Տէր աղա-
ւաս կամոնացն :

Ա՛ստուածէր տէր վասն ծնողաց մերոց եւ ազգականաց եւ
յաւերժական ժամս խոսել մեզ ըզ-
բան տեառն զտէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Ա՛ստուածէր տէր վասն հոգեկանեցս մեզ՝ ի մխի-
թարն, որում ոչ կարեմք հան-
դուրժել, զտէր աղաչեսցուք :

Ա՛ստուածէր տէր վասն անդադարութեան եւ անդադարատարած կա-
ղել մեզ առաջի տեառն զբան
տեառն, զտէր աղաչեսցուք :

Ա՛ստուածէր տէր վասն առաջնորդելոյ մեզ՝ ի նա-
ւահանգիստն կենաց անխախճա-
նչից, զտէր աղաչեսցուք :

Ա՛ստուածէր տէր վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին
կոչմանն եւ երկնից արքայութեան :

ներն. զտէր աղաչեացուք:
վասն հոգւոցն հան: Եւ ևս մխա-
բան: Օրանձինս: Ողորմեաց:

Աւօթ:

Ի գիշերի և՛ ի տուընջեան և յամե-
նայն ժամու գբեզ աղաչեմք, եւ
՛ի քէն խնդրեմք մարդասէր տէր:
Լուր մեզ աստուած փրկիչ մեր.
խոնարհեցի ունկն քո՛ ի խնդըր-
ուածս մեր, զի մի՛ ունայն լինիմ
վաստակք ծառայից քոց. այլ հա-
մարեա զաշխատութիւնս մեր՛ ի
պոյծ աղաւթութեան եւ՛ ի պըր-
տուց աստուածպաշտութեան:
Ընկալ տէր՝ զաղօթս եւ զեր-
պանս մեր, և հատո մեզ
զթարմութիւն քո աստուածէ.
ծածկեա զմեզ ընդ հովանեաւ
ամենատես աչաց քո. զօրացո զմեզ
տէր՝ զօրութեամբ սուրբ հոգ-
ւոյդ. պահեա զմեզ սրտիւ բիւ-
ակամն: Եւ ապա աս մեզ նշան

ՍԱՂՄՈՍ ԼԶ.

Սաքմոս պ.աւ.թի.

Ա՛ր նախանձէր ընդ չարս, և մի՛
ընդ այնոսիկ՝ որք գործեն զանօ-
րէնութիւն:
Զի որպէս խոտ վաղվաղակի ցամա-
քեսցին. որպէս դալարի խոտոյ
վաղվաղակի անցցեն:
Յոյս ա՛ծէր, և արա զբարերա-
րութիւն. բնակեա յերկրի, և հով-
ուեսցես ՚ի մեծութեան նորա:
Ծառեա ՚ի տեառնէ, եւ նա տացէ
քեզ զխնդրուածս սրտի քո. յայտ-
նեա առաջի տեառն զձանապար-
հս քո, և յուսա ՚ի նա:
Նա արասցէ և հանցէ որպէս զլոյս
զարդարութիւնս քո, և զիրաւու-
նս քո որպէս զօր հասարակ:
Հնազանդ լեր տեառն, և ծառա-
եանդ. և մի նախանձէր ընդ այ-

նոսիկ՝ որոց առաքեալ էցեն Ճա-
նապարհ իւրեանց ընդ մարդոյ
որ դարձե զանօրէնութիւն։
Լռեա՛ ի բարկութենէ, եւ հան
դիր ի սրտմտութենէ, և մի՛ նա-
խանձիր ընդ չարս։
Օ՛ի չարք վաղվաղակի սատակե-
ցին. բայց դու համբերեա տե-
ռըն, նորա ժառանգեսցեն զերկիր։
Փոքր մի և այլ ոչ ևս էցէ ամբարիշ-
տըն. խնդրեսցես զտեղին նորա, և
ոչ գտցես։
Այլ որ հեզքն են՝ նորա ժառան-
գեսցեն զերկիր, և վայելեսցին ՚ի
բազում խաղաղութենէ իւրեանց։
Սպասէ մեղաւորն արդարոյ, և կըր-
ճտէ ՚ի վերն նորա զատամունս իւր։
այլ տէր ծիծաղեսցի զնովաւ։
Գանգիւ յառաջապէս առեալ է, զի
հասեալ է օր նորա։
Սուր հանին մեղաւորք, և լարե-
ցին զաղեղունս իւրեանց՝ հարկա-
նել զաղքատն և զտնանկն, սպա-

նանել զայն՝ որ խոնարհն է սրտիւ։
Սուրբ նոցա մտցեն՝ի սիրտս նոցա,
և աղեղունք նոցա փշրեսցին։
Լաւ է սակաւիկ ինչ արդարոյ՝քան
զբազում մեծութիւն մեղաւոր
տակեսցին։

Յառաջ տէր զարդարս, և ձա-
նապէ զաւուրս ամբծից. ժառան-
գութի՛ն նոցա յաւիտեան եղիցի։
Մի ամաչեսցեն ընդ՝իմանակա
չարութեան. այլ յաւուրս սովո
յագեսցին։

Ընդ՝ մեզաւորսն կռուիցեն. այլ թըշ-
նամիք տեառն՝ի փառաւորել և՝ի
բարձրանալ նոցանց պակասեսցին
պակէս ծուխ, զի պակասի։
Փոխ առնու մեղաւորն, և ոչ հա-
տուցանէ. այլ որ արդարն է, ո-
ղորմի և տայ։
Այլ օրհնեն զտէր, ժառանգե-
ցեն զերկիր. և որք անիծանեն,
սատակեսցին՝ի նմանէ։

Ի տեսանէ ուղղին գնացք տան. ըղ-
ձանապարհանորա նա կամի յոյժ :
Թէպէտ և գայթակղեացի, նա մի՛
կործանեսցի, զի տէր ձեռնկալեալ է
նորա :

Անաւելէիեա՝ և ծերացայ. և ոչ
տեսի զարդարն արհամարհեալ, և
զզաւակունորա՝ թէ մուրանայ հաց :
Ողորմելիք հաւատացեալն՝ ի միտսին,
և զաւակք անբաշխուց առատա-
կեսցին :

Ամէն արդարք ժառանգեսցեն զեր-
կիր, և բնակեսցին յաւիտեան
յաւիտենից՝ ի նմա :

Ներան արդարոյ խորհի զիմաս-
տութիւն, եւ լեզու նորա խօ-
սեսցի զիրաւունս:
Օրէնք աստուծոյ են ՚ի սրտի իւ-
րում. եւ ոչ գայթակղեսցին գի-
նացք նորա:
Չար մեղաւորն ընդ արդար, և
խնդիլ սպանանել զնա. այլ տէր
ոչ թողու զնա ՚ի ձեռս նորա, և
ոչ դատապարտէ զնա յորժամ
դատէ զնա:
Համբեր ես եւ պահեա զձանա-
պարհս նորա. եւ բարձրասցէ զքեզ ՚ի ժառանգել երկիր, և լը-
ասասկաւ մեղաւորաց տեսցես:
Տես զամբարիշն վերացեալ և
բարձրացեալ որպէս զմայրսն լի-
բանանու:
Ընդ եւ ահա ոչ էր. խնդրեցի,
եւ ոչ գտաւ տեղի նորա:
Պահեա զանբծութիւն, եւ տես
զուղղութիւն. զի գոն մնաց-
ուածք առն խաղաղարարի:

Ընծրէնք Հալածեացին ՚ի միասին.
և զաւակք ամբարշտաց կորիցեն։
Փրկութիւն արդարոց ՚ի տեառնէ է. վերակացու է նոցա ՚ի ժա-
մանակս նեղութեան։
Օգնեացէ նոցա տէր, եւ փրկեաց
ցէ զնոսա. ապրեցուսցէ ՚ի մե-
ղաւորաց, եւ կեցուսցէ զնոսա,
զի յուսացան ՚ի նա։

Տուն ՟ք ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԷ.

Սաղմոս գաւթի. առ ՚ի յիշատակ շաբաթու.

Տէր մի սրտմտութեամբ քով
յանդիմաներ զիս, և մի բարկու-
թեամբ քով խրատեր զիս։
Ո՛վ ինեաք քո Հարան յիս, և յիս
հաստատեցաւ ձեռն քո։
Ել զոյ բժշկութիւն մարմնոյ ի-
մոյ յերեսաց բարկութեան քոյ։
Ել է խաղաղութիւն տակերայ ի
մոց յերեսաց մեղաց իմոց։
Ընծրէնութիւնք իմ բարձրացան

քան զգլուխ իմ. որպէս բեռն
ծանր ծանրացան ՚ի վերայ իմ։
Նեխեցան եւ վտեցան վէրք իմ
յերեսաց անզգամութեան իմոյ։
Տառապեցայ և խոնարհեալ մինչ
չեւ յոյժ. զօրհանապազ տրտում
գնայի, զի անճն իմ լի եղեւ չարաչար
չարանօք. և ոչ պոյ բժշկութիւն
մարմնոյ իմոյ։
Չարչարեցայ և խոնարհ եղէ մինչ
չեւ յոյժ. մռնչէի առ հեծու-
թեան սրտի իմոյ։
Տէր առաջի քո է ամենայն ցան
կութիւն իմ, և հեծութիւն իմ
՚ի քէն ոչ ծածկեցաւ։
Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս, եւ ե-
թող զիս զօրութիւն իմ. լոյս աչ
չաց իմոց, և այս ոչ եղև ընդ իս։
Ցաւերկամք իմ և մերձաւորք իմ ա
ռաջի իմ մերձեցան և կացին, և
մերձաւորք իմ հեռու եղեն յինէն։
Ընկնատացեալ զիս և խնդրէին
զանձն իմ. որք խորհէին չար ՚ի

վերայ իմ, խորհեցան զանօրէնու-
թիւն, եւ զնենգութիւն զօրհա-
նապազ խորհեցան։
Այլ ես որպէս խուլ՝ ոչ լսէ.
որպէս համր՝ որ ոչ բանայ զբե-
րան իւր։
Այլ ես որպէս մարդ՝ որ ոչ լսէ,
եւ ոչ գոն խօսք ի բերան նորա։
Զի ի քեզ տէր յուսացայ, դու
լուիցես ինձ տէր աստուած իմ։
Զասացի՝ Ոչ ինչ ուրախ եղիցին ինձ
թշնամիք իմ. ի սասանել ոտից ի
մոյ՝ ի վեր իմ մեծամեծս խօսեցան։
Զի ես ի տանջանս պատրաստ եմ, և
ցաւք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ։
Զանօրէնութիւնս իմ պատմեցից,
և հոգայցից վասն մեղաց իմոց։
Իսկ ապրեալք թշնամիք իմ կենդանի
են, եւ զօրացեալք են քան զիս.
և բազումք եղեն, որք ատելին զիս
ի սուտս։
Որք հատուցին ինձ չար փոխանակ
բնաւ բարւոյ. չարախօսէին զիս,

զի ես աներթայի զհետ արդարութե։
Ա՛ի թողութ զիս աւերած իմ, և մի՛
՚ի բացեայ առնիր յինէն. հայեաց
յօգնել ինձ՝ աէր փրկութե իմոյ։

Տուն իա։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԸ.

Ի կատարած. յիսիիծզմայ օրհնութիւն. Սաղմոս
դաւիթ։

Ասացի թե պահեցից զճանապարհս
հրա իմ, զի մի մեղայց լեզուս
իմով։
Եդի պահապան բերանոյ իմոյ՝՚ի հա-
կառանալ մեղաւորին առաջի իմ։
Լռեա եղէ ես խոնարհեցայ. լռե-
ցի ՚ի բարութենէ, ես ցաւք
իմ նորոգեցան յիս։
Ջեռաւ սիրտ իմ ՚ի մտի իմում, և
՚ի խորհուրդս իմ վառեցաւ հուր։
Խօսեցայ լեզուաւ իմով և ասացի
յի. ցոյց ինձ աէր վախճարած իմ,
և զթիւ աւուրց իմոց՝ քանիօն է,
զի գիտացից թե պղջատի ինչ ապա
կասեալ է յինէն։

Ինձ չափով եղեր զաւուրս իմ. և կար զօրութիւն իմոյ որպէս ոչինչ է առաջի իմ. սակայն ամենեւին ընդունայն է ամենայն մարդ մեղի։ Ընթանայ որպէս ի պատկերի շրջի մարդ, սակայն ի զուր խռովի. գանձէ՝ և ոչ գիտէ ումմ ժողովէ։ Ուր արդ ինչ է հանգիստութիւն իմ, թէ ոչ դու տէր. կամ կար զօրութեան իմոյ, թէ ոչ ի քէն։ Յամենայն անօրէնութենէ իմմէ փրկեցեր զիս. եւ նախատինս ա նըզգամաց արարեր զիս։

Լուռ եղէ եւ ոչ բացի զբերան իմ, զի դու արարեր։

Թո զիս զանգիտութենէ իմմէ, զի ի զօրութենէ ձեռին քոյոյ վատնեցայ։ Նշոյտս զանազանեալ վասն անօրէնութեան պատուհասեցեր զմարդ. մաշեցեր որպէս ասրդի ոստայն գանձն նորա. ա կայն ընդունայն է ամենայն մարդ։ Լուր աղօթից իմոց, ունկնդիր լեր խնդրուածոց իմոց, արտասուաց իմոց, զի դու ասպարէս։

Թողացից ինձէն զտանջանս իմ, զի ի զօրանամ ձեռնհաս պատասխանեցայ։ Նշոյտս զանազանեալ վասն անօրէնութեան պատուհասեցեր զմարդ. մաշեցեր որպէս ասրդի ոստայն գանձն նորա. ա կայն ընդունայն է ամենայն մարդ։ Լուր աղօթից իմոց, ունկնդիր լեր խնդրուածոց իմոց, արտասուաց

ուաց իմոց մի լուեր։
պանդուխտ եմ ես առաջի քո,
նժդեհ և անցաւոր որպէս ամե-
նայն հարք իմ։
Թոյլ արա ինձ զի հանգեայց մինչ
չես երթեալ լցեմ, եւ այլ ոչ
ես գտանիցիմ։

Տունք ԺԵ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԹ.

Ի կատարած Սոցմոս դաւթի։

Ւամբերելով համբերի տեառն,
եւ նայեցաւ առ ես եւ լուաւ ա-
ղօթից իմոց։
Եհան զիս Ւ գբոյ տատապանաց,
Ւ կաւոյ եւ Ւ տղմոյ։
Ւաստատեաց Ւ վէրայ վիմի զոտս
իմ, եւ ուղղեաց զգնացս իմ։
Ւարկ Ւ բերան իմ օրհնութիւն
նոր, զօրհնութի տեառն այ մերոյ։
Տեսցեն բազումք և երկիցեն, և
յուսացին Ւ տէր. երանեալ է
այր՝ որոյ անուն տեառն յոյս է նո։

Ոչ հայեցաւ նա ի նանրութիւն,
եւ ոչ ի մոլութիւն սուտ։
Բազում արարեր դու տէր աստ-
ուած իմ զքանչելիս քո. և խոր-
հըրդոց քոց՝ ոչ ոք է որ նմանիցի քեզ։
Պատմեցի եւ խօսեցայ, եւ բա-
զումք եղեն քան զիմիւս. ընդ զո-
հս և ընդ պատարագս ոչ հա-
ճեցար. լսելիս հաստատեցեր ինձ.
զողջակէզս եւ զվասն մեղացն ոչ
խնդրեցեր։
Յայնժամ ասացի՝ ես ահաւասիկ
գամ եւ. ի գլուխս գրոց գրեալ
է վասն իմ։
Կամել զկամս քո աստուած իմ
կամեցայ, եւ զօրէնս քո ի միջ ո-
րովայնի իմոյ։
Ուրախանեցից զարդարութիւնս
քո յեկեղեցիս մեծս. ահա զշըր-
թունս իմ ոչ արգելից ի քէն։
Տէր դու գիտացեր՝ զի զարդա-
րութիւնս քո ոչ ծածկեցի ի սրտի
իմում, զճշմարտութիւնս քո

եւ զիրկուԹիւնա քո։
Ընացի եւ ոչ Թաղուցի զուլը-
մուԹիւնա քո, եւ զճշմարուու-
Թիւնա քո ՚ի ժողովըդեննէ մեծ է։
Ալ զու տէր մի հեռիատնեը լզ-
զիծուԹիւնա քո յինէն. զի ողը-
մուԹիւն քո եւ ճշմարուուԹիւն
քո յաւիտեան ժամ ընկալցի զիս։
Էուրչ եղեն զինեւ չարք՝ որոց
ոչ գոյր Թիւ. հասին ինձ անօ-
բենուԹիւնք իմ, եւ ես ոչ կա-
րացի տեսանել։
Բազում եղեն քան զհեր գլխոյ
իմոյ. եւ սիրտ իմ եԹող զիս։
կամեաց տէր՝ փրկել զիս, ե տէր
յօգնել ինձ նայեաց։
Ամաչեցեն եւ յամօԹ լինին՝ որ ք
խնդրեին զանձն իմ բառնալ լզ-
ա. դարձցին յետս եւ ամաչես-
ցեն՝ որ խորհէին ինձ չար։
Կրեացեն զամօԹ ա ժամայն վաղ-
վաղակի, որ ասէին ինձ վաշ վաշ։
Ցնծացեն եւ ուրախ լինին ՚ի

քեզ ամենեքեան, որք խնդրեն
զքեզ տէր։
Ասացեն յամենայն ժամ՝ մեծ է
աձ, և որք սիրեն զփրկութիւն քո։
Ես աղքատ և տնանկ եմ, աձ խորհ
եա զիս. օգնական եւ պաշտպան
իս ես. դու աձ իմ մի՛ յամենար։
Տուն իբ։ Գոբզայս ծը։

ՍԱՂՄՈՍ Խ.

Ի կատարած. Սաքմոս դաւթի։

Երանի որ խորհի զաղքատն եւ
զտնանկն. յաւուր չարի փրկէ զնա
տէր։
Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ ե-
րանելի առնէ զնա ՚ի վերայ երկ-
րի, եւ ոչ մատնէ զնա ՚ի ձեռս
թշնամեաց իւրոց։
Տէր օգնական է նմա ՚ի մահճի
ցաւոց իւրոց. զամենայն անկո-
ղինն նորա դարձուցանէ ՚ի հիւան-
դութենէ նորա։

ես ասացի տէր ողորմեա ինձ. բըժշկեա զանձն իմ, եւ մեղայ քեզ։ Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար. Ե՞րբ իցէ զի մեռցի, և կորիցէ անուն նորա։

Վտանէր տեսանել զնանրտումն, խօսէր՝ի սրտի իւրում, և ժողովէր զանօրէնութիւն յանձն իւր։

Ըրտաբս եւանէր ու զնոյն խօսէր. զինէն ջընջէին տամ թշնամիք իմ։ խորհեցան չար՝ի վերայ իմ. բան ա նօրէնութեան եդին՝ի վերայ իմ։ Միթէ որ ննջիցէ, այլ իւր ոտ յա՞ ել՞ցել յառնել. քանզի ու այլն խոս տացայ։

զաղտութեան իմոյ, յոր և եան յոտ ասացայ։

Որ ուտէր զհաց իմ, յարձակեաց առնել ինձ խաբէութիւն։

Ա՛յլ դու ո՛ր ողորմեա ինձ և կանգնեա զիս, և ես հատուցից նոցա։

Ցայսմ ծանեայ՝ թէ հաճեցար ընդիս՝ զի ո՛ւ ոչ ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ։

Ալ զիս յամբծուԹեան իմոմ
ընկալար, և հաստատեցեր զիս
առաջի քո յաւիտեան:
Օրհնեալ ես դ Տէր Աստ
ուած Իսրայէլի յաւի
տեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի:
Տունք ժդ:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԱ.

Ի կատարած. [ԻմաստուԹիւն որդւոցն կորխայ. Սաղմոս դաւԹի:

Որպէս ժամադրի եղջերու յաղ
բերս ջուրց. այնպէս ժամադրի
անձն իմ առ քեզ աստուած:
Ծարաւեր անձն իմ առ քեզ աստ
ուած, հզօր և կենդանի. ե՞րբ ե
կից երեւեցայց երեսացդ ա՞յ:
Եղեն ինձ արտասուք իմ հե՛ր
կրեալ ցուրտ և ցիրկերին. և այն
ժամ ասէին ցիս զօրհանատարք ՚ի
ւր է աստուած քո:
Ծայս որպէս յիշեի, տատապէր
ցիս անձն իմ. քաջալերուէի, զի մը
տից ընդ յարկաւ սքանչելեացդ
տանն աստուծոյ:

Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութ
և ՚ի ձայն բարեկենդանութեան ։
Ընդ ընդէր տրտում ես անձն իմ,
կամ ընդէր խռովես զիս . յուսա
ա առաւած , խոստովանեցայնմա՝
փրկիչ երեսաց իմոց աստուած է ։
Ինձն իմ յոյս խռովեցաւ . վասն այսո
րհկ յիշեցի զքեզ յերկրէն յորդա
նանէ , ՚ի հերմոնէ լեռնէ փոքրու ։
Խոր խորոց կարդացին ա քեզ ,
՚ի ձայն աւազանաց քոց ։
Ամենայն ցնծացք քո , և ալիք քո
անցին ՚ի վերայ իմ ։
Ի տուէ պատուիրեաց տէր զողոր
մութիւն իւր , ՚ի գիշերի զօրհ
նութիւն նորա . և աղօթք իմ առ
աստուած կենաց իմոց ։
Ասացի աստուծոյ՝ ընդունող իմ
ես . ընդէր մերժեցեր զիս . ընդ
դէմ տրտում գնամ ես ՚ի նեղել
թշնամւոյ իմոյ ։
Ի փշրել ոսկերացդ իմոց նախատեցին
զիս թշնամիք իմ . յաւր ցիս զօր

Հանապազ Թէ ուր է ան ըս։
Ուր ընդէր տրտում ես անձն իմ,
եւ ընդէր խռովես զիս. յուսա
ո՛ աստուած, խոստովանեցայ նմա՝
փրկիչ երեսաց իմոց աստուած է։

Տունք ժգ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԲ.

Սաղմոս դաւթի.

Դատ արա ինձ աստուած, եւ հրաւ
արա ինձ ի դատաստանի իմմէ։
Յազգէ որ ոչ է սո, ի մարդոյ մե
ղաւորէ ներեցո զիս։
Դու ան հզօրիչ իմ ես. ընդէր մո
ռացար զիս, ընդէր տրտում զը
նամ ես ի ներել թշնամւոյ իմոյ։
Ուղարկեա ճր զլոյս քո եւ զճշմարտու
թիւն քո. զի առաջնորդեացին ինձ,
եւ հանցեն զիս ի լեառն սուրբ և
ի յարկս քո։
Մտից առաջի սեղանոյ աստուծոյ
ո՛ աստուած, որ ուրախ առնէ
զմանկութիւն իմ։

խոտովան եղէց քեզ օրհնութիւն
աստուած աստուած իմ։
Ուր ընդէր տրտում ես անձն իմ,
կամ ընդէր խռովիս ինձ։ յուսա
ա աստուած, խոտովանեցայ նմ
մա՝ փրկիչ երեսաց իմոց եւ
Տունք է։ գոբգաթա։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԳ.

Ի կատարած. իմաստութեան որդւոցն կորխայ. Սաքմոս
գաւթի։

Աստուած՝ ականջօք մերում լու-
այք. զոր հայրն մեր պատմեցին մեզ։
Զգործն զոր գործեցեր յաւուրս
նոցա, յաւուրսն առաջինս։
Ձեռն քո խլեաց զհեթանոսս, և.
զնոսա տնկեցեր. չարչարեցեր զա-
ժանեալսդ, և հաներ զնոսա։
Ոչ ով ի՛ր սրով խլեաց
գեղին զերկիր, և ոչ բազուկ նո
ցա փրկեաց զնոսա։
Այլ աջ քո և բազուկ քո և լոյս
երեսաց քոյ, զի հաճեցար նո

ընդ նոսա։

Զու ինձն եւ՝ զծառատար իմ եւ
աստուած իմ, որ հրամայեցեր
զվերիւրթիւնան յատկութեայ։
Զեւ զիշատիմ մեր հարցուած.ս
անուամբ քոյ արհամարհեցուք
զյարուցեալն ի վերոյ մեր։
Ոչ թէ յաղեղն իմ յուսացեալ եմ,
և ոչ սուր իմ կեցուցանէ զիս։
Այլ դու փրկեցեր զմեզ ի թըշ-
նամեաց մերոց եւ զառելիս յա
մօմ արարեր։
Ցառաջ պարծեցարուք զօրհա
նաստղ, և անուանեցոյց խոստո
վան եղեցուք յաւիտեան։
Բայց արդ մերժեցեր և անարգե
ցեր զմեզ. և ոչ եկեր առաջի
ընդ զօրս մեր։
Դարձուցեր զմեզ յետս քան զը
թշնամիս մեր. և առևելիք մեր յա
փշտակեցին զմեզ։
Տուեր զմեզ որպէս ոչխար ի մի-
նասին, և ընդ հեթանոսս ցրուե

ցեր զմեզ։

Վաչխատեցեր զժողովուրդս քո տա-
ռանց գնոյ. և ոչ զոյ լծիւ աղա-
զակի մերոյ։

Ընտրեր զմեզ նախատինս զրացեաց
մերոց. ծաղր և այպն կատակողաց
շրջակայից քոց։

Դարձեր զմեզ առակ հեթանոսաց,
շարժումն գլխոյ ի ժողովրդեանս։

Ամենայն ատելիք մեր ի մէջ մեր,
և մեք զնոսա ոչ ծանուցաք, և ոչ
առեցաք ուխտի քումմէ, և ոչ դար-
ձաք յետս սրտիւք մերովք։

Զանգիտացեալ զանգիտացաք ի քէն
Աստուած մեր, և ոչ ունկնդրեցաք
ձայնի նախատողին և հայհոյողին։

Ընդ ամենայն եկն ի մեզ սուր, և
ոչ մոռացաք զքեզ և ոչ սնոտեցաք
ուխտի քում։

Եւ մատաղեսալ լեալ մեր զանուն
սատուծոյ մերոյ, կամ ձգեալ լեալ
զձեռս մեր յատուածս օտարս։
Սակայն ած խնդրել զայս. զի նա
քննէ դպատնիս սրտից մերոց։
Այսպէս ասէ Տէր Ամենակալ.
Ես Տէր Աստուած քո, Աստուած նախանձ
մեր, և յերկիր կցեցան մէջք մեր։
Երկու տէր օգնեա մեզ, և մերկեա
զմեզ վասն անուան քո։
Տուիք խէ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ.

Ի կատարած. ցառանցնչոց ժողովրդոցն, որպէսզի կոխեսցէ
իմաստութեամբ. Սպանման օրինաւքեան ձայան սխալչացն։

Բղխեաց սիրտս իմ զպատգամն քո
բարի, և ասացից գործս իմ թագ

պատարի։

Ելեալ իմ որպէս զրկիչ արտաքս զիր դալարի, զեղեցիկ տեսլեամբ քան զամենայն ոտիս մարդկան։ Ախտեցան շնորհք ի շրթանց քոց. վասն այսորիկ օրհնեաց զքեզ աստ յաւիտեան։

Ես ահ արարի ինձ զիս ի ներքս ի քեզ, և ժողովուրդ քո արուեստ են հզօր, և ժո՛ղովուրդ քո արուեստ են հզօր, ոչ ինչ ինձ անկցին, վասն զի ես ահ արարի ինձ զիս ի ներքս ի քեզ։ Ահա ես առաքեմ զհրեշտակ իմ, և պատրաստեսցէ զճանապարհ իմ առաջի իմ։ Եւ յանկարծ եկեսցէ յտաճարն իւր տէրն, զոր դուք փնտրէք, և հրեշտակ ուխտին, զոր դուք կամիք։ Ահա գայ, ասէ Տէր Զաբաւովթ։ Եւ ո՞վ կարասցէ զտեղի գալստեան նորա, և ո՞վ կայցէ յերեսս տեսլեան նորա։ Զի նա իբրև հուր հալչոցի, և իբրև հանդերձ լուացելոց։ Եւ նստցի հալչեալ և սրբեալ զարծաթ, և սրբեսցէ զորդիսն Ղեւեայ, և զտանեսցէ զնոսա իբրև զոսկի և զարծաթ, և եղիցին Տեառն մատուցանել զպատարագս արդարութեան։ Եւ հաճոյ եղիցի Տեառն պատարագ Յուդայ և Երուսաղէմի, որպէս աւուրս յաւիտենից, և որպէս ամս առաջինս։ Եւ մատիցեմ առ ձեզ ի դատաստան, և եղիցիմ վկայ

ամենայն ինչ ի նմանէ ելանէ, եւ ամենայն ինչ ի նմա դառնայ, եւ ոչ ինչ ի նմանէ զատ։

Ամենայն ինչ ի նմանէ ելանէ, եւ ամենայն ինչ ի նմա դառնայ, եւ ոչ ինչ ի նմանէ զատ։

Ամենայն ինչ ի նմանէ ելանէ, եւ ամենայն ինչ ի նմա դառնայ, եւ ոչ ինչ ի նմանէ զատ։

Ամենայն ինչ ի նմանէ ելանէ, եւ ամենայն ինչ ի նմա դառնայ, եւ ոչ ինչ ի նմանէ զատ։

Ամենայն ինչ ի նմանէ ելանէ, եւ ամենայն ինչ ի նմա դառնայ, եւ ոչ ինչ ի նմանէ զատ։

ՈՒՐԱԽ ԵՄ ՔԵԶ, ՈՐ ԱՍԱՑԻՔ ՔԵԶ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻ ԵՒ ՄԱՐՄԻՆ ՍՐԲՈՅ ԵՒ ՍՐԲՈՒՀԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅՆ ԵՒ ՄԱՐԴԿԱ

Տէր զօրութեանց ընդ մեզ. ընդ
դուներն է մեր յակոբայ։
Նկայք և տեսէք զգործս աստու-
ծոյ, որ արար ինչս ահագին զա-
տս ի վերայ երկրի։
Նհատ զպատերազմ ի ծագաց մին-
չեւ ի ծագս երկրի. զաղեղն խորտակեաց, եւ
փշրեաց, զվահս խորտակեաց, եւ
զասպարս արձակեաց հրով։
Դադարեցէք և ծանեարուք, զի ես եմ
աստուած. բարձր եղէց ի հեթանոսս,
եւ բարձրացայց ի վերայ երկրի։
Տէր զօրութեանց ընդ մեզ. ըն

դառնելի է մեր ամբ յակոբայ :

Տուընք ժա : գոբլայս ծգ :

ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ.

Ի կոտարած . ջաան օրդւոցն կորխայ . Սացմոս դաւ.թի :

Ովաւհս հարւէք աւետեան հեթա
նոսք , աղաղակեցէք առ աստուած
ի ձայն ցնծութեան :
Տէր բարձրեալ և ահարկու , թա
գաւոր մեծ ի վերս ամենայն երկրի :
Հնազանդ արար ժողովուրդս մեզ ,
և զհեթանոսս ի ներքոյ ոտից մե
ծոց :
Ընտրեաց զմեզ իւր ի ժառանգ
գութիւն , զգեղեցկութիւն յա
կոբայ՝ զոր եւ սիրեաց :
Համբարձաւ աստուած օրհնու
թեամբ , և տէր ի ձայնիւ փողոյ :
Սաղմոս ասացէք աստուծոյ մե
ծում . սաղմոս ասացէք թագաւո
րին մերում , սաղմոս ասացէք :
Թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն

երկրի աստուած է, սաղմոս աս֊
ցէ՛ք նմա խմաստութեամբ։
Թագաւորեաց աստուած ՚ի վերայ
հեթանոսաց. աստուած նստաւ
յաթոռ սրբութեան իւրոյ։
Իշխանք ժողովրդոց ժողովեցան
առ աստուած աբրահամու, զի
աստուծոյ զօրութիւնք յերկրէ
յոյժ համբարձան։

Տաւնք թ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԵ.

Սաղմոս օրհնութեան որպէսցն կարէայ. երկրորդ
շաբաթու։

Մեծ է տէր, և օրհնեալ է յոյժ ՚ի
քաղաք աստուծոյ մերոյ, ՚ի լեռն
սուրբ նորա։
Հաստատեալ հաստատութիւնք երկրի
ժողովեցան, և անցին ՚ի միասին։

Ինքեանք տեսին այսպէս և զար-
մացան. խառնելեցան սասանեցան,
եւ դողդմն կալաւ զնոսա:
Ընդ երկունս որպէս ի ծննդեան
և հոգին սաստիկ վիշտեացե զնաւս
ի Թարսիս:
Որպէս լուաք, այնպէս և տեսաք
ի քաղաք տեառն զօրութեանց,
ի քաղաք աստուծոյ մերոյ:
Աստուած հիմնադիր էրուկ նմա յա-
ւիտեան. ընկալաք ով ողորմութիւն
քո ի մէջ ժողովրդեան քոյ:
Ըստ անուան քում Աստուած, այնպէս և
օրհնութիւն քո ընդ ամ ածեղերս.
և արդարութեամբ լի է աջ քո:
ի քաղաք աստուծոյ մերոյ, ի լերինն
Սիոն. և
ցնծասցեն դստերք Յուդայ վասն
իրաւանց քոց տէր:
Շրջեցարուք զսիոնի, պատարեցէք
զնա և պատեցէք զաշտարակունս:
Վէմք զսիոնա ձեր ի վերայ զօրու-
թեան հոգւոյ ի վերայ ամենայն.
զի սոսկալի է տէր ի վերայ նոցա:

Ա՛ա է ած, ած մեր յաւիտեան
յաւիտենից. եւ սա հովուեսցէ
զմեզ մինչեւ յաւիտեան։
Տուէք ժգ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԵ.

Ի կատարած ոտից. Սաղմոս օրհնութեան.
գալթի։

Ուրախացեալք ի մարմնի խո-
նարհեցուցից յաւուրս չարեաց
իմոց, մինչեւ փոսն փորեսցի
մեղաւորին ինձ։ Ասացեալ է
Տեառն իմ նստեաց զաջակողմանի
իմ, եւ խոսեցայց զառաքս ի ըս-
կըզբանէ։
Ընդէ՞ր բնաւ երկնչիմ ես յաւուր
չարի. զի անօրէնութիւնք գըն-
ցից իմոց շուրջ եղէն զինեւ։
Յուսացեալք ի զօրութիւն իւր

եանց, ՚ի բազմութիւն մեծու-
թեան իւրեանց ՚պարծեացին։
Նչբայր ոչ վրկէ՝ և ոչ վրկէ մարդ,
և ոչ տայ աստուծոյ վրկիանս իւր,
և ոչ զգինս վրկանացս անձին իւրոյ։
Վաստակեա յաւիտեան, և կեց-
ցես մինչ ի լսպատ, և ոչ տեսցես
զապականութիւն։
Ցուժամ տեսցեն՝ թէ իմաստուն
մեռանին, ՚ի միասին անզգամ և
անմիտք կորիցեն, և թողցեն օ-
տարաց զմեծութիւն իւրեանց։
Գերեզմանք նց տունք նց եղիցին
յաւիտեան, և յանկ նոցա ազգէ
մինչեւ յազգ. եւ կարդասցին ա-
նուանք նոցա ՚ի հողս իւրեանց։
Այդ ճանապարհ է նոցա ամբա-
ցաւ, հաւանարկեցաւ անհանց
անբանից եւ նմանեցաւ նոցա։
Այս ճանապարհ է գայթակղու-
թեան նոցա նոյնի. յետ այսորիկ
բերանօք իւրեանց հաճեացին։
Այդ խաչն ՚ի դժոխս ճանեցայնի, և

մահ հռովմեացւոյ զնոսա. և տիրեաց
ցեան նոցա ուղիղք ընդ առաւօտս:
Օգնութիւնք նց մաշեցին՝ ի դժոխս,
եւ՝ ի փառաց իւրեանց անկին:
Բայց ասկայն աստուած փրկեացէ
զանձն իմ՝ ի ձեռաց դժոխոց, յոր
ժամ ընդունին զիս:

Մի երկնչիր յորժամ մեծանայ
մարդ, եւ յորժամ բազմանայ մի-
նին փառք տան նորա:

Օ՛ի ոչ ինչ տանի՝ ի մեռանելն իւրում
առցէ ընդ իւր զփառս. եւ ոչ ինչ
իջցէ նմա փառք տան նորա ընդ նմա:
Ո՛ւ անձն նր՝ ի կենդանի իւրում օրհ-
նեացի. և խոստովան եղիցի քեզ՝
յորժամ բարի արարեր ցնա նմա:
Մտցէ նա մինչեւ յազգ հարց իւ-
րոց. մինչեւ յաւիտեան զլոյս մի
տեսցէ:

Մարդ՝ ի պատուի եր եւ ոչ իմա-
ցաւ, համեմատեցաւ անասնոց
անբանից եւ նմանեցաւ նոցա:

Տէր է: Գոբզաց խբ:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԹ.

Սաքմոս դաւ.Թի.

Ընտուած աստուծոց տէր խօսեցաւ, և կոչեաց զերկիր յարեւելից մինչեւ ի մուտս արեւու:
Ի սիոնէ մեծ վայելչութիւն իրոյ
հոլթեան պեղոյ նորա:
Ընտուած մեր յայտնապէս եկեսցէ, և ոչ մեր մի դատարկեսցէ:
Հուր առաջի նորա բոլբոքեսցի,
և շուրջ զինուեալ մրրիկ յոյժ:
Կոչեսցէ զերկինս ի վերուստ՝ և
զերկիր ի դատել զժողովուրդ
իւր, ժողովել առ ինքն զսուրբս
իւր. և սք զնոն զպատարագս
նոցա ի վերայ սեղանոյ. հզաւոր
է աստուած: հզաւոր է աստուած
Իսրայէլի. հայեսցի և ելցուսցէ
զերկիր: Աստուած հնադիմից զգուշացուսցէ զնոսա, զի առաքեսցէ
ի նոսա զոգի սրտից, զի ոչ մեռցին:
Դու տուր զանձինս քո ի խոստովանութիւն
զի ոչ մեռցին:

կշտամբեմ զքեզ. զի տղջակէդ
քո առաջի իմ ես յաւետեան ժամ:
Ոչ ընտանեմ՝ ի տանէ քումմէ
զաւարտութիւն, եւ ոչ՝ ի հօտից քոցն
խաղալ:
Իմ է աւետեան գառնան անտառ,
եւ ոչ գարնան ծաղկունք անուշ,
որ ես ամենայն ուրախանամ քոյ ընծայիւդ:
Ես ամենայն ինչ ունիմ ի քեզ,
զոր ունիցի հարազատ որդի ի հարցէ:
Ես ամենայն ինչ ունիմ ի քեզ, զի ես քո հայր եմ:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:
Ես քո հարազատ հայր եմ, եւ դու իմ որդի:

մերժեցեր և յետս ընկեցեր զա-
ձեռնայն քանս բերանոյ իմոյ։
թէ առեսանէիր զդողս՝ ընդ-
ոյր ընդ նոսա, եւ ընդ շուն
դնէիր զբաժին քո։
Ներան քո յաճախեր զչարու-
զոս և զ-
զոս քո նուաճեր դներեցմէն։
լսատա զերեսս քոմէն չար-
խոսէր, եւ ի վերոյ սրտոյ մօր
քո դնէիր զդաւադրութիւն։
Օձոյ ամենայն արատր, և կա-
ղնոյ. կործեցեր աւօրէնսդ ի մտի
բոմ, ծծէ և նա բեզ նմանիցին։
Որ յանդիմանեցոյց և կացու-
ցոյց զսուտ ամենայն առաջի քո. ի
միոյ զսուտ ամենայն առաջի քո. ի
ամպատրոյ ամենեցունց՝ արդ մի
առնուր ինչ զառաջինն։
Տուր նմ։

ՍԱՂՄՈՍ Ծ.

Ի կատարած • Սաքմոս դաւթի • Ի ժամանակի յն Եկն առ նա
նաթան մարգարէ , իբրեւ յն մտեաւ առ բեթսաբէէ ։

Ողորմեա ինձ աստ ըստ մեծի ողոր-
մութեդ քումմ. ըստ բազում գթու-
թեդ քումմ ջնջեա զանօրէնութիւն իմ ։
Լուա՛ զլուացմունս իմ առաւել եւս յանօ-
րէնութենէ իմմէ , եւ ի մեղաց իմոց մաքրեա զիս ։
Զի զանօրէնութիւն իմ ես եւ գիտեմ
զմեղս իմ. եւ մեղք իմ առաջի իմ
իսկ յամենայնի ժամ ։
Քեզ միոյն մեղայ ես, եւ չար
առաջի քո արարի ։
Արդարանաս ի բանիցդ քոց, եւ յաղ-
թեսցես յատենի քում ։
Զի ահաւադիկ ի մեղս յղացեալ եմ,
եւ յանցաւորութեամբ ծնաւ զիս մայր իմ ։
Զի ահաւադիկ ճշմարտութիւն սիրե-
ցեր. զանծանօթսն եւ զգաղտնիսն
իմաստութեանդ քում յայտնեցեր ինձ ։
Ցողեա՛ յիս մշտիւտ , եւ սո՛ւր եմ-
լաս , եւ քան զձիւն սպիտակ եմ-
լիցուս ։
Լուցես ինձ ուրախութեան եւ գոհ-
ութեան , եւ ցնծասցեն ոսկերք
որ խոնարհեցուցեր ։
Դո՛ւր զերեսաց քոց զմեղս իմ , եւ
զամենայն զանցս իմ ջնջեա ։
Սիրտ սուրբ ստեղծ յիս , Աստուած ,
եւ հոգի ուղիղ նորոգեա յիս ։
Մի՛ մերժեր զիս յերեսաց քոց , եւ
զհոգի քո սուրբ մի՛ խլեր յիս ։
Դարձո՛ զիս ուրախութիւն փրկու-
թեան քոյ , եւ հոգւով գերագոյնաւ
հաստատեա զիս ։
Ուսուցից զանօրէնս զճանապարհս
քո , եւ ամբարիշտքն առ քեզ դար-
ձցին ։
Փրկեա՛ զիս յարեանց հեղուց , Աս-
տուած , Աստուած փրկութեան իմոյ ,
եւ բարձրասցի լեզու իմ զարդարու-
թիւն քո ։
Տէր , զբերան իմ բա՛ց , եւ բերան
իմ պատմեսցէ զգովութիւն քո ։
Զի եթէ կամեցեր պատարագի , տա-
յի եւ ողջակէզս ոչ հաճեցար ։
Զոհ Աստուծոյ հոգի սգալի , եւ սիր-
տ զղջացեալ եւ խոնարհեալ զԱս-
տուծոյ մի՛ արհամարհեր ։
Քաջալերեա՛ զսիրելիս քո ի բարի
կամս քում , մինչեւ շինեսցին պա-
րիսպունք Երուսաղէմի ։
Յայնժամ կամեսցիս պատարագ ար-
դարութեան , ընդունել ողջակէզս
եւ զոհս ։
Յայնժամ մատուսցեն ի սեղանի քում
զհամարս ։

Ասելի տրա ինձ զգնծութիւն եւ
զուարճութիւն, եւ ցնծասցեն
ոսկերք իմ տապալեալք:
Դարձո զերեսս քո՛ ի մեղաց իմոց,
և զամենայն անօրէնութիւնս իմ
քաւեա յինէն:
Սիրտ եւ հաստատեա յիս ած, և
հոգի ուղիղ նորոգեա ՚ի մէջ
իմում:
Մի ընկեներ զիս առ երեսաց
քոց, եւ զհոգի քո սուրբ մի հա
ներ յինէն:
Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութե
քոյ, եւ հոգւով պետութեան
քոյ հաստատեա զիս:
Ուսուցից անօրինաց զձանապար-
հս քո՛, եւ ամբարիշտք առ քեզ
դարձցին:
Փրկեա զիս յարեանէ աստուած
ած փրկութեան իմոյ. ցնծասցէ
լեզու իմ յարդարութենէ քումմէ:
Տիրե՛մէ զշրթունս իմ բանաս, եւ
բան իմ երգեսցէ զօրհնութիւն քո:

թե կամեցեալ էր, պատարագ
մատուցանել. բայց դու ընդ
ոգիսատեսս խոկ ոչ հաճեցար:
Պատարագ առաջի հոգի խո
նարհ. զսիրտ առաքի ոչ արհամարհէ:
Նորին առաքեալ ոչ արհամարհէ:
Նորին առաքեալ քոյրն մեր կամաք քոյրն մեր
ին. ես հինեցայն պարկեշտքն ե-
րեսաւորեալ:
Յայնժամ հաճեցար ընդ պատա-
րագս արդարութեան. յորժամ
ողխտից պատարագս հանցեն ՚ի
սեղան՝ քո դրաստակս:
Տուընք ի:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԱ.

Ի դատաստան խնամատարութեան. Սաղմոս դաւթի. ՚ի ժամանակի եի եկն դպիրն ելիմայ. պատմեաց սուրբգոյ, թէ ա-
հաւասիկ դաւիթ ՚ի տանն ոսիմեշեթայ է:

Օ՜ի արարծի ՚ի չարութե հզօր՝ զանօ-
րէնութի. զօրհասնատուպ զանիրաւ-
ութի խորհեցար ՚ի լեզուի քումմէ:
Որպէս զսայթեւ լի սուր՝ սրեաց զինեալ
պատրաստեալ, սիրեաց զչարութիւն

քան զբարութիւն, զանօրէնութիւն քան զիստա արդարութե։ Մարեաց նա զամենայն իստա կոչանման. և զբերուս նենգաւորս։ Վան այտրիկ աստուած կոչնա նեոցէ զնա իտպատ, խլեացէ և հանցէ զնա յարկաց իւրոց, և զարմանա նորա յերկրէն կենդանեաց։ Տեացեն արդարք և երկիցեն. ընդնուա ծիծաղեացին և ասացեն։ Այս այրէ, որ ոչ արար զնծ իւր օգնական. այլ յուսացաւ ա՛ի բազում մեծութիւն իւր, և զօրանալ ի նանութեան իւրում։ Ալ ես պատէս ձիմեն պտղալից ի տան աստուծոյ. յուսացայ յողորմութիւն աստուծոյ յաւիտեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից։ Խոստովան եղէց քեզ մեր յաւիտեան, զի արարեր. և համբերից անուան քում, զի քաղցր ես ա

առաջի սրբոց քոց։

Տուն է։ Գաբելայս ծբ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԲ.

Ի կոտորած. ՅԱՆ ՄԱՇՏՑԵՒՅ. ԽՄաստուԹիւն պաւԹի.

Ա՛սաց անզգամն ՚ի սրտի իւրում
Թէ ոչ կայ աստուած. ապականե-
ցեան եւ պղծեցան յանօրէնու-
Թեան իւրեանց. եւ ոչ ոք է որ
առնէ զբարութիւն:
Աստուած յերկնից նայեցաւ յա-
ւետեան որդիս մարդկան, տես-
նել Թէ կայ՞ ոք խրատուն՝ որ
խնդրիցէ զաստուած:
Ամենեքեան խոտորեցան ՚ի միա-
սին, եւ անպիտանացան:
Ոչ ոք է որ առնէ զբարի, եւ չէ
ոք մինչեւ ՚ի մի:
Արդեօք ոչ ծանիցեն ամենեքեան.
որք գործեն զանօրէնութիւն:
Որք ուտէին զժողովուրդ իմ որ-
պէս կերակուր հացի, և աստ աստ-
ուած ոչ կոչեցին:
Ընդ երկիւղ երկիւղ՝ ուր ոչ կայ
երկիւղ. զի աստուած ցրուեաց

զտակերս մարտահաճելոյ։
Ումահեսցեն և յամօթ լինիցին, զի
աստուած անտրտունեայ զնոսա։
Ա՛տացէ՛ ինձ սիրելով զվրկութիւն իւր
տալով, ինձ զարքունութիւն իւր,
զգեստուիւն ժողովրդեան իւրոյ,
գնծասցէ յայրս, և ուրախ եղիցի
իսրայէլ։

Տունք Թ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԳ.

(Ի ատենս. ընդ՝ օրհնութիւնս իմաստութիւն գտի.
՝ի ժամանակի ջի եկին ջիփացիքն, եւ առեն ցքուաւուց՝
ալաւասիկ գտաւիմ Թագուցեալ նատի առ մեզ։

Աստուած յանուան քում կեցո
զիս, և ՝ի զօրութեան քում իրաւ
արա ինձ։

Աստուած լուր աղօթից իմոց. ունկ
դիր բանից բերանոյ իմոյ։
Օտարք յարիան ՝ի վերայ իմ, և հզօր
զօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ
համարեցան զքեզ աստուած ա-
ոաջի իւրեանց։
Ահա աստուած օգնական իմ, և

տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ։
Ի դարձուցանել զչարն ի թշնամիս
իմ, ճշմարտութեամբ քում սա
տակեա զնոսա։
Ես կամօք իմովք պատարագս մա
տուցից քեզ. և խոստովան եղէց
անուան քում տէր, զի բարի է։
Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկե
կեցեր զիս. և ի թշնամիս իմ եհատես
ակն իմ։
Տունք է։

ՍԱՂՄՈՍ Ճ.Դ. 9

Ի կատարած. ընդ օրհնութիւնս իմաստութեան. Սաղմոս
դաւթի։

Ընդկըն դէր ճած ատօմէյ իմոց. և մի
անտես առներ զինդրուածս իմ։
Լսեայ առիս և լուր ինձ. զի տրտում
մեցայ ես ի ձանձրանալ իմում, և
խռովեցայ։
Ի ձայնէ թշնամւոյն և ի նեղել մե
ղաւորին խոտորեցան յիս անիրա
ւութեամբ, բարկութեամբ ոխա

պահէին ինձ։

Արտ իմ խառնեցաւ ինձ, և եր-
կիւղ մահու անկաւ ՚ի վերայ իմ։
Ես և զորութիւն եկն ՚ի վերայ իմ,
և ծածկեաց զիս խաւար։

Ասացի առ ոմն ինձ զիմեւս որպէս
զատանոյ. զի լծուչէն վերանայի,
և հետացեալ զատարկէի յանդ-
պատ։

Ընդէ՞ր ոմանք ի ծառայից քոց
՚ի կատղմտութեանէ, ՚ի զայրանալոյ,
և ՚ի մրմնջել ընդդիմացեալ։
Ընկալ տէր և քաժանեա զերծուս
նոցա. զի տեսի զանօրէնութի՛ն և զ-
հակառակութիւն ՚ի քաղաքի։
Ետուն և ՚ի գիշերի շուրջ եղեն
պատուհանօք նոցա անօրէնութիւնք.
ճանապարհ նոցա անօրէնութիւնք
և մեղք ոչ ՚ի մէջ նոցա. զի ձեղ
ոչ գիտացին զխաղաղութիւն։

ցաս վտիտ և նեղութիւն։
Ո՛վ ես ես լիշեալն նախատեալ
եմ, համբերեմ արդեօք. կամ ա՞
տեսն ինձ ոչ ՚ի վերայ։

իմ, թագէի արդեօք ՚ի նըմանէ ։
ուսչնարդ իմ և ծանօթ իմ ։
Ուսաբէն ՚ինոյն քաղքացուցեր
ինձ և քեզ կերակուր. զի գնայք
վարձանուելք ՚ի տան մեր ։
Ուրուք զձեռն իմ ՚ի ծերութեան իմոյ,
զի խնդամ. մերկեցայ խոստովանիմ
զանձն իմ ՚ի մերձաւորաց իմոց, զի
կարեօք հասցին ՚ի վերայ իմ ։
Լուսկ առաքեա զաւետիս քո ՚ի ձեռն
գայլոյն։ +
Եւ առ աստուած կարդացեալ ։ և նա
ցաւ և ՚ի մէջ նոցա ։
Եւ ասէ ցնոսա, ոչ յաւուրէ երեկոյէ,
և վարդը-
պայն և ՚ի հաստատակաւ ։
Պատմեցին և ասացին, և լուեալ ձայն
նի խնամ. մերկեցայ խոստովանիմ
զանձն իմ ՚ի մերձաւորաց իմոց, զի
կարեօք հասցին ՚ի վերայ իմ ։
Լուսկ առաքեա զաւետիս քո ՚ի ձեռն
գայլոյն։ +
Եւ առ աստուած կարդացեալ ։ և նա
ցաւ և ՚ի մէջ նոցա ։
Եւ ասէ ցնոսա, ոչ յաւուրէ երեկոյէ,
և վարդը-
պայն և ՚ի հաստատակաւ ։
Պատմեցին և ասացին, և լուեալ ձայն
նի խնամ. մերկեցայ խոստովանիմ
զանձն իմ ՚ի մերձաւորաց իմոց, զի
կարեօք հասցին ՚ի վերայ իմ ։
Լուսկ առաքեա զաւետիս քո ՚ի ձեռն
գայլոյն։ +
Եւ առ աստուած կարդացեալ ։ և նա
ցաւ և ՚ի մէջ նոցա ։
Եւ ասէ ցնոսա, ոչ յաւուրէ երեկոյէ,
և վարդը-
պայն և ՚ի հաստատակաւ ։
Պատմեցին և ասացին, և լուեալ ձայն

նել նոցա . և նոքա պղծեցին զը
րէնըս նորա ։
Բաժանեցան ՚ի սրտմտու է երեսաց
նորա . և եհաս ՚ի սիրտս նոցա ։
Կակուղ էին բանք նոցա քան ըղ-
ձէթ և ինքեանք սրակս ՚սլաք ։
Ընկեա ՚ի տէր պհոգս քո , և նա
կեսցէ զքեզ . և ոչ տայ յաւիտ
եան սասանութիւն արդարոյ ։
Զու աստուած իջուցես զնոսա
՚ի գուբ ապականութեան . այր
արիւնահեղք և նենգաւորք մի հա
սցին զաւուրս իւրեանց .
այլ ես ՚ի քեզ յուսացայ ։

+

Կանոն գաբշայ է ։ Սաղմոս ժդ ։ Տուն իմ ։
Տուն իբ ։ գաբշայ լբ ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵԾԻՆ ՄՈՎՍԷՍԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏԵՍ

ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Բ . օրինայ լբ ։

Օ՛ի հաւրբողոքեցար ՚ի բարկու
թեան քումմէ . այրեաց զքեզ հուր
ՙի ջրոյս նեռքինս ։

Եվ ոչ ևս ասեն բարկութեամբ ընդ ամենայն
սուրբսն ընդ Հրեշտակսն. այլ ասեն ի սրտի ի
խոստովանութեանց եղբօրեն, և այլ բարե-
բանութեան հաւատարմութեամբ ընդ շնորհսն,
և ոչ սասանելն.

Եվ ձեռն ևս այլ բարձր է, և բարձր ի
վեր հզօր. և ոչ տէր սասանեաւ ու-
րուք զգոյշ առնելոյ.

Եվ ոչ ականջ ևս լսելոյ զանհնարինսն
ի բերան, և ոչ սիրտ ևս ի մարդ ելանելոյ
զանհասանելիսն. այլ ընդ ամենայն ժամ
ի խորհուրդ ընդ Հրեշտակսն ելանելոյ.
Ընդ ամենայն ժամ ի խորհուրդ ընդ
սրբոցն ելանելոյ.

Եվ ոչ ևս ակն ի տեսանելոյ զանտես-
անելին, և ոչ ևս ականջ ի լսելոյ զանլսե-
լին, և ոչ ևս միտք ի խորհելոյ զանխոր-
հելին, և ոչ ևս բերան ի խօսելոյ զանխօ-
սելին.

Եվ ոչ ևս ոտն ի շարժելոյ ընդ ամե-
նայն ժամ ի խորհուրդ ընդ սրբոցն,
և ընդ ամենայն ժամ ի խորհուրդ ընդ
Հրեշտակսն ելանելոյ.

Եվ ոչ ևս ձեռն ի գործելոյ զանգոր-
ծելին, և ոչ ևս մարմին ի ցանկանալոյ
զանցանկալին, և ոչ ևս ամենայն անդամ
ի ցանկանալոյ զանցանկալին.

Եվ ոչ ևս ամենայն ի ամենայնի ան-
դամ ի ցանկանալոյ զանցանկալին.

Ծաներ-թա՛ք և առե՛ք՝ ըն և ես եմ,
և ոչ ոք այլ ոեւ բաց յինէ՛ն։
Ես ապաւինեմ, և ես և կեցուցա-
նեմ. հարկաւոնեմ, և ես և ես բժշկեմ.
և ոչ ոք կայ՝ որ հանիցէ զձեռ՛ն
ձեռաց իմոց։

Յաւուրս յետինս յերկինս ոեւ.
երդուա՛ աջով ահեղ իմով
եմ և աւանդեմ իմ ոեւ ամենայն
եմ և կենդանի ես յաւիտեան
ոեւ, և՛ ի հոգւոյ սրբոյ ոչ-
ոեւ զատեցից զոեւ։

Յաւուրս զկնի զհաւատս ըն-
դունելոյ զհաւատս ոեւ եմ ես
ոեւ. և ոչ ոք կայ ոեւ
հաւատս զկնի զհաւատս ոեւ ընդունելոյ
Երթա՛ք ուսուցէ՛ք զամենայն ոեւ
գոս. և ոչ ոք կայ ոեւ կարէ՛ ասել, թէ
ոեւ ահեղութեան սրբոյ զերծ
ոեւ, և՛ ի հոգւոյ սրբոյ ոչ-
ոեւ զատեցից զոեւ։

Ես ոեւ ձեզ ասեմ ոեւ ոչ ոք
ոեւ և ոչ ոք ոեւ. և ոչ ոք
ոեւ ոչ ոք ոեւ ոչ ոք ոեւ
Ես ոեւ և ոչ ոք ոեւ ոչ ոք

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ո՛վ Տէր, մի՛ ի բարկութեանդ քո
սաստիցես զիս, եւ մի՛ ի սրտմտութեանդ
քո խրատիցես զիս։ Ողորմեա՛ ինձ, Տէր,
զի տկա՛ր եմ ես։ Բժշկեա՛ զիս, Տէր,
զի խռովեցան ոսկերք իմ։ Եւ անձն իմ
խռովեցաւ յոյժ։ Եւ դու, Տէր, մինչեւ
յե՞րբ։ Դարձի՛ր, Տէր, եւ փրկեա՛ զանձն
իմ։ Եւ կեցո՛ զիս վասն ողորմութեան
քոյ։

Փառք Հօր եւ որդւոյ եւ
սրբոյ Հոգւոյ։

Ա՛մէն։

ասէ : Ընտրեա մեզ երկիրս ի
պաշտօն քո կանխել հանապազ. սի
րել զքեզ ի բոլոր սրտէ և ի բո-
վանդակ մտաց, և յամ զօրուել մեր
ի պահել զպատուիրանս քո : Համ
բառնալ առ քեզ զձեռս մեր ի տալը
բուն ապականութեանց և երկմտու-
թեան. և գտանել ի քեզ զչնորհս
և զողորմութիւն, և զապաւինեալ
գործոյն յոյժ : Վասն զի զա-
նա ունէր կենաց և սատա ած տալ
մեզ. և քեզ վայել է փառք յշխա-
նութեան յաւիտեան. ամէն :

Խոյացաւ Քրիստոս ամենեցուն :
Աստուծոյ երկրպագեցուք :

Քրիստոս միածնորդի յարեաւ ի մեռեալս
ոտնակոխեալ զմահ մահուամբ, և ի գերեզմանս
եղեալ կենդանացոյց զմեզ, որ էաք ի մեղս
մեռեալք, և ի մահ անկեալք, որ էաք ի գե-
րեզմանս, և ի դժոխս եղեալք. զոր ոչ ոք
կարէ ասել զանուն նորա, և ոչ ոք կարէ
ի մահուանէ յարուցանել զոք, որ էառ
զանուն նորա, և ոչ ոք կարէ ի դժոխոց
հանել զոք, որ էառ զանուն նորա, և ոչ

զի չեմանաս ի՛նչ ի միջոց. և առաքեր զայ
խաղաղարար ի ներկին և ցերկի-
րի. հետ առաքելոյն և մեր առաքելոյս ա-
ետառաքելոցն զիար առաքեալս. զո-
րին բարեաւոյժ : Ասաւ և զմեզ ա-
ղի չեմանհաւոյ առժանաւորս առաքե-
ցեա՝ զասաելով ընդ ճշմարիտս ե-
կեղեցաւոյ զոր, ասասաւծ մեր և
տէր մեր և փրկիչ յիսուս քրիս-
տոս : Որ ես օրհնեալ ընդ հօրե
ընդ սուրբ հոգւոյդ այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն :

Մաղմոս :

Երգս օրհնութեան և ի ձայն
սաղմոսի ընդ ճշմարիտս և ընդ
ուղիղս և ընդ ամենայն ազգս
: ոչխար : ամէն :

Հասո մեր ես հովիւդ :
: ոչխար : ասաւ : ամէն :
Օրհնեալ ասէ մեր յիսուս քրիստոս
: ոչխար : ընդ հոգւոյդ : ամէն :

ROMA

ՄԱՂՄՈՍ ԾԵ.

Ի կատարած. ՔՈԱՆ ԺողովՐդեանն, որ՝ի սրբոյն հետաքեաչ էին, ՝ի ժամանակի ջի կաչան ջնա ապչաջգիրք ՝ի գէթ. Ցարձանագիր. Սայմոս դաւ.ի՝ի.

Ողորմեա ինձ աստուած, ըստ մեծի
ողորմութեան քոյ, եւ ոչ ըստ բազմութեան
գթութեանց քոց ջնջեա զանօրէնութիւն իմ,
լուա զիս յաւուրս չարեաց, զի ստուգեցից
զանօրէնութիւնս իմ, եւ զմեղս իմ առաջի
իմ է յամենայն ժամ: Քեզ միայնոյ մեղա
եղէն եւ զչար առաջի քո արարի, զի արդա
րասցիս ՝ի բանի քում, եւ յաղթեսցես ՝ի դա
տաստանի քում: Ահա ՝ի մեղս ծնեալ եմ,
եւ ՝ի մեղս սնաւ զիս մայրն իմ: Ահա ճըշ
մարտութիւն սիրեցեր, զի անյայտ եւ գաղ
տնի իմաստութեան քոյ յայտնեցեր ինձ:
Սրբեսցես զիս ՝ի մեղաց իմոց, եւ մաքրեսցի,
լուասցես զիս, եւ ՝ի ձեան սպիտակասցիմ:
Լուցես ինձ ուրախութեան եւ ցնծութեան,
եւ ուրախասցին ոսկերք խոնարհեալք:
Դարձո երեսս քո ՝ի մեղաց իմոց, եւ զամե
նայն անօրէնութիւնս իմ ջնջեա: Սիրտ
սուրբ արա ՝ի մէջ իմում, աստուած, եւ
հոգի ուղիղ նորոգեա ՝ի մէջ իմում: Մի
զիս մերժեսցես յերեսաց քոց, եւ հոգի սուրբ
քո մի առցես յինէն: Դարձո ինձ զուարթու
թիւն փրկութեան քոյ, եւ հոգեւոր իշխանու
թեամբ հաստատեա զիս: Ուսուցից ան
օրինաց զճանապարհս քո, եւ անիրաւքն
առ քեզ դարձցին: Փրկեա զիս ՝ի մեղաց
արեանց, աստուած, աստուած փրկութեան
իմոյ, եւ արդարութիւն քո բարձրասցի:
Տէր, զբերան իմ բացես, եւ բերան իմ
պատմեսցէ զքո գովութիւն: Զի եթէ կամե
ցեր պատարագի, տայի եւ ողջակէզս ոչ
հաճեսցիս: Զոհ աստուծոյ հոգի հեզ, սիրտ
հեզ եւ խոնարհեալ զաստուած ոչ արհամար
հեսցի: Մեղա

ստամբին անձին համար։
Որպէս առ ոչինչ մերժեցաւ ըզնո-
ա. քարկութիւնսն զժողովուրդ
դէս հնազանդեցուցանէս։
Ոտառաձ զիւրեանս համ ապառնոյդ
բեղ. եղից զարհուրանս իմ առաջ
ջո քո, որպէս խռովացուցից զամ-
բարձին Թշնամիք իմ յերես քո
եանց, յաւուր յորում կարդա-
ցից առ քեզ։
Ընդ ծանեալ զի առաձ համ ես
պա. գառաձ օրհնեցից Աստ-
նեա համ, և զուարթ գոլեցից Յիսու
համ. յառաձ յուսացայ և ոչ ե-
ւեայց, զի արասցէ ինձ մարդ։
Յինէնեն ա խաբեմ, զարհուրեալ քեզ
օրհնութիւնսն ուց ուց համ։
փրկեցեր զանձն համ Ի մահուանէ,
զաչս համ յարտասուաց, և զոտս համ
Ի պայծառութենէ. հաճոյ եղէց ա-
ռաջի տեառն յերկրին կենդանեաց։

Տուէք ժա։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԲ.

Ի կոտորած մի ազգաց . Սաջմոս դու-Բի յորձանաց-
գիր , ի ժամանակի ջի փախուցեաչ եւ Բագու ցեաչ
էր նա յերեսաց սաւուչայ յայրի անդ :

Ողորմեա ինձ աստուած՝ ողորմեա
ինձ, զի՛ ի քեզ յուսացաւ անձն իմ:
Ի հովանի թեւոց քոյ յուսացայց,
մինչեւ անցցէ անօրէնութիւն:
Աղաղակեցի առ աստուած բարձր
բնաւ, առ աստուած բարերար իմ:
Ապրեաց յերկնից եւ կեցոյց զիս.
եդ ի նախատինս, որ կոխէին զիս:
Ապրեաց աստուած զողորմու-
թիւն եւ զճշմարտութիւն իւր. և
փրկեաց զանձն իմ ի միջոյ գազա-
նաց, զի նիջէի ես խռմէաւ:
Որդւոց մարդկան աստանդ իւր
եանց զէն և նետք են, և լեզուք
նոցա սրէ ես զսուր աւազեր:
Բարձեաւ ես դու յերկինս աստ-
ուած, և ամ երկրի են վաստ քո:
Որոտումբ պատրաստեցին ոտից և

մոց. խոնարհ արարին զանձն իմ.
փրկեցին առաջի իմ խորխորատ,
և անկան ինքեանք ՚ի նոյն։
պատրաստ է սիրտ իմ աստուած,
պատրաստ է սիրտ իմ օրհնել և ասել
մոս ասել քեզ վասն օք իմոյք։
Օրհնութիւք վասն իմ, զարթիր սաղ-
մոսիք և օրհնութեամբ. և ես
զարթեայց առաւօտուց։
Խոստովան եղեց քեզ ՚ի ժողովուրդ
դըս տէր, և սաղմոս ասացից քեզ
յաղինըս։
Ահեղ եղեւ մինչեւ յերկինս ողոր-
մութիւն քո, մինչեւ յամպս ճըշ
մարտութիւն քո։
Բարձրեալ ես դու յերկինս ած, և
յամենայն երկիր են վասն քո։
Տուն ժդ.

ՍԱՂՄՈՍ ԾԷ

Ի կատարած. մի աղտականեր. յարձանագիր. Սաղմոս
դաւթի։

Ես արդարեւ զարդ առնուի ինձ խոս-
ակել, և ուղիղ դատել ոգի

մարդկան ։

Բանդի և արդ իսկ ՚իսրտի ձերում
զանօրէնութեի գործէք յերկրի.
զանիրաւութի ձեռք ձեր նիւթեն ։
Օտար եղեն մեղաւորք ՚ի մօրէ.
խաբեցան յարդանդէ, և խօսեցան
սուտ ։

Պատմութիւն նոցա ըստ նըմա-
նութեան օձի. որպէս իժի և քար-
բի, զի խցեալ է զականջս իւր ։
Օի մի լսիցէ նա ձայն հմտի
ճարտարի, եւ մի առցէ զդեղ ՚ի
դեղատուէ իմաստնոյ ։
Ընտուած վիշտեացէ զատամունս
նոցա ՚ի բերան իւրեանց. և զժա-
նիս առիւծուց խորտակեաց տէր ։
Ընդոգ եղիցին նոքա որպէս ջուր՝
զի հեղանի, ՚ի լարել աղեղան նո-
ա ախարտային որպէս մոմ զի հա-
լի, եւ ապատեսցին ։
Ընկաւ հուր՝ և ոչ տեսին զարեւ,
մինչեւ ՚ի միտ առեալ էր զիւրա-
քանչիւր. որպէս զժնիկ բարիւ-

թեամբ կենդանւոյն կիզել զնոսա։ Ուրախ եղիցի արդարն՝ յորժամ տեսցէ զհատուցումն. և զձեռս իւր լուասցէ յարեան մեղաւորի։ Եւ ասասցէ մարդ. Թէ արդարեւ գոյցէ պտուղ արդարոյ, և է աստուած որ դատի զնոսա յերկրի։

Տուն ք ։ Գաբրիա լէ ։

ՍԱՂՄՈՍ Ծ.Ը.

Ի կատարած. մի տղականեր. յորթանագիր. Սացմոս գաւ-Բի. Ի ժամանակի ջի առաքեաց սաւուց, եւ պաշարեաց ջաւն նոցա, ջի ապանցի ջնա.

Փրկեա զիս Ի թշնամեաց իմոց աստուած, յայնցանէ որք յարուցեալ են Ի վերայ իմ, ապրեցո զիս։ Փրկեա զիս յայնցանէ, որք դարձեն զանօրէնութիւն. յարատեց ա-րեան զիս։ Արդար զանձն իմ կամեցան, եւ հասին Ի վերայ իմ հզօրք։ Ոչ վասն իմ և ոչ յանցանաց. առանց վրայից ընթացայ և ուղիղ եղէ։

Օ՛արիթ ընդ առաջ իմ, և տես զու զօրութեանդ ած խրայելի։ Նայեաց և այց արա ամենայն հեթանոսաց. մի՛ ողորմիր ամենեցուն, այլ զոմն զանօրէնութիւն։ Վարձկին ընդ երեկոյ. սովեցին որպէս շուն, և շրջեսցին զքաղաք։

Նուա զօրանջեսցեն բերանօք իւրեանց, և սուր՝ ի շրթունս նոցա։ Ոչ ապրեցուցանէ զնոսա, զի մի՛ ասիցեն. զի զու ես Տէր Աստուած մեր։ Ես ի ձեռն ապերախտութեան զնոքօք, և արհամարհեցին զամենայն հեթանոսս։ Օ՛զօրութիւն իմ առ քեզ պահեցից, զի աստուած օգնական իմ է։ Աստուած իմ, ողորմութիւն նորա կանխեսցէ առաջ. և աստուած իմ երևեսցի ինձ՝ ի թշնամիս իմ։ Ոչ սպանանէր զնոսա, զի մի՛ ժո՛ղովուրդ իմ։ Տիրեսցուս զնոսա զօրութեամբ քով, և ընկեցո զնոսա, զի զու ես պատսպարիչ իմ տէր։

Աղբ բերանդ նոցա և բանք շրթանց նոցա, ընկալին նոքա յամ բարեսաւանութեան իւրեանց։
Յանէծս եւ ՚ի ստութիւնս մատնեսին. ՚ի կատարած բարեսաւութեան սպասեսցին, և մի գտցին։
Վխտասցեն՝ զի աստուած տիրէ յաւիտեան և աւետեան ծագաց երկրի։
Դարձցին ընդ երեկոյս. սովեսցին որպէս շունք, և շրջեսցին ըզքաղաք։
Նոքա սխուեսցին յուտել. ապա թէ ոչ յագեսցին, տրտնջեսցեն։
Եւ ես երգեցից զօրհնութիւնս քո, եւ ցնծացայց առաւօտ առաց յաղթութեան քում։
Ո՛վ եղեր իմ պաշտպան և տուն ապաւինի, յաւուր նեղութեան իմոյ օգնական իմ։
Քեզ սաղմոս ասացից՝ աստուած ապաւէն իմ, աստուած ողորմութեան իմոյ։

Տունք խա։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԹ.

Սաջմոս դաւթի. արձանագիր. ի կստարած. ջառնացեչոց ճամաճնուկաց առ ուսմանե. ի ժամանակի զի հրձիգ սրեալ նա ջմիջապետս եւ ջասորեստանն սոփսցոյ, եւ ի գարձին հարկանել յոչնաբ ջծուն ացտից յերկոտասան հացարս։

Ընծ մերժեցեր և աւերեցեր զմեզ. բարկացար, և զմեզ ի մեզ։
Շարժեցեր զերկիր, և խառնեցեր
ցեր զա. բժշկեա զհարուածս սո
րա, զի սասանեցաւ։
Ցուցեր ժողովրդեան քում խիս
ուս թիւն. և եւոս ըմպել մեզ
գինի յիմարութեան։
Եւոս երկիւղածից քոց նշան,
զի սպրեսցին յերեսաց աղեղան։
Ապաէս վրկեցան սիրելիք քո. կե
ցո աջով քով, և լուր մեզ։
Ընտուած խոսեցաւ ի սրբութե
նէ իւրմէ. ցնծայցայ բաժն ե
զից, բաժանեցից զսուքեմ, և ո
զհովիտս յարկաց ջուխեցից։
Իմ է գաղաատ, և իմ է մանասէ.
եփրեմ հզօրութիւն գլխոյ իմոյ։

Յուդա Թադաւոր իմ. մոլեաբ ա-
ւազան յուսոյ իմոյ։
Յերեմիէ ուղեցից զդնացս իմ.
և ինձ այլազգիք հնազանդ եղեն։
Ո՞ տացէ զիս՝ ի քարայր ամուր,
կամ ոլ առաջնորդեսցէ ինձ մինչ
ցի՞ եդոմ։

Եւ ես ոչ դու ես, որ մերժեցեր զիս
ամենեւին, և ոչ երբեք ես ընդ զօրս ամբ։
Տուր ամենայն օգնական ի նեղութեան, զի
ընդունայն է փրկութիւն մարդոյ։
Ընտրեաց արուարք զօրութեան.
և նա արհամարհեալ զայնոսիկ
զբ նեղեն զամենայն։

Տունք ժգ։

ՍԱՂՄՈՍ Կ.

Ի կատարած. ընդ օրհնութիւն Սաղմոս դաւթի.

Ի ձայն աստուածային աղօթից իմոյ, և
Նայեա առ յաղօթս իմ։
Ի ծագաց երկրի կարդացայ առ քեզ,
մինչ ի վատանիլ սրտի իմոյ։
Ի վեմն բարձր արարեր զիս, առաջ-

նորեցեր ինձ, և իմ եղեր յոյս,
և աշտարակ հզօր եղեն ինձ յե-
րեսաց թշնամւոյն:
Ընակեցայց ես՝ի յարկս քո յաւիտ-
եան, և ծածկեցայց ընդ հովանի
եաւ թևոց քոց:
Դու աստուած լուար աղօթից իմ-
ոց. եառ ժառանգութիւն,
որ երկնչին յանուն քումմէ:
Աւուրս յաւուրս յաւելցես ինձ
դառնալ ամսոյ ամսոյ եղբարս
դաց մինչեւ յաւր:
Կայ և մնայ յաւիտեան առաջի աս
տուծոյ պատրաստեալ ես ձշմար
տութիւն, որ խնդրեն՝ի նմանէ:
Ուխտս առաքեսա առաջեալ ամե-
նայն յաւիտենից,
եւ ամենայն ազգք իմ օրհնեսցեն
զանուն սրբոյ քոյ:

Տուին ի Գամբռնա խո-
ւոն:

ՍԱՂՄՈՍ ԿԱ.

Ի կատարած . Ի ձեռայ իդիթմոյմայ . Սաքմոս գաւթի :

Բայց միայն ես հնազանդ լեր անձն
իմ, զի՛ ի նմանէ է ինձ փրկութիւն :
Նա է ես իմ և փրկիչ իմ. ապաւէն
իմ, զի մի սասանեցայց առաւել :
Մինչեւ յե՞րբ յատնէք ի վերայ
մարդոյ՝ սպանանել ամենեքեան,
որպէս յորմոյ թեքեալ և ի ցանկ
կոյ մերժեալ :
Բայց միայն զպատիւ իմ խորհել
ցան մերժել էին, ես ընդհատ
ցան ի ծառայ իւրեանց :
Ընդանօք իւրեանց օրհնէին, ես
սրտիւք անիծանէին :
Բայց առիւծոյն ես հնազանդ լեր անձն
իմոյ, զի՛ ի նմանէ է ինձ Համբերութիւն :
Նա է աստուած իմ և փրկիչ իմ, ապա
ւէն իմ զի մի սասանեցայց :
Յաստուծոյ է զօրութիւն իմ և ես
փառք իմ. աստուած օգնութեան
իմոյ, յոյս իմ առ աստուած է :

Յուսացարուք ՚ի նա ամ ժողով
ժողովրդոց. սիրեցէք աւաչն նո-
րա զհետս ձեր, զի ամ օդնական
է մեր յաւիտեան ժամանակաց:
Սակայն ընդունայն են արդ իւր մտրե-
կան. աուտ են արդիւք մարդկան.
՚ի կշիռս իւրեանց մերձանէն, և
ինքեանք յունայնութեան նմանեալ են՝ ի միասին:
Ա՛ յոյսդ յանիրաւութիւն, յափշ-
տակութիւն մի ցանկայք. և մեծու-
թիւն եթէ աուտիս դայցէ, մի յօժարե-
ցի սիրտ ձեր:
Միանգամ խօսեցաւ աստուած,
եւ երկուս զայս լուայ:
Զաստուածն ի զօրութիւն, և քո տէր
ողորմութիւն. և դու հատուցանես ա-
ւուրս ըստ գործոց նոցա:
Տուէք ժդ:

ՍԱՂՄՈՍ ԿԲ.

Ցաղմոս դաւթի. մինչդեռ նստէր նա յանապատի անդ.
հրեաստանի:

Կատարած ամ իմ, եւ աւրքեզ ա-
ւաւօտ առնեմ. ծարաւեաց աս

ես ամբիծ իմ։

Արդեօք եկիր անուռատու և անչա-
ար ոչ դոյ ի նմա ձանձրոյթ։
Այսպէս ի տուրքս երեւելոյդ
քեզ, առաւել ինձ պղծութիւն
քո և պիտառս քո։
Այսպէս ի ծառայդ սրտմտութիւն
լայն առնէ իմ, չոլմասիք ցնծա-
օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ։
Ո՞վ ետես ուրեք զարհուրելի
ներս իմ, և յանուն քո հաճութեամբ
գձեռս իմ։
Արդեօք ի ձառդոյդ սրտմտութիւն
լայն առնէ ինձ, չոլմասիք ցնծա-
օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ։
Ո՞վ ետես ուրեք զարհուրելի
ներս իմ, և յանուն քո հաճութեամբ
գձեռս իմ։
Արդեօք ի ձառդոյդ սրտմտութիւն
լայն առնէ ինձ, չոլմասիք ցնծա-
օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ։

խնդրեցին զանձն իմ։
Ասացեն՝ ի՛նչ ընդդէմ անպէտից երկրի.
մատնեացին՝ ի ձեռս սրոյ, և քա-
ժինք աղուխտաց եղիցին։
Յաղագս յուսացաւ՝ ի տէր. զո-
վեցին ամենեքեան՝ որք երկնուն
նմանս. խոցին բեզանք այնոցիկ
որք խօսէին զանիրաւութիւնն։

Տունք ժա։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԳ.

Ի կատարած. Սաւմոս գաւթի։

Լուր առաւուած առաքեալ յիմոց յա-
ղաչել ինձ առ քեզ. յերկիւղ
ճշմարտացն վերակաց զանձն իմ։
Ծածկեացես զիս ի ժողովոց չա-
րաց, ի բազմութենէ՝ որք գործեն
զանիրաւութիւն։
Որ արկցին սուր լեզուս սո-
ւոցան զիւրեանց. լսելոցն զաղե-
տիս նոցա։
Ձգել ի գաղտնիս այնոցիկ որ ա-
ղէտ են գործք. յանկարծակիս ձգ-

զեսցեն ՚ի նոսա, և մի երկիցեն:
Այլ զօրացուսցին յանձինս իւրեանց
զբանս չարութեան. խորհեցան թա-
պուցանել ինձ ոտիւքդ, և առա-
ցին ոչ առեանէ զայս տէր:
Ընծայեսջիր զանօրէնութիւն, պատ-
րաստեցեն՚ի քննել զքննութիւն:
Ատելոյէ այր ՚ի խորհիլ սրտի
իւրոյ, և բարձր եղիցի առաջի:
զբաղեալ ոտիւդ եղեն վէրք նոցա.
տկարացան ՚ի նոսա լեզուք նոցա,
և խռովեցան աւանդութեան՝ որ
Հայէին ընդ նոսա:
Երկիւղ տայ մարդ. ՚ի պատմել զո-
գործս իւր. և զարհուրեսցի նորա ՚ի
մարդս ոչ:
Ընդ մեծաւ՝ զարհուրեսցի
ձորդ:

ՄԱՂՄՈՍ ԿԻ.

ի կատարած. Սաջմոս գաւ.թի. Օրհնու.թիւն երեմիայի՝ եջեկիէլի եւ ժոզովբդեանն, յորժամ ի գանդխտու.ենեն կամէին եչաեել։

Քեզ վայելէ օրհնու.թիւն աստուած ի սիօն. եւ քեզ տացին ա-
ղօթք յերուսաղէմ։
Լու աղօթից իմոց, զի առ քեզ
ամենայն մարմին եկեսցէ։
Բանք անօրինաց զօրացան ի վերայ
մեր. և զանգիտութիւնս մեր
դու քաւեցեր։
Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար,
եւ բնակեսցին ի գաւիթս քո։
Լցցուք մեք ի բարութենէ տանդ
քոյ. սուրբ է տաճար քո սքանչելի
ի ճշմարտութեան։
Լու մեզ ած մարկիչ մեր, յոյս ամ
երկրի, և որ ի ծով հեռւոյ։
Պատրաստէ զերկրին զօրութիւն քո
եւ զգեցար զաւրութեամբ ծունկս,
Խաղաղեցուցանէ զմեծութիւնս
նոցա։

խոսելացին հեթմանուք, և երկիցեն
բնակիչք երկրի՝ ի նշանաց քոց:
Եվ ասասցուն և ընդ երեսից
զօրացուցին. հայեցար յերկիր՝
արբեցուցիչ գինւո, և բազում ա-
րարեալ պիծուցիչ նորա:

Զօրհնութեան տուր երկրի քում
ի գլուխ նորա ցօղ երկնից քոց
և ճոխ պտղով երկրի, և լի-
նիցի նորա առատ ի հունձս:
Ծագեսցէ նորա արեգական, և քա-
ղաքք բազմասցին ի նմա:
Ոչ ելցէ ձայն ի նոսա, և ոչ
գտցի ձայն նոցա ի ներքս:
Ամենայն ազգք երկրի ընդ նմա
ամենայն ազգք երկրի ընդ նմա
ամենայն ազգք երկրի ընդ նմա

ՍԱՂՄՈՍ ԿԵ.

Ի կատարած. Յաջմոս դուխի. յարութեան։

Ողորմեցէք ասէ ինձ ամենայն երկիր եւ ծով. տալմոս առաջէք անուան նորա եւ ասէք պիտուս օրհնութեան նորա։ Առաջէք այլ, պատեա զի ահեղ են գործք քո. ի քեզ սատակեսցին թշնամիք քո։ Ամենայն երկիր երկիրպագեսցէ քեզ. տալմոս ասասցէ քեզ, եւ տալմոս ասասցէ անուան քում։ Եկայք եւ տեսէք զգործս աստուծոյ. ահեղ է խորհուրդ նորա ի մարդկան։ Դարձոյց զծով ի ցամաք. եւ գետն անցցեն ոտիւք։ Անդ նորա ի հեմ անուամբ հայեսցի. զի ոչ տայ ի յաւիտեան զբարձրամտիս ի վեր։ Օրհնեցէք զաստուած մեր ազգք, եւ լուարուսցին ձայնք օրհնութեան նորա։

Օրհնեցէք հեթանոսք զնա՛ւ մեր.
լսելի արարէք զձայն օրհնուե՛ն նո՛ւ։
Ընդ որ եւս զանձն իմ՛ ի կեանս,
և ոչ եւս գողութիւն ասից նմա։
փորձեցեր զսիեզ առաւա՛ւտ և քններ
նեցեր, ոսկի՛ և քններ արծաթի։
ինձ՛ եղեր զհրճուանք իմ, զոր ես
տաւա՛ք քեզ զուխտս իմ, զոր խոստա՛ցան
ինձ՛ ի նեղութեան։
Ամէն՛ ի տուն քո՛ ամենակալ։
Ընծա՛ս մեք ընծայեսցուք քեզ՛ և ընդ քո՛ւ,
և հաներ զսիեզ ի հանգիստ։
Ընծայեսցուք մեք ընծայ հաւր և ընդ Քո՛ւ,
ի հոգւոյ մերոյ։
Ընծայեսցուք զմարմինս՛ ի վերայ զրի՛
անցուցեր զմարմինս՛ ի վերայ գրի՛
ի թիկունս մեր. և
ի ներքուստ և ի դուրս։ Ամէն՛ ամէն՛ ամէն։
Օրհնեցէք հեթանոսք զնա՛ւ մեր.
լսելի արարէք զձայն օրհնուե՛ն նո՛ւ։
Ընդ որ եւս զանձն իմ՛ ի կեանս,
և ոչ եւս գողութիւն ասից նմա։
փորձեցեր զսիեզ առաւո՛ւտ և քններ
նեցեր, ոսկի՛ և քններ արծաթի։

բարձր արարի զնա լեզուաւ իմով։
ծանուցից թէ տեսանէի՛ ի սրտի իւ-
րում, ասէ Տէր։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԱ

Ի կատարած. ընդ օրհնութիւնս. Սաղմոս երգոց։

Ընտուաձ ողորմեա ինձ և օրհնեա
զիս. երեսեցո զերեսս քո՛ի ինձ,
և ողորմեա ինձ։
Անանձն լերկրի զձանապարհս քո,
յաղին ամենայն զփրկութիւն քո։
Խոստովան եղիցին ազ քեզ ժողո
վուրդք ազուաձ, խոստովան եղի-
ցին ազ քեզ ժողովուրդք ամ։
Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն ազինք,
զի դու դատես զժողովուրդս ուղ-
ղութեամբ. և ազգաց երկրի դու

առաջնորդեաս :

Խոտովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք աստուած . գոհացին ըզքեն ժողովուրդք ամենայն :

Երկիր ետ զպտուղ իւր , և օրհնեաց զնեաց զիմ աստուած մեր :

Պատուական մեր օրհնեացէ զիմ . և երկիւղած լիցին ամենայն ծագք երկրի :

Տուն է : Գոբզայա խբ :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԷ .

Ի կատարած . Սացմոս դաւթի .

Յարիցէ աստուած՝ և ցրուեսցին ամենայն թշնամիք նորա , փախչեն ցեղն ատելիք նորա յերեսաց նորա : Որպէս պակասի ծուխ՝ պակասեսցեն իբրև հալի մոմ յերեսաց հրոյ , այսպէս կորիցեն մեղաւորքն յերեսաց աստուծոյ :

Ուրախ պատասխան եղիցին և ցնծասցեն առաջի նորա , և պատասխանեսցին յուրախութեան իւրեանց :

Օրհնեցէք զնա ամենայն ազգք երկրի, զի
յաւէտ անսասան նորա. Ճանապարհ ա-
րարէք այնմի՝ որ նստի ընդ արեւ-
մուտս, և տէր է անուն նորա:
Ցնծացեն առաջի նորա, և խռո-
վեսցին յերեսաց նորա:
Որ հայրն է որբոց և դատաւոր այ-
րեաց, առաքեալ՝ ի աւետիս սրբո-
յեալս իւրում:
Ընդ բնակեցուցանէ վիճակորդս ի
տան, և հանէ գիւտակեալս քաջա-
խրատ. այլեայք ի զրաւեացդ՝
որք բնակեալ են ի դերեզմանս
Առաջ քան եւս ես ի ձեզ ի տա-
ժանելութիւն, քան անցանել ես
քան առաքեալ՝ երկիր շարժեցաւ:
Վասն զի և երկինք ցօղեցին յեր-
եսաց առաջի ի սինայէ առաջի
աստուծոյ իսրայէլի:
Ընձեռեր հրաշից առատապարգեւս ած
ի տեառնէ ի ձեզ, ի վերուստ քոյր,
և հիւսեսցեն զգեստ, առակեսցեն զա
ռաքելական զնա, և զամենայն

Նախեցին ՚ի նմա ։
Պատրաստ արարեր քաղցրութիւն քո
աղքատին ած . տէր տացէ զբան , որ
աւետարանեն զօրութիւն բազմաց ։
Ծագաւոր զօրութեանց սիրելւոյ ,
գեղեցկութիւն տան քո բաժանել
եալ յաւարի . Թէպէտ և ննջեսջիք
՚ի մէջ վիճակաց ։
Թեւք աղաւնւոյ արծաթամատաղ ,
և թիկունքն նորա՚ի դոյն տակոյ ։
Ի գումարել երկնաւորին զմիմեանս
որոյ ՚ի վերայ նորա , ձիւնացին
՚ի սաղմոն ։
Լեառնդ ՚ի լեառն աստուծոյ , լեառն
մածեալ , լեառն պտղատու . և զինչ
կարծեք լերինք հպարտացեալք ։
Լեառն , ընդ որ հաճեցաւ ած բը-
նակիլ ՚ինքն , քանզի և տէր խոկ
բնակեսցի ՚ի նմա յաւար ։
Կառք աստուծոյ բիւրապատիկք ,
հազարք ուղղիչք , և տէր ՚ի նոսա
՚ի սինէ սրբութեան իւրոյ ։
Ել՚ի բարձրնալ և գերեաց գգերու-

Թիեն. էտ աւար՝ բաշխեաց պար-
պեբա և ետ որդւոց մարդկան.
քանզի Թերահաւատից ես ըս-
նակեալ եղիցին ի նմանէ:
Տէր աստուած օրհնեալ՝ օրհնեալ
ես զօրհանապազ, աւաջնորդես
ցե մեզ աստուած վրկիւդ մեր:
Աստուած մեր աստուած կենարար,
և՛ ոչ առեառնէ են ելք մահու:
Բայց սակայն ած փշրեաց զդուխս
թշնամեաց մերոց. և զհերն կարճ
նոյին, որք գնան յանօրէնութեան
իւրեանց:
Աստ տէր՝ և՛ խորոց անդնդոց դար-
ձուցից, և՛ ի ծովէ ժանեաց զոյն
և՛ ոչ դարձա կորեցից:
Որպէս թաղցի ատան քո յարեան, և
ոչ, զոյն ժանեաց քո յարեան թշ-
նամեաց քոց:
Երեւեցան գնացք քո ած. գնացք
Աստուծոյ իմոյ արքային մերոյ:
Կանխեցին իշխանքն հանել զօրհ
նութիւն ի մէջ կուսանաց և զսազ:

Եւ ելանէր ի տաճարէն, եւ երթայր ի տուն իւր։ Եւ մերձեցան առ նա աշակերտք իւր, ցուցանել նմա շինուածս տաճարին։ Եւ պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնոսա. Տեսանէ՞ք զամենայն զայս։ ամէն ասեմ ձեզ, թէ մի թողցի աստ քար ի քարի, որ մի քակեսցի։

Եւ նստեալ նորա ի լերինն Ձիթենեաց, մերձեցան առ նա աշակերտք իւր առանձինն, եւ ասեն. Ասա մեզ, երբ՞ եղիցին այսոքիկ, եւ զի՞նչ է նշան գալստեան քո, եւ կատարման աշխարհիս։

Եւ պատասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ նոցա. Տեսէ՛ք զի մի ոք մոլորեցուսցէ զձեզ։ Զի բազումք եկեսցեն յանուն իմ, ասելով թէ Ես եմ Քրիստոս, եւ զբազումս մոլորեցուցանիցեն։ Եւ լուիցէք պատերազմունս եւ զբամբասանս պատերազմանց։ Տեսէ՛ք մի խռովիցիք, զի պարտ է զայս ամենայն լինել նախ քան զկատարած։ Զի յարիցէ ազգ ընդդէմ ազգի, եւ թագաւորութիւն ընդդէմ թագաւորութեան։ Եւ եղիցին սովք եւ երկրաշարժք ըստ տեղեաց։ Եւ եղիցին ամենայն այսոքիկ սկիզբն ցաւոց։

Յայնժամ մատնեսցեն զձեզ ի նեղութիւն, եւ սպանանիցեն զձեզ, եւ եղիջիք ատելիք ամենայն ազգաց վասն անուան իմոյ։ Եւ յայնժամ բազումք գայթակղեսցին, եւ միմեանս մատնեսցեն, եւ միմեանց ատեսցեն։ Եւ բազումք սուտ մարգարէք յարիցեն, եւ մոլորեցուսցեն զբազումս։ Եւ վասն բազմանալոյ անօրինութեան՝ սիրտ բազմաց սառեսցի։ Եւ որ համբերեսցէ մինչեւ ցվախճան, նա կեցցէ։

նաև յերկիւղս երկնից ընդ արև
երթս։

Սիա առակ զձայն խոր ի ձայն ծո-
րումեան. և առաք զնաւս ից։
Ի վերայ խորհեցեալ ամենայն
մեծութեան նորա. և զորումեքն նորա
մեծութեան յանդգնեալ երկնից։
Ամբանշխել եւ առաւաւտ ի վեր բայ արև-
ելից խոյս, առաւաւտ խորհեալ։
Նա առակ զօրու ի հաստատե ժո-
ղովելոյն խոյս. օրհնեալ է ասէ։

Տուին լե։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԵ.

Ի կատարած Սաղմոս դաւթի. ձառն յառաջնչոցն։

Վերջ զիս ասէ տէր, զի հաստին զօրու յաղ-
ձին իմ, երկիւղած լո ի խորհուրդս ամենայն
գոյ, որ ոչ գոյ ինչ ընդ հեռ նմանել ընդ
նմա, որ ոչ գոյ ինչ ընդ հեռ նմանել ընդ
նմա։ Ոչ ասացեալ ոչ իմ ինչ ասել։
Ոչ ասացեալ ոչ իմ ինչ ասել։
Ոչ ասացեալ ոչ իմ ինչ ասել։

ինձ ու տէր ատուած իմ։
Խաղաղ եղիր քան զհեր գլուխ իմ
մոյ, զի տուէին գիս ՚ի տարտամ
տուչ։
Օրհնեցուս կամ զշնորհք իմ ու տուչ
ին իմ ՚ի նոսին։ ինձ զարմացեալ էին,
ուրախացեալ էին, ուր ժէին նոցա։
Ընտրեալ գու ծանեալ զանգգա-
ծութեան իմ, և յանցանք իմ ՚ի քէն
ոչ ծածկեցան։
Ա՛ ասացեալն վասն իմ, զի Համ
բերեալ քեզ տէրտէր զօրութեանց.
ա՛ պատրաստեալն վասն իմ, զի
խոնարհեալ զքեզ ատեցող էարտայէն։
Վասն գու Համբերի նախատանաց.
և ծածկեաց ամօթ զերեսս իմ։
Օտար եղէ ես յեղբարց իմոց, և
հիւր որդւոց մօր իմոյ։
Նախանձ տան քո եկեր զիս. և նա
խատինք նախատողաց քոց անկան
՚ի վերայ իմ։
Խոնարհեցուցի պահօք զանձն իմ,
և եղեն ինձ ըստ նախատինք. արա

ու պհանդերձս իմ քուրծ, և եղէ
յատակ նոցա։
Զինեն խոստհեին, զոր նատեին առ
պրտեան. զիս այսպէս առնէին, զոր
լմնալեն պլինի
ես յաղթող ելայ առ քեզ աէր ՚ի
ժամանակ ընդառնելոյ։
Ասաս ՚ի բազում մարդիս հեան
քում քուրծ ՚ի ճչմարտում հեն
վրիս հեան քո։
Ասրեցար զիս ՚ի կատց, զի մի ընկայց.
ասրեցայց ես յատեկաց իմոց, և
՚ի խորոց ջուրց բազմոց։
Մի ընկղեսցէ զիս ուռոյտ ջուրց, և
մի ընկղմեսցեն զիս անդունդք խո
րոց. և ջհոնդ մի կտրեսցէ զբերան
իւր ՚ի վերայ իմ։
Լուր ինձ տէր, զի քարեղ է ողոր
մութիւն քո. ըստ բազում գթից
քոց հայեաց յիս, և
մի դարձուցաներ զերեսս քո ՚ի ծա
ռայէ քումմէ. զի նեղեալ եմ ես,
վաստակեսցի լուր ինձ։

Հայեա յանձն իմ և վրկեա զիս և
ազատ իմ ՚ի հեռաւոր որդւոց ապրեցո զիս։
Օ՜ի դու գիտես զնախատինս իմ,
զամօթ իմ և զպատկառանս իմ։
Առաջի քո են ամենայն նեղիչք ան-
ձին իմոյ. նախատանաւոց հասեր ի
սիրտ իմ և ի ծանուածութեան։
Ընդ ոտնեի՚ մեծ ուր տրտմեցի ընդ
դիս, և ոչ ուր էր. և մխիթարիչ
ինձ ոչ ուր գտաւ։
Նայեա՚ ի կերակուր ինձ լեզի, և՚ ի
ծարաւ իմ ապրծուցին ինձ քացախ։
Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նո-
ցա յորսայիլ, ՚ի հաւատացեալսն և
՚ի պայմանակիցսն։
Խաւարեցին աչք նոցա, զի մի տես-
ցեն. և զմէջքս նոցա հասոյ
սուր իրթռուցիչ։
Արկցես ՚ի վերայ նոցա զբարկու-
թիւն քո. և սրտմտութիւն բարկու-
թեան քո հասցէ ՚ի վերայ նոցա։
Եղիցին բնակութիւնք նոցա աւե-
րակ. և ՚ի հարկս նոցա մի ոք լիցի

որ բնակիցք։

Օ՛ն զոր դու հարեր՝ հալածեցին,
և՛ ի վեր ցատոց իմոյ յաւելին։
Վէմ զմեզ և՛ ի վերայ մեղաց նոցա,
զի սիմեոնյատրտութիւն քո։
Ջնջեսցին նաքա՛ և դադարեցէ
քրտամէ կենաց, և ընդ արտասո
քո մի դիպեցին։
Ողբատո և շատաց եմ ես, վերկու-
թիւն քո աստուածընկալի զիս։
Օրհնեցից զանուն այլմոյ օրհնութ,
և բարձր արարից զնա գոլութ։
Հաճոյ եղիցի այբան զոլմ մատաղ,
որ բերիք զեզջիւտս և զիլգամակս։
Տեացեն ազքատք և ուրախ եղի-
ցին. խնդրեցէք զաստուած, և
կեցցեն անձինք ձեր։
Օ՛ն լուաւ տէր անաւնիայ, և ըզ-
կատեալս իւր ոչ արհամարհեաց։
Օրհնեացեն զնա երկինք և երկիր,
ծովք և ամենայն որզեւսայ՛ինոսա։
Ստուած վրէժ զիւօն. և չինեա
զին բաղաքք Հրէաստանի. չինեա

ցեն բնակեսցեն՝ և ժառանգեսց
ցեն ՚ի նմա։
Զաւակ ծառայից քոց հաստատե
ցի առ. և զսերմ սերեն զանուն քո,
բնակեսցեն ՚ի նմա։
Տունք լ։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԹ.

Ի կատարած Սաղմոս դաւթի առ ՚ի ցիշատակ միքա-
ելեայ ցնա տեառն։

Ընտրեաց յօդնել ինձ նայեաց,
և տէր յընկերել ինձ վտրմայ։
Ամաչեսցեն և յամօթ լինիցին զք
խնդրելիքն զանձն իմ. դարձցին յե
տըս և ամօթացեսցեն զք խորհելն
ինձ չար։
Դարձցին առ ժառանգն ամաչելեաւք,
զի ասեն ինձ չարիս չարիս։
Ցնծասցեն և ուրախ լիցին ՚ի քեզ
ամենեքեան, զի խնդրեն զքեզ
ասէ։
Ընտրեն յաւիտենից ժամ մեծ է
ուժ, և զի սիրեն զկենդանութիւն։
Եւ ապրեսցես և առնիցես զիս, ուժ օգ-

Նեա ինձ. օգնական և վրկիչ իմ
ես ևդու տէր իմ մի յամեներ։
Տուն ք. գաբշաս խշ։

ՍԱՂՄՈՍ Հ.

Ի կատարած. որդւոցն յովնադաբայ. յետ առաջնոյ
գերութեանն. Սաղմոս դաւթի։

Ի քեզ տէր յուսացայ, մի ամաչե
ցից յաւիտեան. յարդարութեան
քում փրկեա և ապրեցո զիս։
Խոնարհեցո առ ինձ զունկն քո, և
կեցո զիս։
Լեր իմ ած ապատէն, և տեղի ա
մուր կեցուցանել զիս. զի հաստատ
ութի իմ և ապատէն իմ դու ես։
Ընտրած իմ, փրկեա զիս՝ ի ձեռաց
մեղաւորի, ՚ի ձեռաց անօրինի և
անիրաւի։
Դու ես համբերութի իմ տէր, տէր
յոյս իմ ՚ի մանկութենէ իմմէ։
Ի քեզ հաստատեցայ ես յարգա
նէ. յորմանէ ծոր իմոյ դու ես ա
պատէն իմ, և ապ ՚ի քենէ օգնու

Թիւն իմ յաւիտեան ժամ։
Որպէս զինչ աւասիկ եղէ ես բազմոց.
և դու օգնական իմ և հզօրութիւն իմ։
Լցին բերան իմ գովեստ. որպէս
օրհնեցից զքեզ ամենայն աւուր քո, զօրհնանաց
սաղմոս ասիցեմ զքեզ Թիւնա քո։
Ես ընկենուլ զիս էի և հալածեաց
զոտք իմ հասցուր ինձ. զի ոչինչ է որ
ծածկէ զինս։
Ընտրեաց իմ. մի հետևի տանջանաց
նէին. և ես ոչինչ գիտեի նոցա։
Ընդհատանէին և տանջեին զիս իբրև
բանսարկուին զանձն իմ, խորհեցան
զիս մեռուցանել և զաղտուկս առնուլ
իմոյ զանձին և զգաստասարս առնել
ընդդէմ իմ չար։
Ես յաւիտեան ժամ յոյս առացայց, և
յաւել ի քեզ յոյսդ իմ։ մի ոչինչ է որ
ծածկէ զինս։
Ընտրեաց իմ. մի հետևի տանջանաց
նէին. և ես ոչինչ գիտեի նոցա։
Ընդհատանէին և տանջեին զիս իբրև
բանսարկուին զանձն իմ, խորհեցան
զիս մեռուցանել և զաղտուկս առնուլ
իմոյ զանձին և զգաստասարս առնել
ընդդէմ իմ չար։

Ներան իմ ամառանոցն զարդարուն
քո, զօրհանուատազ զգուշութիւն քո։
Արեւս ոչ թէ խաղաղութիւն ինչ զի
տէր զարմանալի է ի ծերութեան, այլ մարդ՝ի զօ-
րութիւն առեան. եւ տէր յիշեցի
զարդարութիւն քո միայն։
Ընտանաց իմ, ուսուցեր զիս՝ի մանկու-
թենէ իմմէ. եւցարդ ես պատ-
մեցից զսքանչելիս քո։
Մինչեւ ցամաքեսցի ի ծերութիւն
մեծի զարդարութիւն քո։
Մինչեւ յաւիտեան ի՛ ծերանալ
ամառանոցի իմ մի՛ թողուր զիս։
Մինչեւ ամառանոցի բազում ի քո
ձեռն ի՛ ծերութիւն։
Ո՞ զօրութիւնդ քո ի զարդարութիւն
քո միայն։
Ընտանաց իմ, ուսուցեր զիս՝ի մանկու-
թենէ իմմէ. եւ ցարդ պատ-
մեցից զսքանչելիս քո։
Մինչեւ ցամաքեսցի ի ծերութիւն
մեծի զարդարութիւն քո։
Մինչեւ յաւիտեան ի՛ ծերանալ
ամառանոցի իմ մի՛ թողուր զիս։
Մինչեւ ամառանոցի բազում ի քո
ձեռն ի՛ ծերութիւն։
Ո՞ զօրութիւնդ քո ի զարդարութիւն
քո միայն։
Ընտանաց իմ, ուսուցեր զիս՝ի մանկու-
թենէ իմմէ. եւ ցարդ պատ-
մեցից զսքանչելիս քո։
Մինչեւ ցամաքեսցի ի ծերութիւն
մեծի զարդարութիւն քո։
Մինչեւ յաւիտեան ի՛ ծերանալ
ամառանոցի իմ մի՛ թողուր զիս։
Մինչեւ ամառանոցի բազում ի քո
ձեռն ի՛ ծերութիւն։
Ո՞ զօրութիւնդ քո ի զարդարութիւն
քո միայն։
Ընտանաց իմ, ուսուցեր զիս՝ի մանկու-
թենէ իմմէ. եւ ցարդ պատ-
մեցից զսքանչելիս քո։
Մինչեւ ցամաքեսցի ի ծերութիւն
մեծի զարդարութիւն քո։
Մինչեւ յաւիտեան ի՛ ծերանալ
ամառանոցի իմ մի՛ թողուր զիս։
Մինչեւ ամառանոցի բազում ի քո
ձեռն ի՛ ծերութիւն։
Ո՞ զօրութիւնդ քո ի զարդարութիւն
քո միայն։

Ընդ և ես խոստովան եղէց քեզ՝ ի
պատրաստութիւն սաղմոսաց ձայ-
մարխուրդ ած . սաղմոսատացից քեզ
օրհնութիւնս սուրբ խոտակիս ։
ընծայեն շրթունք իմ յորժամ
սաղմոս ասիցեմ քեզ . և անձն իմ
զոր փրկեցեր ։

Եւս և լեզու իմ զօրհնութիւնդ քո
ամենայն զարդարութիւնդ քո ։
ի ժամանակի արդարս յաղթել ինձ
և ամաչեցեն , զի քաղցրութիւն քո
Հայր ։

Տուընջ իմ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱ ։

Ի սկզբան սաղմոս ։

Նոտաց վերակացու որդւոցն Կորհ
սաղմոս ասացեալ ։ երգել ի ձայնի
մահլաթ ։ ի խրատ ։

Երանի այրոյ որ ոչ գնաց ի խորհուրդ
անաստուածից , և ի ճանապարհ մեղաւորաց
ոչ կացին , և ի նստարան ապականչաց ոչ
նստաւ ։

Այլ յօրէնս Տեառն կամք նորա , և
յօրէնսն նորա խորհեսցի ցգիշեր և ցցերեկ ։

Եւ եղիցի իբրև ծառ որ տնկեալ է
առ վտակս ջուրց , որ զպտուղ իւր տացէ
յժամանակի իւրում ։ և տերև նորա ոչ
թափեսցի , և ամենայն զոր ինչ արասցէ
յաջողեսցի ։

Ոչ այդպէս ամբարիշտքն , ոչ այդպէս ։
այլ իբրև զհողմն զոր տարածանէ երե-
սաց երկրի ։

Վասն այնորիկ ոչ յարիցեն ամբարիշտքն
ի դատաստանի , և մեղաւորքն ի ժողովս
արդարոց ։

Զի գիտէ Տէր զճանապարհ արդարոց ,
և կորուստ ամբարշտաց տանի ։

Կրա տրտաց աղբատաց ժողո-
վըրդեան և կեցուցչ զոյից ա-
նանկաց, և խոնարհեցուցչ զամ
բարտաւանս:

Կացցէ և ճեռացէ ընդ արեւս յա-
ռաջ քան զերեսս այծեամ վինչեւ
Տիրեացէ նա՛ի ծովէ վինչեւ՛ի ծով,
՛ի գետոց վինչե՛ւ ի ծագս աշխարհի:
Ընդջի նէ նոխ հնդկիք առնցին,
և ի շինուածիք նորա հող կերիցեն:
Թագաւորք թարսեայ և կղզեաց տա-
ցեն պատարագ. թագաւորք արա-
պացւոց և սաբեցւոց բերցեն
պատարագս:
Եւ երկրպագեսցեն նմա ամենայն թա-
գաւորք երկրի, և ամենայն ազ-
գք պաշտեսցեն զնա:

Օ՛ի վրկեաց զաղքատն ՚ի ձեռաց
հզօրի. զաղքատն և զտնանկն, ո
րոյ ոչ է իւր օգնական:
Ընխայեսցէ նա յաղքատն և ՚ի տը-
նանկըն և զանձինս տնանկաց կե-
ցուսցէ. ՚ի վախճուց չարաց վըր-
կեսցէ զանձինս նոցա:
Պատուական է անուն նորա առ
ջին նոցա. կեցցէ, և տացի նմա յոսկ-
ւոյն արաբացւոց:
Յաղօթս կացցեն առ նա յամէն ժամ,
և զօրհանուտսդ օրհնեսցեն զնա:
Եղիցի հաստատութիւն ընդ աշ-
երկիր. և ՚ի վերայ գլխոց լերանց:
Բարձրասցի քան զԼիբանան պա-
տուղ նորա. և ծաղկեսցի ՚ի քա-
ղաքն առեալն սրտիկս խոտոյ երկրի:
Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ
յաւիտեան. զի յառաջ քան զա-
րեգ է անուն նորա:
Ի նա օրհնեսցին ամ ազգք երկրի,
և ամենայն ազինք երանիցեն նմա:
Օրհնեալ տէր աստ իսրայէլի ա-

նէ աքանչելիս միայն. և օրհնեալ
է անուն սուրբ փառաց նորայայ
տեսեան. լցի փառօք նորա աամե-
նայն երկիր. եղիցի եղիցի:
Տունք և: Գոբշայս խշ:
կանոնս գոբշայս է: Սաղմոս ժէ: Տունս մ՚:

ԱՂՕԹՔ ԱՆՆԱՅԻ ՄՕ.Ն ՍԱՄՈՒԷԼԻ
Ա.ԹԱԳ. Բ:

Հաստատեցաւ սիրտ իմ՚ի յուսէ,
և բարձրացաւ եղջիւր իմ յաստ-
ուած փրկչիչ իմ:
Ընդարձակեցաւ բերան իմ՚ի վե-
րայ թշնամեաց իմոց. ուրախ ե-
ղէց՚ի փրկութեան քում:
Ոչ ոք գոյ սուրբ որպէս զտէր, և
ոչ արդար որպէս զքեզ մեր, և չիք
սուրբ բայց յաստուծոյ մերմէ:
Մի՛ պարծիլ և մի՛ խօսիլ զամբար-
տաւանութիւն, և մի՛ ելցէ կնդ բերա-
նու ձեր բան հպարտ մեծաբա-
նութեան:

Ընտրած գիտելեց՝ ուր ած պատ
րաստ լուրյ իմաստությամբ
զգիտությունն յարարած իւր։
Հզօրաց հաստ աղեղունք թուլա
ցան, և տկարք վառեցան զօրու։
Յաղթ և լիք հացիւ նուաղեցան,
և քաղեցեալք լցին զերկիր։
Ըմոլն ծնաւ եօթն, և բազմածի
նըն նուաղեցաւ ի ծննդոց։
Տէր մեռուցանէ և տէր կեցուցա
նէ, իջուցանէ ի դժոխս և հանէ։
Տէր աղքատացուցանէ և տէր մե
ծացուցանէ. խոնարհ առնէ զամ
բարտաւանս ամենեւին յերկիր, և
բարձր առնէ զտառապեալս յաղ
բեւաց։
Նստուցանէ զնոսա իշխանաց ընդ
իշխանս ժողովրդեան, և զաթոռ
փառաց ժառանգեցուցանէ նոցա։
Կատարէ զոտիս սուրբաց,
և օրհնեաց զամս արդարոց։
Զի ոչ ի թէ իւրում զօրութէ զօրանայ
հզօր. այլ տէր տկար առնէ զը
հակառակորդս իւր, տէր սուրբ է։

Ով պարծեցի խորհրդականն ի խորհուրդս իւր. և ով պարծեցի հզօրն ի զօրութիւնն իւր. եւ ով պարծեցի մեծն ի մեծութեան իւրում։

Այլ որ պարծին, ի տէր պարծեսցի. ի խորհուրդս գիտութեան տէր ճանաչել։

Ընդել գիրս սուրբ և գործել դարդարութիւն ի վերայ երեսաց երկրի։

Տէր ելոհիմս ողորմութեան և ողորմած, և ինքն դատէ առանց բարկանալոյ։

Տայ զօրութիւն ծառայի քում և փրկէ զորդի աղախնոյ քո։ և բարձր առնէ զեղջիւր օծելոյ իւրոյ։

Փառք Հօր և որդւոյ եւ։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Խարճապատաս եղջիւր իմ յոյժ վերին իմ, հատատեցաւ սիրտս իմ ի տէր տեսութիւնէ և հաւատոյ։

Արդեաւք տէր վասն սրբուհւոյ անարատի մօր քոյ և կուսի, եւ վասն խաչի քո պատուականի, տէր ընկալ զաղաչանս մեր, եւ կեցո զմեզ։

Քարոզ եւ ացօթք Ցօրմեա ։ եւ ի ներքուստ կանոնացն ։

Վասն զաւանեալ ի քէն ամենայն քրիստոնէից եւ ամենայնի, զտէր աղաչեմք։

Վասն մեր ամենեցուն զի ի զղջումն եւ ի դառնութիւն սրտի եկեսցուք, զտէր աղաչեմք։

Վասն ամենայն հաւատացելոց, զտէր աղաչեմք։

Վասն հոգւոյն հանգստեան քրիստոնէից եւ ամենայն հաւատացելոց, զտէր աղաչեմք։

Վասն մեր ամենեցուն զի ի զղջումն եւ ի դառնութիւն սրտի եկեսցուք, զտէր աղաչեմք։

Վասն զաւանեալ ի քէն ամենայն քրիստոնէից եւ ամենայնի, զտէր աղաչեմք։

Վասն մեր ամենեցուն զի ի զղջումն եւ ի դառնութիւն սրտի եկեսցուք, զտէր աղաչեմք։

Վասն հոգւոյն հանգստեան քրիստոնէից եւ ամենայն հաւատացելոց

ՃՇՄԱՐԻՏ ԵՒ ՈՒՂԻՂ ՀԱՒԱՏՈՒԼ Ի
ԵՐԿՆԱՒՈՐՆԵՑԵԼՈՅՆ, ԶՍԿԶԲ ԱՌԱ
ՆՑԵԱՆ՝ ՄԿՐԹՈՒԱՆ ՎԱՍՆ: ՕՐԱՆՔՆԱ
ՊԱՏՃԱՌԱՑ:

Ա ՅՕԹ Է:

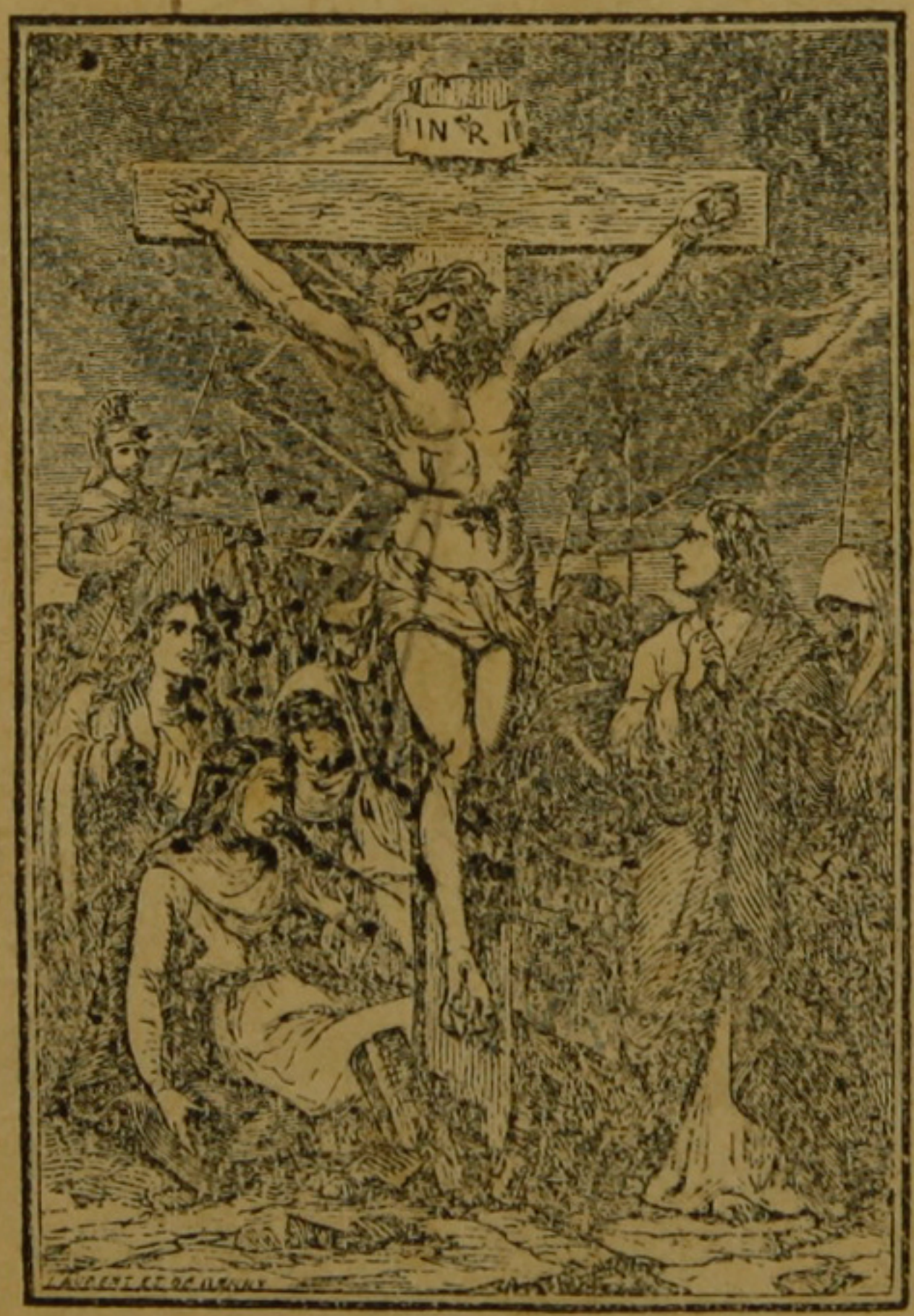
ՊՈՏՀԱՆԱՄՔ ԶԲՆԻՆ ՍԿԶԲ ՅԱԾ ՄԵՐ, ՈՐ
ԱՄԵՆԱՑԱԾԴ ՀԱՅՐ Ի ՀԱՆԴԱՐՁԵԼ
ՓՈՅ ՇՆՈՐՀԸ ՍՊԱՐՇԱԼ ԷՐ: ՈՎՔ
ՀՈԳԱՒՈՐԱՊԷՍ ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ԷՐ ԶՔԵԶ
ԱՀԵ ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԵՐ, ԶԻ ԱՀՑԵՆ
ԱՁՔ ՄԵՐ ԶԼՈՒՐՍԱՀՈՍԵԼՈՒՆ ԷՐ: ՆՈՒԱՐ
ՍԱՀՄԱՆԱՑԱԾ ՄԵՐ ՄԱՍԱՆ
ՀԱՏԱՆԵԼ ԶՄԱՐՄԻՆՍ ՄԵՐՈՅ ԵՒ ՉԱՐՔԵՐ
ՍՊԱՆԱՆԵԼ ԶՄԵԶ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ԱՍՏՈՒԱԾ
ՈՐՊԷՍ ԶԻ ՄԵՐ ՄԱՐՄԻՆՔ ՍՐԲԱՑԵԱՑ
ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ ՀՈԳՈՅ ՄԵՐՈՅ ՀԱՂՈՐԴԵԱՑ
ՔՈՅ ՀԱՍԱՆԵԼՈՅ ԶՄԵԶ ԱՐԱՐՉԱՑ ԵՒ
ՊԱՀԱՊԱՆԱՑ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՈՅ ՔՈՅ ԱՄԵՆԱ
ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՈՅ ՔՈՅ ԱՄԵՆԱ
ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՈՅ ՔՈՅ ԱՄԵՆԱ

Խոցացութիւն ամէնեցուն ։
Աստուծոյ երկիրպագեցուք ։

Ի՛նձ ան՛ապատար զօրու՛ն եւ ապե՛ւր
անմահո՛ւ է, զոր ես քո՛ւ ձիրքէդ
ա՛ռ ։ Ար շնորհեցե՛ր ինձ՝ ի մէջ դի-
շե՛ր յաւո՛ւնել եւ խոստովան լինիլ
առ քե՛զ վասն խրատուանց և արդա-
րո՛ւ քո ։ Ես այժմ ապաչեմ զքե՛զ
ա՛ռ ձեր ձայն, արա՛ ինձ արժանա-
և պատրաստա՛ւ ժամ առաւօտու
ընդ առաջս քո ։ Ես ընդ նոսին զո-
հանալով ձայո առաքել զքե՛զ ընդ
հօրդ և ընդ հոգւո՛յդ սրբո՛յ այժմ եւ
միշտ և յաւիտեանս յաւիտե՛նից. ամէն ։

Մաղթանք ։

Ո՛հոհո՛ւլեւամբ եւ ձչանարիւտ խոս-
տովանութեամբ առաքեմ ձայն իմ
առ քե՛զ Տէր ։ Լո՛ւր ինձ ։ Ես ան-
մեղ եմ ի քո՛ւմանէ ։

IN R I

ՍԱՂՄՈՍ ՀԲ.

Սաղմոս յաւուր օրհնութեան:

Երգեցէք Տեառն երգ նոր, զի զարմանս արար.
փրկեաց զնա աջ նորա եւ բազուկ սրբութեան նորա:
Ծանոյց Տէր զփրկութիւն իւր, յերեսս հեթանոսաց
յայտնեաց զարդարութիւն իւր:
Յիշեաց ողորմութեան իւրոյ եւ հաւատոյ իւրոյ
տանն Իսրայելի. տեսին ամենայն ծագք երկրի
զփրկութիւն Աստուծոյ մերոյ:
Աղաղակեցէք Տեառն ամենայն երկիր, երգեցէք
եւ ցնծացէք եւ սաղմոսեցէք:
Սաղմոսեցէք Տեառն ընդ քնարի, ընդ քնարի եւ
ձայնի սաղմոսի:
Ընդ շեփորս ոսկեղէնս եւ ընդ ձայնի փողոյ
եղջերուի. աղաղակեցէք առաջի թագաւորին Տեառն:
Շարժեսցի ծով եւ լիութիւն նորա, տիեզերք եւ
որ բնակեն ի նմա:
Գետք ծափս հարցեն, ընդ այն լերինք միաբանեսցին
առաջի Տեառն, զի գայ դատել զերկիր:
Դատեսցէ զտիեզերս արդարութեամբ եւ զազգս
ուղղութեամբ:

խորհրդոց սրտից խրատանց։
խորհելոյ և խօսելոյն չարու-
թեամբ. և զամբարտաւանութիւն՝ ի
բարձունս խորհելոյն։
Ունելոյն յերկինս զբերանս խրատանց,
և զլեզուս խրատից ազէկին զերկր-
պառ։
Վատն սրտով ծուռելոյ խմդալոյ
զի սպրդի. և առաւել իմ լի կա-
տակելոյ։ պատկառելոյ՝ ի նոսա։
Ընտրելն՝ զիմաստն ի հնոցս տառապանաց.
կամ զոսկի՝ զիմաստն ի հնոցս տառապանաց։
Ընտրելոյ՝ ի բարեմասնութեանն
աշխատիմ։

քոց՝ որոց և ուխտեցից։
Ի մտի եդի, թէ սակայն և այս չան
է առաջի իմ, մինչեւ մտից ՚ի սըր-
բութիւնն աստուծոյ և ՚ի միտս ա-
ւից զկատարած նոցա։
Սակայն վասն նեղութեան նոցա
տարակիր արուցես զնոսա, և կար-
ծանեացես զնոսա յամբարտաւա-
նութեան իւրեանց։
Իսկ զի՞րդ եղեն յաւեր յանկար-
ծակի. ստասկեցան պակասեցան
կորեան վասն անօրէնութեան իւր-
եանց, և եղեն որպէս երազ զար-
թուցեալոյ։
Տէր ՚ի քաղաքի քում զպատկեր
նոցա անարգեացես. զի Տուր քոյ-
բութեցաւ ՚ի սուտ խոստմ, և երկ-
կամութիւք իմ պղատունեցան։
Ես արհամարհեալ եղէ, և ոչ զի-
տայի. որպէս զանասուն համարե-
ցայ առաջի քո, և ես յամենայն
ժամ ընդ քեզ եմ։
Կալար զաջոյ ձեռաւն իմոյ, ՚ի

խորհուրդս քո առ աչխարհիս եցերինձ,
և փառաւք ընկալար զիս։
Ոչինչ կայ իմ բնաւ յերկինս, կամ
՚ի քէն զինչ և ս խնդրեցից յերկրի։
առաջի սրտիս իմոյ և մարմնոյն իմ.
Պատառ զառնոյն օրհնութիւնս
քո, ՚ի գրուանս պատեր սիոնի։
Տունք լե։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԳ.

Խոստովանութիւն յաւուր։

Ընդէր մերժեցեր առաւած խո-
ւար. բարկացար սրտմնութիւն
քո ՚ի վերայ խաշինս արօտի քո։
Յիշեա ժողովրդիդ քո, զոր ըստաց

ցար՚ի սկզբանէ . վրկեցեր զվիճակ
ժառանգութեան քո :
Ձեռն սիօն այս՝ ուր բնակեցար
դու ՚ի սմա . հաստատուած զձեռն քո
՚ի վերայ ամբարտաւանութեան
նոցա խոպան :
Ար ինչ առելութեացս թշնամին ՚ի
սրբութիւն քում . տարծեցան ա
ռեալք քո՚ի մէջ բարեկենդանու
թեան խրեանց :
Ելին գինչուան խրեանց ՚ի նշանս,
և ինքեանք ոչ ծանեան զեր ՚ի վե
րուստ :
Որպէս յանտառի փայտօրօք կո
տրեցին զդրունս նորա, ՚ի միա
ւին փայտատօրօք և մրճօք կոտր
նեցին զնա :
Արկանէին ՚ի հուր զսրբարանս քո կեր
ծ. տարծեցին զհոգևոր տեղի անուան քո :
Ասացին ՚ի սիրտս իրեանց ազգ-
նոցա ՚ի միասին, եկայք լռեցու
ցուք զամենայն տօնս աստուծոյ ՚ի
դրանէ զերկրի :

ևս գուցէ մարպարէ. և զմեղ ինչ
ոք ոչ ճանաչիցէ:
Մինչև յերբ աստուած՝ նախատէ
թշնամին, բարկացուցանէ հակա
ռակորդն զանուն սուրբ քո:
Ընդէր դարձուցանես զձեռն քո,
և զաջ քո՝ ի միջոյ ծոցոյ քումմէ
խափան:
Ետուաւ թագաւոր մեր յատաջ
քան զյաւիտեանս, որ արարեր
փրկութիւն ի միջի երկրի:
Դու հաստատեցեր զօրութեամբ
քում զծով, դու խորտակեցեր զգ-
լուխս վիշապին ի վերայ ջուրց:
Դու վիշտեցեր զգլուխս վիշապին,
և եղեր զնա կերակուր զօրացն
հնդկաց:
Դու բղխեցուցեր զաղբիւրս և զվ-
տակս. դու ցամաքեցուցեր զգե-
տս սուրբ:
Քո է տիւ և քո է գիշեր. զլոյս և զ
արեգակն դու ստեղծեր. և դու հաս
տատեցեր զամ ամենայն երկրի.

զպարտն և զամատն դու ստեղծեր։
Այս յուշ լինի քեզ՝ զի Թշնամին
նախատեաց զտէրդ. ժողովուրդ
անպատմ բարկացոյց զանուն սքանչ քո։
Մի մատներ գազանաց զանձն՝ որ
խոստովան առնիւտ քեզ. և զանձինս տնանկաց քոց մի մոռանար
յետս։

Հայեաց յուխտ քո, զի լցան տունք
ափշեցոց յերկրի անիրաւութիւն։
Մի դարձցի տնանկն ամաչեցեալ.
այլ աղքատք և տնանկք օրհնեսցեն զանուն սուրբ քո։

Երկնաստեղծ և գետեզրատունկ
տանդ քո. յիշեա զնախատինս
որ յանդիմանէն զօրհնութենէդ։
Մի մոռանար զձայն պաշտօնէից
քոց. ամբարտաւանութիւնն ա-
ռեալոց քոց վերայոյ հանապազ։
Տունք իբ։ Գոբզայս խզ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԴ.

Ի կատարած. մի ապականներ. ընդ օրհնութիւնս։ Սաղմոս յաւտի. երգ առ ասորեստանեայս։

Խոստովան եղիցուք քեզ ա-

տուաձ, խոստովանեցուք եւ
կարդացուք զանուն սուրբ քո:
Պատմեցից զքեզ սբրանչելս քո. յոր
ժամ ժամ առնից, ես ուղիղ դա
տեցից:
Մաշեցաւ երկիր եւ ամ բնակիչք նո
քա, ես հաստատեցի սիւնս նորա:
Ասացի անօրինաց, մի՛ մի անօրի
նիք. եւ մեղաւորաց, մի՛ բար
բառեցէք զեղջիւրս ձեր:
Մի՛ հանէք ի բարձունս զեղ
ջիւրս ձեր, եւ մի՛ խօսիք զպատա
ծաց անիրաւութիւն:
Օ՛ի ոչ յարեւելից եւ ոչ յարեւմ
տից եւ ոչ յանապատէ լերանց. այլ
աստուած դատաւոր է:
Զայն խոնարհեցուցանէ, եւ զայն բարձ
րացուցանէ. բաժակ ի ձեռին տեառն
պինդ եւ անխառնակ լցեալ. եւ խո
նարհեցուցանէ յայսմանէ յայս:
Վասնզի ձիւռ ի նմա ոչ ասացաւցի.
եւ արբցեն ընդհանուր ամենայն մեղա
ւորք երկրի. ասէ

Մա ասացից աստուածոյ յակոբայ ։ Օ ամենայն եղբարք մեղաւորացդ վշրեսցեա . և բարձր եղիցի եղբարքդ ձեր ապրարոյ ։

Տուն ժ

ՍԱՂՄՈՍ ՀԵ

Ի կատարած . ընդ օրինութիւնս . մի ուղականեր . Ասացմոս ցասաւ . նրգ աւ ասսրեատանեաց ։

Յայտնի է ի հրեաստանեայս , եւ խրատել մեծ է անուն նորա ։ Եղեւ ի խաղաղութեան տեղի նորա . և բնակութիւն նորա ի սիոն ։ Ընդ խորտակեաց տէր զզօրութիւն աղեղան , զվէն զսուր և զճակատամարտս ։

Լուսաւորես եւ զու սքանչելասէ՛ս յլերանցն յաւիտենից . խառնեցան զօրաւորքն սրտիւք եւ քնեցին զքունս իւրեանց , եւ ոչ գտին զամենայն արս հարստութեանց ձեռս իւրեանց ։

Ամենեցուն առ ի մեծութենէ ձիոցդ Յակոբայ , եւ կառքն եւ ձիաւորքն ննջեցին ։

Էին ՚ի ձիս։

Զու ահաւորես, և ոմն կարէ կալ առաջի քո. որպէս երեւեցար դու յերկնից, յայնժամ եղեւ քարուխ։

Թիւն քո։

Երկիր երկեաւ և սասեցաւ ընդ յառնելն սոյ ՚ի դատաստան, ընդ սպրեցուցանել զամենայն հեզս երկրի։ Խորհուրդ մարդկան խոտոնեան առնին առ քեզ. և ծածկեալք ի մատուցիք օրհնեացեն զքեզ։

Ուխտս դիր, և կատարեցէք առաջի Տեառն Աստուծոյ մերոյ ամենեքեան որ շուրջ էք զնովաւ։

Ասացէք պատարագս ահաւոր բին. ո քարէ զհոտս ի շխառնոց, ահաւոր է նա քան զամենայն թագաւորս երկրի։

Տունք ժ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԲ.

Ի կատարած . ջաան իդիթումայ , Սաղմոս յասաֆ ։

Ձայնիւ իմում առ Տէր կարդացի. ձայնիւ իմում առ Աստուած, եւ նայեցաւ առ իս։

Յաւուր ներելոյն իմոյ պատուական խնդրեցի ձեռօք իմովք. և
՚ի պիշերի առաջի նոցա խաբեցայ:
Ոչ կամէր ինձմէ ինձն իմ.
յիշեցի զնա՝ և ուրախ եղէ. հո
գայի, և նուաղեաց յիս հոգի իմ:
Ժամանեցին պահապանք իմ. խը
ուսեցայ և ոչ խօսեցայ. խորհե
ցայ զաւուրսն յառաջինս, և զամ
սն յաւիտենից յիշեցի:
Խօսեցայ ՚ի պիշերի ընդ սրտի իմ
ժամ. հոգայի՝ և սուսանէր յիս
հոգի իմ:
Միթէ յաւիտենից մերժեսցէ՞ Տէր
ասէր. և ոչ եւս յաւելցէ ՚ի հա
ճել և եւս:
Միթէ յաւիտեան ողորմութիւն նո
ցին կատարեսցի՞ պատգամ
ինչ ի ծնունդս ազգաց. եղեալ է ներ

րոպեամբն այլոյն բարձրելոյ։
Յիշեցի պարծս սեառն Ի սկզբա-
նէ. յիշեցի զաբանձելիս նորա։
Խորհեցայ յաւուրեանն պարծս քո,
և Ի ձեռագործս քո խորհեցայ։
Ասացաւ, Ի սրբութիւն են ձա-
նապարհք քո. ո՞վ է աստուած մեծ՝
որպէս զաստուած մեր. դու ես
աստուած, որ առնես զքանչելիս։
Ցուցեր ժողովրդեան քում զզո-
րութիւն քո. փրկեցեր բազկաւ
քով զժողովուրդս քո, զորդիսն
յակոբայ և յովսէփայ։

Տեսին զքեզ ջուրք ած, սեպհն
զքեզ ջուրք՝ և երկեան. և խորք
խռովեցան Ի ձայնէ ջուրցբազմայ։
Ձայն ետուն ոմանք. բանդի և նետք
քո գնան Ի ձայնէ որոտալոյ քո
անտի։
Լերեսցան փայլատակունքդ քո աշ-
խարհի, երերեցաւ և դողացեր եր-
կիր։
Ի ծովս են ճանապարհք քո, և շա-

ւիղբքո՛ւլջուրա բազուա, ևհետք
քո ոչ երեւին։
Ընաջնորդեցեր որպէս խաչին ժո
ղովրդեան քո՛ւի ձեռն մովսէսի և
ահարօնի։
Տաւնք ժը։ գոբգայա լը։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԵ

Իմաստութիւն յաւապ։

Ղայեցարուք ժողովուրդք յօրէ
նըս իմ. խոնարհեցուցէք զունկն
ձեր ՚ի բանս բերանոյ իմոյ։
Բացից առակս զբերան իմ և խօ
սեցայց զառակս ՚ի սկզբանէ։
Որպէս լուաք՝ և ծանեաք զայս, և
հարքն մեր պատմեցին մեզ։
Ոչինչ ծածկեցաւ յորդւոց նոցա
յապագայ յայլ, պատմել զօրհնու
թիւնս տեառն. զզօրութիւն և
զսքանչելիս իւր զոր արար։
Յաւատաց վկայութիւն իւր
աւ յակոբ, և օրէնս եդ ՚ի վերայ
իսրայէլի։

Որ ինչ վիճանգամ սատուածոյ
Հարցն մերոց, ցուցանել զայս
տուեալ խրատուոյ, զի ծանիցեն
յաղթ յայլ:

Արդ ինքն տէրն ծնաւնիւն, յարիցեն և սատա
մեռցեն զայս տուեալ խրատուոյ.
զի պիղծն սատանայ ջնջեսցի և սրբոյն
ձեռնդէն. յաւուր սուրբ ծննդեանն կա
ձիտէք. յաւուր սրբոյ յարութեանն կա
տարիցէ զաւուրսն:

Ա՛ կատարեալ ինքեան նորոգ խնդրել զի
խնդրեսցեն. և զի երկայնն տրամա
և հարցն խրատուոյ:

Ընդ հարս և զաստուածոյ. ասէ տէր
ուղեաց զանգոյս խրատ, և ոչ հաս
ատուածոյ աստ ասէ զհոգի խրատ:
Արդ ինքն երկուքեան լուծանիցէ և սրբոյն
ձիտէք. յաւուր սրբոյ յարութեանն կա
տարիցէ զաւուրսն:

Ա՛ կատարեալ ինքեան նորոգ խնդրել զի
խնդրեսցեն. և զի երկայնն տրամա
և հարցն խրատուոյ:

Ընդ հարս և զաստուածոյ. ասէ տէր
ուղեաց զանգոյս խրատ, և ոչ հաս
ատուածոյ աստ ասէ զհոգի խրատ:
Արդ ինքն երկուքեան լուծանիցէ և սրբոյն
ձիտէք. յաւուր սրբոյ յարութեանն կա
տարիցէ զաւուրսն:

ուց և՝ ի դաշտին տայանու։
Ինքերգ գծումն՝ և անցույց գնուա. և
կացույց գծուածոյ տպագ՚ի տիկա։
Ընտրելոյ եռանց նոցա տպագրով՚ի տե-
ղ, և գիտ գիշեր՚ի լցա հրոյ։
Ինքերգ գիմիցն յանդուգնութիւն, և ան-
ձանց իւրոցն։
Ինքերգ գիմիցն յանդուգնութիւն։
Պատկերացեալ գիմիցն՝ և հան-
գիստ ջուր, և վտակք հոսեալք՚ի
ներքոյ։
Ուղիք հայց և այս կարգագրեալ ան-
ձինք. կամ արարածոյք ան գրեալ

ժողովեաց իւրոյ։

Այսպէս ասաւրիկ լուաւ զայս ամէն
և յաստաղեաց. Տուր բարեբերեցաւ
՚ի յաւիտեան. և բարեխնդիմեն ել՚ի
վերոյ խոտոյն։

Օ՜հ ոչ հաւատացին յաւուրս,
և ոչ յուսացան ՚ի փրկութիւն նորա։
Հրամայեաց ամպոց ՚ի վերուստ,
պրունս երկնից եբաց, առեալ
՚ի նոսա զմանանայ ՚ի կերակուր։
Հաց երկնից ետ նոցա, պահց հր
բեշտասից կերան մարդիկ. և ի-
ջոյց ՚ի նոսա կերակուր ՚ի լիուլ։
Հնձան պհոցին հարաւոյ, և եած
զօրութիւնս իւրով պհնաւոյն։
Տեղեաց ՚ի նոսա սիա որպէս պհոյ.
որպէս զաւազ ծովու պիծակեաց
ի վերա նոսա։

Հարկ ՚ի սէջ բանակին նոցա, և
շուրջ զպատսար նոցա։
Կերան և յագեցան յոյժ. և զցան-
կութիւն նոցա ետ նոցա. և ոչինչ կա-
րօտ եղեն ՚ի ցանկութենէ իւրեանց։

Մինչեւ կերակուրը ի բերան
խրեանց էին, բարկութիւն յա-
ուրծոյ ել ի վերայ նոցա:
Սպան զբաղումն ի նոցանէ, և զըն-
տիր ընտրս խրտչէի առատակեաց:
Յայսմ ամենայնի մեզան և եւս. և
ոչ հաւատային սքանչելեացն նորա:
Պակասեցան յուսոյութիւն ա-
ւուրք նոցա, և ամք նոցա մա-
հատես անցին:
Յորժամ սպանանէր զնոսա, խնդր-
էին զնա. դառնային և առաւօտ
առնէին առ աստուած:
Յիշէին՝ զի աստ օգնական էր նոցա.
աստ բարձրեալ փրկիչ էր նոցա:
Սիրէին զնա բերանօք խաբեայ,
և լեզուօքն խաբեայ ստեցին նմա.
և սիրտք նոցա ոչ էին ուղիք ընդ
նմա, և ոչ հաւատացին ուխտին նր:
Ընդ նա խնդրն դիմաց էր. քաւէր զգ
ապերջանայր, և ոչ սպանանէր:
Յաճախէր դարձուցանել զբար-
կութիւն նր. և ոչ բորբոքէր զա

ես ասացի ամենայն ինչ ի ձեզ ի սրտի իմում ի
միասին ապրելոյ ձեզ ի մահ եւ ի կեանս: Մեծ է
ինձ համարձակութիւն առ ձեզ, մեծ է ինձ պարծանք
վասն ձեր, լցեալ եմ մխիթարութեամբ, յաւելու
եմ ուրախութեամբ ի վերայ ամենայն նեղութեան
մերոյ: Զի եւ մեր երբ եկաք ի Մակեդոնիա, ոչ
ունէր հանգիստ մարմին մեր, այլ ամենայն նեղեալ
էաք, արտաքոյ էին մարտք, ներքոյ էին երկիւղք:
Բայց Աստուած որ մխիթարէ զխոնարհեալսն,
մխիթարեաց զմեզ տեսլեամբ Տիտոսի: Եւ ոչ
միայն տեսլեամբ նորա, այլ եւ մխիթարութեամբ
որով մխիթարեցաւ նա ի ձէնջ, պատմելով մեզ
զձեր ցանկութիւն, զձեր ողբ, զձեր նախանձ
վասն իմ, մինչ զի աւելի ուրախացայ: Զի եթէ
եւ տրտմեցուցի զձեզ թղթովն, ոչ զղջանամ, եթէ
եւ զղջացեալ էի, զի տեսանեմ զի թուղթն այն
զձեզ տրտմեցոյց զժամանակ մի: Արդ ուրախ եմ
ոչ զի տրտմեցայք, այլ զի տրտմեցայք ի զղջումն:
Զի տրտմեցայք ըստ Աստուծոյ, զի մի ինչ կրիցէք
ի մերմէ կողմանէ: Զի տրտմութիւն որ ըստ Աստուծոյ
զղջումն գործէ ի փրկութիւն անդրդուելի, եւ
աշխարհական տրտմութիւն մահ գործէ: Զի ահա
զայս ինքն զի ըստ Աստուծոյ տրտմեցայք, որչափ
գործեաց ձեզ ի մէջ ջանասիրութիւն, այլ եւ
պատասխանի, այլ եւ բարկութիւն, այլ եւ երկիւղ,
այլ եւ փափագ, այլ եւ նախանձ, այլ եւ վրէժ:
Ամենայն ինչ ցուցէք զձեզ անարատ ի գործոյ
յայնմիկ: Արդ եթէ գրեցի ձեզ, ոչ վասն
անօրինելոյն էր, եւ ոչ վասն անօրինեցելոյն,
այլ վասն յայտնելոյ զջանասիրութիւն մեր
զոր ունիմ վասն ձեր առ Աստուած: Վասն
այսորիկ մխիթարեցաք ի մխիթարութեան մերում,
յաւելու եւ առաւել ուրախացաք ի ցնծութեան
Տիտոսի, զի հանգուցեալ է հոգի նորա ի
միջոցէ ձերմէ: Զի եթէ ինչ եւ պարծեցայ
առաջի նորա վասն ձեր, ոչ ամաչեցայ, այլ
որպէս ամենայն ինչ ճշմարտութեամբ խոսեցաք
ձեզ, նոյնպէս եւ պարծանք մեր առաջի Տիտոսի
եղեւ: Եւ զգայական սէր նորա առաւել է ի
ձեզ, յորժամ զհնազանդութիւն ամենեցուն
ձերոյ յիշէ, որպէս երկիւղիւ եւ դողմամբ
ընկալարարէք զնա: Ուրախ եմ զի ամենայնիւ
յուսացեալ եմ ի ձեզ: Ծանուցանեմք ձեզ
եղբարք զշնորհս Աստուծոյ որ շնորհեցաւ
եկեղեցեացն Մակեդոնացւոց: Զի փորձութեան
նեղութեան առատութիւն ուրախութեան նոցա
եւ խոր աղքատութիւն նոցա բազմացոյց զհարստութիւն
առատութեան ողորմութեան նոցա: Զի ըստ
կարի, վկայեմ, եւ յոյժ կարի ինքեանք
ոչ ինչ ինչ ունէին, այլ եւ ի սեպհականէ
իւրեանց ազատութեան ողորմութեան նոցա
եղեւ: Եւ ոչ որպէս յուսացաք, այլ զանձինս
իւրեանց նախ տուին Տեառն եւ մեզ կամաւ
Աստուծոյ: Ընդ այն խնդրեցաք զՏիտոս, զի
որպէս նախ սկսաւ, նոյնպէս եւ կատարեսցէ
ի ձեզ զշնորհն զայս: Այլ որպէս ամենայնիւ
առատանայք, հաւատովք եւ խօսիւք եւ
գիտութեամբ եւ ամենայն փութանալով եւ
սիրովն որ ի մեզ է ի ձեզ, զի եւ ի շնորհս
ձեր զայս առատանայցէ: Ոչ իբրեւ հրաման
տամ, այլ զփութանալն այլոց եւ զձերոյ
սիրոյն ճշմարտութիւն փորձեմ: Զի գիտէք
զշնորհս Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի,
զի վասն ձեր աղքատացաւ մինչ նա մեծատուն
էր, զի դուք նորա աղքատութեամբն մեծատուն
լինիցիք: Եւ խրատ ինչ ի սմա տամ ձեզ,
զի այս ձեզ օգտակար է, որ ոչ միայն
գործով սկսայք, այլ եւ կամիլ յառաջագոյն
ամի: Արդ եւ գործեցէք զայն, զի որպէս
կամիլն պատրաստ էր, նոյնպէս եւ գործելն
ըստ ունելոյ: Զի եթէ կամք նախ լինին,
ընդունելի են ըստ այնմ որ ունի մարդ, եւ
ոչ ըստ այնմ զոր ոչ ունի: Զի ոչ այլոց
հանգիստ եւ ձեզ նեղութիւն, այլ ըստ
հաւասարութեան: Ի ներկայումս ժամանակի
առատութիւն ձեր ի պէտս նոցա լիցի, զի եւ
առատութիւն նոցա ի պէտս ձերոյ պակասութեան
լիցի, զի լիցի հաւասարութիւն: Որպէս
գրեալ է, որ բազում ոչ աւելացոյց, եւ որ
սակաւ ոչ նուազեցոյց: Շնորհակալ եղիցի
Աստուած որ տուեալ է զնոյն սէր սրտի
Տիտոսի վասն ձեր: Զի զխրատն ընկալաւ,
այլ ի մեծ ջանասիրութեան եղեալ կամաւ
իւրով ելանէ առ ձեզ: Եւ առաքեցաք ընդ
նմա զեղբայրն որոյ գովեստ է ի բանին
ամենայն եկեղեցեաց: Եւ ոչ միայն այլ եւ
ընտրեալ է ի եկեղեցեացն ընկերակից մեր
ընդ շնորհիդ այդ որ սպասաւորի ի մեզ ի
փառս Տեառն եւ ի հաստատութիւն կամաց
մերոց: Զի խնդրեմք զայս, զի մի ոք
նախատեսցէ զմեզ ընդ առատութեան այդորիկ
որ սպասաւորի ի մեզ: Զի նախատեսեմք
զբարիս ոչ միայն առաջի Տեառն, այլ եւ
առաջի մարդկան: Եւ առաքեցաք ընդ նոսա
զեղբայր մեր զոր փորձեցաք բազում անգամ
յամենայնի ջանասէր գտեալ, եւ այժմ
առաւել ջանասէր, վասն յոյսի մեծի որ է
առ ձեզ: Եթէ ոք հարցանէ զՏիտոսի, ընկեր
իմ եւ գործակից ի ձեզ: Կամ եղբարք մեր
առաքեալք եկեղեցեաց, փառք Քրիստոսի:

Պատեաց ի կարկուտ զանաստուն
նոցա. և զբստացուածս նոցա հր-
ոյմ դատեաց:
Ուտեաց ի նոսա զարմատութիւն
բարկութեան իւրոյ, զարմատու-
թիւն զատկութիւն և զնեղուն:
Ուտեաց ի նոսա տանջանս ի ձե-
ռն հրեշտակի չարի. և դխմեցոյց
ճանապարհ իւրոյ:
Ոչ ապրեցոյց ի մահուանէ զան-
ձինս նոցա. և զանասունս նոցա ի
ժանտախտ մատնեաց:
Եհար զամենայն անդրանիկ ե-
րկրին, զսկիզբն ամենայն կենդա-
նւոյ ի խորշս բնակութեան:
Հոգոց զնոսա իբրև զխոյս հօտի.
և եհան զնոսա
առատ ի վհատութիւն:
Ապահովեցոյց նոցա յուսալ, և
ոչ երկնչեան. և զծովն ծածկեաց նոցա
զոմն ծովածոց:
Եհան զնոսա ի լեառն սրբութե-
ան իւրոյ, ի լեառն այն զոր ստա-

ցաւ ալ նորա։
Սերժեացյերեսացնից զհեթանոս
և վիճակեցոյց՝ինձ զվիճակ ժառան
գութենէ իւրոյ, և բնակեցոյց՝ի տալ
կրս նոցա զտէրն իսրայէլի։
Փորձեցին զաստուած զբարձրեալն
ուած բարձրեալն, եւ զվկայու-
թիւն նորա ոչ պահեցին։
Դարձան խոտորեցան որպէս եւ
հարքն նրանց, դարձան եւ ե-
ղեն որպէս զաղեղն թիւր։
Դարձեալ բարկացուցին զնա՝ի բա
զինս իւրեանց, և զրօշելովք՝իւր
եանց նախանձ արկին նմա։
Լուաւ աստուած, և արհամարհ-
եաց զնոսա, և անարգեաց յոյժ
զիսրայէլ։
Մերժեաց յիւրմէ զիսրայէն՝ի սե-
ղան՝ի, զիսրայէն զոր բնակեցոյց՝ի
ի՛ջ մարդկան։
Մատնեաց՝ի գերութիւն զզօրու-
թիւնս նոցա և զպերճանսնոցա՝ի ձե-
ռս վհատողի նոցա։

Երգել ի տուր զժողովուրդ իւր. և
զժառանգութի՛ւն իւր անտես արար:
Երիտասարդս նո՛ւ եկեր հուր, և
վանդ կուսանայց նո՛ւ ոչ ոք սգայաւ:
Քահանայք նոցա անկան ի տուր, և
այրիք նոցա ոչ ոք էր որ լայր:
Ընդէ՞ր մոռացար զմեզ յաւիտեան,
թողուր զմեզ յերկայնութի՛ւն աւուրց:
Դարձո՛ զմեզ տէր առ քեզ, և
դարձցուք. նորոգեա՛ զաւուրս մեր
Եթէ և մերժեցեր մեզ մինչեւ ցոր-
ծումն զմեզ յոյժ, մի՛ ցասնուիր
ի վերայ մեր յոյժ, տէր, մի՛ յիշեր
զանօրէնութիւնս մեր յայսմհետէ:
Ահա՛ հայեաց եւ տե՛ս զամօթ մեր
եւ զժառանգութի՛ւն մեր զոր կալաք
օտարք, եւ տունք մեր՝ այլազգիք:
Որբ եղեմք առանց հարց, մայրք
մեր իբրեւ այրիք:
Ընտրեաց պատիւ ծառայ իւր,
և ընկալաւ զնա ի հօտէ խաշանց,
ի վերջին ծնեալն ընկալաւ զնա:
Հովել զհօտ ծառայ իւր, և
զիսրայէլ ժառանգութիւն իւր:
Ընծայէր զնոսա խնդութեամբ
եւայ զնա յաւիտեան:
Ընտրեաց պատիւ ծառայ իւր,
և ընկալաւ զնա ի հօտէ խաշանց,
ի վերջին ծնեալն ընկալաւ զնա:
Հովել զհօտ ծառայ իւր, և
զիսրայէլ ժառանգութիւն իւր:
Ընծայէր զնոսա խնդութեամբ

սրտի իւրոյ. յանմեղութիւն ձե-
ռաց իւրոց առաջնորդէր նոցա:
Տունք հդ:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԸ.

Սագմոս յաւուր:

Ընտրած մտին հեթանոսք՝ ի ժա-
ռանգութիւն քո. պղծեցին զտա-
ճար սուրբ քո:
Երարին զերուսաղէմ որպէս պահ-
ոց մրգատանոյ. արկին զդիակունս
ծառայից քոց պէշ գազանաց
երկրի, և զմսեղս սրբոց քոց
գազանաց երկրի:
Հեղին զարիւնն նոցա որպէս ջու-
ր շուրջ զերուսաղէմ. և ոչ ոք էր
որ թաղէր զնոսա:
Եղեմք մեք նախատինք դրացեաց
մերոց, ծաղր և ոտնակոխ հա-
մարելոց զշուրջ զմեզ:
Մինչե՞ւ յաւե՞տ բարկանայ տէր
յոտն, բորբոքեսցի որպէս հուր
նախանձ քո:

չէին զբաղուիլ քո՛ւ վերայ
ապա՝ որք գբեղ ոչ ճանաչէին.
՛ի վերայ Թագաւորաց՝ որք զանուն
քո՛ ոչ կարդային. զի կերին զյակոբ
և զաոեղի նորա սպեր էին։
Ա՛ւ յիշեր զմեզ մեր զատաջինս.
վաղվաղ եկեսցէ ատ մեզ ողորմու՛
քո տէր, զի տաղտուկս յոյժ։
Օգնեա մեզ աստուած փրկիչ մեր
վասն փառաց անուան քո։
Տէր փրկեա զմեզ և քաւեա զմեղս
մեր վասն անուան քոյ։
Ա՛ երբէք ասացեն՛ի հեթանոս,
Ո՞ր է՞ աստուած նոցա։
Ա՛ն յայտնի լինի ՛ի վերայ հե-
թանոսաց աստուածն մերոց,
արեան ծառայից քոց՝ որ թափեալ է։
Մտցէ առաջի քո հեծութիւն կա-
պեալոցն. զաւակի մահուան բանկ
արեաց. զատ մեծութեան բազկի
քոյ ողորմեա որդեաց մահուան։
Եւ մեզ ժողովրդեանդ քո՝ և հօտի
արածողութեան քո՝ խոստովան լի-
նիցիմք քեզ յաւիտեան։

եանց զոր նախատեցին զքեզ տէր։
Մեք ժողովուրդ և խաշն արօտի
քոյ. խոստովանեցուք առ քեզ
յաւիտեան . ազգէ յազգ պատ
մեսցուք զօրհնութիւնս քո ։

Տունք ժդ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԹ.

Ի կատարած . Ի վերայ ցառանցեչոցն վկայութեանս .
Սաղմոս աւետեաց . Ի վերայ եթովպացւացն ։

Որ հոգևոր խորհրդեալ նայեաց .
որ առաջնորդեաս որպէս խաշին
յոսէփեա ։
Որ նստեալ ի քրովբէս՝ յայտնեաց
առաջի եփրեմայ, բենիամինի և մա
նասէի ։
Զօրութիւն զօրութիւնս քո, և եկ
ի կեցուցանել զմեզ ։
Աստուած զօրութեանց, դարձ
զմեզ. երեսցո զերեսս քո ի մեզ,
և կեցցուք ։
Տէրն զօրութեանց, մինչև յե՞րբ բար
կանայ յաղօթս ծառայից քոց ։

Ջամբեցեր մեզ հաց արտասուաց,
եւ արբուցեր մեզ արտասուս
չափով։
Արարեր զմեզ նախատինս դրացի-
եաց մերոց, այսն կատականաց
թշնամեաց մերոց։
Ընտուած զօրութենէդ, դարձո
զմեզ. երեւեցո զերեսս քո՛ի մեզ,
եւ կեցցուք։
Այդի յեգիպտոսէ փոխեցեր. հա-
ներ զհեթանոսս՝ եւ զնոսա տրնչ-
կեցեր, եւ առաջնորդեցեր նմա։
Հաստատեցեր զարմատս նորա՝ եւ
եփց զերկիր. ծածկեաց լերինս
հովանի նորա, եւ բարտնակ նորա
զմայրս առուց։
Զգեաց զտրամիտս մինչեւ ի ծով.
մինչեւ ի գետս շառաւիղք նո։
Ընդէր քակեցեր զցանկ նո, եւ կո-
ղեն զնա անցաւորք ճանապարհի։
Ապականեաց զնա խոզ անտառի.
եւ եղէ վայրի արածեցաւ ի նմա։
Ընտուած զօրութենէդ, դարձ

հայեաց յերկինիւ և տես. այց սրա
այգւոյս այսմիկ, եւ զարմանս տար
սըմա, զոր տնկեաց աջ քո:
և ի վերայ որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրա-
ցուցեր զնա ի քեզ. այրեցեալ
ի հուր եւ աւերեալ, ի սաստե
քումմէ կորիցէ:
Եղիցի ձեռն քո ի վերայ առն, աջ
քո ի վերայ որդւոյ մարդոյ, զոր
զօրացուցեր զնա ի քեզ:
Ոչ եւս ի բացեայ եղիցուք մեք ի
բէն. կեցուսցես զմեզ, և զա-
նուն քո տէր կարդասցուք:
Ընտուած զօրութեանդ, դարձո
զմեզ. երեւեցո զերեսս քո՝ ի մեզ,
և կեցցուք:

Տուն ժը:

ՍԱՂՄՈՍ 2.

Ի գաւառաւն. ձայն հնձանաց. Սաղմոս յաւտի. հինգերորդ շաբաթուց:

Ձնծայեցէք առ Տէր, օդնական է մեր.
աղաղակեցէք առ Յակոբայ:
Ընդուն սաղմոս, և տուք օրհնու-

Թիւն . սաղմոս ասացէք նմա ՚ի
ձայն քաղցրութեան :
փող հարէք ՚ի զլուխս ամսոյ , յա-
ւուր նշանաւորի տարեվանցդ
մերոց :
Հրաման է այս իսրայէլի , և իրա-
ւունք են աստուծոյ յակոբայ :
վկայութիւն յոսէփոս՝ որ ել
ընդ նմա . որպէս և լսանէր ցեղի-
ըն եգիպտացւոց , լեզու որ ոչ
գիտէր՝ լսաւ :
Ի բաց արար ՚ի բեռանէ զթիկունս
նորա , և ձեռս նորա յորմէ և
՚ի մի ծառայեցայ :
Ի նեղութեան կարդացեր առ՝ և փր-
կեցի զքեզ . լուայ քեզ ՚ի գաղտ-
նութեան մրրկին , և փորձեցի զքեզ
՚ի վէրայ ջուրցն հակառակութեան :
Լուր ժողովուրդ իմ՝ և վկայեմ
քեզ , և խրատել՝ ի քեզ լսելոյս ինձ :
Մի եւս եղիցին քեզ աստուածք
ա- ժամայնք . և մի երկիրասցես
նկացեա դա աստուծոյ օտարի :

Նա եմ տէր աստուած քո՝ որ հանի
զքեզ յերկրէն եգիպտացւոց,
բաց զբերան քո՝ եւ լցից զդա։
Ժողովուրդ իմ ոչ լուաւ ձայնի
իմոյ, եւ Իսրայէլ չիա ինչ ոչ
նայեցաւ։
Բարձի Թոռլի զնոսա երթալ զհետ
կամաց սրտից իւրեանց. զի գըլ-
նացին նոքա ըստ կամս անձանց
իւրեանց։
Օ՛ի թէ ժողովրդեան իմոյ լսեալ
էր ինձ, կամ Իսրայէլի զճանապարհս
հըս իմ գնացեալ էր։
Որպէս զոչինչ իսոնարհ արարեալ
էր իմ զթշնամիս նոցա, և՛ ի վերայ
նեղչաց նոր ածեալ էր զձեռն իմ։
Թշնամիք սոն ատելիս նմա, և եղի-
ցին ժամանակք նոցա յաշխարհի։
Կերակրեաց զնոսա՛ ի պատառս
Թեղեղ ցորենոյ, և՛ ի վիմէ վեղր
յագեցոյց նոցա։
Տուիք ժղ։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԱ

Սաքմոս յաւոյի ։

Ընտուաձ եկայ՝ւ ժողուկս աստուա-
ծոց, և՝ւ միջի նոցա դատեր ընուս։
Մինչեւ յե՞րբ դատէք անիրաւուի՛ն.
եւ ակն առնուք մեղաւորաց ։
Դատ արարէք որբուոյն եւ այրւոյ.
իրաւունս արարէք տնանկին եւ
խոնարհի ։
Ընդեցուցէք զաղքատն և զանանձ-
կեն, ՚ի ձեռաց մեղաւորի վերկե-
ցէք զնոսա ։
Ոչ իմացան և ոչ՝ւ միտ առին, ՚ի
խաւարի գնացին, եւ շարժեցան
ամենայն հիմունք երկրի ։
Ես ասացի՝ Լե՛ւ աձք կայք, ևամ ո-
ղիք բարձրեալոյն ամենեքեան ։
Դուք ահաւադիկ որպէս զմարդիկ
մեռանիք, եւ որպէս զմի յիշխա-
նաց անկանիք ։
Ելո՛ւծ, և դատեա զերկիր. զի դու
ժառանգեսցես զամ հեթանոս ։
Տուն ք ը ։ Գոբշայս ծբ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԲ.

Օրհնութիւն. Սաղմոս յաղագս.

Ի տէր յուսացեալ էի, և ետուն ինձ խորհուրդ. զի՞ խոնարհ հոգի իմ, թռիր ի լեառն իբրև թռչուն. զի ահա մեղաւորքն լարեցին աղեղն, և պատրաստեցին նետս իւրեանց ի գրաստս, զի նետահարեսցեն զուղղասիրտսն ի խաւարի. զի զկործանումն զոր ոչ ունէին՝ կործանեցին. զի տէր ի տաճարի սրբութեան իւրոյ, տէր յերկինս հաստատեաց զաթոռ իւր. աչք նորա ի տեսանել զհամբաւ, և քննեն զորդիս մարդկան. տէր քննէ զարդարն և զամբարիշտն, իսկ որ սիրէ զանիրաւութիւն՝ ատեցաւ հոգի նորա. արկցէ ի վերայ մեղաւորացն որոգայթս, հուր և ծծումբ և հողմ շրշնջիւնոց բաժին բաժակի նոցա. զի արդար տէր և զարդարութիւն սիրեաց, զուղղութիւն տեսցէ երեսք նորա։

որդւոցն դուխտայ :
Ելս գնոտա տրտէս զմատխաւմ, որ-
տէս զահատրայ, եւ տրտէս զաբէլն
՚ի ծոցոտան կխաւնէ :
Սատակեցան նոքա յատկատա դուխ-
տայ, եւ եղեն տրտէս զաւրէ եղէկ :
Ելս հաւր՝ ի մէկ տղատատա,
տրտէս բոց՝ ի կնոտ գնտրնէ :
Ելատէս հատածեցան գնատա մր-
գոյտ բոլ, եւ բոլոտ ծառոյտ
բոլ խոտոյտ գնատա :
Ի ծոց գնտրատատա տրտէս. եւ
խնդրեցին զնատ բո տէր :
Գնացէք եւ խոտոյտ բո տէրոյն յոտ-
տատա, եւ տրտէս ծառոյ
ծոց խոտոյն :

Ծանեալեն դի անուն քոտէր է, եւ դու վայն բարձեալ ես՝ ի վերայ ամենայն երկրի։

Տուէք ժը։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԳ.

Ի կատարած . ցաան հինձանացն . որդւոցն կորխայ . Սաղմոս յաասփ ։

Որպէս սիրելի են յարկք քո տէր զօրութեանց, ցանկայ եւ վախտայ քի անձն իմ՝ ի դաւթին տր։

Սիրտ իմ եւ մարմին իմ ցնծացան առ աստուած կենդանի։

Բանտի ճնճղուկ եգիտ իւր տուն եւ տատրակ պարսյն՝ ու դնէ զորձս իւր առ քեզ տէր զօրութեանց, թագաւոր իմ եւ աստուած իմ։

Երանի ընակչացն տանդ քոյ տէր զօրութեանց, զքեզ միշտ օրհնեն զելա։

Երանի մարդոյ որ զքեզ ունի զօրութիւն ի քեզ, ելեւէջս ի սրտի իւրում յանդիման արարեն։

Երանի ընդ ձորն արտասուաց զնան ի տեղի զոր դրեցեր նոցա։

Զի եւ օրհնութիւն կամարեցաւ օրինադրողն, երթեալ ի զօրութենէ յերթ ի զօրութիւն։

սեղանի յորում ուխտեաց։
Օրհնութիւն առաջի՝ որ զօրէ-
նութիւն առնէ. գնացէք նա՛ւ զօրու-
նէ՛ւ զօրութիւն. եւ երեւեցայ
առաջ հրեշտակին աթոռ։
նա՛ւ յորիկ մեղաւորաց։
Օրհնութիւն եւ գձշմարտու-
թիւն ակն առ առաջ մեր.
գձնորհս եւ գխաղաղ տացէ։
Տէր ոչ պակաս առնէ զողորմու-
թիւն իւր յայնցանէ, որ գնան
յամբծութեան։
Տէր առաջ զօրութեանդ, ե-
րանելով է այլ՝ որ յառաջ՛ւ քեզ։
Տանք ժ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԴ.

Ի կոտորած . որդւոցն կորխայ . Սաքմոս գաւթի .

Յամեցար ամէր ընդ երկիր քո , և դարձուցեր զգերութիւն յակոբայ : Թօղեր զանիրաւութիւնն ժողովրդի քումն , ես ան քոյ . եւ ծածկեցեր զամէն մեղս նոցա :

Լուեցուցեր զամենայն սրտմտու թիւնս քո . և դարձար ի բարկու թենէ սրտմտութեան քո :

Դարձ առ մեզ ած փրկիչ մեր , և դարձո զսրտմտութիւնս քո ի մէնջ : Ա՞ի յաւիտեան բարկանայր մեզ տէր , եւ ա՞ի ձգեր զբարկութիւն քո ազգէ ազգ :

Ոչ դու դարձեալ կենդանացուցանես զմեզ , զի ուրախ լիցի ժողովուրդ քո ընդ քեզ :

Ցոյց մեզ տէր զողորմութիւնդ քո , և զփրկութիւնդ քո տուր մեզ :

Լուայց զինչ խօսեսցի տէր ած . զի խաղաղութիւն խօսեսցի ընդ ժողովուրդ իւր , և ընդ սուրբս իւր , և ոչ դարձցին յանզգամութիւն :

ՇՔ ԴԱՐՁԵԱԼ ԵՆ ԱՌ ՆԱ ՍՐԱԽՔ ։
Սակայն մերձ է առ երկիւղածսն
փրկութիւն նորա՝ բնակել փա-
ռաց նորա յերկրի մերում ։
Ողորմութիւն և ճշմարտութիւն
պատահեցին . արդարութիւն և
խաղաղութիւն համբուրեցին ։
Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսաւ . ար-
դարութիւն յերկինքէ երևեցաւ ։
Տէր տացէ զբարերարութիւն, և եր-
կիր մեր տացէ զպտուղ իւր . ար-
դարութիւն առաջի նորա գնասցէ .
դիցէ՛ ի ճանապարհ զգալոց իւր ։

Տուէք ժբ ։ Գարնայն խդ ։

ՍԱՂՄՈՍ 26.

Սաղմոս դաւթի ։ Աղօթք երեկոյի ։

Խոնարհեցո առ ինձ ականջս քո և լուր
ինձ, զի աղքատ և անանկեամ եմս ։
Պահեա զանձն իմ սքանչ առ . և փրկեա
զծառայ քո աստուածդ իմ, որ՛ ի
քեզ յուսացեալ ։
Ողորմեա ինձ տէր, զի առ քեզ

աղաղակել զօրհանապատ. ուրախ
արա զանձն ծառայի քո, զի առ
քեզ աչեր համբարձի զանձն իմ:
Օ՛ի դու աչեր քաջքր և ողորմած ես.
բազումողորմ առ ամենեսեան,
որք կարդան առ. քեզ:
Ականիդիր ար առ աղօթից իմոց, և նայ-
ե առ՛ի ձայն խնդրուածոց իմոց:
Յաւուր նեղութեան իմոյ կար-
դայի առ քեզ, և լուար ինձ:
Ոչ որ է նման քեզ յաստ աչեր, և
ոչ որ է արարս զգործս քո:
Ամենայն ազգս զոր արարեր՝ ե-
կեսցեն և երկրպագցեն առաջի
քո, և փառաւորս արասցեն զա-
նուն քո յաւիտեան:
Մեծ ես դու աչեր, և առնես սքան-
չելիս. և դու միայն ես աստուած:
Ուսուիցես ինձ ՚ի ճանապարհի
քում, ես գնացից ՚ի ճշմարտու-
թեան քում, և ուրախ եղիցի սիրտ
իմ երկնչել յանուանէ քումմէ:
խոստովանեցայ առ. քեզ աչր աղ

իմ բոլորովին ինձ. վասն որ
արարիչ զանոնք քո յաւիտեան։
Ահ եղեալ ի վերայ իմ ողորմու-
թիւն քո տէր. և վարեցոյ զանձն
իմ ի դժոխոց ներքինոյ։
Նստուածս, անօրէնք յարեան ի վե-
րայ իմ, և ժողովք հզօրաց խնդե-
րեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան
զքեզ առաջի իւրեանց։
Ալ դու աէր ես իմ, զթած ես
և ողորմած, երկայնամիտ բազում
ողորմ և ճշմարիտ. նայեա առ ի
և ողորմեա ինձ։
Տուր զօրութիւն ծառայի քո. կե-
ցո զորդի աղախնոյ քո, եւ արար
առ ի նշան բարութեան։
Տեսցեն առելիք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու աէր օգնեցեր ինձ և մխիթ-
արեցեր զիս։
Տունք ժզ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ.

Սաքմոս օրհնութեան. որդւոցն կորխայ։

Հիմունք նորա ի լեառնս սուրբ նո

քա. սիթե տէր զերծուն սիօնի ա
ռաւել. քան զամ յարկան յակոբայ։
փառաւորեան խօսեցաւ վասն քո,
ահաւադիկ քաղաքդ աստուծոյ։
Յիշեցի զռահաբ և զբաբելօն՝ որք
ճանաչեն զիս. ահա այլազգիք և
ծուլ և ժողովուրդք հնդկաց, ա
նոքա եղեն անդ։

Սիօնի ասի մայր, և մարդ ծնաւ՝ի
նմա. և ինքն հիմնաւնայ զնա
բարձրեալն։

Տէր պատմեսցէ գրով ժողովրդ
դեան, իշխանացս այսոցիկ՝ որք ե
ղեն անդ։

Որպէս զի ուրախ լինիմ՝ի քեզ ա
մենեքեան, որոց բնակութիւն՝ի
քէն է։

Տունք ը։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԵ

Ի կատարած. ձայն մաքսացեալ իմաստութիւն. ցի ետ պատարիսեան եման իմաստութեամբ իսրայէլի։

Տէր ած վրկութեան իմոյ, ՚ի տուէ
կարդացի և զիշերի առաջի քո։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր,
խոնարհեսցի ունկն քո՝ ի խնդրել
ուսուցս իմ։
Օ՛ի լցաւ շարչարանօք անձն իմ, և
կեանք իմ՝ ի դժոխս մերձեցան. և
համարեցայ ես ընդ այնոսիկ, որք
իջանեն՝ ի գուբ։
Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգ-
նականի, ես՝ ի մեռեալս ազատ։
Որպէս վիրաւորս, որք ննջեն՝ ի
գերեզմանս։
Որս զա՛ս ոչ յիշեցեր, նաբա՝ ի
ձեռանէ քումմէ մերժեցան։
Եդին զիս՝ ի գուբ ներքնում՝ ի խա-
ւարի ես՝ ի տուեալս մահու։
Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն
քո. զամենայն զբօսանս քո ածեր
՝ի վերայ իմ։
Հեռի արարեր յինէն զծանօթս
իմ. և եղէն զիս նշաւակ խոբեանց։
Անանեցայ և ոչ ելանէի. աչք իմ
տխրութեան յաղթաւթենէ։
Աղաղակեցի առ տէր զօրհնանապատ,

և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։
Ասէ մեռելոց առնիցես զքաջանչ
էելիս քո. կամ բժիշկք յարուց-
եալ՝ խոստովանառնիցին առ քեզ։
Ասէ պատմեսցէ՞ որք երբէք՝ ի գե-
րեզմանի զողորմութիւնս քո, կամ
զճշմարտութիւնս քո՝ ի կորստեան։
Ասէ ճանաչիցի՞ն ի խաւարի քա-
նչելիք քո, կամ արդարութիւն
քո յերկիր մոռացեալ։
Նա առ քեզ տէր աղաղակեցի. ա-
ռաւօտու ազօթք իմ ժամանես-
ցեն առ քեզ։
Ընդէ՞ր տէր մերժեա զանձն իմ,
կամ դարձուցանես զերեսս քո
ինէն։
Տնանկ և վատակտար եմ ես՝ ի
մանկութենէ իմմէ. ՚ի բարձրու-
թենէ խոնարհեցայ և ապշեցայ։
Ցիս հասանեցան բարկութիւնք քո.
արհաւրեցք քո խռովեցուցին զիս։
Երջեցան զինեւ ամէս ջուր, զոր
ամ պաշարեցին զիս ՚ի միասին։

Չեռն արարեր յինէն զբարեկամն իմ և զծանօթս իմ վասն թշուա ռուԹեան իմոյ ։

Տուն ք ։ Գոբծոյս ևբ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԸ ։

ԽմաստուԹիւն եմանոյ ցեբրայեշացւոց ։

Օ ողորմուԹիւնս քո տէր յաւէ
տեան օրհնեցից ։ ազգէ յազգ
պատմեցից ճշմարտուԹիւնս քո
բերանով իմով ։
Ասացեր՝ Թէ աշխարհս ողորմու
Թեամբ հինեսցի ։ յերկինս պատ
րաստ եղիցի ճշմարտուԹիւն քո ։
Եղի ուխտ ընտրեցոց իմոց ։ երդ
ուայ դաւԹի ծառայի իմոյ ։
Յաւիտեան հաստատեցից զզաւակ
քո, և հինեցին ազգէ յազգ զա
Թոռ քո ։
Խոստովան եղիցին երկինք սքան
չելեաց քոց տէր, եւ ճշմարտու
Թիւն քո յեկեղեցիս սրբոց ։
Ո՞վ է յամպս որ հաւասարի քեզ ։

կամ ոչ նմանելն ասն յոտիս այ։
Ընծ փառաւորեալ է՝ ի խորհուրդս
սրբոց իւրոց. մեծ և ահաւոր՝ ի վե-
րայ այնոցիկ որք շուրջ են զնովաւ։
Տէր աձ զօրութեանց, ո՞ նմանի
քեզ. հզօր ես պատ տէր, և ճշմար-
տութիւն քո շուրջ է քեզ։
Դու տիրես զօրութեանց ծովու,
և զհառաչութիւն ալեացն նոցա դու
ցածուցանես։
Դու խոնարհեցուցանես որպէս վի-
րաւորս զամբարտաւանս. ՚ի զո-
րութիւն բազկի քո ցրուեցեր զՂ-
շնամիս քո։
Քո են երկինք և քո է երկիր. զաշ-
խարհս լեր խարիսխ դու հաստա-
տեցեր. զհիւսիս և զհարաւ դու
ստեղծեր. Թաբոր և Հերմոն յա-
նուն քո ցնծասցեն։
Քո է բազուկ և քո է զօրութիւն.
զօրասցի աջ քո. և բարձր եղի-
ցի ձեռն քո։
Յարդարութիւն և յիրաւունս

հաստատեալ է ամէն ոք. որոյ
մուխքն և ճշմարտութիւն գը-
նասցեն առաջի եկեսաց քոց:
Երանի ժողովրդեան, որ գիտեն
զօրհնութիւնա քո տէր. ի լոյս ե-
րեսաց քոց գնասցեն, և յանուն
քո ցնծասցեն զօրհանապազ, և
յարդարութե քոմ բարձրեղիցին:
Պայծանք զօրութեանց մերոյ դու
ես տէր. և ի կամս քո բարձր եղի
ցի եղջիւր մեր:
Ստեաւնէ է օգնութիւն տեսոյն
Իսրայէլի Թագաւորին մերոյ:
Յայնժամ խօսեցար տեսլեամբ ընդ
որդիս քո և ասացեր. եդից զօգ-
նութիւն իմ ի վերայ հզօրին, և
բարձր արարից զընտրեալն ի ժո-
ղովրդենէ իմմէ:
Գտի զդաւիթ ծառայ իմ, և իւ-
ղով սրբութ օծի զնա:
Ձեռն իմ ընկալցի զնա, և բազուկ
իմ զօրացուսցէ զնա:
Ոչ ոմեքիցէ նման լիցի նմա ի թշնամի, և որդի

անօրէնութենէ մի՛ հարչարեսցէ զինա։
Յարից առաջի նորա զիմ հնամիս
նորա, եւ զատելիս նորա ՚ի պար-
տութենէ մատնեցից։
Ա՛շմարտութիւն իմ եւ ողորմու-
թիւն իմ ընդ նմա, եւ յանուն իմ
բարձր եղիցի եղջիւր նորա։
Եդից ՚ի ծովս զձեռն նորա, եւ
՚ի վերայ գետոց զաջ նորա։
Նա կարդասցէ առ՝ Հայր իմ ես
դու, աստ ընդունող փրկութե իմոյ։
Եւս անդրանիկ արարից զնա, և բար-
ձր քան զթագաւորս երկրի։
Յաւիտեան պահեցից նմա զողոր-
մութիւն իմ, և ուխտ իմ հաս-
տատեալ ընդ նմա։
Յաստատեցից յաւիտեան զսե-
րունդ զգաւակ նորա, և զաթո-
ռոյ նորա որպէս զաւուրս երկնից։
Թէ թողցեն որդիք նորա զօրէնս
իմ, և չիրաւունս իմ ոչ կատա-
րեսցին զինն գնալ։
Թէ զարդարութիւնս իմ անար-

դեսցեն, եւ զպատուհասն իմ
ոչ պահեսցեն :
Ւարից գաւազանաւ զանօրէնս.
թիւռն նոցա. եւ տանջանօք զանի-
րաւս թիւռն նոցա :
Բայց զողորմութիւն իմ ոչ արգելից՝ի
նոցանէ, եւ ոչ նեղեցից ճշմար-
տութիւն իմ, եւ ոչ անարգեցից
զուխտ իմ. եւ ինչ որ ելանէ ընդ շըր-
թունս իմ, զայն ոչ արհամարհեցից :
Միանգամ երդուայ՝ի սրբութիւն
իմ, թէ գաւթի եւս ոչ ստեցից :
Ծառայ նորա յաւիտեան կացցէ.
եւ աթոռ նորա որպէս զարեգական
առաջի իմ, եւ որպէս լուսին զի
հաստատեալ է յաւիտեան վկայ
հաւատարիմ յերկինս :
Իսկ արդ դու մերժեցեր եւ անար-
դեցեր, եւ բնդ վայր հարեր զօծ-
եալ քո :
Վարձեցեր զուխտ՝ի ծառայէ
քումմէ. պղծեցեր յերկրի զարդ
թագաւորութեան նորա :

Բանիցն ոմանք պատրաստ էին, և
ոմանք զամաւրս էին իւրեանց։
Յանկարծակի գնաց անցաւորք ձայ
նատարին. և ելեալ նա նախատե ցո
ցուցեալ էր։

Բայց արտերք զայն ոչ ընդունէ
ին. և ուրախ արարեր զամենայն
ոք։ Ոչ էին նոցա

Գարձուցեր զօգնուն ի տուն նորա,
և ոչ բնակարար գնա ի տուեալին։
Ինարկեցեր զարբուն նորա, և զա
մեա նորա յինքեր կոչեցեր։
Նուագ արարեր զաւուրս ժամա
նակաց նորա, և հնձեր զնուա
ղամօք։

Ասին ցնա զարձուցանես զի
սեա քո խոտոտ. բայց ոչ
պէս հոսեր բարկութիւն քո։
Իսկ արդ յիշեա և տես՝ լմե ոմէ իմ
հանդերս. մինչ ի գոն ի նմա ստեղ
ծեր զամենայն ոտից մարդկան։
Ո՞վ է մարդ՝ որ կեցցէ և ոչ տեսցէ
զմահ, կամ ազատեսցէ զանձն իւր

Ի ձեռաց դժոխոց։

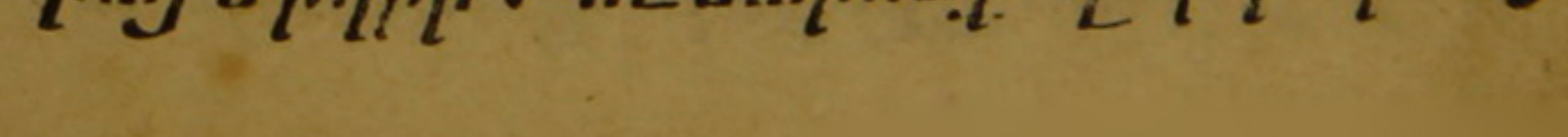
Ո՞ր են ողորմութիւնք քո տէր առաջինք, զոր երդուար դաւիթ ճշմարտութեամբ քով։ Յիշեա զնախատինս ծառայից քոց, զոր բնկալայ ի ծոց իմ յամենայն բազմաց։

Օր հնութիւն եսաւեայ որ իւոցն ամովսայ տէր. նախատեցին վոխանակ օ ձելոյ քոյ։

Օրհնեալ տէր յաւիտեան յաւիտենից. եղիցի եղիցի։

Տունք խը։

կանանց գոբգոյս է։ Սուրմա ժղ։ Տունս յամբ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ ՈՐ ԻՒՈՑՆ ԱՄՈՎՍԱՅ

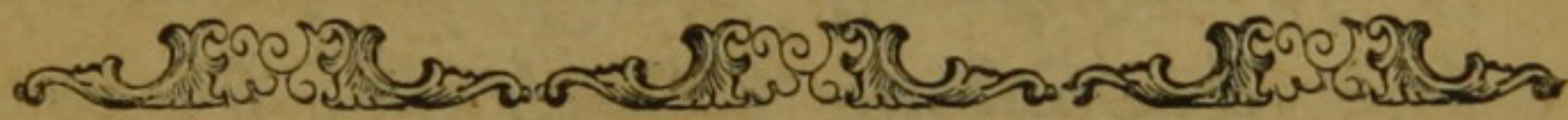
Ւրոյեա խզ։

Ի պիշերայսոյ կանխեսջ հոգի իմ առ ա՛ստուա՛ծ իմ առնել առ քեզ առաւո՛տուց։ Վասն զի որ լոյս են հրամանք քո՛ յերկրի սորա եղիցին. առաւո՛տուց զարդարեսցին

Թէ ոչ բնաւին չէ երկար։
Կարկեսոյ ամբաստանեն, և այլ ոչ
եւս ուսոյ առնել չէրկար զարդա-
րութիւն ձշմարտութեան։
Բարձոյ ամբաստանեն չէրկարէ, և մի
առեալ զնոսա աստուծոյ։
Տէր բարձր ես և բազուկ քո հզօր,
և նորա ոչ գիտացին։
Ծանեալն՝ ամաչեսցեն, և նախանձ
առնեցի անխորտակ ժողովրդեան. և
արդ հուր պիշնաւիս քո կերիցէ։
Տէր աստուածդ մեր՝ զորս ոչ գիտէք զիա-
րազանիցէք քո. զի ըստ ամենայն
արարծոց մերոց հաստատեալ մեզ։
Տէր ընդ մեզ՝ ասասցեալ զմեզ. զի
բազում եղեն մեղք մեր առաջի քո,
և ընդ մեզ ոչ գիտացին։
Ծանեալն՝ ամաչեսցեն, և նախանձ
առնեցի անխորտակ ժողովրդեան. և
արդ հուր պիշնաւիս քո կերիցէ։
Տէր աստուածդ մեր՝ զորս ոչ գիտէք զիա-
րազանիցէք քո. զի ըստ ամենայն
արարծոց մերոց հաստատեալ մեզ։
Տէր ընդ մեզ՝ ասասցեալ զմեզ. զի
բազում եղեն մեղք մեր առաջի քո,
և ընդ մեզ ոչ գիտացին։
Ծանեալն՝ ամաչեսցեն, և նախանձ
առնեցի անխորտակ ժողովրդեան. և
արդ հուր պիշնաւիս քո կերիցէ։
Տէր աստուածդ մեր՝ զորս ոչ գիտէք զիա-
րազանիցէք քո. զի ըստ ամենայն
արարծոց մերոց հաստատեալ մեզ։
Տէր ընդ մեզ՝ ասասցեալ զմեզ. զի
բազում եղեն մեղք մեր առաջի քո,
և ընդ մեզ ոչ գիտացին։
Ծանեալն՝ ամաչեսցեն, և նախանձ
առնեցի անխորտակ ժողովրդեան. և
արդ հուր պիշնաւիս քո կերիցէ։
Տէր աստուածդ մեր՝ զորս ոչ գիտէք զիա-
րազանիցէք քո. զի ըստ ամենայն
արարծոց մերոց հաստատեալ մեզ։
Տէր ընդ մեզ՝ ասասցեալ զմեզ. զի
բազում եղեն մեղք մեր առաջի քո,
և ընդ մեզ ոչ գիտացին։

խոտատ քո՛ւ վերայ մեր։
Որպէս երկոտնիք յղւոյ՝ զի հասեալ
ւոցէ ժամանակ ծննդեան, եւ ատ
ցաւս իւր ձգիցէ։
Ընդէ՞ս եղար սիրելւոյ քոմ
տէր. յոհ և յերկիւղ քո յղացեալ
եալ երկնեցար, եւ ծնաւք զհոգի
վրկութեան քո։
Ոչ եւս կործանեսցուք մեք, այլ
կործանեսցին անօրէնք երկրի։
Յարիցեն մեռեալք և կենդանասցին
ցին ամենեքեան, որք եղեալ են
ի գերեզմանս։
Օ՜տարիցեն ցնծասցեն, և ուրախ
եղիցին դատաւորք յերկրի։
Այսուհետև ցօղդ որ ցօղէ՛ ի քէն, այդ
բժշկեա ևս ցաւոց. ապաց երկիրն

ամբարշտեալ սատակեցից։
Խոյս տուր ժողովրդ իմ, դնաս մոռա-
նալ ի չտեմարանս քո. և փակեա զդ-
րտոնս քո առաջի երեսաց քոց։
Փախիր և ծածկիր առ ժամանակ մի,
մինչեւ անցցէ բարկութիւն տեառն։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Խոստովանեցայ առաջ քրիստոս,
զխոստովանիմ և զերկնային ողոր-
մութիւն քո պարգեւեա յարատևս քո։
Աղաչեմ սէր, վանդրբուհոյ
անուրոյտ մօր քոյ և կուսի, և վա-
յելուչ պաշտպանս մեր, և կեցո զմեզ
մեզ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԹ.

Աջօթք Մովսեսի առն Աստուծոյ:

Տէր ապաստէն եղեր մեր ազգէ
մինչև յազգ. մինչև լերինք հաս
առաքեալէին, և մինչև ստեղծեալ
երկիր և ցամաք տեսերս:
Յաւիտենից մինչև յաւիտեան
դու ես. մի դարձուցանէր զմարդ
՚ի տառապանս. և ասացեր, դարձարուք որդիք մարդկան: Զի հազար ամ յաչս տեառն որպէս օր երեկի՝ զի եանց. որպէս պահ մի գիշերայ. և զանք նոցա անարդես
եղիցին:
Մեռանիցեն որպէս պատրաստութիւն. ընդ առաւօտս որպէս դալար
ցին. ընդ առաւօտս որպէս դալար
ի նմա ծաղկեսցին. ընդ երեկոյս թառամեսցին՝ և
տապին և անկցին:
Նուաղեցաք մեք ՚ի բարկութենէդ

քումմէ , եւ ՚ի սրտմտութիւնէ
քումմէ խոտոռեցար ։
Ներեր զմեղս մեր աստուած քո , եւ
զկեանս մեր ՚ի լաց եղբեսց քոյ ։
Ընդունայն աւուրք մեր նաւատղեցան.
եւ ՚ի բարկութենէ քումմէ խոտոռեցաք ։
Ժամանակ աւուրց մերոց անդադար
ունայնարդի. եւ ի թիւս աւուրց մե-
րոց ՚ի նոսա՝ եօթանասուն ամ ։
Ընդ թէ առաւել եւս՝ ութսուն
ամ. եւ որ ինչ աւելի է քան զայն,
ցաւօք եւ հեծութեամբ ։
Ալին ՚ի վերայ մեր հեծութիւն, եւ
խրատեցար. խակարդ ի գիտութենէ
զգօրութիւն բարկութեան քո, եւ-
կամ յահէ քումմէ զարհուրմն ի
քո համարեցայ ։
Ածասէ ցոյց ինձ զամ քո. եւ որ խո-
նարհեն սրտիւք զիմաստութիւն քո ։
Դարձ տէր՝ մինչեւ յե՞րբ. մխիթար
եղիր ՚ի ծառայ քո ։
Լցաք առաւօտուն ողորմութեանդ
քով, ցնծացաք եւ ուրախ եղաք

զնա առ նա ասելով. Ես գնում եմ
հայրիկիս մոտ, որ ձեր հայրիկն է,
և Աստուծոյ իմ, որ ձեր Աստուածն է:
Մարիամ Մագդաղենացի եկաւ և
պատմեց աշակերտներին, թէ տեսել է
Տէրը, և թէ նա իրեն այս բաները
ասաց:

Յովհաննէս Ժ.

Օրինութիւն գովութեան դասին:

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձ-
րելոյն, ընդ հովանեաւ աստու-
ծոյ յերկինս հանդիցէ:
Ասացէ տեառն՝ ընդունող իմ ես, ա-
պաւէն իմ ես, և ես յուսամ՝ ինձ
նա մերկեսցէ զիս յորոգայթէ որսո-
ղին, և՝ ի բանից՝ ի խռովութենէ:
Ի մերկասցէ զքեզ յուսով ընկալցի զբեզ.
և՝ ի հովանի մեռուց քոց յուսասցիս,

Որպես զէն շուրջ եղիցի դ.քեզ ճշմարտութիւն նորա :

Ոչ երկնչես դու յերկիւղէ գիշերի, և ոչ՝ նետէ՝ որ թռչի՝ ցերեկի :
Յիւրե որ շրջի՝ ի խաւարի, ՚ի պայ-
ծառութենէ պիտի ՚ի հատարակ աւուր :
Ընկնիցի ՚ի կողմանէ քումմէ հա-
զարք, և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ.
և առ քեզ ինչ ոչ մերձենայ :
Բայց միայն աչօք քովք հայեցայս
դու, և գհատուցումն մեղաւորաց
առեցես, զի դու առ յոյսիս ես :
Զի զդրանդեան արարեր քեզ առա-
ջին, զի ոչ հասցէ ն քեզ չարիք,
և առնջանայք մի մերձենայն ՚ի յատ-
կեան քո :

Ի ձեռս քո ընկալայց զհոգի իմ, զի մի երբէք հատցես զիս, զի մի երբէք հատցես զիս :

Ի վերայ իժից և քարբից գնացեա
դա, և առ ոտն կոխեացես զա
ոխածն եւ գլխյան։
Բանզի յիս յուսացաւ, և վըրկե
ցից զնա. հովանի եղէց նմա. զի
ծանեաւ զանուն իմ։
կարդացէ առիս, և ես լսացից նը
մա. և առ նմա եղէց՝ի նեղութեա։
փրկեցից ՚ե և փառաւոր արարից
զնա. երկայն աւուրք լցուցից,
և ցուցից նմա զփրկութիւն իմ։

Տուն ԺԶ։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԱ

Սաղմոս օրհնութեան առաւ շաբաթուց՝ի գաւիթ։

Բարի է խոստովանիլ ՚ին և սաղ
մոս ասել անուան քում բարձրեալ։
գալստեան սուրբ գողգոթայ
քո, և գձշմարտութիւն քո՝ի գիշերի
Տասնաստեակ սաղմոսարանաւ, ՚ի
ձայն օրհնութեան գոսէլ։
Ուրախ արարեր զիս տէր յար
ուեստ քո, և՚ի գործս ձեռաց քոց
գնծացայց։

Ոչ ոք ոչ ոքի ոչինչ ոչ ոքից ոչ մի բանի համար ոչ մի տեղ ոչ մի ժամանակ ոչ մի կերպ ոչ մի կողմից ոչ մի առիթով ոչ մի դեպքում ոչ մի կապակցությամբ ոչ մի տեսակետից ոչ մի հարցում ոչ մի դեպքում ոչ մի կերպ ոչ մի կերպ ոչ մի կերպ

ՏՆԿԵԱԼՔ ԵՂԵՑԻՆ Ի ՏԱՆ ՏԻՆ, ԵՒ Ի
ԴԱԽԻԹԱՅ ՄԵՐՅ ԾԱՂԿԵՑԱՑԻՆ:
ՆԱԵՒ ԲԱՂՄԱՔ ԵՂԵՑԻՆ Ի ԾԵՐՈՒ-
ԹԻՒՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ. ԶԻՐԿ
ԵՒ ՓԱՓԱՂՔ ԵՂԵՑԻՆ Ի ԱՌԱՔԵԼ.
ՈՂԻՂ Է ՄԵՐ ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԻՐ, ԵՒ
ՉԱՍՏԱՍԵԱՑ ՊԱՇՏԱՐԻՆ ՂԻ ՄԻՍԱ
ՍԱՆԵՑԻ, ԱՍԱՏԱՍԱՏ Է ՄԵԾԱՒ ՔՐ,
Ի ԱԿԶԱՆՔ ՅԱՒԻՏԱՆԱՑ ԴԱՒ ԵՍ:
ՅԱՐԱՏՑԱՆ ԴԵՒՔ ՄԵՐ, ԵՒ ՄԻՔԱՐ-
ՁԻՆ ԴԵՒՔ ԶՁՆՆԱ ԽՐԵԱՆՑ. ԵՒ ՅԱ-
ՐԻՑԵՆ ԴԵՒՔ Ի ԴՆԱՑԱ ԽՐԵԱՆՑ:
Ի ՃԱՆԿ ՉՈՒՑ ԲԱԶՄԱՑ, ՈՐԱՆՔԵ-
ԼԻ ԵՂԵՆ ՂԵՕՍԱՆՔ ԾՈՂԱ:

ՍԱՂՄՈՍ ՂԲ.

Յաւուրն առաջին շաբաթու, յոր հաստատեցաւ յերկիր.
օրինութիւն գոչողաբեան դաւիթ:

ՏԵՐ ԹԱԳԱՒՈՐԵԱՑ ՎԱՅԵԼՔՈՒ-
ՉՈՒԹԻՒՆ ՂԵՑԱՒ. ՂԵՑԱՒ ԱՒԵՐ
ՓՈՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԵՂ ԻՒՐ ԷԱԾ:
ՀԱՍՏԱՏԵԱՑ ՊԱՇՏԱՐԻՆ ՂԻ ՄԻՆԱ
ԱՆԵՑԻ, ԱՍԱՏԱՍԱՏ Է ՄԵԾԱՒ ՔՐ,
Ի ԱԿԶԱՆՔ ՅԱՒԻՏԱՆԱՑ ԴԱՒ ԵՍ:
ՍՄՐԱՐԾԱՆ ԴԵՒՔ ԱՒԵՐ, ԵՒ ԱՒԶԱՐ-
ԶԻՆ ԴԵՒՔ ԶՁՆՆԱ ԽՐԵԱՆՑ. ԵՒ ՅԱ-
ՐԻՑԵՆ ԴԵՒՔ Ի ԴՆԱՑԱ ԽՐԵԱՆՑ:
Ի ՃԱՆԿ ՉՈՒՑ ԲԱԶՄԱՑ, ՈՐԱՆՔԵ-
ԼԻ ԵՂԵՆ ՂԵՕՍԱՆՔ ԾՈՂԱ:

Ա. քանչելի ես դու տէր ի բարձու-
նս. վկայութեանց քոց մեք յոյժ
հաւատացաք:
Տան քում վայելէ սրբութիւն
տէր ընդ երկայն աւուրս:
Տուն զ:

ՍԱՂՄՈՍ ՂԳ.

Սաղմոս դաւթի երգեցողութեան:

Առաջ վրէժխնդիր, տէր աստ-
ուած վրէժխնդիր յայտնեցար:
Բարձր լեր որ դատես զերկիր. հա-
տոյ տուր հպարտութիւն ամբարտաւանից:
Մինչև յե՞րբ մեղաւորք տէր, մինչ
չե՞ս յե՞րբ մեղաւորք պարծեսցին:
Բարբառեսցի խօսէին զանիրաւու-
թիւն. խօսեսցին ամենեքեան
որ գործեն զանօրէնութիւն:
Ժողովուրդս քո տէր խոնարհա-
րարին, և ժառանգութիւն քո
չարչարեցին:
Այրին և պանդուխտն սպանին,
որբեան կոտորեցին և սատային. ոչ
տեսանէ դայթ տէր, եւ ոչ ի վիտ

առնու աստուած յանդիմանութիւն,
եւ անմիտք՝ մինչեւ յերկրը ոչ առ-
նուք՝ ի միտ։
Որպէս ոչ լծէ որ անկեաց զուռնին՝
լինքն ոչ լսէ, կամ որ ստեղծ
զակն՝ լինքն ոչ տեսանիցէ։
Որ խրատէ զազինս, որպէս լծէ ոչ
յանդիմանեսցէ. որ ուսուցանէ
մարդոյ գիտութիւն. աչք ճա-
նաչէ զիտարհուրդս մարդկան, զի
ունն ընդունայնք։
Երանի մարդոյ՝ զոր խրատես դու
տէր, և յօրինաց քոց ուսուցանես
դու նմա։
Յանդուցանես դու նմա զաւուրս
չարութեան, մինչեւ փորեսցի հա-
մար.
Որ մեղցէ տէրն իւր. զինակիցն իւր
զանարգեսցէ։
Ոչ մերժէ տէր զիրաւունս իւր, և
ոչ ատեսցէ զանարգեալս իւր։

Ներեան ոչ ոք ուզել էր տրտնջալ։
Ո՞վ յարձակել ընդ իս ի վերայ չար
բաց. եւաւ ինձ հատուցումն իմոյ
ի վերայ այնոցիկ, որք զորձեն զա-
նօրէնութիւն։

Այլ հատուսցի քեզ ամօթ ա-
նօրէնութեան, որպարծեսցիս ըզ-
վատսն ինձ քան զիս։

Տէր դատաւոր ընդդէմ հրամանին։

Ոչ ատեցի զքեզ, եւ զայրացայ
ի քէն թշնամեաց քոց, եւ հալե-
ցայ ի քէն հակառակորդաց քոց։
Ես ատելի ատեցի զնոսա, եւ թշ-
նամիք եղեն ինձ։

Ոչ ոք ատելի ինձ. ատեցին զիս
առանց պատճառի։

Հատուսցի նոցա ատելի քան սի-
րելի նոցա, եւ քան զսէրն նոցա կոր-
ծանեսցի զնոսա ատելի ինձ վերայ։

Տէր իմ։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԴ.

Օրհնաբիւն գովեստեան դասի։

Նիւթք ցնծասցուք ի տէր. սրբոց
պսակեսցուք առ նմ վկայիչ մեր։
Կանխեսցուք առաջի նորա խոս-
տովանութեամբ. և առաքինասիրք
առատասիրեսցուք առ նա։
Ընտրած մեծ է, սէրն Քրիստոսի
մեծ ի միտս ամենեցուն եղած։
Ի նմա նորատունկ ամենեցուն սիրեր-
ն՝ ծնեալ եղեւ, և բարձրագոյնն ընտրեց
նոցա մահն։
Նոքա մեռան ի նա որպէս զի, և
ինքեանք ի նմանէ կեանք ստանան։
Նիւթք երկնասացութիւնք ձեզ, սուրբ
ցանկութիւնք և ուրախութիւնք ամե-
նայն սրտից։
Ընտրած մեծ է, սէրն Քրիստոսի
մեծ ի միտս ամենեցուն եղած։
Ի նմա նորատունկ ամենեցուն սիրեր-
ն՝ ծնեալ եղեւ, և բարձրագոյնն ընտրեց
նոցա մահն։
Նոքա մեռան ի նա որպէս զի, և
ինքեանք ի նմանէ կեանք ստանան։
Ո՞ տեսեր է ծով՝ ի ներքս ունելով
մի խառնուցուած զանազան գունից,

ապա՝ ի գառնալոյ ի

Յառաջ քան զմտանելն ի տաճարն ի

մեծ, ի մեծագործեն ի հանդիպեսցի

քննելոյ զի, և առանձին պատրաստ իմ

զբաստատուն ամ։

Ո՞րպիսեացն ընդ առաքինի ընդ այնմիսիկ և

և նորեա ոչ ծանեալ զնմանատարիսն

իմ։

Արարէա ելոյսուայ՝ ի բարկութենէ և

մուտ, ի՛ե մտացեն՝ ի հանդիպեսցի իմ։

Տուիք ժա։ գորգայս լը։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԵ

Սաջմոս գուբի. ի ժամանակի ցի առաջարք շիներցու։

Օրհնեցէք զտէր յօրհնեալ նոր.

օրհնեցէք զտէր ամենայն երկիր

Օրհնեցէք զտէր և օրհնեցէք զա-

նուն և նորա. աստուածեցէք օր

ըստ օրէ պերգեցէք և նորա։

Պատմեցէք ի հեթանոսս պերա և

նորա, յամենայն ժողովրդեան զար-

գործս նորա։

Պետրոս ի հեթանոսաց՝ մեծ առ
ամենայն երկիր։

Պատճէ՛ ի հեթանոսաց. հաստատուցո զաշ-
խարհ ի մի՛ սաստկութեան. և դատ
զժամանակս խր ասդրելիք։
Աբրահամ եղիցին երկունք, և ցնծա-
ցե՛ երկիր. դուարձացի՛ ծով լե՛ր
խրտիլ. ցնծասցեն դաշտք, և ա-
մենայն ինչ ի նոսա։

Յանժամ ցնծացեն ամ ծառք անտառի յերեսաց անտառն՝ ի գայ, և գայ նա՝ ի դատել զերկիր։ Դատե զտիեզերս իրաւամբք, և ժողովրդս ամենայն ճշմարտու թեամբ իւրով։

Տունք ժբ։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԲ.

Սաղմոս գաւթի. ի ծամառնակի ջի երկիրն հաստատեցաւ։

Տէր թագաւորեաց՝ ցնծացէ երկիր. ուրախ եղիցին կղզիք բազումք։

Ամպ և մէգ շուրջ են զնմանէ. յի րաւունս և յուղղութիւն ոտից նորա։

Հուր առաջի նորա գնայցէ, և այրեսցէ շուրջ զթշնամիս նորա։

Երեւեցուցին փայլատակունք նորա տիեզերական. երերեցաւ և տագնապեցաւ երկիր։

Լերինք որպէս մոմ հալեցան յե րեսաց տեառն, յերեսաց տեառն ամենայն

ամենայն երկիր։

Պատմեցեն երկինք զարդարութիւն նորա. և տեսցեն ամենայն ժողովուրդք զվառս նորա։

Նմանեսցեն ամենեքեան որք երկրապանեն զսա, և որք պարծին ի դրօշեսա խնդութեան։

Երկիրս տուաւ զպտուղ իւր։

Նայեա, ով տէր և ողորմեա եղիր մեզ օն. և ցնծացեն դատերք Յուդայ վասն իրաւանց քոց տէր։

Ո՛վ դու բարձրեալ ես՝ի վերոյ ամենայն երկրի. յոյժ բարձրացար ի վերոյ ամենայն կռոց։

Սէր ձեզ ըստ։

ամենայն երկիր։

Պատմեցեն երկինք զարդարութիւն նորա. և տեսցեն ամենայն ժողովուրդք զվառս նորա։

Նմանեսցեն ամենեքեան որք երկրապանեն զսա, և որք պարծին ի դրօշեսա խնդութեան։

Երկիրս տուաւ զպտուղ իւր։

Նայեա, ով տէր և ողորմեա եղիր մեզ օն. և ցնծացեն դատերք Յուդայ վասն իրաւանց քոց տէր։

Ո՛վ դու բարձրեալ ես՝ի վերոյ ամենայն երկրի. յոյժ բարձրացար ի վերոյ ամենայն կռոց։

Սէր ձեզ ըստ։

ՄԱՂՄՈՍ ՂԒ.

Սաղմոս դաւթի օրհնութեան։

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն
նոր, զի սքանչելիս արար։
փրկեաց զնա աջ իւր, և բազուկ
սուրբ իւր։
Ուցոյց տէր զփրկութիւն իւր, առաջի
ազգաց յայտնեաց զարդարութիւն իւր։
Յիշեաց ողորմութեան իւրոյ զդստերն,
Յակովբայ ճշմարտութեան իւրոյ զտունն
Իսրայէլի. և տեսին ամենայն ծագք
երկրի զփրկութիւն աստուծոյ մերոյ։
Ընդաղաղակեցէք աստ տէր ամենայն երկիր.
հնչեցէք և ցնծացէք և սաղմոսեցէք։
սաղմոսեցէք տեառն ընդ քնարի,
ընդ քնարի և ձայնի սաղմոսի։
Ընդ շչակս և ձայն փողոյ հնչեցէք
առաջի թագաւորին տեառն։
Խռովեսցի ծով և լիութիւն նորա, տիեզ-

ՍԱՂՄՈՍ ԴԸ.

Սաղմոս դաւթի :

Տէր թագաւորեաց, բարձրացան ժողովուրդք. որ նստիս ի քրուբէ, սասանեցաւ երկիր :

Տէր ի սիոն մեծ է, և բարձր է ի վերոյ ամենայն ժողովրդոց :

խոստովանեսցին անուանդ քում մեծ և սքանչելի, զի սուրբ և ահաւոր է. և պատուական թագաւորութեամբ սիրէ :

Դու պատրաստեցեր ուղղութիւն. դիրաւունս և արդարութիւն դու արարեր :

Բարձր արարիք զտէր աստուած մեր. երկիրպագէք պատուանդանի ոտից նորա զի սուրբ է։
Մովսէս և ահարոն երիցուքն նո-
րա. սամուէլ ընդ այնոսիկ, որ
կարդային զանուն նորա։
կարդային զանուն նորա, և լսէր նո-
ա՝ և պատասխանի տայր նոցա։
Ի սեանն ամպոյ խօսէր ընդ նոսա։
պահէին վկայութիւնս նորա և
հրամանս զոր ետ նոցա։
Տէր աստուած մեր՝ դու լսէիր նո-
ցա, աստուած՝ դու թող լինէիր
նոցա, և վրէժխնդիր լինէիր
մեղացն գործոց նոցա։
Բարձր արարիք զտէր իմ և երկիր-
կիպագէք ի լեառն սուրբ նորա,
զի սուրբ է տէր աստուած մեր։
Տունք ժ։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԹ.

Սաղմոս խոստովանութեան դաւիթ։

Ուրախութեամբ աստ տէր ամէն երկիր.
ծառայեցէք առաջի տեառն ուրախութեամբ։

Ատէք առաջի նորա ցնծութեամբ, ձանեռութ ղինա է տէր ած մեր։ Ա՛ռ արար զմեզ, և ոչ մեք էաք. մեք ժողովուրդ և խաշն արօտի նորա։ Ատէք ընդ դրունս նորա խոստովա նութ, և օրհնութ ի յարկս նորա։ Խոստովան եղերութ առաւն, եւ օրհնեցէք զանուն նորա։ Քաղցր է տէր, յաւիտեան է ողորմութիւն նորա. ազգէ մինչեւ յազգ ճշմարտութիւն նորա։

Տուն ղ։

ՍԱՂՄՈՍ ճ.

Սաղմոս դաւթի։

Յողորմութիւն և յիրաւունս օրհնեցից զքեզ տէր. սաղմոս ասասցից եւ ի միտս առից։ Ա՛նառատարհ ամբից մինչեւ եկեալ ցե՞ առ ի. ղի գնայի ես յամբծութե արտի իմոյ ի՛ մէջ տան իմոյ։ Այ եդի առաւելի աչաց իմոց ղերս ա նիրաւութեան. զգ առնէին զա նօրէնութիւն, առեցի։

Ոչ մերձեցաւ տախտակ Թխւրն էր
արտեւ. խոստրեաւ յինէն անզգա-
մին, և ես լինէ ոչ փոյթ առնէի։
Ու խօսէր զատ զինեւրկ խրմէ,
զնա բացէ՛ ի բաց հալածէի։
Ու առաքարտաւան էր աչօք և ապահ
արտեւ, ընդ նոտա և հայց ոչ ուտէի։
Ընչ իմ՛ ի հաւատացեաւ երկրի,
զի նաւային նոքա ընդէւ։
Ու գինոյդ՛ ի ճանապարհի առքի,
նա ապաշխարէ գնա։
Ոչ բնաւիկ ա՛ ի մէջ առան խոմոյ՝ որ առ-
նէր գուսպարտաւանութ՛ի. էր յա-
ջողեալ նոմա առաջի աչաց խոմոյ։
Ընդ առաւօտս առաքեսցէ գնամէ-
բաղաքի առեւտուն գամենեսեան՝ որք
գտցեն գանօրէնութիւն։
Տանիք ժ։ գոբզայս իզ,

ՍԱՂՄՈՍ ՃՆ.

Աւօթք ուրկի. իբրեւ ձանձրացայ՝ առաջի տեառն
սիրեացի գիմեցի։

Տէր՝ երբ առաքիլոյ խոմոյ, ազատակ

իմ առ քեզ եկեսցէ, և մի՛ դադարէ
ձուլանել զերեսս քո յինէն։
Յաւուր նեղութեան իմոյ խո-
նարհեցո առ ես զունկն քո. յո-
րում աւուր կարդամ առ քեզ,
վաղվաղակի լուր ինձ։
Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք
իմ, և ոսկերք իմ որպէս խոր-
շոյացան։
Հարայ ես որպէս խոտ՝ և ցամաքե-
ցաւ սիրտ իմ. մոռացայ ուտել
զհաց իմ՝ ի ձայնէ հեծութեան իմոյ։
Կցեցաւ ոսկր իմ ի մարմին իմ.
նմանեցայ ես հաւուրեան անա-
պատի։
Եղէ ես որպէս բու յաւերակի.
սքնեցայ և եղէ ես որպէս ճնճղ-
ուկ ի կիսատանի։

Յերեսաց բարկութե սրտմտութի
քո. պի դու բարձարցուցեր, եւ
խոնարհեցուցեր զիս։
Ընդդէմ իմ սրպէս հոսիանի անցին.
եւ ես սրպէս խուռ ցամաքեցայ։
Դու տէր յաւիտեան կաս. և յի
շատակ քոյ ազգէ ազգ։
Դու յարուցեալ ողորմասիս ի վե-
րայ սիովն. ժամանակ ողորմ նո
նա հասեալ է ժամ։
Ընդեզեան ծառայք քո կամին քարին
նորա, և ի հող նորա ողորմասին։
Երկնչին հեթանոսք յանուանէ
քումէ, և ամենայն թագաւորք
երկրի ի փառաց քոց։
Շինեսցէ տէր զսիովն. եւ երեւեսցի
փառօք իւրովք ի նմա։
Ընդեզեան նա ի բարձանց ի սրբո-
ց իւրոց նայեցաւ, և ոչ արհամարհեաց զինդրուա-
ծս նոցա։
Գրեսցին սյս յազգ յայլ. ժողովուրդ
որ ստացեալ է, օրհնեսցէ զտէր։
Ընդեզեան նա ի բարձանց ի սրբո-

բանիցն էր խաղ. ասէր յերկնից
յերկիր հայեցաւ։
Լսել զհծծեալքն կապելոց, և
արձակել զտրտմս մահապարտաց։
Պատմել Յովան զանուն առաւն,
և զօրհնութիւնսն որ յերուսաղէմ։
Դառնալ ժողովրդոց Ի միաբան.և
Հաստատեցեր. և գործք ձեռաց
քոց երկինք են։
Նորա անցանեն, և դու կաս և
ճեռս յաւիտեան։
Ընծանելական որպէս զձորձս մաշե-
ցին. և որպէս պիերարկուս վա-
խեացես զնոսա, և վոխեացին։
Բայց դու նոյն ինքն ես, և ամք քո
ոչ անցանեն. որդիք ծառայից քոց

բնակեցնեն՝ ինձ համա. և զաւակի նո-
ցա յաւիտեան յաջողեցի։
Տունք իւղ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԲ

Սաղմոս դաւ.Թի։

Օրհնեա անձն իմ զտէր, և ամ
ենայն ներքինք իմ զանուն սուրբ նորա։
Օրհնեա անձն իմ զտէր, և մի մո-
ռանար զամենայն տուրս նորա։
Որ քաւէ զամենայն մեղս քո, բժշկէ զամե-
նայն հիւանդութիւնս քո։
Որ փրկէ յապականութենէ զկեա-
նս քո, պսակէ գքեզ ողորմու-
թեամբ եւ գթութեամբ։
Որ լնու՝ ի բարութենէ զցանկու-
թիւն քո. նորոգեսցի որպէս արծ-
ուոյ մանկութիւն քո։
Առնէ ողորմութիւնս տէր, եւ ի
բանս ամենայն զրկեալս։
Ետուր որ զճանապարհս իւր ծանեա-
ս, և որդւոցն իսրայէլի զկամս իւր։
Գթած ողորմած է տէր, երկայնա-

միտ եւ բազմամոլորմ։
Ոչ խափան բարկանայ մեզ տէր,
եւ ոչ յաւիտեան պահէ ոխս։
Ոչ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ
տէր, եւ ոչ ըստ անօրէնութեան
մերում հատոյց մեզ։
Քանզի բարձր են երկինք յերկրէ,
այնպէս զօրացոյց տէր զողորմութիւն
իւր ի վերայ երկիւղածաց իւրոց։
Որչափ հեռու արեւելք յարեւմտից, այնչափ հեռու արար ի մէնջ զանօրէնութիւնս մեր։
Որպէս ողորմի հայր ի վերայ որդւոց իւրոց, այնպէս ողորմեցաւ տէր երկիւղածս իւր։
Ո՞վ ինա գիտայ զառեղծուածս մեր, եւ յիշեայ մեզ թէ հող եմք։
Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք նորա. որպէս ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղկի։
Քանզի ի նմա հոգի, եւ ոչ է՝ եւ ոչ եւս ետուր ի տեղի նորա։
Բայց ողորմութիւն տեառն ճեմայ

յաւխտեան յաւխտենից ՚ի վերոյ
երկնաշխարհս ստացուս, և արդարոյն
Նորա յորդւոց մինչեւ յորդիս:
Ա.յլ պատճէն գրեան նորա, յի
չեն պատասխանեալ նորա և առ-
նեն գինս:

Տէր յերկինս պատրաստեաց զա-
թոռ իւր . արքայութիւն նորա
ամենեցուն տէր:

Օրհնեցէք զտէր ամենայն զօրու-
թիւնք նորա, պաշտօնեայք և ա
րեգակ նորա, ամենայն ստեղծուած
նորա:

Օրհնեցէք զտէր ամենայն հրեշ-
տակք նորա՝ հոգիք զօրութեամբ,
պատրաստեալ գործել զբան նորա ՚ի լսել
ձայնի պատուիրանաց նորա:

Օրհնեցէք զտէր ամենայն զօրու-
թիւնք նորա . պաշտօնեայք զոր
նորա . օրհնեա անձն իմ զտէր:

Տուն իւր : Գոբելտա իւր:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ.

Սաղմոս դաւթի. ի ջերայ աչխարհիցն արարածոց։

Օրհնեա անձն իմ զտէր. տէր
սատուած իմ մեծ եղեր յոյժ։
Խոստովանութիւն եւ մեծվայելչ-
չութիւն զգեցար, արկեալ զլոյս
որպէս զհանդոյց. ձգեցեր զերկինս
որպէս զկաշի, եւ արկեր ի վերոյ
ջուրց միջնորմաց նորա։
Առնոյ զամպս զկառս քո, եւ շրջի
ի թեւս հողմոց։
Առնոյ զհրեշտակս քո հոգիս, եւ
զպաշտօնեայս քո ի հուր կիզիչ։
Հաստատեաց զերկիր ի հաստատութեան
իւրում, մի սասանեսցի յաւիտեան
եւ յաւիտենից։
Անդունդ որպէս զհանդերձ զգեցուցեր
նմա. ի վերայ լերանցն կացցեն ջուրք։
Ի սանատ քո սկսցին փախչել, եւ ի
ձայն որոտման քոյ սարսափեցին։
Լերինք ելանեն` եւ իջանեն դաշտք
ի տեղի զոր հաստատեցեր նոցա։
Սահման դիր որ ոչ անցցեն, եւ ոչ
դարձցին ծածկել զերկիր։
Որ առաքանես աղբերս ի հովիտս,
ընդ միջոց լերանց անցցեն ջուրք։
Արբուցանեն զամենայն գազանս
վայրի, սպասցեն էշք վայրենիք
ծարաւոյն իւրեանց։
Ի նոսա երկնից բնակեսցէ հողմ,
ի միջոյ քարանց տացեն ձայն։
Ոռոգանես զլերինս յաստեանց քոց,
յպտղոյ գործոց քոց յագեսցի երկիր։
Հանես խոտ անասնոց, եւ տունկ
ի ծառայութիւն մարդկան։
Հանել հաց յերկրէ, եւ գինի ուրախ-
ացուցանէ զսիրտ մարդոյ։
Ցնծութեամբ երեսք նորա քան զեղ-
ևոյ, եւ սիրտ մարդոյ զօրանայ։
Կշտանան ծառք դաշտի, եւ կեդրոն-
ք Լիբանանու զոր տնկեցեր։
Անդ թռչունք զերծանեն, եւ տա-
պարաձիգն տուն առնէ զնոսա։
Ելանեն լերինք բարձունք` եւ եղջե-
րուք ապաստան ի քարանձաւս։
Արար զլուսին ի ժամս, արեգակն
գիտաց զմուտս իւր։
Դիր խաւար, եւ եղիցի գիշեր. ի
նմա անցցեն ամենայն գազանք
անտառի։
Առիւծունք որոտասցեն ի որսոյ,
եւ խնդրեսցեն ի Տեառնէ կերակուր
իւրեանց։
Ծագեսցէ արեգակն, եւ ժողովեսցին,
եւ ի բնակութիւնս իւրեանց
ննջեսցեն։

Սահման եղեր՝ և ոչ անցանեն, և ոչ
եւս դառնան՝ ի ծածկել զերկիր:
Առաքեցեր զաղբիւրս ընդ ձորձո-
րս. ՚ի միջոց լերանց գնասցեն
ջուրք:

Արբուցանեն զամենայն գազանս
վայրի. յատեացին ցիւրք ՚ի ծարա-
ւէ նոցա:

Ընդ նմաւքն երկինից բոյնս դի-
ցեն. և՚ի միջոց ճիւղոց տացեն ըղ-
ձայնս իւրեանց:

Արբուցանէ զերկիրս ՚ի ջուրց վար-
նոյ իւրոյ. ՚ի պտղոյ գործոց իւրոց
լցցի երկիր:

Բուսուցանէ զխոտս ՚ի լերինս, գդա-
լարտ ՚ի ծառայութիւն մարդկան:
Հանել հաց ՚ի երկրէ. գինի ոե-
րախտասցէ զսիրտ մարդոյ:
Յօդել զերես ձիթոյ քան զիւղս,
և հաց զսիրտ մարդոյ հաստատէ:
Կշտասցին ծառք անդաստանի,
և մայրիք Լիբանանու՝ զորս տն-
կեաց:

Ընդ նմին երկինս ձագս հան-

ցեան . և բոյն արուզի տապաւէնէ։
Լերինք բարձունք են եղջերուաց ,
և վէմք ապաւէնք նապաստակաց ։
Արարեր ղուսին վասն ժամանա-
կի . արեգական ծանեաւ զժամ մըտ-
ման իւրոց ։
Արարեր գիշեր՝ և եղեւ գիշեր .
ի նմա գնայ ամենայն գազանք անտառի ։
Կորիւնք առիւծուց մռնչեն և յա-
ւելուն ի Աստուծոյ սնունդ իւրեանց ։
Ծագէ արեւս ժողովին , և ի
մօրխս իւրեանց գատարկին ։
Ելանէ մարդ ի գործս իւր , և ի
վաստակս ձեռաց իւրոց մինչեւ
յերեկոյ ։
Որպէս զի մեծ են գործք քո տէր .
զամենայն իմաստութեամբ արարեր .
և լցաւ երկիր ստեղծուածոյդ
քոյդ ։
Այս ծով մեծ և անեղծ . ի նմա են
սողունք , որոց ոչ գոյ թիւ . գա-
զանք մեծամեծք և մանուկք . ի

ամա և նաւք գնան. վիշապն զոր
առեղծեր խաղալ նովաւ:
Ումեմնեքեան քեզ սպասեն. և դու
տաս վիեպատուր նոցա ՚ի ժամու:
Տաս դու նոցա՝ և կերպակրին. քա-
նաս զձեռն քո, և կերպակրես զա-
մենեսեան կամօք քովք:
Դարձուցանես զերեսս քո ՚ի նոցա
նէ՝ և խռովին, հանես զոգի ՚ի նո-
ցանէ, պակասին և ՚ի հող դառնան:
Առաքես զոգի քո և ստեղծանին զնո-
սա, և նորոգես զերեսս երկրի:
Եղիցին փառք են յաւիտեան. և
սիրասցես եղիցի յարարածս իւր:
Ո հայի յերկիր, և առնէ դողալ սեռս.
մերձենայ ՚ի լերինս, և ծխեսցին:
Օրհնեցից զտէր ՚ի կենդանութիւն իմ. սաղ-
մոս սաղմոսի ասացից միշտ ես եմ և:
Բարեաց եղիցի նմա օրհնութիւն իմ.
և ես սպասից եղէց ՚ի տէր:
Պակասեսցին մեղաւորք յերկրէ,
և անբարեպաշտք մի՛ եւս գտցին ՚ի նոսա.
օրհնեա տէր զհոգի իմ զտէր:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ.

Աւետիս.

Խոստովան եղէր տէրտ՚ք առնուն և կար-
գայէք զանուն նորա. և պատմե-
ցէք ՚ի հեթանոսս զգործս նորա:
Օրհնեցէք և սաղմոսասացէք նմա.
պատմեցէք զամ սքանչելիս նորա,
և գովեցարուք յանուն սուրբ նր:
Ուրախ եղիցին սիրտք այնոցիկ՝ որ.
խնդրեն զտէր. խնդրեցէք զտէր՝
և հզօրք եղերուք. և խնդրեցէք
զերեսս նորա յամենայն ժամ:
Յիշեցէք զսքանչելիս նորա զոր
արար. զարուեստս և զիրաւունս
բերանոյ նորա:
Օ՜տառիք աբրահամեան ծառայք
նր, որդիք յակոբայ ընտրեալք նր:
Նա ինքն է տէր աստուած մեր.
յամ երկրի է նա իրաւունք նորա:
Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր,
և պատուիրանի՝ զոր պատուիրեաց մինչ
՚ի հազար ազ:

Ծ ու խան զոր եղ ընդ աբրահամու.
և զերդումն իւր ընդ սահակայ:
Հաստատեաց առ յակոբ զհրամանն
իւր, և առ իսրայէլ զուխտ իւր
յաւիտենից:
Ասէ. ձեզ տայց զերկիրն քանանու.
զվիճակ ժառանգութեան ձերոյ:
Ծ՚ի էին նոքա թիւով սակաւք նը-
ւազք և պանդուխտք ի նմա:
Ընդէն նոքա ապրէ յազգ, ՚ի ազ-
գաւորութէ ՚ի ժողովուրդ յայլ:
Ոչ եթող մարդկան ումեքան նոց
ցա. և կշտամբեաց զիմաստուս
վասն նոցա:
Ասէ՝ մի մերձենայք առ՝ յօծեալս իմ,
և՚ի մարգարէս իմ մի մեղանչէք:
Կոչեաց սով յերկիրն նոցա. և զամ
զօրութիւն հացի եբեկ:
Առաքեաց առաջի նոցա այր. ՚ի ծա-
ռայութի վաճառեցաւ յոսէփ:
Խոնարհ արարին ՚ի կապանս զոտս
նորա. և երկաթ ընդ երկոտն անձն
նորա:

Մինչև եկեսցէ բան նորա. և բան
տեառն փորձեաց զնա:
Ընտրեաց Թագաւորն և ելոյծ զնա.
իշխան ժողովրդեան և Թող զնա:
Կացոյց զնա աէր տան իւրոյ. իշխան
՚ի վերայ ամ ստացուածոց իւրոց:
Խրատել զիշխանս նոցա որպէս զինքն
քեն. և զծերս նոցա իմաստուն
տրատել:
Եմուտ Իսրայէլ Յեգիպտոս. եւ
յակոբ պանդխտեցաւ Յերկիր
քամայ:
Եվճեցոյց զժողովուրդ իւր յոյժ,
և զօրացոյց զնոսա քան զթշնամիս
նց:
Դարձոյց զսիրտս նոցաատել զժո
ղովուրդ իւր, և ՚ի նենգել զծա
ռայս իւր:
Ընդեղ զմովսէս ծառայ իւր,
և զահարոն ընտրեալ իւր:
Եա նոցա զբան նշանաց իւրոց, և
զսքանչելեացս իւր Յերկիր քամայ:
Ընդեղ զխաւար և խաւարե

ցոյց գնաս, զի դատնացուցին զգ-
ման նորա։
Վարձոյց յարիւն զգեաս նոցա,
և սպան զամենայն ձկունս նոցա։
Եւաց յեղկիր նոցա գորտ, և ՚ի
ջեռմարանս թագաւորաց նոցա։
Ասաց՝ և եկն շանճանճ և մժեղս
ընդ ամենայն սահմանս նոցա։
Վարձոյց զանձրեւս նոցա ՚ի կար-
կուտ. և հուր յերկիր նոցա բոր-
բոքեցաւ։
Եհար զայգիս և զմի զենիս նոցա,
և փշրեաց զամենայն ծառս սահ-
մանաց նոցա։
Ասաց՝ և եկն մարախ, և խաւնիճ
զի ոչ գոյր նոցա թիւ։
Եկեր զամենայն խոտ երկրի նոցա. և կա-
տաղեաց զամենայն պտուղ արտից նոցա։
Եհար զամենայն անդրանիկս երկրին
տանց, զսկիզբն ամենայն վաստա-
կաց նոցա։
Եհան զնոսա ոսկւով և արծաթով.
և ոչ գոյր յազգս նոցա հիւանդ։

Աբրահամ եղեւ եպիսկոպոս ընդ եւսեբիոս Նոցա. զի անկաւ ահ մեծատուն ի վերայ Նոցա։

Սմեռեաց ամոլ՝ հոլանիս առնել Նոցա ի տուէ, և հրով լոյս տալ Նոցա ի գիշերի։

Խոնարհեցին՝ և եկին լուսաւորիչն. և հայեաց երկնից լոյս գնոսա։

Նահատակ գիշեցին՝ և բոնեցին ջուրք, և գնացին գետք ընդ աւազիս։

Յիշեաց զբան իւր առաքեալ, որ ընդ աբրահամու ծառայի իւրոյ։

Նման գժողութիւն իւր ցնծութեան, և գընտրեաւ իւր ուրախութեան։

Նա Նոցա գպատուոյ հեթանոսաց. ի վաստակս ժողովրդոց ժառանգեցին գեղցոյ գնոսա։

Օ՛ի սահեցան գիմկայութիւնքն ոչ՝ նայ, և զօրէն Նորա խնդրեցին։

Տուն խոտ։ Գոբեզայս հը,

ՍԱՂՄՈՍ ՃԵ ։

Աշխուխա ։

Խոսասության եղերութ առեաւն՝ զի քաղցր է. զի յաւխաեան է տալ մուԹիւն նորա ։

Ա՛ խոսեայի զղօրուԹիս ան. լսել արասցէ զմեզ օրհնուԹիւնս նորա ։

Երանի այգ ազգի զերաւուն, և առնեն զարդարուԹի յամ ժամ ։

Յիշեա զմեզ աէր ընդ հաճայս ժո զովրդեան քոյ, և այց արա մեզ ի փրկուԹեան քում ։

Տեացուք մեք զբաղցրուԹի ընտրելոց քոյ. ուրախ եղիցուք մեք յուրախուԹի ազգի քոյ, և գովիցուք ընդ ժառանգուԹեան քում ։

Ակռաք մեք ընդ հարան մեր, առնել մինեցեալք և յանցեալք ։

Հարբն մեր յեղխատոս ոչ խնայեան զբարեացելոս քո, և ոչ յիշեցին զբա զոմ ազգմուԹիս քո ։

Բարկացուցին զբեզ յանցեանելն և խոսեացոյց ընդ ծով կարմիր. փրկ

կեաց զնոսա վասն անուան իւրոյ,
զի ծանիցեն զզօրութիւնս նորա։
Ասասեաց ՚ի ծով կարմիր՝ և ցա-
մաքեցաւ. առաջնորդեաց նոցա
ընդ անդունդս որպէս ընդ անա-
պատս։
Եցոյց զնոսա ՚ի ձեռաց ատելե-
նոցա, և փրկեաց զնոսա ՚ի ձեռաց
թշնամեաց նոցա։
Ծածկեաց ծով զնեղիչս նոցա. և
մի ՚ի նոցանէ ոչ ապրեցաւ։
Հաւատացին բանի նորա, և օրհ-
նեցին զօրհնութիւնս նորա։
Վաղվաղեցին և մոռացան զգործս
նորա, և ոչ անսացին խորհրդոց
նորա։
Յանկացան զանկութիւն յանա-
պատի, և փորձեցին զԾ յանջրդի։
Եւ նոցա զխնդրուածս նոցա, ա-
պարեաց զկուռն յանձին նոցա։
Բարկացուցին զմովսէս ՚ի բանակի,
և զահարոն սուրբ առեան։
Բացաւ երկիր և եկոլ զդաթան, և

ծանձեաց զբանական զաբխրօնի։
Յոր վատեցաւ 'ի ժողովս նոցա,
և զոց մաշեաց զմեզաւորս։
Ընարին զոլմն 'ի քրտեբ. և եր
կիրապին պատկերի, և փոխե
ցին զփառս իբրեանց "ի նմանու
թիւն որմն խոտակերի։
Առացան զաստուած կենդա
րին իբրեանց, որ արար զմեծամե
ծըս յերկիր քամաց, և զբանչելս իբ
րեանց յերկիր քամաց, և զահ իբ 'ի վե
րայ կարմիր ծովուն։
Ասաց ասատել զնոսա, եթե ոչ
մոսէս ընտրեալն կայր առաջին
դարձաւ առ տէր և անցոյց զբար
կութիւն նորա, զի մի առատակե
ցին նորա։
Ընարձեցին զերկիրն ցանկալի, և
ոչ հաւատացին բանի նորա։
Ցրտանչեցին 'ի բանսակս իբրեանց,
և ոչ լսան ձայնի տեառն։
Յամբարձ զձեռն իբ 'ի վերայն
ցա, հարկանել զնոսա յանապատի։

Յրուեսցի զաւակ նոցա ընդ հե-
թանոսս. յրուեսցի զաւակ նոցա
ընդ գաւառս։
Պղծեցան նոքա ՚ի վերկրեգումբը, զի
կերին զզոհեալ և զմեռեալսն։
Բարկացուցին զնա ՚ի գործս իւր-
եանց. և յաճախեաց ՚ի վերայ նո-
ցա բեկումն։
Սպա եկաց ՚ի մէջ փեներհէս, քա-
ւեաց և արգելաւ մահ. հատաւ-
ցաւ նմա յարդարութիւն ազգէ
ազգիւ յաւիտեան։
Բարկացուցին զնա ՚ի վէրայ ջուր-
ցըն հակառակութեան. չարչարե-
ցաւ մովսէս վասն նոցա, զի դառ-
նացուցին զհոգի նորա։
Ւրամայեաց շրթամբք իւրովք,
ոչ սատակեցին զազգն՝ զոր ա
սաց նոցա աէր։
Խառնակեցան ընդ հեթանոսս, և
ուսան զգործս նոցա. ծառայեցին
կուռս նոցա, և եղեւ նոցա ՚ի գայ-
թագղութիւն։

Օրհեցին զուստերս և զդստերս իւրեանց դիւաց, և հեղին զարիւն ամբիծ։

Ուրիւն ուստերաց և դստերաց իւրեանց՝ զոր զոհեցին կռոյն քանաանու։

Շաղախեցաւ երկիր յարեանէ նոցա, և պղծեցաւ ՚ի գործոց նոցա, զի պոռնկեցան ՚ի գնացս իւրեանց։ Բարկացաւ սրտմտութ տէր ՚ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ, և գարշեցեալ զժառանգութի իւր յոյժ։ Մատնեաց զնոսա ՚ի ձեռս հեթանոսաց. տիրեցին նոցա ատելիք իւրեանց, և թշնամիք իւրեանց նեղեցին զնոսա. և խոնարհ եղեն ՚ի ներքոյ ձեռաց նոցա։

Բազում անգամ փրկեաց զնոսա, և նոքա դառնացուցին զնա ՚ի խորհուրդս իւրեանց, և կորացան յանօրէնութենէ իւրեանց։

Էայեցաւ տէր ՚ի նեղութիւնանոցա ՚ի լսել ձայնի աղօթից նոցա։

Յիշեաց զոսխատ իւր, և զղջացաւ
ըստ բազում ողորմութեան իւ-
րում. և ետ զնոսա ՚ի գթութիւն
նրա առաջի ամենայն գերչաց նոցա:
Փրկեա զմեզ տէր աստուած մեր.
և ժողովեա զմեզ ՚ի հեթանոսաց:
խոստովան եղիցուք անուան քում
սրբոյ, և պարծեցուք յօրհնու-
թիւնս քո:
Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէ-
լի յաւիտեանս յաւիտենից:
և ասասցէ ամենայն ժողովուրդ
դըն եղիցի եղիցի:

Տունք խդ:

կանոնագրեալ է: Սաղմոս ժէ: Տունս յժդ:

ԱՂՕԹՔ ԵԶԵԿԻԱՅԻ ԱՐՔԱՅԻ ՀՐԷԱՍՏԱՆԻ Ի
ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՅՈՐՈՒՄ ՀԻՒԱՆԴԱՑԱՒ, ԵԻ
ՅԱՐԵԱՒ Ի ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆՔ ԻՒՐՄԷ:

Լսեալ է:

Ես ասացի ՚ի վերանալ յինէն ա-
ւուրց լմոց, Թէ գնասցեմ ՚ի գը-

բանըս դժոխոց։
Թողի զամենայն յետին իմ, և առա
ջին՝ թէ այլ ոչ ես առեալ զիրիս
ինձեն առեան յերկրին կենդան
եաց, և ոչ ես առեալ զմարդ ելը
նակիջ խրոխտ հանդերձ։
Պատասեցայ ես յաղագս հաճե
մե. այսուհետեւ ինձի լքի զա
ւեանն զիւեանս իմ։
Եւ դնաց մեկնեցաւ յինէն հոգի
իմ, որպէս զայն որ քակէ զտաղա
ար. և եղէ ես որպէս զտասն
աստուածց մերձ՝ ի հատանիլ։
Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ ես
յատաւօսէ որպէս՝ ի ձեռս առ
ծու. այնպէս խորտակեաց ման
րեաց զոսկերս իմ, զի յատաւօսէ
մինչ՝ ի գիշեր մատնեցայ։
Որպէս ծիծառն՝ այնպէս ձչեցի,
որպէս զանագան՝ այնպէս միչեցի,
զի նուաղեցան աչք իմ՝ ի սե
ռանեցայ։
Հայեցայ ի բարձունս աս սէր ած

իմ՝ որ վրկեաց զիս, և փարատե-
ցոյց էինէն զցաւս անձին իմոյ։
Տէր, վասն այսորիկ պատուեցաւ-
քեզ՝ զարհուրեալ զանձն իմ, զոր
ձուացեր զհոգի իմ. վախճարեցոյ
և կեցոյ։
Ընդ՝ի խոստովանիլն դարձաւ
դառնութիւն իմ. վրկեցեր զան-
ձին իմ, զի մի՛ կորեայց. և ընկեցեր
յետոյ զամենայն զմեղս իմ։
Օ՛ոչ լմե ոյք՝ի դժոխս են, խոս-
տովանասցին՝ քեզ. և ոչ մեռ-
եալք օրհնեացեն զքեզ. և ոչ
յուսացին՝ի ճշմարտութիւնս քո
ամենեքեան, այլ ես՝ի կենդանոյս՝ ես
ժողովեմ։
Ընդ կենդանիսն օրհնեցից զքեզ
Տէր տէր. պատե և եաղոսհե-
ան մեռ մանկտեան ձնոյց, զի պատ-
մեցին զարդարութիւնս քո
տէր մխոտիվեան իմոյ։
Ես ոչ ես ոյ պատուոյդ օրհնել
զքեզ յօրհնութիւն նոր զամե-

նայն աւուրս կենաց իմոց յան
դիման առաքիլ աստուծոյ:
փառք հօր և որդոյ և:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Յոյս կենդանութեան, յոյս և
ապաւէն փրկութեան ասէր յի
աւա փրկիչ. փրկեա և փարատե
ցո զցաւսանձին իմոյ: Մարդասէր
ասէր, զոհ սրբութեանդ անարատի
մօրդ և կուսի, և զեան խաչի
քոյ պատուականի, ասէր, ընկալ
զաղաչանս մեր, և կեցո զմեզ:

Տարած եւ աջօթք ի գիրկն Երկնիր պատմին կանոնին
գտցես ի 93 երեսն:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԴ.

Աչխուխա.

Ի սատանան եղեբուբք տեառն զի քաղցր է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա:

Ընացեն փրկեալք տեառն, զորս փրկեաց ի ձեռաց թշնամւոյն: Յամենայն գաւառաց ժողովեաց զնոսա, յարեւելից և յարեւմտից, ի հիւսիսոյ և ի ծովէ: Մոլորեցան նոքա յանապատ յանդ ըստ ճանապարհի, և քաղաք բնակութեան ոչ գտին: Քաղցեան և ծարաւեցան, և անձինք նոցա ի նոսին նուաղեցան: Եղաղակեցին առ տէր ի նեղութեան իւրեանց, և ի միջոց նուաղմանց իւրեանց ազատեաց զնոսա: Եւ ուղղեաց զճանապարհն նոցա ի ճանապարհ

Խոստման եղիցին առեառն որով
մոլեանց նորա, և սրանչելեաց
նորա որով մարդկան։

Ո՛վ յաղեցոյց զանձինս քաղցեալս,
և զանձինս կարօտեալս լի արար
բարութեամբ։

Ոչ նաւէին՝ ի ստուերի և՝ ի քաղ-
ցեալ երկրի. ի վշտի նոցա
եհան զնոսա։

Ընդարձակեցին առ աւեր՝ ի նեղու-
թեան իւրեանց. ի վշտի նոցա
եհան զնոսա։

Փրկեաց զնոսա՝ ի խաւարէ և՝ ի
ստուերաց մահու, և խզեաց զա-
կապանս նոցա։

Խոստման եղիցին առեառն որով
մոլեանց նորա, և սրանչելեաց

նորա որդիք մարդկան։

Ո՛վ վիշտս զդրտնս պղնձիս, և
զնիդս երիամիթիս խորտակեաց։
Օդնեաց նոցա՛ ի ձանապարհի ա-
նօրէնութեան իւրեանց. զի վասն մե-
ղաց իւրեանց խոնարհ եղեն յոյժ։
Յամենայն կերակրոց զարհեաւ
անձն նոցա. մերձեցան մինչեւ
դրունս մահու։
Աղաղակեցին առ տէր ի նեղու-
թեան իւրեանց, ի վշտաց նոցա
աղեցոյց զնոսա։
Առաքեաց զբան իւր և բժշկեաց
զնոսա, և փրկեաց զնոսա յոտա-
նութենէ իւրեանց։
Խոստովան եղիցին տեառն ողոր-
մութեանց նորա, և սքանչելեաց
նորա որդւոց մարդկան։
Պատարագեսցեն նմա պատարագ օրհ-
նութեան, և պատմեսցեն զգործս
նորա ցնծութեամբ։
Որ իջանէին ի ծով նաւուք, և
առնէին զգործս ի ջուրս բազումս։

Նոքա տեսին զգործս նոցին եւ զընթացս
չելիս նորա ՚ի խորս անդնդոց։
Ոսաց՝ եւ յարեաւ հոգմ եւ մրրիկ,
եւ բարձրացան ալիք նորա։
Նկանէին յերկինս և իջանէին յան
դունդս. և անձինք նոցա յանձինս
իւրեանց մաշէցան։
Խռովեցան սասանեցան որպէս ար
բեալք, եւ ամենայն իմաստու
թիւն նոցա բնկաւ։
Ընդարձակեցին զբերան ՚ի նեղու
մեան իւրեանց. ՚ի վերուց նոցա
կեցոյց զնոսա։
Դարձոյց զմրրիկն յօդս՝ եւ դադա
րեցան ալիք նորա. ուրախ եղեն
զի դադարեցան. եւ առաջնորդ
եաց նոցա ՚ի նաւահանգիստ կա
մաց իւրեանց։
Խոստովան եղիցին առաջի որոյ
մարթեանց նորա, եւ պարանջեալաց
նորա որդւոյ մարդկան։
Բարձր արասցեն զնա ՚ի ժողով
ժողովրդոց, եւ յամբառս ծերոց

օրհնեաց զնա։
Ո՛ւ դարձոյց զդեան ՚ի ցամաք, և
զդնացս ջուրց յերկիր ծարաւուտ։
Ելար զերկիրն պտղաբեր՝ յաղ-
տաղտուկս վան չարութեան բըն-
նակիցս նորա։
Ելար զանապատն ՚ի ճահիճս ջուրց,
եւ զերկիրն ծարաւուտ ՚ի գըլ-
նատց ջուրց։
Ընակեցոյց ՚ի նմա քաղեաւլ. և հի-
ուն եցին քաղաք բնակուե իւրեանց։
Ւ,րուաղեցան նըւթս և չարչարեցան
՚ի նեղութենէ չարեաց և ՚ի վշտաց։
Ւ,ին անարգութեամբ ՚ի վերայ իշ-
խանաց նոցա. մոլորեցոյց զնոսա
յանապատի և ոչ ՚ի ճանապարհի։
Զգնեաց անանկին յաղքատու-

Աթան. եւ առաքեցարէաց զրկել
խաչին զգի նոցա։
Տեսցեն ուրիշք եւ ուրախ լինի
ցին. և ամաչեցին զբերան խր։
Ո՞վ է իմաստուն՝ որպահեսցէ զայս,
և՛ի միտ առցէ զողորմութիւնս մեր։
Տուն խր։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԵ.

Օրհնութիւն Սաքմոսաց դաւթի։

Պատրաստ է սիրտ իմ աստուած,
պատրաստ է սիրտ իմ օրհնել եւ
ասացից ասել. զեղ միտս առցէ
ամենայն մարդ. զեղ միտս առ
ի լսելիս ուրախս, զարմանալի առ
նեսցէ զոսկերս խոնարհեցուցեալս։
Զարմանալի առնեսցէ զոսկերս
խոնարհեցուցեալս։
Խոստովանեցայ եւ զուր լերկինս ասէ,

և յամենայն երկրի են վաստ.քո։
Որպես վրկեցան սրբելիք.քո. կե-
ցո աջով.քո եւ լսեր մեզ։
Ընտուած խօսեցաւ ՚ի սրբութեն
նէ իւրմէ, բարձր եղէց՝ բաժա
նեցից զսխեմ, և զհովիտան յար
կաց չափեցից։
Իմ է գաղաատ և իմ է մանասէ,
եփրեմ հզօրիչ գլխոյ իմոյ։
Յուդայ թագաւոր իմ. մովաբ ա
ւազան յոտս իմոյ։
Յեդոմէ ուղեցից զդնացս իմ.
և իւր պարսպիւր հնազանդ եղեն։
Ո՞ տարցէ զիս ՚ի քաղաք ամուր,
կամ ո՞ առաջնորդեսցէ իւր մինչև
յեդոմէ։
Ոչ դու, Աստուած, որ մերժեցեր
զմեզ, և ոչ ելանես Աստուած զօրս մեր։
Տուր մեզ օգնութիւն ՚ի նեղութենէ,
զի սուտ է փրկութիւն մարդոյ։
Ընտուած արուեստաւորք զօրու ՚ի
գ. և
հանդերձ արուեստաւորք զօրու մեր։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԸ.

Ի կատարած Սաղմոս դաւթի։

Ըստուած օրհնութիւն իմոյ մի՛ լռեր,
զի բերան մեղաւորի՝ բերան նենգ
գաւորի բացաւ՛ի վերայ իմ։
խօսեցան զինէն լեզուաւ նենգա
տրաւ, և բանիւատելութեան
պատերեցին զիս։
Վարձեան ընդիս՛ի տարապար
տուց. վոխանակ սիրոյ իմոյ դատ
նէին զիս, այլ ես յաղօթս էի։
Հատուցին ինձ չար վոխանակ բըն
դեան, ատելութիւն վոխանակ
սիրոյ իմոյ։
Կացո՛ի վերայ նորա մեղաւոր, սա
տանայ կացցէ ընդ աջմէ նորա։
Յորժամ դատաստանէ լուծանիլ ելցէ դա
տապարտեալ, և աղօթք նորա՛ի
մեղս դարձցին։
Լինիցին աւուրք նորա նուազ, և
զայրեալոյ նորա զայն այլ առցէ։
Լինիցին որդիք նորա որբ, և կին

Նորա այրն. սահեցցին վտխտաեաց
ցին. որդիք նորա մուրծղք եղէ
ցին. և եկեն ի բնակութեանէ
իւրեանց։

Վննեաց վտխատու զաւենայն ին
չըս նորա. եւ յաւիշտակեցեն ծ
տարք գվատտակս նորա։

Ա՛ի գոցն օգնական նմա. և մի՛ ո
ղորմեսցի ի վերայ որբոց նորա։
Եղիցին որդիք նորա ի սատակու
մըն, և յաղգէ չնջեսցի անուն նո
Յիշեսցին մեղք հօր նորա առաջի
տեառն. և մեղք մօր նորա մի՛ ջն
ջեսցին, և եղիցին առաջի տեառն
յաւէնայն ժամ։

Սատակեսցէ յերկրէ յիշատակ նո
րա, վտխանակ գի՛ոչ յիշեաց առ
նել գողորմութիւն։

Հալածեաց գայր աղքատ և տըր
նանկ. սպանանել գայն, որ խոր
նարհ է սրտիւ։

Սիրեաց զանէծս՝ և եկեն նմա. ոչ
կամեցաւ զօրհնութիւն, հեռի

եղեցի՝ ի նմանէ։

Ոգեցաւ զանէծս որպէս հանդերձ. մացէ որպէս ջուր՝ ի փոր նորա. և որպէս ձէթ ընդ ոսկերս նորա։

Եղեցին նմա որպէս հանդերձ՝ զի ապանի, որպէս գօտի՝ որ ածի հապատազ ընդ մէջ։

Այս գործ է այնոցիկ, որք չարաց խօսս կային զինէն առ տէր, և որք խօսէին չար զանձնէ իմմէ։ Այլ դու տէրտէր՝ արա ընդիս ըստ անուան քումմ, զի քաղցր է ողորմութիւն քո. և փրկեա զիս, զի աղքատ և տնանկ եմ ես։

Սիրտ իմ խռովեցաւ՝ ի փորձ է մահու. և ես որպէս առուոր՝ ի խոտ սահիլ իմմէ պակասեցայ, և ծօծ ծածկեցայ որպէս մարախ։

Ծունկք իմ տկարացան՝ ի պահս, և մարմին իմ այլայլեցաւ ի ճարպոյ։

Եղէ ես նախատինս, տեսին զիս

և չարժեցին զգլուխս իւրեանց։
Օգնեա ինձ տէր Աստուած իմ, և փրկեա
զիս ըստ ողորմութեան քումմ։
Ծանիցեն զի ձեռն քո այս է, և
դու տէր արարեր զայս։
Նզովեսցեն, և դու օրհնեա
զեա. որք յարուցեալ են՝ ի վերայ
իմ, զամօթ կրեսցեն. այլ ծառայ
քո ուրախ եղիցի՝ ի քեզ։
Զգեցցին զամօթ՝ որք չարախօսեն ինձ
ինն զանձն իմմէ, և տրկցեն որ
սէս կրկնոց զամօթ իւրեանց
զիւրեանսն։
Եւ ես խոստովան եղէց տա տէր
յոյժ բերանով իմով. և՝ ի մէջ
բազմաց օրհնեցից զքեզ։
Օ՛ի եկաց ընդ աջմէ տնանկին,
՝ի փրկել զիս յոչնցանէ՝ որք հա-
տանեն զանձն իմ։

Տուն իբ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԹ.

Ի կատարած Սաղմոս դաւթի։

Ասաց տէր տեառն իմում, նիստ ընդ աջ-

Տուն ք՝ գոբշայս խը՝

ցե գելոխա՝

Ծուղխա՝ ի ճանապարհն արքուս
ցե վան այտուրիկ և բարձր արաս
խըս բազմաց յերկրի՝

Ուտածս, եւ խորտակեսցէ գերե-
լեան գերադաւառս. դատե գնե-
լեանոս, և բաղում առնէ գհար-
ման, և բազում ծնայ գքեզ՝

Ասէ Տէր և ոչ եւս գղջասցի,
թէ դուես քահանայ յաւիտեան
ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, եւ
տէր ընդ աջմէ քումմէ՝

Ի վայրկեանի զբարկու-
թեան իմոյ, ի ժամանակի սրբոց
քոց յարգանդէ յաւազ քան
զարուսեակ ծնայ գքեզ՝

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ.

Աչխատիա.

Խոստովան եղէց քեզ տէր բոլոր սրտիւ իմով, ի խորհուրդս ուղղոց և ժողովուրդս մեծ են գործք տեառն, և քննեալ են յաւիտենից կամք նորա:

Խոստովանութիւն և վայելչութիւն են գործք նորա. արդարութիւն նորա մնայ յաւիտեան յաւիտենից: Յիշատակ արար սքանչելեաց իւրոց ողորմած և ի մխիթարութիւն է տէր, կերակուր տայ երկիւղածից իւրոց:

Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր, զօրութիւն գործոց իւրոց պատմեաց ազգաց ժողովրդեան իւրոմ: Տալ նոցա զժառանգութիւն հեթանոսաց. և գործք ձեռաց նորա արդարութիւն և իրաւունք են: Հաստատեալ են ամենայնիւ գործք նորա. հաստատեալ են

յաւիտեան յաւիտենից. արար. եալ են ձշմարտութե և ուղղութե։ փրկութեն առաքեալ տէր ժո ղովրդեան իւրում. պատուիրեաց յաւիտենից դրախտ իւր. սուրբ և ահեղ է անուն նորա։

Սիրելն զգօնութե երկիւղ ած. իմաստութեն բարի ամենեցուն պ.ք առնեն զնա. և օրհնութեն նր ճիոյ յաւիտենից։

Տուն ը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԱ.

Աշխուխա. ի ձերոյ ապաշխարութեան անգեալ եւ ցաւարիոյ։

Երանեալ է այր՝ որ երկնչի ի տեառնէ, զպատուիրանս նորա նա կամի յոյժ։

Հզօր եղիցի հերկի զաւակ նո ցա, և ազգ ուղղոց օրհնեսցի։

Օգտեալ ի խաստութե ըստ ուղղոց.

տղերքաց գլխաց և արդար է տէր։
վասզի այր տղերքն և տայ վտա. յօշ
ունի զբան խոր՝ի գատաստան, զի
յաւխտեան նա մի տատանեսցի։
Յիշատակ յաւխտենից եղիցի ար
դարն, ՚ի համբաւէ չարէ նա մի՛
երկնչիցէ։
Պատրաստ է սիրտ նորա յուսալ
ա տառաւած։
Հաստատեալ է սիրտ նորա. և նա
մի երկնչիցէ մինչեւ տեսցէ ՚ի վր
նաման իւր։
Սփռեաց՝ և ետ աղքատաց. արդա
րութիւն նորա մնայ յաւխտեան
յաւխտենից, և եղջիւր նորա բար
ձրս եղիցի փառօք։
Մեղաւորն տեսցէ և բարկասցի.
զառամունս իւր կրճտեսցէ և հա
լեսցի. և ցանկութիւն մեղաւո
րաց կորիցէ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԲ

{Աշխատիա.

Օրհնեցէք մանկունք զտէր. և
օրհնեցէք զանուն տեառն:
Երկայ անուն տեառն օրհնեալ
յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան:
Յարեւելից մինչեւ ի մուտս ա
րեւու օրհնեալ է անուն տեառն:
Բարձր է ի վերոյ ամենայն ազգաց
տէր, և յերկինս են փառք նորա:
Ո՞վ է որպէս տէր աստուած մեր
՝ի բարձունս բնակեալ, և զխոնար-
հս տեսանէ յերկինս և յերկիր:
Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ,
և բարձր առնէ զտառապեալս
յաղբեւոյ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԳ.

Աֆէուտիա.

Ցեղանեղն իսրայէլի յեգիպտոսէ.
տանն յակոբայ ՚ի ժողովրդենէ
այլազգեացւոյ:
Եղեւ հրեաստան սրբութիւն նորա,
և իսրայէլ իշխանութիւն նորա:
Ծով ետես և փախեաւ, և յորդան
դանան անդրէն դարձաւ:
Լերինք ցնծացեն որպէս խոյք. և
բլուրք որպէս գառինք մաքեաց:
Ո՞ւ է քեզ ծով, զի տեսեր և փախար
եար. կամ դու յորդանան՝ զի
դարձար անդրէն
Լերինք՝ ցնծացէք որպէս խոյք, և
բլուրք որպէս գառինք մաքեաց:
Ցերեսաց տեառն սասանեցաւ եր
հիր, յերեսաց Ա՛ստուծոյ յակոբայ:
Ո դարձոյց զլճեն ՚ի վտակս ջուրց,
և զապատաժն յաղբերակս:
Ոչ ումեք տէր մի մեզ, այլ անուան
քում տուր զփառս վասն ողոր-
մութեան և ճշմարտութեան քոյ:

Մի երբէք առատցեն ՚ի հեթանոս,
թէ ուր է աստուած նոցա։
Ընդ մեր յերկինս և յերկրի, զամե-
նայն զոր ինչ կամեցաւ՝ և արար։
Կուռք հեթանոսաց ոսկի և ար-
ծաթ են, ձեռագործ են մարդկան։
Բերան ունին, և ոչ խօսին. աչս
ունին, և ոչ տեսանեն։
Ականջս ունին, և ոչ լսեն. ունչս
ունին, և ոչ հոտոտեն։
Ձեռս ունին, և ոչ շօշափեն. ո-
տս ունին, և ոչ գնան. և ոչ պղ
բտրեսս ՚ի կոկորդս նոցա։
Նման նոցա եղիցին՝ որք արարին
զնոսա, ամենեքեան որք յուսան
ցեալ են ՚ի նոսա։
Տունն Իսրայէլի յուսացաւ ՚ի տէր,
օգնական և ընդունող է նոցա։
Տունն Ահարոնի յուսացաւ ՚ի տէր.
օգնական և ընկերող է նոցա։
Երկիւղածք տեառն յուսացան ՚ի
տէր, օգնական և վարձիչ է նոցա։

Յիշեաց զմեզ աէր և օրհնեաց զմեզ. օրհնեաց զտունն Իսրայէլ. օրհնեաց զտունն Ահարոնի։

Օրհնեաց զերկիւղածս Տեր, զփոքրսն և զմեծամեծս։

Յաւելցէ՛ ի ձեզ աէր, ի ձեզ և յորդիս ձեր։

Օրհնեալ էք դուք ի տեառնէ, որ արար զերկինս և զերկիր։

Երկինք երկնից տեառն են, և զեր. կիր ետ որդւոց մարդկան։

Ոչ մեռեալք օրհնեսցեն զքեզ տէր, և ոչ ամենեքեան՝ որք ի՛ջանեն ի դժոխս։

Մեք կենդանիքս օրհնեսցուք զքեզ տէր յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան։

Տուն իւղ։ Գոբզայս ծբ,

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԴ.

Ա չէչուխա։

Ալելուիա զի լսեալ է տէր զձայն աղօթից իմոց. զի խոնարհեցոյց զուն

կըն իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ
կարդացի առ նա։
Երջեցան զինեւ երկունք մահու,
և վիշտք դժոխոց գտին զիս։
Ցնեղութիւն և զանձկութ գտի,
և զանուն տեառն կարդացի։
Ո՛տեր փրկեա զանձն իմ. ողորմած
աստուած մեր ողորմի և պահէ
զտղայս տէր։
Ես խոնարհ եղէ՝ և տէր հեցոյց
զիս. դարձ անձն իմ՝ի հանգիստ
քո, զի տէր օգնեաց քեզ։
Փրկեաց զանձն իմ՝ի մահուանէ,
զաչս իմ յարտասուաց, և զոտս
իմ՝ի գայթակղութենէ, հաճոյ
եղէց առաջի տեառն յերկրին
կենդանեաց։

Տուն՝ք ՀՂ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾԵ.

Աշեշուխա

Յառաւօտս զոր և խօսեցայ, և
ես խոնարհ եղէ յոյժ։

ես ասացի՝ ի զարմանալ լսող. թէ
ամենայն մարդ սուտ է։
Ո՛վ ինչ տաց տրիտուր տեառն, ընդ
ամենայնի զոր և եաւ ինձ։
Ո՛վ բաժակ վրկութեան ընկալայց,
և զանուն տեառն կարդացից։
Ո՛վ պղծեա իմ տեառն տաց առաջի
ամենայն ժողովրդեան նորա։
Պատուական է առաջի՛ն մահ սրբ-
ոց իւրոց. ո՛ տէր ես ծառայ քո
եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քո։
Հատեր զկապանս իմ. քեզ մա՛
տուցից պատարագ օրհնութե՛ և
զանուն տեառն կարդացից։
Ո՛վ պղծեա իմ տեառն տաց առաջի
ամենայն ժողովրդեան նո՛ր, ի՛ գաւիթս
տան տն, և ի՛ մէջ քո երուսաղէմ։

Տուն ը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԴ.

Ա ձեւու.իա

Օրհնեցէ՛ք զտէր ամ ազինք. զո-
վեցէ՛ք զնա ամենայն ժողովուրդք։

Օ օրացի ողորմութիւն նորա՝ ի վե-
րայ մեր. և ճշմարտութիւն տեա-
ռն միասցէ յաւիտեան:

Տունք բ:

ՄԱՂՄՈՍ ՃԻԵ.

Ա շէշուիա

Խոստովան եղերուք տեառն, զի
բարի է, զի յաւիտեան է ողորմու-
թիւն նորա:
Ասացէ տուն Իսրայէլի՝ զի յաւ-
տեան է ողորմութիւն նորա:
Ասացէ տուն Ահարոնի՝ զի յա-
ւիտեան է ողորմութիւն նորա:
Ասացեն երկիւղածք տեառն՝ զի
յաւիտեան է ողորմութիւն նորա:
Ի նեղութենէ կոչեցի զտէր և
ետուն ինձ յանդուր:
Տէր է իմ օգնական, և ես ոչ երկ-
եայց, զի՞ արասցէ ինձ մարդ:
Տէր է իմ օգնական, և ես տեսից
զ'ի թշնամիս իմ:
Բարի է յուսալ ի տէր՝ քան յու-

սալ ՚ի մարդիկ. բարի է յուսալ
՚ի տէր՝ քան յուսալ ի իշխանս:
Ընդէնայն ազինք երջեցան զինեա, և
անուամբ տեառն յաղթեցին նոցա:
Երջեալ երջեցան զինեա, և պա-
շարեցին զիս ՚ի միտին. և ան-
ուամբ տեառն վանեցի զնոսա:
Շուրջ եղեն զինեա որպէս մե-
ղուք, վառեցան բորբոքեցան որ-
պէս փուշք ՚ի հուր. և անուամբ
տեառն մերժեցի զնոսա:
Ի մերժելն դրդուեցայ, և եղէ մերձ
՚ի գլորիլ. և տէր ընկալաւ զիս:
Օգնութի՛ւն իմ և օգնութի՛ւն իմ տէր,
և եղեւ ինձ ՚ի փրկութիւն:
Ձայն ցնծութեան փրկութեան
՚ի յարկս արդարոց:
Ձախ տեառն արար զօրութիւն,
աջ տեառն բարձր արար զիս, և
աջ տեառն արար զօրութիւն:
Ոչ մեռայց, այլ կեցից և պատմե-
ցից զգործս տեառն:
Խրատելով խրատեաց զիս տէր,

և ’ի մահ ոչ մատնեաց։
Բացէք ինձ զդրուն արդարու-
թեան, զի մտից ընդ այն, և խոս-
տովան եղեց տեառն։
Այս դուռն տեառն է, և արդարք
մտանեն ընդ սա։
Խոստովան եղեց քեզ տէր, զի լը-
սեր ինձ, և եղեր ինձ ’ի փրկու-
թիւն։
Վէմն զոր անարգեցին շինօղքն,
նա եղեւ գլուխ անկեան։
Ի տեառնէ եղեւ այս, և է սքան-
չելի առաջի աչաց մերոց։
Այսօր է զոր արար տէր. եկայք ցրն-
ծասցուք և ուրախ եղիցուք ’ի սմա։
Ո՛տեր փրկեա, ո՛տր առաջնորդեա.
օրհնեալ որ գալոց ես յանուն տն,
և օրհնեցաք գքեզ ’ի տանէ տն։
Տէր աճ մեր երեւեցար մեզ. ա-
րարէք տօնս ուրախութեան կան-
խաւ, մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ։
Ընտրած իմ ես դու՝ և խոստովան
եղէց քեզ. ընտրած իմ ես դու՝
և բարձր արարից զքեզ։

խոստովան եղէց քեզ տէր՝ զի լաւ
ուար ինձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկու[թի]ւն։
խոստովանեղերուք ՚ան զի բարի է,
զի յաւիտեան է ողորմու[թի]ւն նորա։

Տուն՚ք իւր։ Գոբզայս լաւ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾԸ

Աջիւսիա

Երանեալ են ամբիծք ՚ի ճանապար
հի, և գ.ք գնան յօրէնս տեառն։
Երանի գ.ք քննեն զվկայու[թի]ւնս
նորա, բոլորով սրտիւ խուզեանց
խնդրեսցեն զնա։
Ոչ թէ գ.ք գործեն զանօրէնու[թի]ւն,
՚ի ճանապարհս նորա գնացեն։
Դու պատուիրեցեր պահել զպատուիրան
դս քո։
Ցայնժամ ես ոչ ամաչէի ՚ի պատուիրանս
դ.ս քո։
Խոստովանեցայ ՚ի քէն ուղղու[թի]ւն
սրտի ՚ի ուսանել զիրաւունս դ.ս քո։
Զարդարութիւնս քո ՚ի պահել ինձ յոյժ։
Զի մի երբէք թողուցես զիս ՚ի բաց
ի պատուիրանացդ քոց։

խոստման եղէց քեզ տէր յուղ-
ղութիւն սրտի իմոյ, որպէս ու-
սայց զիրաւունս արդարութե՛ք
քո: Օ՜ իրաւունս քո պահեցի, ամի լծոյ
ղուր զիս ամենէ նեղէ:

Ո՞ւ ողեսցէ երիտասարդ զճանա-
պարհս քո: Ես ի պահել զքեզ
քո: Բոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի
զքեզ, մի մերժեր զիս ի պատ-
ուիրանաց քոց:

Ի սրտի իմում թաղուցի զբանս
քո, որպէս զի մի մեղայց քեզ:
Օրհնեալ ես դու տէր, ուսո՛ զիս
զարդարութիւնս քո:

Շրթամբք իմովք պատմեցի զա-
մենայն իրաւունս բերանոյ քո:
Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց
զուարճացայ, որպէս յամենայն
՚ի մեծութեան:

Ի պատուիրանս քո հոգայցայ, և
դիտեցայ ՚ի ճանապարհս քո:
Օ՜ իրաւունս քո խօսեցայ, և ոչ

մոռացայ զբանս քո։
Լատո ծառայ քոմ, զի կեցից և
պահեցից զբանս քո։
Օարձր ջաչս իմ, և նայեցայց՝ի
սքանչելիս օրինաց քոց։
Պանդուխտ եմ ես յերկրի, մի թա-
դուցաներ ինձն զպատուիրանս
քո։

փափագեաց անձն իմ՝ի ցանկալ
զիրաւունս քո յամ ժամ։
Սաստեցեր ամբարտաւանից. ա-
նիծեալ՝ որք խոտորեցան՝ի պատ-
ուիրանաց քոց։
Թող ի վերայ իմոյ զնախատինս և
զարհամարհանս, զի զվկայու-
թիւնս քո խնդրեցի։
Նստան նոքա իշխանք և չարա-
խոսէին զիս, այլ ծառայ քո
խոհեր էիրաւունս քո։
Օ՛ի վկայութիւնք քո հոգի իմ էին, և
խորհուրդք իմ արքայութի՛ւն քո։
Անրձեցաւ անձն իմ՝ի հող, տէր
կեցո զիս ըստ բանի քում։

Ո՛ձանապարհս իմ պատմեցի քեզ
և լուար ինձ, ուստ ինձ զարդա-
րութիւնս քո։
Ի ձանապարհս արդարութեանց
քոց խնդասուն արար զիս, և քին-
նեցից զբանիչեալս քո։
Տ՛քնեցար անձն իմ առ Ի ձանձրա-
նալ. հաստատեա զիս Ի բանս քո։
Ո՛ձանապարհս մեղաց Ի բաց արա
ինէն, և յօրէնս քո ողորմեա ինձ։
Ո՛ձանապարհս ճշմարտութեան
ընտրեցի, և վերատուն քո ես
ոչ մոռացայ։
Պերճեցայ ես Ի վկայութիւնս քո,
տէր մի յամօթ առներ զիս։
Ի ձանապարհս պատուիրանաց քոց
ընթացայ, զի ունդրդր արարեր սրտի
իմոյ։
Օրէնսդէտ արա զիս տէր Ի ճա-
նապարհս իրաւանց քոց, և խնդ-
րեցից զնա յաւէտ ժամ։
Իմաստուն արա զիս. և քննեցից
զօրէնս քո, և պահեցից զնա բո-

լսում սրտիս խոսքը։
Ընաջնոտիեա ինձ ՚ի շաւխտս պատ-
ուխտանաց քոց, զի ընդ նոսա դա-
ճեցայ։
Խոնարհեցա զանուր իմ ՚ի վիայու-
թիւնս քո, և ոչ յամօտահաւելն։
Նախատեցաւ զիս, զի սիրեաւ ընդ-
նայնութիւն. ՚ի ճանապարհս քո
սիրեցս զիս։
Ուղղեա ՚ի վերայ իմ տրտմութիւն
զգայութեանց քոց.
Ընդ խոստմանս քո հաստատեա զիս։
Հեռացո ՚ի վերայ իմ նախատինս
զգուշութեանց քոց, և դիրս քո բա-
րիս։
Ահա ցանկացայ պատուիրանաց քոց,
ընդ արդարութեան քում կենդանա-
ցո զիս։
Եւ եկեսցէ ՚ի վերայ իմ ողորմութիւն
քո տէր, և փրկութիւն քո ըստ
բանի քում։
Տուց պատասխանի որ նախատէ
զիս բանիւ. զի յուսացայ ՚ի բանս քո
յոյսացայ։
Մի՛ ՚ի բացեայ տայեր ՚ի բերանոյ

խմել զրան ճշմարտութիւն մինչեւ
յոյժ, զի չիրաւունք քո յուսացայ:
պահել զօրէնս քո յամենայն ժամ,
յաւիտեան և յաւիտեանս յա
ւիտենից:
Դնայի ես յանդիմանս, զի զպատ
ուիրանս քո խնդրեցի:
Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի
թագաւորաց, և ոչ ամաչէի:
Խոհէի ՚ի պատուիրանս քո • զոր
սիրեցի:
Համբարձի զձեռս իմ ՚ի պատուի
րանս քո զոր սիրեցի, և խոհէի
յարդարութեան քում:
Յիշեա զբան ծառայի քո, յոր և
յուսացուցեր զիս:
Սա մխիթարութիւն ինձ ՚ի խոնարհու
թեան իմում. զի բան քո կեցոյց զիս:
Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս
յոյժ • այլ օրինաց քոց ես ոչ խո
տացայ:
Յիշեցի զդատաստանս քո յաւիտե
անէ, և մխիթարեցայ:

Տրտմութիւն կալաւ զիս՝ի մեղաց
սրտից, և ցաւք թողին զօրէնս քո:
Դողեալ են ինձ իրաւունք քո՝ ի
տեղւոջ պանդխտութեան իմոյ:
Յիշեայ՝ ի գիշերի զանուն քո տէր,
և պահեցի զօրէնս քո:
Սա եղեւ ինձ ձանապարհ՝ ի կեա-
նել, զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի:
Տուէք ծղ:

Աշխուխա:

Բաժին իմ ես դու տէր, ասացի
պահել ինձ զօրէնս քո:
Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտ.
ով իմով. ողորմեա ինձ ըստ բա-
նի քում:
Խորհեցայ՝ ի ճանապարհս իմ, և
դարձուցի զոտս իմ՝ ի վկայու-
թիւնս քո:
Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ,
զի պահեցի զպատուիրանս քո:
Տաղտուկք մեղաց պատեցան զի-

նեւ ։ այլ զօրէնս քոեւս ոչ մոռա-
ցայ ։

Ի միջ գիշերի յարեայ խոստովան
լինել առ քեզ վասն իրաւանց և
արդարութեան քո ։

Ընկեր եմ ես ամենայն երկիւղա-
ծաց քոց, որոց պահեալ էին զը-
պատուիրանս քո ։ Հաւատացի ։

Անիջեալ խոնարհեալ էի ես՝ մի-
նչեւ ոչ ի սաստէ ։ զի՞ ի սաստ
ուսեալ ես ես ։ Ոչ ի գիտութենէ, զիտուտ և զգէ
ուսեալ ես ես ։ Ոչ ի գիտութենէ, զիտուտ և զգէ
ուսեալ ես ես ։ Ոչ ի գիտութենէ, զիտուտ և զգէ

Ողորմութիւն տեառն լի է երկիր։
զարդարութիւնս քո ուսո՛ զիս ։

Բարերարութիւն արարեր ընդ ծա-
ռայ քում տէր ըստ բանի քում ։
Ճաշակութիւն, գիտութիւն և զգէ
ուսեալ ես ես ։ Ոչ ի գիտութենէ, զիտուտ և զգէ

Բարերար եղ դու տէր, և քարկրու-
թեամբ քում ուսո՛ զիս ։

Հեգի եմ ։

Բարեգործ եղ դու տէր, և քարկրու-
թեամբ քում ուսո՛ զիս ։

Բազմացան ի վերս անիրաւութիւնք
ամբարտաւանացն։ այլ ես քո-
վիմ զպատուիրանս քո ։

Ստուգեցաւ իմ անիրաւութիւնք
քան զմեղս ոչ ծածկեցան ։
Ստուգեցաւ իմ անիրաւութիւնք
քան զմեղս ոչ ծածկեցան ։

նըս քո։

Մանան որպէս կաթէն սիրտը նո-
ցա. այլ ես զօրէն քո խօսեցայ։
Բարի է ինձ զի խոնարհ արարեր
զիս, որպէս ուսայց զարդարու-
թիւնս քո։

Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո,
քան հազարս ոսկւոյ և արծաթոյ։
Ձեռք քո արարին և ստեղծին զիս.
խրատուն արա զիս, և ուսայց
զպատուիրանս քո։

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և ու-
րախ եղիցին, զի ես ի բանս քո
յուսացայ։

Ծանեայ տէր զի արդարութիւնք
են դատաստանք քո. յիրաւի խո-
նարհեցուցեր զիս։

Եղիցի ողորմութիւն քո ի մխի-
թարել ինձ ըստ բանի քում ծա-
ռայի քում։

Ընդունելութիւն ամենասուրբ՝ տէր

Ի՛ տարտարոսէ անիրաւեցան
Յիս. այլ ես Հոգւոյ՝ի պատուէ
րանէս քո։
Խրատեցեն զիս երկիւղածք քո,
և ոչ ճանաչեն զվկայութիւնս քո։
Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութ
իեան քում, զի մի ամաչեցից։
Կարօտացաւ անձն իմ՝ի փրկու
թիւն քո, զի ես՝ի բանս քո յուսացայ։
Պատեցին աչք իմ բանի քում.
ասացի՝ երբ մխիթարեսցե զիս։
Նէ ես որպէս սիւն՝ի պարսպի, զի
պարզարութիւնք քո ես ոչ մոռացայ։
Բանիւ ինչ են աւուրք ծառայի քո.
երբ արասցես ինձ իրաւունս՝ի
հալածչաց իմոց։
Պատմեցին ինձ անօրէնք զխորհուր
դըս, այլ ոչ որպէս զօրէնս քո։
Ամենայն պատուիրանք քո ճշմա
րիտ են. ի՛նչպէս հալածեցին զիս,
օգնեա ինձ։
Փոքր մի եւս և կորուսանէին զիս
յերկրի. այլ ես ոչ լքի զպատ

ուխտանըս քո։
Ըստ ողորմութեան քումդ կեցո
զիս, և պահեցից վկայութիւնս
բերանոյ քոյ։
Յաւիտեան աչք բան քոյկայ յեր-
կինս, ապէ մինչեւ յատպէ ճըշ-
մարտութիւն քո։
Հաստատեցեր երկիր՝ և կայ։
Հրամանի քում ճոյ տիւ, զի ա-
մենեքեան ծառայք քո են։
Եթէ ոչ օրէնք քո խոսք իմ էին,
կանխաւ եւս արդեօք կորուսեալ
էի՛ ի խոնարհութեան իմում։
Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդա-
րութիւնս քո, զի նովքօք կեցուցեր զիս։
Քո եմ ես և կեցո զիս, զի զար-
դութիւնս քո խնդրեցի։
Ինձ սպասեցին մեղաւորք՝ ի կո-
րուսանել զիս զվկայութիւնս քո
ես՛ ի միտ առի։
Յամենայն կատարած տեսի ըզ-
վախճան. յոյժ անդորր էին ինձ
պատուիրանք քո։

Որպէս սիրեցի զօրէնս քո, զայր
հանապազ խօսք իմ է ին։
Քան զձեռնամխս իմ խնամատուն ա-
րարեր զիս՝ ի պատուխրանս քո,
զի չամաչեայի իմ է ին։
Քան զամենայն ուսուցիչս իմ ի
մատուն եղէ, զի վկայութիւնք
քո խօսք իմ է ին։
Քան զծերան խնամատուն եղէ, զի
պատուխրանս քո քննեցի։
Յամենայն ճանապարհաց չարաց
արգելի զոտս իմ, որպէս զի պա-
հեցից զբան քո։
Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ,
զի դու օրէնադէտ արարեր զիս։
Որպէս զի քաղցր են բանք քո ընդ
բանի իմում։
Ի պատուխրանաց քոց խրատեալ
առեցի զիմ ճանապարհս չարաց,
զի պահեցից զբան քո։
Ելոյթս և հաստատեցի, զի պա-

Հեղից զամենայն իրաւունս արդա-
րութեան քո։
Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ. տէր
կեցո զիս ըստ բանի քում։
Ընդ հաս թերանոյ իմոյ հաճեա
տէր, և զիրաւունս քո ուսոյ ինձ։
Ընձն իմ՝ի ձեռս քո է յամ ժամ,
և զօրէն քո ես ոչ մոռացայ։
Տուին ինձ մեղաւորք որոգայթ.
՚ի պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլե-
ցայ։
Ժառանգեցից զվկայութիւն քո յա-
ւիտեան, զի ցնծութի՛ է սրտի իմոյ։
Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել
զարդարութիւնս քո յաւիտեան
վասն հատուցման։
Ոչանօրէն ատեցի, և զօրէն քո
սիրեցի։
Պնաստան և փրկիչ իմ ես դու,
և ես ՚ի բանս քո յուսացայ։
Ի բաց եղերուք ինձ չարք, և
քննեցից զպատուիրանս Աստ իմոյ։
Պնեա ինձ ըստ բանի քում և

կեցո զիս, և մի՛ յամօթ առնել
զիս ՚ի յուսոյ իմմէ։
Օգնեա ինձ և ՚ապրեցո զիս, և
խորհեցայց յիրաւունս քո յա-
մենայն ժամ։
Ընարեցեր զամենեսեան՝ որք ա-
պատամբք եղեն յարդարութենէդ
քոյ. զի անիրաւութեամբ էին
խորհուրդք նոցա։
Յանցաւորս համարեցայ զամե-
նայն մեղաւորս երկրի. վասն այ
սորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո։
Ներեա ընդ երկիւղ քո զմարմ-
նիս իմ, զի ՚ի դատաստանէ քոյ
երկեաւյց յոյժ։
Տունք կէ։

Աշխուխա.

Ընարել իրաւունս և արդարու-
թիւն. մի մատներ զիս ՚ի ձեռս
նեղչաց իմոց։
Ընկալ զծառայս քո ՚ի բարի, զի
մի ամբարտաւանք զրպտեսցեն զիս։

Սպասեցին աչք իմ վրկութե քում
սէր, և բանից արդարութե քո:
Ուրա ընդ ծառայի քում ըստ ողորմութեան քում. զարդարութիւնա քո ուսո ինձ:
Ծառայ քո եմ ես, խնամատուն ա-
րա զիս, և ծանեայց վկայութիւնս քո:
ժամ է պաշտել զտէր. խափանե-
ցին զօրէնս քո:
Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուէր
րանա քո քան զամենայն ոսկի և
զտապազիօն:
Ամենայն պատուիրանք քո յայտ-
նեցան ինձ, զի ատեցի ես զճա-
նապարհս չարաց:
Արանցելի են վկայութիք քո, վասն
այսորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ:
Յայտնութիւն բանից քոց լուսա-
ւոր և խնամատուն առնէ զտղայս:
Օրբեան իմ բացի, և առնում,
և պատուիրանս քո փափաքեաց
անձն իմ:
Նայեա առ իս և ողորմեաց ինձ ըստ

իրաւունս սիրոյդ անուան քո։
Ծանեայ զիս իմ ուղիղ արարիչդ
ըստ բանի քում, և մի՛ սիրեցեն
ինձ ամենայն մեղք։
Փրկեա զիս՝ ի զրպարտուէ մարդկան,
և պահեցից զպատուիրանս քո։
Երեսացո զերեսս քո՝ ի ծառայս քո,
և ուսոյ ինձ զարդարութիւնս քո։
Աչքք ջուրց իջին յաչաց իմոց,
զի ոչ պահեցին զօրէնս քո։
Ուղիղ ես դու տէր, և ուղիղ
են դատաստանք քո։
Պատուիրեցեր զարդարութի վկայ
ութեանց քոց, և ճշմարիտ են յոյժ։
Ամաչեաց զիս նախանձ քո, զի մո
ռացան զբանս քո թշնամիք իմ։
Ընտրեալ է բան քո յոյժ, և ծա
ռայ քո սիրեաց զսա։
Անարհ եմ ես և արհամարհեալ,
և զարդարութիս քոյ ոչ մոռացայ։
Ուղարութի քո արդարութի յաւ
իտեանից, և օրէնք քո ճշմարիտ են։
Նեղութիւնք և վիշտք գտին զիս,

և պատուիրանք քո խօսք իմ է ինձ։
Ընտրութեամբ են վկայութիւնք
քո յաւիտեան. խնամատուն արա
և կեցո զիս։
Կարդայն առ քեզ բողոքով արտիւ
իմով. լուր ինձ տէր, զի զարդա-
րութիւնս քո խնդրեցի։
Ընդունեցար առ քեզ՝ և փրկեա զիս,
և պահեցից վկայութիւնս քո։
Կանխեցի տարաժամս, աղաղա-
կեցի, և ես՝ի բանս քո յուսացայ։
Կանխեցին աչք իմ առաւօտս՝ի
խօսել ինձ զբանս քո։
Ձայնի իմում լուր տէր ըստ ո-
րմութեան քում. և յիրաւու-
նս քո կեցո զիս։
Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ
զանօրէնութիւն, զի յօրինաց քոց
հեռի եղեն։
Մերձ ես դու տէր, և ամ պատ-
ուիրանք քո ճշմարիտ են։
Ի սկզբանէ ծանեայ՝ի վկայու-
թեանց քոց, զի յաւիտեան հաս-

տատեցեր զնոսա։

Տես զխոնարհութիւնս իմ և վրկեա զիս, զի զօրէնս քո ոչ մոռացայ։ Դատեա զդատաստանիս իմ և վըճռեա զիս, և ըստ բանի քում կեաց զիս։

ցո զիս։

Հեռի է ի մեղաւորաց վրկութիւն, զի զարդարութեանդ քո ոչ պահեցին։ Վճռութիւնք քո բազում են առ ես, և ըստ իրաւանց քոց կեցո զիս։ Բազում են. որք հալածեն և նեղեն զիս, ի վկայութեանց քոց ոչ խոտորեցայ։

Հայեի յանդիմանս և մաշէի, զի զբանս քո ոչ պահեցին։ Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի. տէր՝ ողորմութիւն քո կեցո զիս։ Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութիւն է. յաւիտեան են ամենայն իրաւունք արդարութեան քո։

Իշխանք հալածեցին զիս ի նախանձու, և ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ։ Ցնծացայ ես ի բանս քո որպէս այն

որ գոյանէ աւար բաղում։
Օմեզա առեցի և անարգեցի, և
զօրէն քո սխրեցի։
Նօթն անգամ յաւուր օրհնեցից
զքեզ վասն իրաւանց և արդարու-
թեան քո։
Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ
որ սիրեն զօրէն քո, և ոչ գոյ
նմին գայթակղութիւն։
Սպասեցի փրկութեան քում տէր,
և զպատուիրանս քո սիրեցի։
Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս
քո, և սիրեաց զնոսա յոյժ։
Պահեցից զպատուիրանս և զվկա-
յութիւնս քո, զի ամենայն ճա-
նապարհք իմ առաջի քո են։
Մերձեսցին խնդրուածք իմ առ
ջի քո տէր, ըստ բանի քում ի-
մաստուն ա՛ր զիս։
Մտցէ՛ն աղօթք իմ առաջի քո տէր,
և բանիւ քո փրկեա՛ զիս։
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւնս քո, յոյժ ուսուցե՛ս

ինձ զարդարութեան քո։
Խօսեցայ ես առաջի թագաւորաց քոց, ու
ամենայն պատուիրանք քո արդա-
րութեամբ են։
Սիրեցի ձեռն քո՛ի կեցուցանել ինձ,
ու պատուիրանս քո ընտրեցի։
Ցանկացայ փրկութե՛ քում տէր,
և օրէնք քո խօսք իմ էին։
Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքե՛զ.
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։
Մոլորեցայ ես որպէս ոչխար կո-
րուսեալ խնդրեա զծառայ քո,
ու պատուիրան քո ես ոչ մո-
ռացայ։

Տուն ծղ։

Կանոն գոլգոթայ է։ Սաղմոս ժգ։ Տունայկ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ ԿԱՅԾԱԿՆԱՄԱՔՈՒՐ
ՍՈՒՐԲ ՄԱՐԳԱՐԷԻՆ։
Նոյեմբ։ իբ։

Օրհնեցէք զաստուած յօրհնու-
թիւն նորո, ու լուսանուագիւն նո-

ար՝ ի բարձունս փառաւորի։
ից անուն նորա փառաւորեալ է՝
ի ծագաց մինչեւ՝ ի ծագս երկրի։
այ ձեզ և առաքելոցն քրիստոսի, կըն-
քել նոսա։
Աւրախ եղիցի անապատն և ամ-
բնակիչք նորա։ ուրախ եղիցին բա-
նակք և բակք կեդարու, և ու-
րախ եղիցին բնակիչք վիմին։
ի գլխոց լերանց գոչեացեն, տա-
ցեն գիտաս աստուծոյ. և գքաջու-
թիւն նորա կղզիք պատմեացեն։
տէր ած զօրութեց գիմեալ գայ
զարթուցանել զպատերազմ, յա-
րուցանել զնախանձ, ժող հար-
կանել և գոչել ի վերայ թշնամեաց։
եայ յերից զօրութեամբ բազմաց։
Աւրախ եղիցին երկինք՝ ի վերուստ,
և ամպք ցօղեսցեն զարդարութիւն։
Երկրակագեսցեն երկիր զտեառնէ և զար-
դոյն նա հաստատակ երկրագեսցէ։

ԱՂԹՕՒ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԱՐԳԱՐԷՒՆ

Ինեղուելեան խմամ եա առ տէր
կարդայն. և լուաւ ինձ յանդնութ
դժոխոց ազատական խմամ։
Լուր տէր ձայնի խմամ, ղի ընկե-
ցեր զիս ՚ի խորս ծովու, և ջրհանք
դեառց պատշարեցին զիս։
Ընդունայն զբօսանք քո և ակնք քո
անցին ՚ի վերայ իմ, և ասացի ես
մերժեցայ ուրեմն յերեսաց ա-
չաց քոց։
Ընդ ի՞նչ եմ ես յաւելից հայել ՚ի տա-
ճար սուրբ քո. ղի հեղան վինեւ
ջուրք մինչեւ յանձն իմ, և ան-
դունդ ծածկեաց զիս։
Ընդունայն պատշարեցին զիս։
Եմուտ գլուխ իմ ընդ ափսեսս
լերանց. իջի եա ՚ի խորս երկրի, և
սեաղ զինիգաներս, ղի երբեք արձա-
ակեսցէ յաւիտենից. և եհանես յա-
պականութենէ կեանք իմ։
Ես քեզ տէր աղաչեմ իմ ՚ի նմ-

տասիլ անձին իմոյ կարդալն, և զբեզ տէր յիշելն. և մտցեն ա-
զօթք իմ՝ի տաճար սուրբ քո:
Օ՛ի այք պահէին զսովնայնութիւն
և զսուտութիւն, յողորմութեանէ
նոցանց մերժեցան:
Ես՝ի ձայն օրհնութե խոստո-
վան եղէց քեզ, մատուցից պա-
տարագս աւետեան, և կատարեցից
զուխտ իմ՝ի վերուստ:
Փառք հօր և որդւոյ և:

ՄԱՂԹԱՆՓ

Լուեալն ազօթք մեր՝ի տաճար
սուրբ քո. խոնարհեալն ունկն
քո՝ի խնդրուածս մեր:
Ապրեսուկ տէր, զան սրբու-
անարատ մօր քո և կուսի, և զա-
րն խաչի քո պատուականի, տէր
ընկալզատաչեան մեր, և կեցո զմեզ:

Փառց եւ ազօթք՝ի վերջն Մի նախանձիլ կանոնին
գացես՝ի 118 երեսն:

ՄԱՂՄՈՍ ՃԻԹ.

Օրհնութիւնք աստիճանաց։

Ի նեղութեան իմում աղաղակեցի առ Տէր
և լուաւ ինձ Տէր.
Տէր ազատեա զանձն իմ ի շրթանց նենգ
և ի լեզուէ նենգաւորէ։
Զի տացի քեզ՝ կամ զին ինչ յաւելցի քեզ
ի, լեզու նենգաւոր։
Նետք հզօրի, ընդ մխեալ
են կայծակամբք կաղնոյ։
Վա՛յ ինձ զի ընդ երկար եղեւ պանդ
դխտութիւն իմ. և բնակեցայ
ես ի վրանս կեդրայր։
Բազում անգամ բնակեցաւ անձն
իմ ընդ այնոսիկ, որք ատէին զող-
ջոյն։
Ես էի խաղաղարար։ Յորժամ խօ-
սէի, մարտանէին ընդ իս։

Տուն՝ ՀՂ.

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ

Օրհնութիւնք աստիճանաց։

Յամբարձի զաչս իմ ի լերինս, ուր

տէր ակեսցէ ինձ օգնութիւն։
Օգնութիւնն ինձ ’ի տեառնէ ակեա-
ցէ, որ արար զերկինս և զերկիր։
Մի տար ’ի սասանութիւն զոտն
քո, և մի՛ նընջեսցէ պահապան քո։
Արդարև ոչ նընջէ և ոչ ’ի քուն լը-
նու պահապան Իսրայէլի։
Տէր պահեսցէ զքեզ, և տէր կեն-
կացի աջոյ ձեռամբն իւրով։
Ընդհանի ’ի տուէ քեզ մի՛ ձեռն
ցէ, և մի՛ լուսին ’ի գիշերի։
Տէր պահեսցէ զքեզ յամենայն
չարէ, պահեսցէ տէր զանձն քո։
Տէր պահեսցէ զմուտս և զել քո
յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան։

Տունք ը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԱ.

Օրհնութիւնք աստիճանաց։

Ուրախ եղէ եւ՝ ոչ ակընի ցիս,
’ի տուեն տեառն երկիցուք մեք։
Հասեալ կայնեսցուք մեր ատ դրու-
նըս քո՝ երուսաղէմ։
Ո՞երուսաղէմ շինեալ որպէս քա-

զաք, և բնակուի իւր շուրջ զնովաւ։
Ընդ եւանէին ազգք ազգս տեա-
ւըն. Ի վիայուելիւն խոյսէլի
խոստոսան լինիլ անուան տեառն։
Ընդ սրիեալ են ամբոխք դատաս-
տանի, ամբոստ սրիեալ են Ի տան
դաւիթ։

Յարձակք զոդջունէ երուսաղէմի,
և դչինուելենէ՝ ոչ սիրէք զտէր։
Լեռան բուժ, և չինուելիւն յաշ-
տուն Ի զօրու-
թեան իւրում։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԲ

Օրհնութիւնք ամենայնից։

Ընդ քեզ տէր հաճութիւնք զաչս իմ,
որ բնակեալդ ես Ի յերկինս։
Որպէս աչք ծառայի Ի ձեռն տեա-

ուրն խաղայ, և որպէս աչք աղախ-
նայ ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ։
Այնպէս են աչք մեր առ քեզ տէր
աստուած մեր, մինչեւ ողորմեսջ
ցիս ի վերայ մեր։
Ողորմեա մեզ տէր ողորմեա մեզ,
զի բազում լցաք արհամարհանօք։
Եւս առաւել լցան անձինք մեր
նախատանօք, որք նախատէին զմեզ
մեզ. և արհամարհանօք ամբարտա-
ւանից։

Տուն ե։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԳ.

Օրհնութիւնք առաջնոց։

Եթէ ոչ տէր էր առ մեզ, առասցէ
իսրայէլ, եթէ ոչ տէր էր առ մեզ
ընդ յառնել մարդկան ի վերայ
մեր, կենդանւոյն կլլեցան կլ-
լանել զմեզ։
ի բարկանալ սրտմտութեամբ նո-
ցա ի վերայ մեր, ապա ե՛ջուկ
սերեն ընկղմեցին զմեզ։

Ընդ ուղիս անցին անձինք մեր,
անցին անձինք մեր ընդ ուղիս
անդադար։
Օրհնեալ է տէր, որ ոչ ետ զմեզ
յոյս ատամանց նոցա։
Ընձինք մեր սպրեցան որպէս ճնճղ
ղուն[ք] յորոգայթէ որսողաց։
Որոգայթ նոցա փշրեցան, և մեք
սպրեցաք։
Օգնութի՛ն մեզ յանուանէ տեա-
ռըն, որ արար զերկինս և զերկիր։
Տուն[ք] ը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԴ.

Օրհնութիւնք աստիճանաց։

Ո՛չ յուսայ՝ի տէր, որպէս լեառն
սիօն, մի սասանեցի յաւիտեան՝
որ բնակեալն է յերուսաղէմ։
Լերինք շուրջ են զնովաւ. տէր
շուրջ է զժողովրդեամբ նորա
յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան։
Ո՛չ թողու տէր զգաւազան մեղա-
ւորացն՝ի վիճակս արդարոց. և ար-

դարք մի՛ ձգեսցեն զձեռս խաբեանց
յանօրէնութիւն։

Բարի առնէ տէր բարեաց, և այնոցիկ՝ որ ուղիղ են սրտիւք։
Իսկ զԹխուրեաեան՝ի յաւիտեանից
Թխուն, տանի զնոսա տէր ընդ այնոսիկ որ գործեն զանօրէնութի՝։
խաղաղութի՝ի վերայ Իսրայէլի։
Տուն է ։ գ՝բ՝ղ՝ա ի ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ ։

Օրհնութիւնք աստիճանաց ։

Ի դարձուցանել տէր զդերեսուն սիո՛ն
նի՛ եղաք մե՛ք մխիթարեալք ։
Յայնժամ լցան բերանք մե՛ր խնդութե՛ և լեզուք մե՛ր ցնծութի՛ք ։
Յայնժամ ասացեն՝ի հեթանոսս,
մե՛ծ արար տէր զառնե՛լն իւր ընդ
նոսա. մե՛ծ արար տէր զառնե՛լն
իւր ընդ մե՛զ. և մե՛ք եղաք բերկրեալք ։
Դարձո՛ տէր զդերեսուն մե՛ր

որպէս զուլաս՝ ի հարուած. զի
վարեին արտաստուօք, ցնծու-
թեամբ հնձեացեն։
Ներթալով երթային և լային, զի
բարձեալ տանէին զսերմանիս իւ-
րեանց։
Գալով եկեսցեն և ցնծասցեն, զի
առեալ բերիցեն զորայս իւրեանց։
Տուն՝ ը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԴ.

Օրհնութիւն աստիճանաց։

Եթէ ոչ տէր էին զաւուն, ՚ի նա-
ղի վաստակին էինօր նորա։
Եթէ ոչ տէր պահէ զքաղաքն. ըն-
դունայն արթնին պահապանք նորա։
Ընդունէ է ձեզ յառնել կանխաւ.
զուգ արդիք ննջեցեալք,
զի ուտիցէք զհաց ցաւոց։
Ի ժամանակի որպէս տացէ քուն
սիրելեաց իւրոց. ժառանգութիւն
տէրունական որդիքն. ընդ
առն որդիք են, որպ վարձք իւր են,
այն է պտուղ որովայնի իւրոյ։

Որպէս նետք՝ ի ձեռս հզօրի, այն
ոգիս են որդիքն Թօմասիեցւոց։
Երանի որ ելից զցանկութիւն իւր
՝ի նոցանէ. մի ամաչեսցեն յոր-
ժամ խօսեսցին Թշնամիք նոցա ընդ
նոսա առ դրանն։

Տուն զ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ

Օրհնութիւնք աստիճանաց ե

Երանի ամենեցուն՝ որք երկնչին
՝ի տեառնէ, և գնան ՝ի ճանապարս
հըս նորա։
Ջվաստակս ձեռաց քոց կերիցես.
երանի է քեզ, և բարի եղիցի։
Կին քո որպէս այգի վայելուչ յան-
կիւնս տանդ քո. որդիք քո որպէս
նորատունկ ձիթենւոց շուրջ ըզ-
սեղանով քո։
Այսպէս օրհնեսցի ամենայն մարդ,
որ երկնչի ՝ի տեառնէ. օրհնեսցէ
զքեզ տէր ՝ի սիովն է։
Եւ տեսցես զոս զբարութիւն երու-

ասղէմի զամ աւուրս կենայ քոց։
Տեսցես գու զորդիս ոսկւոց քոց,
խաղաղութի՛ւն ի վերայ Իսրայէլի։

Տուն զ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԸ.

Օրհնութիւնք առաջնոց։

Բազում անգամ մարտեան ընդ իս
՛ի մանկութենէ իմմէ, ասացէ իս
րայէլ։
Բազում անգամ մարտեան ընդ իս
՛ի մանկութենէ իմմէ, և ինձ ոչ
յաղթեցին։
ՈՀ թիկունս իմ հարին մեզաւորք.
ընդ երկար արարին զանօրէնու-
թիւնս իւրեանց։
Տէր արդար է, և խորտակէ զուլն
մեղաւորաց։
Ամաչեսցեն և յետս դարձցին ա-
մենեքեան՝ որքատեն զսիօն։
Նմանեսցին նոքա որպէս խոտ տանց
եաց, որ մինչեւ՛ ի բուռն եկեալ
չորացաւ։

Աստի ոչ ելից զբօսուն իւր հըն-
ձօղըն, և ոչ զգիրկս իւր՝ որ զորայն
ժողովէր։

Ոչ սասցին ամենեքեան՝ զյ ան-
ցանէին առ նոքօք, թէ օրհնու-
թիւն տեառն ընդ ձեզ, և օրհ-
նեցաք զձեզ յանուանէ տեառն։

Տունք ը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԹ.

Օրհնութիւնք ատտիճանաց։

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր,
տէր՝ լուր ձայնի իմոյ։
Եղիցին ականջք քո՛ ի լսել ձայն
աղօթից իմոց։
Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես
տէր տէր, իսկ ո՞վ կայցէ առաջի
քո՛. զի ի քէն է քաւութիւն։
Վասն անուան քո համբերի տէր,
համբեր անձն իմ բանի քում. յու-
սացաւ անձն իմ ի տէր։
Ի պահէ առաւօտու մինչեւ յե-
կեսց, ի պահէ առաւօտու յու-

ասցաւ խրայէլ՝ի աէր։
Ւ տեառնէ է ողորմութի՛ բազում.
՝ի նմանէ է փրկութի՛. և նա փրկեաց
զիսրայէլ յամ նեղութեանց նի։

Տունք գ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԿ.

Օրհնութիւնք առաքեանց։

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, և
ոչ զբօսան աչք իմ։
Ոչ գնացի ես ընդ մեծամեծս, և
ոչ ընդ այնոսիկ որ սքանչելի ե-
ղեն քան զիս։
Բայց թէ խոնարհեցայ ես որպէս
մանուկ սարտուցեալ՝ի տեառնէ մօր
իւրոյ, և դարձ նպատակ՝ի նմայն։
Ակն թէ հպարտացաւ սրտիւ իմ,
գանձն իմ, որպէս եղիցի հատու-
ցումն անձին իմոյ. յուսացաւ
խրայէլ՝ի տէր յայսմ հետէ մինչ
ի՛ յաւիտեան։

Տունք դ։ Գլուխ իդ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃՂԱՆ

Երգ չուող։

Յիշեա տէր զԴաւիթ, և զամե-
նայն հեզութիւն նորա։
Որպէս երդուաւ տեառն, և ու-
խտ եղ աստուծոյ յակոբայ։
Թէ ոչ մտից ի յարկս տանն իմոյ,
Թէ ելից յանկողինս մահճաց ի-
մոց։
Թէ տացէ քուն աչաց իմոց, կամ
նինջ արտեւանանց իմոց, կամ հան-
դիստ իրանաց իմոց. մինչեւ գտ-
ից զտեղի յարկի տեառն տա-
ճարի յակոբայ։
Բահանայք քո զգեցցին զարդա-
տասանեակ կտաւի արդարութիւն քո։
Ուր տէր ի հանգիստ քո, դու և
տապանակ սրբութեան քո։

թուխիւն, և սուրբք քո ցնծալով
ցնծասցեն։
Վասն դաւթի սիրելւոյ քո, մի
դարձուցաներ զերեսս քո յօծե-
լոյ քումմէ։
Երդուաւ տէր դաւթի ճշմարտու-թ՝
և ոչ ստեսցէ նմա. ի պտղոյ որո-
վայնին քում նստուցանել յաթոռ նո։
Թէ պահեսցեն որդիք քո զուխտ
իմ. և զվկայութիւնս իմ զոր ու-
սուցից նոցա։
Որդիք նոցա նստցին յաւիտեան
յաթոռոյ քումմէ։
Ընտրեաց տէր ընդ սիոն, և ընտ-
րեաց բնակիլ ի նմա. սա՝ այս է
հանգիստ իմ յաւիտեան յա-
ւիտենից, ի սմա բնակեցայց՝ զի
հաճեցայ ընդ սա։
Օրհնելով օրհնեցից,
և կարօտս սորա կշտացից հացիւ։
Երիցունս սորա զգեցուցից փրկու-
թիւն, և սուրբք սորա ցնծա-
լով ցնծասցեն։

Ընդ ծագելոյ զերկնից՝ ի դա-
րէ ի, ահագին սաստուածային զգեստ
հիւր. պատրաստութեամբ ի վայել-
ուչս հոգւոյ:

Թշնամեաւք նորա պատերազմեցաւ զա-
մօթ. այլ ի վերայ նորա ծաղկեսցի
պսակ իւր:

ՏԱՂՄՈՍ ՃԻԸ

Երգ չորից:

Ես ամենայն ազգաց զօրհնեցից զքեզ
ի վերայ երկրի ազգաց:

Ես ամենայն ազգաց զօրհնեցից զքեզ
ի վերայ երկրի ազգաց:

Արասցէ ծով զի լցցի՝ ի հեռանիցէ՝ ի
վերայ երկնի ազգաց:

Տէր տուր պատրաստութիւն զօրհնու-
թեան քոյին ի վերայ ազգաց:

ՏԱՂՄՈՍ ՃԻԹ

Երգ չորից:

Ամէն ամէն:

ոչ ասաւ ջերմկինա և ջերմկիւր։

Տուն գ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԱԴ

Աչեչաւիա.

Օրհնեցէք զանուն նմ. օրհնեցէք ծառայք տեառն զուտ, ո կայք ի տուն նմ և ի դաւիթեան մեծութեան։ Օրհնեցէք զտէր, զի բարի է. սաղմոս ասացէք անուան նորա, զի քաղցր է։

Օրհնեցէք զտէր, զի բարի է տէր, ասացէք ծնտրեաց իւր տէր, և զիսրայէլ ժառանգութիւն իւր։ Զի ես գիտեմ՝ զի մեծ է տէր, և տէր մեծ է քան զամենայն կռաս։ Զամենայն զոր ինչ կամեցաւ եա տար տէր, յերկինս և յերկրի, ի ծով և յամենայն խորս։

Դանէ զամսոյ ի ծագաց երկրի.
պիտակատակունս իւր յանձրեւս
ամարայ. և հանէ զհոսիմ ի շտեմա-
րանաց իւրոց:

Եհար զինամ անդրանիկս եգիպտա-
ցոց, ի մարդոյ մինչեւ յանասունս
Նաւարեցոց զինչուան և զարուեստս
իւր ի մէջ. քո եգիպտոս, ի վրա
բաւօն և յամենայն զօրս իւր:
Եհար զսոդոմ բաղմամբ, և սպան
զիմատակուս հզօրս:

Օձեհօն թագաւոր ամորհացւոց,
ոգ, զսիհ թագաւոր բասանու,
և զամենայն թագաւորութիւնս
քանանացւոց:

Եւ զերկիրն նոցա ի ժառանգու-
թիւն, ժառանգութիւն Իսրայէ-
լի ժողովրդեան իւրոյ:

Տէր անուն քո յաւիտեան, տէր
յիշատակ քո ազգէ ազգ յազգ:
Դատէ տէր զժողովուրդս իւր.
և ի ծառայսն իւր մխիթարէ:

Կռտոք հեթանոսաց ոսկի և արծ

ծամի են, ձեռագործք են որդ-
ւոց մարդկան։
Բերան գոյ՝ և ոչ խօսին, աչք են՝
և ոչ տեսանեն։
Ականջք են՝ և ոչ լսեն, և ոչ գոյ
շունչ ի բերանս նոցա։
Նման նոցա եղիցին որ ք արարին
զնոսա. ամենեքեան որ ք յուսա-
ցեալ են ի նոսա։
Տուն իսրայէլի օրհնեցէք զտէր.
տուն ահարոնի օրհնեցէք զտէր։
Տուն ղեւեայ օրհնեցէք զտէր.
երկիւղածք ն օրհնեցէք զտէր։
Օրհնեալ տէր ի սիովն, որ բնա-
կեալն է երուսաղէմ։
Տունք ի գաղտնի խոշ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԵ

Ա ղէղուիա։

Խոստովան եղերուք տն, զի բարի
է զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։
Խոստովան եղերուք աստուծոյն

աստուծոյ. զի յաւիտեան է ողոր-
մութիւն նորա:
Խոստովան եղերուք տեն տէրանց.
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա:
Ընտր արանչելոց մեծամեծս մի-
այն, զի յաւիտեան է ողորմութ նորա:
Ումեմնոյ արարչի իմաստութեամբ
ընդեան. զի յաւիտեան է ողոր:
Ումեմն և զաստեղս իշխանական
գիշերոյ. զի յաւիտեան է ողոր:
Ինար զերկինն ելիստուցանող-
ութիւնք իւրովք հանդերձ. զի յա:
Ոչ եհան զիսրայէլ ի միջոյ նորա.
զի յաւիտեան է ողորմութ:
Ի ձեռն բարձր և ի բազուկ հզո-
զի, զի յաւիտեան է ողորմութ:
Ոչ երթ զծովն մեծ, և բաժանեաց

Յերկուս մատանի. զի յաւիտ:
ես անցոյց զիսրայէլ ընդ մէջ նո
րա. զի յաւիտեան է ողորմու:
Ընկղմեաց զիսարաւն և զզօրս իւր
՚ի ծով կարմիր. զի յաւիտեան է ո:
ես եհան զժողովուրդ իւր յանա
պատ. զի յաւիտեան է ողորմու:
Նհար զազգս մեծամեծս միայն.
զի յաւիտեան է ողորմու:
ես սպան զիշխապետս հզօրս. զի
յաւիտեան է ողորմ:
Օգեհօնն Թագաւորսամորհացւոց.
զի յաւիտեան է ողորմ:
Օգովգ Թագաւոր բասանու. զի
յաւիտեան է ողորմ:
ես տվեր երկիր նոցա ՚ի ժառանգու
Թիւն. զի յաւիտեան է ողորմ:
Ժառանգութիւն իսրայէլի ծառա
յի իւրոյ. զի յաւիտեան է ողորմ:
Յիշեաց զմեզ ՚ի խոնարհութե
մերում. զի յաւիտեան է ողորմ:
ես փրկեաց զմեզ ՚ի ձեռաց Թըշ
նամեաց մերոց. զի յաւիտեան է ո:

Ո տայ կերակուր ամենայն կենդանեաց. զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա եղերուք աստուծոյն երկնաւորի. զի յաւիտեան է ու։

Տուն իշ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԴ

Սաղմոս դաւթի. ՝ի ձեռն երեմիայի. առնչան յեփրայեցւոցն։

Ընդ գետս բաբելացւոց, անդ նըս
տեաք և լայաք. որպէս յիշեցաք
զեր անդ զսիօն։
Ի միջ ուռեաց նոցա կախեցաք
գկտակարանս մեր։
Ընդ հարցանէին գերիչք մեր ըղ
բանս օրհնութեան. գերեալքն
մեր ասէին զմեզ և ասէին։
Օրհնեցէք մեզ յօրհնութենէն
սիօնի. կամ գիա՞րդ օրհնեացուք
զօրհնութիւն տեառն յերկրի օտարի։
Թէ մոռացայց զքեզ երուսաղէմ,
մոռացայ զիս աջ իմ։
Կցեսցի լեզու իմ՝ի քիմս իմ, թէ
ոչ նախ

Նուագելից զքեզ, երուսաղէմ,
սկիզբն ուրախութեան իմոյ։
Ցիշեա տէր զորդիսն եդովմայ
յաւուրսն երուսաղէմի։
Այլ ասէին, քակեցէք քակեցէք,
մինչեւ ՚ի հիմն հասուցէք։
Դուստր բաբելացւոց թշուառա
կան, երանի որ հատուցէ զհատու-
ցումն քո, զոր դու մեզ հատուցեր։
Երանի որ կալաւ զմանկունս քո,
և եհար գքարի։

Տունք ժ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԴ

Աստմսս դաւթի։

Ես ձգտեցայ յայն զանուն տուր
ման ողորմութեան և ճշմարտութե քոյ։
և խոստովան եղէց անուան քում
ի վիճակագից ՚ի տաճար սուրբ քո,
ի տիկնոջէ ՚ի տաճար սուրբ քո։
Ցի լուար զբանս բերանոյ իմոյ.
առաջի հրեշտակաց սաղմոս ասացից քեզ։
Երկիր պագից տաճարի սուրբ քում,
և խոստովան եղէց քեզ տէր բոլո-
րում սրտիւ իմով, առաջի հրեշ-
տակաց սաղմոս ասացից քեզ։
Ցի լուար զբանս բերանոյ իմոյ.
ի՞նչ լուար զբանս բերանոյ իմոյ։

քո. յորում աւուր կարիցամ առ
քեզ վաղվաղակի լուր ինձ, և քա-
զում արասցես ողորմութիւն յանձն իմ։
Խոստովան եղիցին առ քեզ ամե-
նայն ծագաւորք երկրի. զի լսցեն
զբանս բերանոյ քո, և օրհնեսցեն
զճանապարհս քո։

Մեծ են վարք տեառն. բարձր է
տէր, զիտոնարհս տեսանէ, և զբար-
ձունս ՚ի հեռաստանէ ճանաչէ։
Թէ գնացից ես ՚ի մէջ նեղութեց,
կեցուսցես զիս ՚ի բարկութենէ
թշնամեացն։

Ձգեցեր զձեռն քո, և փրկեաց զիս
աջ քո. և տէր հատուսցէ ընդ իմ։
Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան.
զգործս ձեռաց քոց մի անտես
առներ։

Տուընք ը։ Գոբզայա խզ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԸ

Ի կատարած. Սացմոս դաւ.Ի։

Տէր վարձեցեր զիս և ծանեար

զիս. զու ծանեար զնատել իմ և
զյառնել իմ։
Ւ միտ առեր զխորհուրդս իմ՝ ի
հեռաստանէ. զչաւխս իմ և ըզ-
վիճակս իմ զու քննեցեր, և զամ
ճանապարհս իմ յառաջագոյն տե-
սեր, զի ոչ զոյ նենգութիւն՝ ի
լեզուի իմում։
Ահա զու տէր՝ ծանեար զյետինն իմ
և զառաջինն իմ. զու ստեղծեր զիս,
և եդեր զձեռն քո՝ ի վերայ իմ։
Սքանչելի եղեւ գիտութիւն քո
ինէն, զօրացաւ, և ոչ հանդար-
տեմ սմա։
Յո՞ երթայց ես յոգւոյ քումմէ,
կամ յերեսաց քոց ես յո՞ փախեայց։
Թէ ելանեմ յերկինս, զու անդ ես,
և թէ խնջանեմ՝ի դժոխս, և անդ
զոտ ես։
Թէ առնոյ զիմ թեւս ի լոյս առաւօ-
տուս, և բնակեցայց յեզերս ծովու։
Սակայն և անդ ձեռն քո առաջնոր-
դեսցէ ինձ, և աջ քո ընկալցի զիս։

Ես այսպէս՝ խաւար ուրեմն արդեօք ծածկեաց զիս, կամ գիշեր վտակ նակ լուսոյ վասիկուլեան իմոյ։ Խաւարն՝ ի քեզ ոչ խաւարեցաւ, և գիշերն որպէս տիւ լուսաւորեցաւ. զկնի. և խաւարն՝ որպէս զլոյսն։ Ո՛ւր ստացար զերիկամունս իմ, և ընկալար զիս յորովայնէ մօր իմոյ։ Խոստովան եղէց քեզ տէր, զի սքանչելի եւ սքանչելի են գործք քո, և անձն իմ ակրեաց յոյժ։ Ոչ թագեաւ ոսկր իմ՝ ի քէն՝ զոր արարեր՝ ի ծածուկ. և կար զօրութեան իմոյ ընդ ստորինս երկրի։ Անդրծաց իմ տեսին աչք քո. և՝ ի գիրս քո ամենեքեան գրեցան։ Ի տուէ մերոց, և ոչ ոք էր որ առաջնորդէր նոցա։

Ինձ յոյժ մեծարու եղեն բարեկամք քո աստուած, և յոյժ զօրացան իշխանք նոցա։

Թուեցի՞ ինձ, և քանզաւազ բազմացան. զարհեայ, և արդ ընդ

քեզ եմ։

Թէ ստանանես զմեզ ուսուրս ածէ, արք
արեան՝ ի բաց եղերուք լինէն։
Ի հակառակութենէ՝ ի նախանձէ,
առցեն՝ ի նանիր զբաղաքս քո։
Ծառեալս քո ասէր առնէ, և՝ ի
վերայ Թշնամեաց քոց մաշեցայ։
Յառելութեան կատարեալ ատե-
ցի զնոսա, և եղեն ինձ Թշնամիք։
փորձեա զիս աՁ և ծանիր զխորհուրդս իմ,
քննեա զիս և ծանիր զշաւխտս իմ.
և տես Թէ ելցեն անօրէնութիւնք՝ ի
ձանապարհս իմ, և առաջնորդեա
ինձ՝ ի ձանապարհս քո յաւիտեանից։

Տունք իբ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԹ

Ի կատարած Սաղմոս գաւթի։

Ընդեր զիս ատեր՝ ի մարդոյ չարէ,
յառնէ անիրաւէ վրկեա զիս։
Խորհեցան զանօրէնութիւն՝ ի սիր-
տս իւրեանց. զօր առնէին պատե-
րազմս։

Սրեցին զլեզուս իւրեանց որպէս
զօձի, և թոյնք խժից ՚ի նեռըջս չըր-
թանց նոցա։
Պահեա զիս տէր ՚ի ձեռաց մեղաւո-
րի, և ՚ի մարդոյ չարէ փրկեա զիս։
Խորհեցան խափանել զգնացս իմ։
Թագուցին ամբարտաւանք որո-
գայթ ինձ։
Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից ի-
մոց. շուրջ զշաւղօք իմովք եդին
ինձ գպատմակղուխթիւն։
Ասացի՝ տէր աստ իմ ես դու, ունկն
դիր տէր ձայնի աղօթից իմոց։
Տէր տէր զօրութիւն փրկութե՛ իմոյ,
հովանի դլխոյ իմոյ յաւուր պատե-
րազմի։
Մի մատներ զիս տէր ՚ի ցանկութի՛
մեղաւորաց, որք խորհեցան վասն
իմ. մի ընդ վայր հարկաներ զիս։
Օ՛ն մի երբէք բարձրասցին. և խոր-
հուրդք նոցա մի կատարեսցին.
վախճան կատարածն նց վաստակ
շրթանց իւրեանց ծածկեսցէ զնս։

Ելեկեա ՚ի վե նոցա վկայ ճակուն
հրոյ, և կործանեսցես զնոսա. ՚ի
տառապանաց մի կարասցեն կեալ։
Ասդոդ լեզուանդ մի յաջողեսցի
՚ի վերայ երկրի. զայր մեզաւոր չա-
րիք իւր որսասցեն ՚ի կորուստ։
Ծանեալ զի տառնեա տէր դատաստան
աղքատի և իրաւունս տնանկի։
Արդարք գոհասցին զանուանէ
քումմէ, և բնակեսցին ուղիղք
առաջի երեսաց քոց։

Տունք ժդ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽ

Սաքմոս դաւ.Ի։

Վասն տէր սպասիսպան բերանոյ իմոյ
եւ

և դուն ամուր չըմտանց իմոց, զի
մի խոտորեցայն սիրտ իմ բանիս
չարութեան։
Խոստանալ զխոստաս մերձ
ընել մարդ, որ ոչ ծուծեն զանօրէ-
նութիւն. և ոչ եղէց կցորդ ընտ-
րեցս նոցա։
Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմու-
թեամբ և յանդիմանեսցէ. իւղ
մեղաւորն մի օծցէ զգլուխ իմ,
այլ աղօթք իմ՝ ի կամս նորա։
Երթեալն մերձ առ վիմին դատա-
ւորք նորա. լուիցեն բանից իմոց,
և քաղցրասցին։
Որպէս թանձրութի հողոյ զի սրբի
ոեթալ է՝ ի վերայ երկրի. ցրուեսցին
ոսկերք նորա մերձ ՚ի դժոխս։
Ընդ քեզ աչք իմ, ՚ի քեզ
յուսացայ, մի հաներ զհոգի իմն։
Պահեա զիս յորոգմէ որ թա-
կուցանէ ինձ, ՚ի գայթակղութենէ
գործողին զանօրէնութիւն։
Ընկեսցին ՚ի ցանցս նորա մեղաւորք,

Վայն եմ ես վինչեւ անցից։

Տուն ժ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԱ.

Խնուսաս.քիւն գաս.քի. Աջօխք, 'ի ժամանակի՝ շի էր նա յայրի անք։

Զայնիս լսեմ ես առ ամէն կարդա-
ցի, ձայնիս լսեմ զամէն տաշնեացն։
Սիրեցից առաջի տեառն զաղօթս
իմ, և պնեղութիւնս իմ առաջի
նորա պատմեցից։
Ի նեաւտիլ ինէն հոգւոյ իմոյ,
դու ամէն ծանեար զշաւխս իմ.
'ի ճանապարհ յոր և գնայի, թա-
գուցաս ինձ որոգայթ։
Նայէ յաջմէ՝ տեսանէի, և ոչ ոք
ճանաչէր զիս. կորեաւ ինէն ինա-
խատս իմ, և ոչ դուս խնդրող
անձին իմոյ։
Ղաղակեցի առ քեզ ամէն և ասա-
ցի, դու ես յոյս և բաժին իմ
երկրին կենդանեաց։
Նայեա առ ամէն յաղօթս իմ, զի ես խա-
նարհ եղէ յոյժ. ապրեցո զիս 'ի հա

լաճչաց լսող, զի հզօրք եղեն քան զիս։
Տէր հան ՚ի բանտէ զանձն իմ. դո-
հանեալ զանուանել քումմէ։
Եւ քեզ ապաւէն արդարք մինչեւ
հատուսցես։

Տուն ը։ Գաբելայ ծդ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԲ.

Սաքմոս պաւ.թի. ՚ի ժամանակի ջի հաչածէր ջնա աբիսաջում
որդի նորա։

Տէր լսեր աղօթից իմոց, ունկն
դիր խնդրուածոց իմոց ճշմար-
տութեամբ քում։
Լուր ինձ արդարութեամբ քով, և
մի մտաներ ՚ի դատաստան ընդ ծա-
ռայ քում. զի ոչ արդարանայ ա-
ոչխ քո ամենայն կենդանի։
Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խո-
նարհ արար յերկիր զկեանս իմ. և
նստոյց զիս ՚ի խաւարի որպէս մե-
ռեալ յաւիտենից։
Զանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ

իմ խոռվեցաւ յիս։
Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս, խոր-
հեցայ յամենայն գործս քո. յարու-
ցանց ձեռաց քոց խորհեցայ, և
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։
Ընձեն իմ որպէս երկիր ծարաւի է
առ քեզ վաղվաղակի լուր ինձ ար.
զի նուաղեցաւ հոգի իմ։
Ար դարձուցաներ զերեսս քո յիս-
նէն. նմանիցիմ այնոցիկ, որք ի-
ջանեն ի գուբ։
Լուր ինձ առաւօտուս զողորմ-
թիւնդ քո, զի ես ի քեզ տէր
յուսացայ։
Ցոյց ինձ ճանապարհ յոր ևս գնացից,
զի առ քեզ տար համբարձի զանձն իմ։
փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց տէր,
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուս ինձ առնել զկամս քո, զի
դու ես աստուած իմ։
Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ
ինձ ի յերկիր ուղիղ։
Վասն անուան քո տէր կեցուսցես

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԶ։

Սաղմոս դաւթի առ ի ցեղիտ ։

Ողորմեա՛ ինձ, Աստուա՛ծ, ըստ մեծի ողորմութեան քոյ։ Եւ ըստ բազմութեան գթոց քոց ջնջեա՛ զանօրէնութիւն իմ։ Լո՛ւա զամենայն զանօրէնութենէ իմմէ, եւ ի մեղաց իմոց սրբեա՛ զիս։ Զի զանօրէնութիւն իմ ես գիտեմ, եւ մեղք իմ առաջի իմ են միշտ։ Քեզ միայնոյ մեղայ, եւ չարն առաջի քո արարի։ Զի արդարասցիս ընդ բանս քո, եւ յաղթեսցես յատենի քում։ Զի ահա՛ յանօրէնութեանց ծնայ եմ, եւ մեղաւոր էր զիս մայր իմ։ Զի ահա՛ ճշմարտութիւն սիրեցեր, զանյայտսն եւ զգաղտնիսն իմաստութեան քոյ յայտնեցեր ինձ։ Սրբեսցես զիս ի մեղաց իմոց, եւ սրբեսցիմ։ Լուասցես զիս, եւ ի քան զձիւն սպիտակասցիմ։ Լուիցես ինձ ուրախութեան եւ ցնծութեան, եւ ցնծասցեն ոսկերք խոնարհեցուցեալք։ Դարձո՛ զերեսս քո յամարտից իմոց, եւ զամենայն զանօրէնութիւնս իմ ջնջեա՛։ Սիրտ սուրբ արա՛ յիս, Աստուա՛ծ, եւ հոգի ուղիղ նորոգեա՛ յորովայնի իմում։ Մի՛ զարկաներ զիս յերեսաց քոց, եւ զհոգի սրբութեան քո մի՛ խլեր յինէն։ Դարձո՛ յիս զուարճութիւն փրկութեան քոյ, եւ հոգւով գերագոյնաւ հաստատեա՛ զիս։ Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, եւ ամբարիշտքն առ քեզ դարձցին։ Փրկեա՛ զիս յարեանց, Աստուա՛ծ, Աստուա՛ծ փրկութեան իմոյ, եւ ուրախասցի լեզու իմ զարդարութիւն քո։ Տէր, զբերանս իմ բա՛ց, եւ բերան իմ պատմեսցէ զգովութիւն քո։ Զի եթէ կամեցեր պատարագի, տայի՛ր։ Ողջակիզութեանց ոչ հաճեսցիս։ Զոհ Աստուծոյ հոգի՝ հեզ։ Սիրտ հեզ եւ խոնարհեալ Աստուա՛ծ ոչ անարգեսցէ։ Բարեացո՛ Սիոնի ըստ հաճութեան քում, եւ շինեսցին պարիսպք Երուսաղէմի։ Յայնժամ հաճեսցիս պատարագի արդարութեան, ընծայից եւ ողջակիզութեանց։ Յայնժամ մատուսցեն յարս քո զեղջերս։

փայլեա զփայլատակուն .քո, և
խոռվեա զնոսա, առաքեա զնետս
.քո, և ցրուեա զնոսա:
Ընդաքեա զձեռն .քո՛ի բարձանց, և
փրկեա զքս՛ի ջուրց բազմաց, և՛ի
ձեռաց որդւոց օտարաց:
Որոց բերանք խրեանց խօսեցան
զնանրուն՝, և աջ նոցա աջ է մեղաց:
Ընտուաց յօրհնութիւն նոր օրհ-
նեցից զքեզ տաւնատեաւ սաղ-
մոսաւ աւագից .քեզ:
Ա տացէ զփրկութի՛ն թագաւորաց
մերոց, որ փրկեալ յիցես զդաւիթ
ծառայ իւր՛ի սրոյ չարէ:
փրկեա զքս և ապրեցո զքս՛ի ձե-
ռաց որդւոց օտարաց:
Որոց բերանք խրեանց խօսեցան
զնանրուն՝, և աջ նոցա աջ է մեղաց:
Որոց ուստերք խրեանց պատե՛նս
բաստնի հաստատուն են՛ի մանր
կոյէ խրեանց. դստերք նոցա զար-
դարեալ և պատճառեալ՛ի նմանու-
թիւն տաճարի:

Եւ մարդկանց լի են սրտք նոցա չարութեամբ
ի կենդանութեան իւրեանց, և յետ այնորիկ
դէպ ընդ մեռեալսն երթեալ են։ Եւ ոչ գոյ
ոչ ազգակ ի հրաժարական նոցա։ Ուր
այս այսպէս է, նա երանի ժողովրդեան, որոյ
Տէր Աստուած է նորա։

Տուն ԺԶ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԴ.

Օրհնութեանց Սաղմոս գաւթի։

Բարձր առնեմ զքեզ Աստուած իմ և Թագաւոր իմ, և օրհնեմ զանուն քո յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից։

Ողորմած է Տէր և օրհնեալ է յոյժ, և մեծութեան նորա ոչ գոյ չափ։

Ազգ և ազգ գովեսցեն զգործս

քո, և զղօրութիւն քո պատմեսցեն։
Ցմեծվայելչութէ փառաց սրբոյ-
ութեան քո խօսեսցին, և զքա՛նչե-
լիս քո պատմեսցեն։
Ցզօրութէ ահի քո արասցեն, և ըզ-
մեծութիւնս քո պատմեսցեն։
Ցհիշատակ բազում քաղցրութե՛ ք
բղխեսցեն, և արդարութեամբ
քո ցնծասցեն։
Կիթաձ ողորմած է տէր երկայնա-
միտ և բազումողորմ։
Բարի է տէր առ ամենս, և գթութէ
նորա՛ ի վերայ ամենայն ստեղծուածոց իւրոց։
Խոստովանեսցին առ քեզ տէր
ամենայն գործք քո, և սուրբք քո
բղխեսցեն, և արդարութեամբ
քո ցնծասցեն։
Ցվեհաս ոդորմած է տէր երկայնա-
միտ և բազումողորմ։
Բարի է տէր առ ամենս, և գթութէ
նորա՛ ի վերայ ամենայն ստեղծուածոց իւրոց։
Խոստովանեսցին առ քեզ տէր
ամենայն գործք քո, և սուրբք քո
օրհնեսցեն զքեզ։
Ցվեհաս արքայութէ քո ասասցեն,
և զզօրութիւնդ քո պատմեսցեն։
Ցանանձել որդւոց մարդկան զզօրու-
թիւնդ քո, և զվեհաս մեծվայել-
չութեան արքայութէդ քո։
Արքայութիւն քո արքայութիւն
ամենայն յաւիտենից, և տէրու-

Թիւն քո ազգէ մինչեւ յազգ։
Հաւատարիմ է տէր յամ բանս
իւր, և արդար է յամ գործս իւր։
Հաստատէ տէր զամ գայթակ-
ղեալս, և կանգնէ զամ գլորեալս։
Աչք ամենեցուն ՚ի քեզ յուսան,
և դու տաս կերակուրն ՚ի ժամու։
Տաղտուկ ոգւոյ կերակրին. բանս
զձեռն քո, և լցուցանես զամենե-
սեան՝ քաղցրութիւն կամօք քով։
Էրդար է տէր յամ ճանապարհս
իւր. և սուրբ է յամ գործս իւր։
Մերձ է տէր առ ամենեսեան որք
կարդան առ նա, առ ամենեսեան
որք կարդան առ նա ճշմարտու-
Հիւն։
Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ
տէր. աղօթից նոցա լսէ, և կե-
ցուցանէ զնոսա։
Պահէ տէր զամենայն որք սիրեն զնա,
և զամ մեղաւորս սատակէ տէր։
Օրհնութիւն տեառն խօսեցցի
բերան իմ. օրհնեսցէ ամ կենդա-
նի զանուն սուրբ նր յաւիտեան և

յաւիտեանս յաւիտենից։

Տունք իբ։ Գոբղայս ծբ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ

Ա֊ֆէ֊ուխա · անգեայ եւ ջաքարիայ։

Օրհնեա անձն իմ զտէր · օրհնեա
ձից զտէր ի կեանս իմ, սաղմոսա
սացից ած իմոյ մինչեւ եմ ես։
Մի յուսայք իշխանս յորդիս մարդ-
կան, զի ոչ գոյ փրկութիւն ի նոսա։
Ելցէ հոգի ի նոցանէ՝ և դարձցին
անդրէն ի հող, և յայնմ աւուր
կորիցեն ամ խորհուրդք նոցա։
Երանի ազգի՝ որոյ տէր աստուած
յակոբայ օգնական է նմա, և յոյս
նորա ի տէր աստուած է։
Որ արար զերկինս և զերկիր, զծով
և զամենայն որ է ի նոսա։
Որ պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան,
առնէ իրաւունս զրկելոց։
Տայ հաց քաղցելոց, և արձակէ
կապեալս տէր։

Տէր բանայ զաչս կուրաց, և կանգնէ զդիմեալս տէր։

Տէր սիրէ զարդարս, տէր պահէ զպանդուխտս. զորբս և զայրիս ընդունի տէր, և զճանապարհս մեքարշտաց կորուսանէ։

Թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան, աճ քո սիօն ազգէ ազգի։

Տունք ժ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԶ

Աշխուխա · անգեայ եւ ցաբաթիայ։

Օրհնեցէք զտէր՝ զի բարի է սաղմոս. այ մերում քաղցր եղիցի օրհնութիւն։

Շինէ զերուսաղէմ տէր, և զցրուեսեան խրտչէլն ժողովէ։

Բժշկէ զեեկեալ սիրտս, և պատէ զամենայն վէրս նոցա։

Ոմթուէ զթատմութիւն աստեղաց, և զամենեսեան զնս յանուանէ կոչէ։

Մեծ է տէր և մեծ է զօրութիւն նորա, իմաստութեան նորա ոչ գոյ թաւ։

ընդունի զհեզս ոմն, և խոնարհ առ-
նէ զամբարտաւանս մինչև յերկիր:
Օրհնեցէք զայծ խոստովանութեբ,
սաղմոս ասացէք նմա օրհնութեբ:
Ոզբեցոյց զերկինս ամպովք, և պատ-
րաստ արար զանձրեւ իւր յերկիր:
Բուսոյց զխոտ ի լերինս, և զդալա-
րի ի ծառայութիւն մարդկան:
Ոտայանաւոց կերակուր, ձագուց
ագռաւուց՝ որ կարդան առ նա:
Ոչ թե ընդ զօրութիւնս ձիոյ կա-
մեցաւ տէր, և ոչ ընդ իրանս առն
հրեշտայ դամեցաւ:
Ընդ համեցաւ տէր ընդ երկիւ-
ղածս իւր, և ընդ այնոսիկ՝ որ
յուսան յողորմութիւնն նորա:

Տունք ժբ:

ՄԱՂՄՈՍ ՃԽԵ.

Ա ճէշուխա. անպեաց եւ ցաթարիաց:

Գոլեա երգուսցէմ զտէր:
Եւ օրհնեա զստուածդ քո սիօն:
Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց,

և օրհնեաց զտուխս քո ՚ի քեզ։
Ոչ զսահմանս քո ՚ի խաղաղութ.
պարարտութ ցորենոյ լցից զքեզ։
Առաքէ զբան իւր յերկիր. վազվազ
ընթանան պատգամք նորա։
Տայ ձիւն ոսպէս զատ, և մէգ
ոսպէս մոխիր ցանեաց։
Երկանէ զսառն որպէս պատառս.
առաջի ցրտոյ նորա ո՞կարէ կեալ։
Առաքէ զբան իւր և հալէ զնոսա.
հնձեացեն հոդմք, և գնասցեն ջուրք։
պատմէ զբան իւր Յակոբայ, զարս
դատաստան և զիրաւունս իսրայէլի։
Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց
տէր, և զդատաստանս իւր ոչ
յայտնեաց նոցա։

Տուն ք ժ։ գարձայս լբ։

ԱՂԹՕՒ ԱՄԲԱԿՈՒՄՆՑ ՄԱՐԳԱՆՁԻՒ։

Ընդ ք։

Տէր, զլուր քո լուայ և երկեաւ.
տէր՝ նայեցայ ՚ի գործս քո և զարհ
հուրեցայ։

ի մէջ երկուց կենդանեացն ծանր
ցիսդու, ՚ի մերձենալ ամայն յայտ
նեացիս, և ՚ի հասանել ժամանակին
երեւեացիս։
Ի խառնել անձին իմոյ ՚ի ժամանակի
բարկութիւն զողորմութի յիշեացես։
Ընտուած ՚ի հարատոյ եկեացէ, և
ատուրբն ՚ի փառան լեռնէ։
Յայտնեացեն երկինք զվայելչութի
փառաց նորա. և օրհնութիւն եամբ
նորա լցան տիեզերք։
Ձառագայթք որպէս ՚ի լուսոյ հա
տան ՚ի նմանէ, և եղջիւրք ՚ի ձե
ռին նորա գտան. և անդ հաստատ
ուեցաւ զօրութիւն փառաց նորա։
Յերեսաց նորա երթեն հարուածք
և զհետ շաւղաց նորա երթիցեն
ածամեծք ՚ի թռչնոց։
Եկաց և չափեաց զերկիր. հայեցաւ
և դիտեաց զհեթանոսս։
Լերինք հալեցին և անուատք վաղ
նեացին. ճանապարհք՝ ոյք ՚ի սկզբ
բանէն էին, կուրացին. և ՚ի նը

մանէ դողացի ամենայն երկիր։
Տեսի զբանակս քուշացւոց. խուռ-
վեցան բնակիւք վրանացն մատ-
մու։
Սկիզբ՝ ի վերայ գետոց բարկաս-
ցից դու տէր, կամ սրտմտութի՞
քո՝ ի վերայ գետոց, կամ բար-
կութիւն քո՝ ի վերայ ծովու։
Նկեր դու՝ ի կառս քո. հեծելուի՞
քո փրկութի՞ եղեւ յեղանելն քո։
Օ՜ արթեաւ աղեղն քո. ընեաս կա-
պարճից քոց սլբուցեր, զգետս
ցրուեցեր, զերկիր դողացուցեր՝ի
սաստկութենէ անձրեւի, որ ան-
ցանեն ընդ սա։
Ընդունդք աղաղակեցին ամե-
նայն ուժով իւրեանց ամենայն
և ծագումն լուանին դադարեցաւ։
Արեգակ՝ ի նշոյլ սլաքաց քոց գնաց-
ցես, և որպէս՝ ի լոյս փայլատակ-
ման սրոյ քո։
Բարկութ զարթիցես՝ ի վե՛ր երկրի, և
դողութ կացցես զհեթանոսս։

ներեւեցար ՚ի վերուստ ժողովըրդեան քո՝ ի վերակացու զընտրեալս քո։ Եւ տաճիգ եղեր ՚ի գլուխս մարդկան ամբարտաւանից. մինչեւ յան-
դունդս ծուլու ընկղմեցան։
Խնդրեցաք զվերջ զօրութիւն քոյ ՚ի զօրագլխացն մեղաւորաց, որք յու-
սացեալ էին յանդգնութիւնս իւրեանց
զի կերիցեն զաղքատան ՚ի գաղտնիս։
Նուաքեցեր ՚ի վերայ ծուլու զերկր-
վարս քո. և խոտվեցան յաղթ-
ջուրք անդնդոց։
Կեցի՛ եա՝ և զեղան ամէնք իմ ՚ի ձայ-
նէ բերանոյ իմոյ. եմուտ զորութիւն
յոտկերս իմ, և ես յանձն իմ խոր-
ոմեցայ։
Օ՜յա պահեսցես յաւուր նեղու-
թեան, ածել ՚ի վերայ ազգի ա-
մենայնի որք մարտնչին ընդ ժողո-
վրդեան քում։
Թշնեմն ոչ տացէ զպտուղ իւր, և
յայգւոջ բեր մի՛ գտցի. ձիթենիք
անասցին, և երկիր մի՛ բուսուսցէ

պէտարէ։

Պահասեցին հօրէ ՚ի ձարտկաց,
և եղինք մի գոյին առ մօրբա։
Նա ՚ի տէր յուսացեալ, ցնծացեալ
և առատ եղեալ յիւր վրկիչ իմ։
Տէր տէր ես ինձ զօրութիւն,
և կացոյց զոտս իմ ՚ի հաստատ
տեղեան. ՚ի վերայ ապարանոցի
Ի շնամանեացն կացոյց զիս և հանդոյց
զիս երդ երդոյ։

Փառք Հօր և որդւոյ և։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ի տուրմէզ տէր լուրմէզ, ածային
ողորմութեամբ և գթութեամբ
քո խնայեա յարարածս քո։
Ամբարեաւր տէր վասն արբուհ։
Ողբարեն և զաղօթս ՚ի վերջն Ողորմեա կա-
նանին գոցաս ՚ի 193 երեան։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԻԿ

Ա չէչուխա. անգեաց եւ ցաքարիա։

Օրհնեցէք զտէր յերկինից, օրհ-
նեցէք զնա ՚ի բարձանց։

Օրհնեցէք զնա ամենայն հրեշտա-
կք նորա. օրհնեցէք զնա ամե-
նայն զօրութիւնք նորա:
Օրհնեցէք զնա արեգական և լու-
սին. օրհնեցէք զնա ամենայն աս-
տեղք և լոյս:
Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից.
և ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս,
օրհնեցէք զանուն տեառն:
Ո՛վ նա ասաց՝ և եղեն, հրամայ-
եաց՝ և հաստատեցան:
Կացոյց զնա յաւիտեան յաւիտե-
նից. սահման եդ, և ոչ անցանեն:
Օրհնեցէք զտէր յերկրէ վիշապք
և ամենայն խորք:
Հուր և կարկուտ, ձիւն և սառն,
հոգի և մրրիկ, որք առնեն զբանն:
Լերինք և ամ բարձունք, ծառք
պտղաբերք և ամենայն մայրք:
Գազանք և ամենայն անասունք, սող-
ք և ամենայն թռչունք թեւաւորք:
Թագաւորք երկրի և ազգք ի բեւեռս,
իշխանք և ամ դատաւորք երկրի:
Տղայք և կարմիրք, ձիւն և սառն,
հոգի և մրրիկ, որք առնեն զբանն:
Լերինք և ամ բարձունք, ծառք
պտղաբերք և ամենայն մայրք:
Գազանք և ամենայն անասունք, սող-
ք և ամենայն թռչունք թեւաւորք:
Թագաւորք երկրի և ազգք ի բեւեռս,
իշխանք և ամ դատաւորք երկրի:

երիտասարդ. և հուսանք, ծերք և տղայք օրհնեցէք զանուն տեառն։ Բարձրացաւ անուն նր միայն. խոստովանութիւն նմա յերկինս և յերկրի։ Բարձր առնէ առն ղեղխւր ժողովրդեան իւրոյ. օրհնութիւն նմա յամենայն սրբոց նորա յորդւոցն իսրայէլի ժողովրդեան մերձաւորի նորա։

Տուն Ժդ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԹ.

Աճիւռիա. անգեայ եւ. ցաքարիայ։

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր, օրհնութիւն նմա յեկեղեցւոջ սրբոց։ Ուրախասցի իսրայէլ յարարչէ իւր. որդիք սիովնի ցնծասցեն ի թագաւորն իւրեանց։ Օրհնեսցեն զանուն նորա օրհնութեամբ, սաղմոսիւք եւ օրհնութեամբ սաղմոս երգեսցեն նմա։ Ընդ ամէն ժողովուրդ իւր սուրբ, եւ բարձր առնէ զհեզս ի փրկութեան։

Պարծեսցին սուրբքն փառօք, եւ

ցնծասցեն ՚ի հանդիստ իւրեանց,
եւ բարձր արասցեն զաստուած
բերանօք իւրեանց։
Սուր երկայրի ետ ՚ի ձեռն նո֊
ցա, առնուլ զհատուցումն ՚ի հե֊
թանոսաց, ՚ի յանդիմանութիւն
ամենայն ժողովրդոց։
Ի կապել զթագաւորս նոցա կա֊
պանօք, զազնւականս նոցա ձեռ֊
նակապօք երկաթեօք։
Առնել նոցա դատաստան բաո
գրոց. եւ փառք այս են ամենայն
սրբոց նորա։

Տունք ը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾ.

Աւետեաց. անգեայ եւ շաբաթիայ։

Օրհնեցէք զաստուած ՚ի սրբու֊
թեան նորա, օրհնեցէք զնա ՚ի
հաստատութեան զօրութեան նորա։
Օրհնեցէք զնա ՚ի զօրութեան նո֊
ա, օրհնեցէք զնա ՚ի բազում
մեծութեան նորա։

Օրհնեցէք զնա ՚ի ձայն օրհնութեան, օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք եւ օրհնութեամբ։

Օրհնեցէք զնա ցնծութեամբ, պսակեցէք զնա ուրախութեամբ։

Օրհնեցէք զնա ՚ի բանս քաղցր, պսակեցէք զնա ՚ի բարբառ լեզուի։

Օրհնեցէք զնա ՚ի ձայն գոհութեան. ասեցէք հոգւով օրհնեցէք զտէր։

Տուն ք ։ Գոբզայա ին։

Կանոնս յինէ ։ Զորք կանոնս Տուն ք ս յինէ ։
Միահամուռ ասմունք՝ Գոբզայա ծզ ։ Սաղմոս ՃՃ ։
Տուն ք ՚ի սմա անկը ։

Աչս սոցմոս ինքնագիր Դաւթի արտագրեալ Թուղթ ։
Ի ժամանակի ցի էշ նա նահատակ ընդ պետ գոցիապես, առաքեալ աստուածայ եւ ամենայն ջօրացն խարտէշի ։

Փոքր էի ես յաղբերս հաւր իմոյ, եւ կրտսեր ՚ի տան հաւր իմոյ, արածէի զխաշինս հաւր իմոյ։
Ձեռք իմ արարին զսաղմոսարան, եւ մատունք իմ կազմեցին զդաշն

ծի օրհնութեան:

Խակ արդ ո՞ պատմեացէ զայս տեառն
իմոյ. ինքնին տէր ամենայնի լը-
ուելջէ զամենայն:

Եւ առաքեաց տէր զհրեշտակ իւր,
եւ համբարձ զիս ՚ի հօտէ խաշ-
չանց հօր իմոյ, եւ էօծ զիս յօ-
ծումն խաղոյ իւրոյ:

Եղբարք իմ մեծամեծք եւ զեղե-
ցիկք, եւ ոչ հաճեցաւ ընդ նո-
սա տէր:

Եւ ես ընդդէմ այնպիսոյն. եւ
նզովեցի զկուռս նորա:

Զանխ զաւազերն ՚ի նմանէ, եւ
հատի զդրախ նորին, եւ բարձի
զնախատինս յորդւոցն իսրայէլի:
Փառք հօր եւ որդւոյ եւ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑ

ԴԱՆԻԷԼԻ Գ։

Օրհնեալ ես տէր աստուած հարցն մերոց,
օրհնեալ փառաւորեալ անուն քո յաւիտեան։
Յիրաւի անցուցեր զայս ամենայն ընդ
մեզ. արդար ես դու տէր, և ամենայն
գործք քո ճշմարիտ են։
Ա՛նապարհք քո ուղիղ են, և ամենայն
դատաստանք քո արդար են։
Դատաստան արդարութեան արարեր ՚ի վերայ
մեր ըստ ամենայնի զոր բնչ արարեր ՚ի վերայ
մեր, և քաղաքի սրբոյ հարցն մերոց երու-
սաղէմի։
Արդարութեամբ և յիրաւի արարեր զայս ա-
մենայն ՚ի վերայ մեր վասն մեղաց մերոց։
Մեղաք և յանցաք առաստամբ լինել
՚ի քէն. մեղաք յամենայնի և պատուիրա-
նաց քոց մեք ոչ անսացաք։
Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք որպէս պատ-
ուիրեցեր դու մեզ, զի զբարիս գտցուք մեք
՚ի քէն։
Արդ զամենայն զոր արարեր և զոր բնչ ա-

ձեր ՚ի վերայ մեր , արդար դատաստանաւ
արարեր ։
Ա՛ստանեցեր զմեզ ՚ի ձեռս թշնամեաց մերոց ,
անօրինաց , խստաց և ապստամբողաց ։
Ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չարի քան զա-
մենայն երկիր , մատնեցեր զմեզ ։
Եւ արդ ոչ գոյ մեզ ժամ բանալ զբերան
մեր , զի ամօթ և նախատինք եղաք ծառա-
յից քոց պաշտօնէից ։
Ընդ մի՛ մատներ զմեզ խաչաւ վան անուան
քո . մի՛ ցրեր զսխտս քո , և մի՛ ՚ի բացեայ
առներ զաղերմաւթիւնս քո ՚ի մէնջ ։
Վասն աբրահամու սիրելւոյ քո , հասհակայ
ծառայի քո , և իսրայէլի արբոյ քո ։
Խոստացար նոցա և սոցեր , բազմացուցից
զզաւակ ձեր որպէս զաստեղս երկնից բազ-
մութեամբ , և որպէս զաւազ առ եզր ծովու ։
Եւ արդ սէր նուաղեցաք մեք քան զամենայն
ազգս , և եմք ատելի յամենայն երկրի
այսօր վասն մեղաց մերոց ։
Ոչ գոյ ՚ի ժամանակի յայսմիկ իշխան մար-
գարէ և առաջնորդ . ոչ ողջակէզք պատա-
րագաց , ոչ խունկք օրինաց , և ոչ տեղի
պատարագս մատուցանելոյ առաջի քո , և
գտանել ՚ի քէն ։
Ընդ անձամբք խոնարհեալ և հոգւով աո-
ւատանաց ընդունելի լիցուք մեք որպէս զող-
ջակէզս խոյոց և զատարկաց , և որպէս բիւ-
րաւոր գառանց պարարտաց ։

Ընդունել լուսին պատարագք մեր այսօր առաջի քո, զի կատարեալ գոյութք զկնի քո. և չնք ամօթ յուսացելոցս ի քեզ։
Ոչ արդ գամք զհետ քո ամենայն սրտիւք մերովք, երկնչելովք ի քէն, և խնդրեմք զեղբեսա քո. տէր մի՛ յամօթ առներ զմեզ։
Այլ արա առ մեզ ըստ հեզութեան քում և ըստ բազում ողորմութեան քում, փրկեա զմեզ վասն սքանչելեաց քոց տէր. և փառաւորեցի անուն քո յաւիտեան։

Յամօթ լուսին ամենեքեան, որ չարչարեն զծառայս քո. ամաչեցեալ լուսին բոնութիւնք նոցա, և ամենայն զօրութիւնք նոցա խորտակեսցին։

Ոչ ծանիցեն զի գու ես տէր աստուած միայն, որ փառաւորեալդ ես ի վերոյ ամենայն սիրելեցոց։

Օրհնեալ ես դու տէր աստուած հարցն մերոց. գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան։

Ոչ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոց. գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան։

Օրհնեալ ես ի տաճարի փառաց սրբութեան քո. գովեալ։

Օրհնեալ ես ի վերոյ աթոռոյ սրբոյ թեան քո. գովեալ։

Օրհնեալ ես որ նստիս ի քրովբէս և հայիս յանդունդս. գովեալ։

Օրհնեալ ես ի վերոյ հաստատութեան

երկնից . գովեալ ։

Օրհնեցէք ամենայն գործք տեառն զտէր .
օրհնեցէք և. բարձր արարէք զնա յաւիտեան ։
Օրհնեցէք երկինք զտէր . օրհնեցէք և բար-
ձըր արարէք զնա յաւիտեան ։
Օրհնեցէք հրեշտակք տեառն . և զօրք ո՛ր
ի վերոյ երկնից զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք զօրութիւնք տեառն . արեգական
և լուսին զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք աստեղք երկնից , անձրեւք և
ցօղք զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք ամենայն հողմք հուր և ջեր ըզ-
ատր . օրհնե ։
Օրհնեցէք ցուրտ և տօթ , ցող և ձիւնա-
բեր զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք սառն և սարդ , եղեամն և ձիւն
զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք տիւք և գիշերք , լոյս և խաւար
զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք ամպք և փայլատակունք և եր-
կիր զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք լերինք բլուրք , և ամենայն բոյսք
երկրի զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք աղբիւրք ծովք և գետք զտէր .
օրհնե ։
Օրհնեցէք կէտք ամենայն կայտառք՝ որ ի
ջուրս , և թռչունք երկնից զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք գազանք և անասունք , և որդիք
մարդկան զտէր . օրհնե ։

Օրհնեալ լսայել զաէր . օրհնեալ եւ
բարձր արասցե զնա յաւիտեան ։
Օրհնեցէք քահանայք զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք ծառայք տեառն զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք անձինք և շունչք արդարոց զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք սուրբք և խոնարհք սրտիւք զտէր . օրհնե ։
Օրհնեցէք անանիա ազարիա և միսայէլ զտէր . օրհնե ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԻԱՄՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Ղ֊ի. ա.

Ընծայեսցէ անձն իմ զտէր, և ցընծասցէ հոգի իմ աստուածոյ փրկչէս իմմոյ։
Այց արար ՚ի վերայ խոնարհութեան աղախնոյ իւրոյ. այսուհետև երանիցեն ինձ ամենայն ազգք։
Արար ինձ մեծամեծս հզօրն. և սուրբ է անուն նորա։
Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս երկիւղածաց իւրոց. արար զօրութիւն բազկաւ իւրով։
Ցրուեաց զամբարտաւանս ՚ի մտաց սրտից, և քակեաց զհզօրս յաթոռոց։
Օ՛խոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս եղից բարութեամբ, և զմեծատունս արձակեաց ունայնս։
Պաշտպանեաց խորայէլ ծառայ իւրոյ յիշեալ զողորմութենէն իւր։
Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր, ընդ աբրահամ և զաւակի նորա յաւիտեան։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՋԱՓԱՐՆԱՅԻ ՀՕՐՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻ

ՂՈՒԿ Ա։

Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի, որ յայց
ել, և արար փրկութիւն ժողովրդեան ի-
րոյ։
Յարոյց մեզ եղջիւր փրկութեան՝ ի տանէ
դաւթի ծառայի իւրոյ. որպէս խօսեցաւ
բերանովք սրբոցն՝ որ յաւիտենից մարգա-
րէքն էին։
Փրկութիւն՝ ի թշնամեաց մերոց, և՝ ի ձե-
ռաց ամենայնատելեաց մերոց։
Ընդունել ողորմութիւն առ հարսն մեր, և
յիշել զկտակարանս սրբութեան իւրոյ։
Երդումն զոր երդուաւ աբրահամու հօր
մերոյ՝ տալ մեզ առանց երկիւղի զփրկու-
թիւն՝ ի թշնամեաց մերոց։
Պաշտել զնա սրբութեամբ և արդարու-
թեամբ առաջի նորա զամենայն աւուրս կե-
նաց մերոց։
Եւ դու մանուկ՝ մարգարէ բարձրելոյն կո-
չեսջիր. գնասցես առաջի տեառն՝ պատրաս-
տել զճանապարհս նորա։
Տալ գիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան

խլրայ , ՚ի Թողութիւն ամենայն մեղաց մե-
ղայ ։

Վ՚ան գԹայ աղօրմութեան տեառն աստու-
ծոյ մերոյ , որով երեւեցաւ մեզ արեգական
՚ի բարձանց՝ լուսաւոր առնել զկաւաւր
մեր ։

Ո՛ապեղ լայս ՚ի վերայ այսոցիկ՝ որ նստեաք
՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս մահու , ուղղել
զոտս մեր ՚ի ճանապարհս խաղաղութեան ։

ԱՂՕԹՔ ՍԻՄԷՈՎՆԻ ԾԵՐՈՒՆԻՈՅՆ

Ղ՚-ԿՆ Բ ։

Ն՚ոդ արձակեա զծառայս քո տէր ըստ բա-
նի քումմ՚ի խաղաղութիւն , զի տեսին աչք
իմ զփրկութիւն քո , զոր պատրաստեցեր
առաջի ամենայն ժողովրդոց ։
Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց , և փառք
ժողովրդեան քումմ Իսրայէլի ։

ԱՂՕԹՔ_ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆԱՍԷԻ

ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Տէր ամենակալ աստուած աբրահամու, և
սահակայ, յակոբայ և զաւակին նոցա արդա-
րոյ. ամենակալ տէր՝ լծող զմեզս իմ:
Ու արտերը ջերմինա և ջերմիը և ամենայն
զարդ. նոցա. ամենակալ տէր:
Ու կատեցեր զծուլութիւն հրամանաց քո. ող-
ջեցեր զևտրս, ինքեցեր ահաւոր և զաւա-
րօրեալ անուամբ քով սրբով. ամենակալ:
Ու ամենայն ինչ ստրկի և դողայ յերեսաց
սկի զօրութեան քո. ամենակալ:
Ընդառաջ է մեզ ելանելութիւն զաւաղ սրբու-
թեան քո. առանիկ է բարկութիւն տարա-
նալեաց քոց՝ ի վերայ մեղաւորաց. անջատի
և անբնակիլ են ոտքունքն քեռնք առեռաց
քոց. ամենակալ տէր:
Ով տէր բարձրեալ, գթած, երկայնամիտ,
բազմողորմած. և ղջմանաս՝ ի վերայ չարեաց
մարդկան. ամենակալ տէր:
Ով աստուած՝ ոչ երեր տպաշխարհութեան
վասն արդարոյն՝ սրբոյհանես, խաղակոյ
և յամենայն, որք ոչ մեղան քեզ. ամենա:
Ոչ երեր տպաշխարհութեան վասն իմ մե-
ղաւորիս, զի մերայ աւելի քան զաւազ ծո-

վաչ , և բաղմացան անօրէնութիւնք իմ. ա :
Ջեմ արժանի հայել և տեսանել զբարձրու-
թիւնս երկնից ՚ի բազմութենէ անօրէնու-
թեան իմոյ . ամենակալ տէր :
Կորացեալ եմ ես ՚ի բռնութենէ կապանաց
երկաթից , և ոչ գոյ ինձ հանդիստ . ամե :
Խարկացուցի զարմանութիւն , և չար առա-
ջի քո արարի . կանգնեցի պատիեր և բաղ-
մացուցի զպատուհասն . ամենակալ :
Ես տէր՝ խոնարհեցուցանեմ զծունր
սրտի իմոյ , և հոյեմ ՚ի քաղցրութենէ քում
մէ . ամենակալ տէր :
Անէծս տէր մեղայ , և զանօրէնութիւնս իմ
ես ինձէն գիտեմ . ամենակալ :
Ընդեմ և խնդրեմ ՚ի քէն՝ Թող ինձ տէր ,
Թող ինձ , և մի՛ կորուսաներ զիս ընտ անօ-
րինութեան իմոյ . ամենակալ :
Ա՛ի յաւիտեան բարկանար ինձ տէր , և մի՛
յիշեր զչարիսն իմ , և մի պատուաստեր զիս
ընդ ինքեանն ՚ի ներքոյ երկրի չարեօք . ամե :
Օ՛ի դու ասասջ՝ ասասջ ապաշխարու-
ցաց ես , և յիս ցոյց զբարերարութիւնդ քո ,
որ անարժան եմ . ամենակալ տէր :
Կեցուցանես զիս ընտ բազում ողորմութեան
քում . և ես օրհնեցից զքեզ զամենայն ա-
ւուրս կենաց իմոց . ամենակալ տէր :
Օ՛ քեզ տէր օրհնեն ամենայն զաւրութիւնք
երկնից . և քո են փառք յաւիտեան . ամէն :
Փառք Հօր և որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ընդեմ և խնդրեմ ՚ի քէն տէր, Թող լինի
ողորմ իմ:
Խոստովանիմ տէր, ողորմեա լինի:
Ընդ, քաւեա զիս զմեղսս ՚ի մեղաց և կեցո:
Ընդարձակ իմ և յոյս աստուած, գթա ՚ի մեղս-
ցեալ ծառայս, և ողորմեա լինի բազմամեղիս:
Ընդհանրական սրբութիւն և միշտ կոյս աստ-
ուածածին մարիամ, բարեխոսեա առ տէր
վասն իմ մեղաւորիս:
Ընտիր տաճար պարծանք հոգեղէն զօրութեանց,
որ եկեալ պահեցեր զմեզ անխտուռն ՚ի տուչէ
և ՚ի պէտէ:
Ընտրեալ մարգարէութեամբ զիս տեսեր զմեզ տէր,
միշտ զմեզ յորժամ գան սրբոյն թեամբ
քոյ, և ողորմեա մեզ:

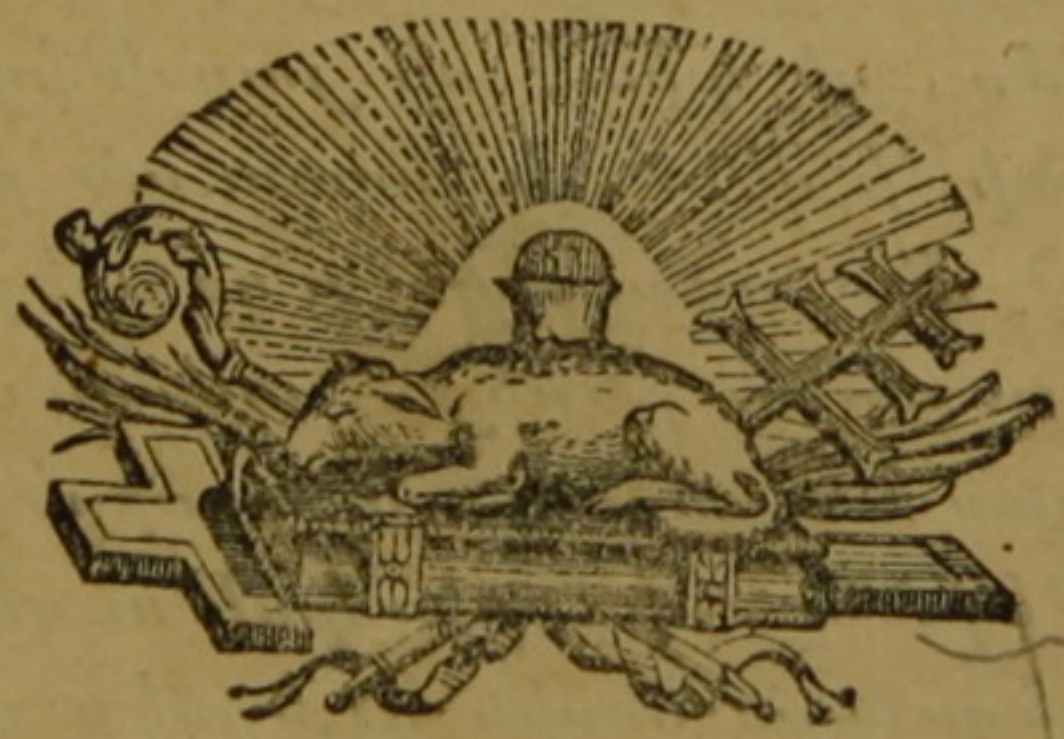
Նախադրութիւնք խրատականք յաղագս աղօթից, զոր արարեալ է Տեառն Ներսէսի եղբօրն Գրիգորեան հայոց կաթողիկոսի։

Աղօթք հաստատուց. բրնատանէից մեծաց և փոքուանց, զոր պարտին ուսանիլ ամենեքեան՝ և ուսուցանել զմիմեանս. քահանայք՝ զժողովուրդս, հարք՝ զորդիս, մայրք՝ զդուստերս, և ընկերք՝ զընկերն իւր։ Եւ աղօթեցեն ամէն յաւուր յաւուրն հինգ անգամ՝ երկուսման ծնրադրութեամբ՝ ի ժամուն. այսինքն՝ յառաւօտուն, ՚ի ճաշուն, ՚ի հասարակաց աւուրն, յերեկոյին, և ՚ի հանդստեան։ Եւ պէտ պէտ ոք լինիցի և ծուլանայ ընդհինդ ժամ աղօթս կատարել. աղօթեսցէ երկու անգամ, կամ երեք անգամ, կամ երեք և կէս անգամ, կամ մի անգամ յաւուրն. որ միայն ճանայէ թէ բրնատանէ է, և զինքն ծանիցէ թէ արարած եմ ստեղծոյ և երկրպագու նորա։ Եւ թէ զամենայն բանս աղօթիցն հետգ ասասցի, (որք և զատ ասասցին երբա բաղձալի ժամուն ասելոյ,) ասցի զկնի սկիզբ ասմունքին՝ ի սմանէ, և աղօթեսցեն երբա ծնրադրութեամբ ՚ի ժամուն, ընդունելի է ասացեալ ստեղծոյ։ Եւ թէ ոք ՚ի բրնատանէից անփոյթ առ-

ձանապարհն : Եւ որք ուսանին զոտ և ոչ
ման՝ թէ յանդի՝ թէ ՚ի գործ լինի՝ թէ ՚ի
է ասել զոտ բանիդ՝ ասեն քան և չար,
զոտ ժամուց ասելն և գիշերոյ, և զոտ
ասելոյ արեւոյ ծագելոյն, և զօրասոր զոտ
մոյ. ոչ գնահատելն սէտ խնդրասցոյ
մերոյ ոչ յիւր՝ ասել չինքեան. և ասաք ժո-
ղովեան մերում յաւասին. ոչ սմենայն
անձն քրիստոնէի ասոյն զոտ, և ոչ հան-
դիպելոյն ՚ի ժամ աղօթիցն՝ խոտորելն ա-
ւել ընդ ասասցոյ, թէ յեկեղեցի՝ թէ ՚ի
ման՝ թէ յանդի՝ թէ ՚ի գործ լինի՝ թէ ՚ի
ձանապարհի : Եւ որք ուսանին զոտ և աղօ-

թեացեն մոտադրութեամբ՝ ջերմեռանդ սրտ-
ոխ և արտասուօք. ամենայն խնդրուածք
որ գրեալ են՝ ի սմա՝ կատարեացին՝ ի վեն-
դանութեան և յետ մահու: Իսկ որք ար-
համարհեն և ոչ ուսանին և ոչ աղօթեացեն.
ինքեանք տեսցեն զվնաս անձանց իւրեանց.
մեք հատուք՝ ի մէնջ զպատճառն՝ առնելով
զաղօթս զայս. զի մի այլ և այսպատճա-
ցեն թէ ոչ գիտեմք բանս աղօթից, վասն
այնորիկ ոչ կամք յաղօթս: Նայց ծանիցեն
այնպիսիքն, թէ առատանայ ոչ այնչափ ջանայ
լայ բարեգործութիւնս մեր խոսիանել որ-
ջափ զաղօթս. զի գիտէ որ յաղօթից միայն
ինքն հալածի՝ ի մէնջ, և առատաձ բնակէ՝ ի
մեզ: Ընդ՝ մեք աղաչեացուք զբարերարն այդ
բանալ զաչս մտաց ձերոց, յօժարութեամբ
ուսանիլ զայս և աղօթել, և այ սիրելի լինել:
Եւ յաղօթեն՝ զՆրիդորիս կաթուղիկոս հա-
յոց, և զեղբայրն նորին զՆերսէս զաղօթ-
ցեա յօրինաղն յիշեցէք ի քրիստոս: Եւ որք
ընդօրինակէք ի գիրս զաղօթս, գրեցէք և
զնարտասանս բանս զայսոսիկ. և որք գրեն
զայս՝ գրեացին ի գալստեան կենացն յաւի-
տենից: Եւ որք ուսանին և աղօթեացեն, ա-
զարմութեան ընկալցին ի քրիստոսէ. և որք
ուսուցանիցեն զընկերս, վարձս առցեն յատ-
ուծոյ: Եւ որք գրենն, մի տատել քան
զնրինակ՝ քան կամ գիր խառնեացեն, և մի

նաւատ գրեցեն, զի մի այլ և այլ լինելոյն
բանքն, այլ հաւատար լինիցին աւետեաց ուր
և գրեցին։ Եւ տխմարքն ի գիրս՝ ուղիղ
գրոցդն տացեն գրել. և քրիստոսի վարդ
յաւիտեան. ամէն։

ԱՂՕԹՔ ԻՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱՆՁԻՆ ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Զոր արարեալ է սրբոյ տեառն Ներսէսի հայոց կաթուղիկոսի։

Տէր ամենակալ, Աստուած հարցն մերոց, որ ամենայն արարածոց և զամենայնի տիրես, որ ամենայն ինչ ի քում կամս կայ, և ոչ ոք կարէ ընդդիմանալ կամաց քոց, զի

Ոչ ի սատուծոյ սատուած ճշմարիտ՝ որ խո-
նարհեցար ի հայրական ծոցոյ՝ և առեր մար-
մին ի սրբոյ կուսէն մարիամայ վասն մեծի
վրկութեան, խոչեցար թաղեցար և յար
եար ի մեռելոց՝ և համբարձար փառօք առ
հայր, մեզայ յերկինս և առաջի քո. յիշեա
զիս որպէս զաւազակին՝ յորժամ գաս արքա-
յութեամբդ քով. և ողորմ։

Ոչ ի սատուծոյ սատուած ճշմարիտ՝ որ և-
ջեր ի յորդանան և ի վերնատունն, և լո-
սաւորեցեր զիս մկրտութեամբ սուրբ աս-
զանին, մեզայ յերկինս և առաջի քո. մաք-
րեա զիս վերստին սատուածային հրով քով
որպէս հրեղէն լեզուօք սուրբ զառաքեալն.
և ողորմեա քո սրտիս։

Ոչ ի սատուածութիւն, մեզայ քեզ մօտ խոնով,
հոգեով և մարմնով խոստովանիմ, մի յիշեր զմեղս
իմ զառաջինս՝ զոր անուանդ քով մարդ արար.
և ողորմեա։

Տեառդ ամենայնի, մեզայ քեզ խոհրդով քա-
նիս և դարձայ. ընկեա զձեռսդ յանցա-
նաց իմոց, և զրեա զանուն իմ ի գլուխ
Թեան կենաց. և ողորմ։

Ոչ ննջող զաչանեաց, մեզայ քեզ կսկիծս և
ակամայ գիտութեամբ և անգիտութեամբ.
Թողութիւն ընդհեա մեզաւորիս, զի ի
ծննդենէ սուրբ առաքինին միանգամ ցոյսդ
մեղայեալ եմ առաջի սատուածութեանդ
քո զգայարանօք իմովք, և ամենայն անդա-

մօք մարմնոյս . և ողոր ։

Ընդ ենանամ աէր , զիր պահապան աջոյ ե-
ւոյ զերկիւղ քո տուր՝ ոչ ևս հայիլ յա-
րատ . և ախանջոյ իմոյ՝ ոչ ախորժել լսել
զբանս չարութեան . և բերանոյ իմոյ՝ ոչ խօ-
սիլ զառակութիւն . և սրտի իմոյ՝ ոչ խորհիլ
զչարութիւն . և ձեռաց իմոց՝ ոչ գործել
զանիրաւութիւն . և ոտից իմոց՝ ոչ գնալ ՚ի
ձանապարհս անօրէնութեան . այլ ուղե-
զարժուեցի տուր լինել միշտ ըստ պատու-
րանոյ քոյ յամենայնի . և ողորմեա ։

Տէր կենդանի քրիստոս , զհոգի սիրոյ քո՝
զոր արկեր յերկիր , բորբոքեա յանձն իմ ,
զի այրեսցէ զախտ հոգւոյ իմոյ , և սրբեսցէ
զխիղճ մտաց իմոց , և մաքրեսցէ զմեզս
մարմնոյ իմոյ , և վառեսցէ զայս գիտուե
քո ՚ի սրտի իմում . և ողոր ։

Խնամութիւն հօր յիսուս , տուր ինձ ե-
մտաւթիւն զբարիս խորհիլ և խօսիլ և
գործել առաջի քո յամենայն ժամ . ՚ի չար
խորհրդոց ՚ի բանից և ՚ի գործոց փրկեա զիս .
և ողորմեա քո ։

Կամեցող բարեաց տէր կամարար , մի՛ թո-
զուր զիս ՚ի կամս անձին իմոյ գնալ . այլ
առաջնորդեա ինձ լինել միշտ քոյ կամաց
քոց բարեխրատ . և ողորմեա ։

Ո՛րբոյ երկնաւոր , տուր ինձ զարթնուլ
քո՝ զոր խոստացար սիրելեաց քոց , և զօրա-
ցս զօրեա իմ առնել զքեզ , և սիրել զքեզ

միայն և առնել զկամս քո . և ողոր ։
Խնամոյ արարածոց , պահեա նշանաւ խաչի
քո զհոգի և զմարմին իմ՝ի պատրանաց մե-
ղաց , ՚ի վտանգաւ թեանց դիւաց , և ՚ի մար-
դոց անիրաւաց , և յամենայն վտանգէ հոգ-
ւոյ և մարմնոյ . և ողորմեա ։

Պահապան ամենայնի քրիստոս , աչք քո հո-
վանի լոյսի ՚ի վերայ իմ՝՚ի տուէ և ՚ի գիշերի ,
՚ի նստիլ ՚ի տան , ՚ի գնալ ՚ի ճանապարհ , ՚ի
ննջել և ՚ի յառնել , զի մի՛ երբէք ապառնե-
ցայց . և ողոր ։

Ողորմած իմ , որ բանիս զձեռն քո , և լը-
նուս զամենայն արարածս ողորմութեամբ
քով , քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ . զոս
հոգա և հարատեւեա զպահս հոգւոյ և
մարմնոյ իմոյ յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան .
և ողորմեա ։

Վտարգակից մարմնոյ , զարձո զիս ՚ի քէր
աւետարանութեանց իմոց ՚ի բարի աւետարանիչն ,
և բեւեռեա ՚ի հոգի իմ զսոսկալն օր մա-
հուն , և զերկիւղ դեհենին , և զսէր արքա-
յութեանն , զի զքեզ ՚ի մեզաց՝ և զար-
ձեցից զարդարութիւն . և ողոր ։

Վշխարհ անմահութեան , ազատեցար ՚ի սըր-
ուէ խաչիդ զարտասուս աշխարհիս որպէս
պատնիկն . զի լուացից զձեզ արեամբ անձին իմոյ յա-
ւէտ քան զերանելին իմ յաշխատիցէս . և ողոր ։
Պատրաստիչ ազատութեան , պատրաստեա ինձ
ազատուս հատուցիչ և բարի գործոյ , և

աւրը մարմնոյ և արեան քո հաղորդութիւք
գալ առ քեզ. և ողոր:
Նարեկատար աեր, հրեշտակի բարուց յանձն
արասցես զինս՝ քաղցրութեամբ աւանդել ըզ-
հոգի իմ, և անխռով անցուցանել ընդ ջա-
րութիւն այսոցիկ՝ որ են՝ ի ներքոյ երկնից.
և ողոր:
Լոյս ճշմարիտ քրիստոս, արժանաւորեա ըզ-
հոգի իմ ուրախութեամբ աեսանել զլոյս
փառաց քոց՝ ի կոչման աւուրն, և հանգչիլ
յուսով բարեաց յօթևանս արդարոց մին-
չեւ յոր մեծի գալստեան քո. և ողորմեա:
Ողորմած արդար, յորժամ գաս փառօք հօր
դատել զկենդանիս և զմեռեալս, մի մոա-
ներ՝ ի դատաստան ընդ ծառայի քում. այլ
փրկեա զնա՝ ի յաւիտենական հրոյն, և լե-
զի արա ինձ զերանաւէտ կոչումն արդարոց
յերկինից արքայութիւնդ. և ողորմեա:
Ամենողորմ աեր, ողորմեա ամենայն հաւա-
տացելոց՝ ի քեզ, իմոց և օտարաց ծանօթից
և անծանօթից, կենդանեաց և մեռելոց.
ընդունեա և թշնամեաց իմոց և աուելեաց ըզ-
խոստութիւն՝ որ առ նա յանցանաց. և դար-
ձո զնոսա՝ ի բարեացն զոր ունին վասն իմ,
զի ողորմութեանդ քում արժանի եղիցին.
և ողորմեա:
Փառաւորեալ աեր, ընկալ զաղաչանս ծա-
ռայից քո, և կատարեա՝ ի բարի զինդրուածս

իմ բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ աստուա-
ծածնին և յովհաննու մկրտչին և սրբոյն ա-
ռաքելոյն Նախավկային և սրբոյն գրիգորի
մերոյ լուսաւորչին, և սրբոց առաքելոց՝ մար-
գարէից՝ վարդապետաց՝ մարտիրոսաց՝ հոյ-
րապետաց՝ ճգնաւորաց՝ կուսանաց՝ և ամե-
նայն սրբոց քոց երկնաւորաց և երկրաւորաց:
Ու՛ք քեզ վառք և երկրպագութիւն անքա-
ծանելի սուրբ երրորդութեանդ յաւիտե-
նից. ամէն:

ՄԱՂԹԱՆՔ ՋՕՐԱՒՈՐՔ ԱՐՀԱՒՅԱՅ ԳԻՇԵՐԱՅՆՈՅ

Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ առաջեալ :

Բան ԺԵ :

Ի նկալ քաղցրութեամբ, սէր առատաձ հլուղոյ, զգառնեցեալս զաղաչանս. մատիր գլթութեամբ առ պատկառելս դիմօք. վրատառես, ամենատարփա, զամօթական տրտմութեան. բարձ յինէն, ողորմած, զանբեւելի ծանրութեան. անջրպետառ, հնարտաւոր, զմահացու կրթութեան. աւարտ, միշտ յաղթող, զխաբողին հաճութեան. բազդատեա, վերնային, զմոլեցեալն մատաղտուղ. կինքեա կեցուցիչ, զիրտուսչին ընթացմանն. գրուեա, ծածկաւոր, զլմընդանողին չար գլտմանն. խորտակեա, անքննին, զմարտողին դիմեցմանն : Տեառնդրեա քո անուամբդ զառաջնոցդ երդ յորկին, պարիսակեա քո ձեռամբդ. զառաստաղ տաճարիս. զծագըլեա քո արեամբդ զմեզ սեղոյ սեռնեկիս. կերտողացդ զքո նշանդ ի հետս երկոց մարմնոցս. ամրացո քո պնդել զհանդուտեանս խրձոյ. մաքրեցո ի հաղելոյ զծածկարան անկողնոյս. պահեցեր քո կամօքդ զառատաձեռ անձն ոչոյս. անխարդախս արուցեր

ղքա ընտրեալ շունչ մարմնոյս. կացուցեա
շրջափակ զպար զօրուդ երկնային. կարգեա-
ցեա ի գիմի ընդդէմ դևուցն դատու : Տուր
հանգիստ բերկրութիւն մահամանդոյնանիւր-
ման ի խորութեան դիշերիս, բարեխօսու-
թեամբ հայցուածոց սրբոյ աստուածածնիդ
և ամենայն ընտրելոց : Ամփուիեալ պարուր-
եա զպատուհան սեաւութեանց զպայարանա-
ցըս լճացատից անզարհուրելի զեաւելմամբ ի
ծփական խռովութեանց, կենցաղական ըզ-
բաղմանց, անրջական երազոց, խոլականաց
ցնորից, յիշատակաւ քո յուսոյդ անվնասելի
պաշտպանեալ : Եւ սթափեալ վերստին ի
ննջմանէ ծանրութեան ամենազգաստ արթ-
նութեամբ, հոգենորոգ զուարթութեամբ
ի քեզ արձանացեալ զայս ձայն մաղթանաց
բուրմամբ հաւատոց քեզ, ամենօրհնեալ
Թագաւոր փառաց անճառից փառաբանո-
ղաց երկնապուճար խմբից երգակցեալ կեր-
պիւն առաքել : Օ՛ի դու փառաւորեալ եւ
յամենայն արարածոց յաւիտեանս յաւիտե-
նից . ամէն :

ՍՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

Նորին սրբոյն Գրիգորի։

Բաէ ՂԶ։

Ի աստուած յաւիտենական, բարերար և ա-
մենակալ, ստեղծիչ լուսոյ, և յօրինիչ գիշե-
րոյ. կեանք ՚ի մահու, և լոյս ՚ի խաւարի.
յոյս ակն ունողաց, և երկայնմտութի՛ւն տա-
րակուսելոց։ Ով ամենարուեստ իմաստու-
թեամբ քո՝ դարձուցանես յայգ զստուերս
մահու, աննուազ ծագումն և անմահ ա-
րեգական. քանզի ոչ զօրէ ծածկել զիւտս
տէրութեան քո խաւար գիշերոյ։ Ովս-
կրկնի ծունր երկրպագութեան ամենայն ե-
ղելոց՝ երկնաւորաց և երկրաւորաց, և սան-
դարամետականաց. որ լսես զհեծութի՛ւն
կապելոց, և հայիս յաղօթս խոնարհաց, և
ընդունիս զխնդրուածս նոցա. առաւած իմ
և Թագաւոր իմ. կեանք իմ և ապաւէն իմ.
յոյս իմ և վստահութի՛ւն իմ. յիւրաս քրիս-
տոս առաւածդ ամենայնի. սուրբդ հան-
գուցեալ ՚ի հոգիս սրբոց մխիթարութի՛ւն
վշտաց՝ և քաւարան մեղուցելոց, որ գիտես
զամենայն յառաջ քան զլինել նոցա. առաք-
եա զպահպանողական զօրութի՛ւն քո՝

և վրկեա զնա յերկիւղէ գիշերի և ՚ի դիւէ
ցարէ ։ Արպէս զի զյիշատակ առնկալի և աղ
քո անուանդ՝ միշտ համբուրեալ զրթամբք
հոգւոյ՝ ըղձութեան ընդոյ, կեցից պահպա-
նեալ ընդ այնոսիկ՝ որ կարդան զքեզ ՚ի քո-
լոր սրտե ։ Եւ ՚ի դրոշմէ խաչի քոյոյ նշանիդ,
զոր աստուածային արեամբ քո ներկեալ նո-
րոգեցեր, և ՚ի նմին ընտրհ որդեգրութեան
զմեզ մկրտեցեր, և ՚ի փառս պատկերի քո
նկարեալ յօրինեցեր, այսու պարգեւօք աստ-
ուածականօք՝ ամաչեցոյ սատանայ. քակ-
տեցին մեքենայքն. բարձին որոգայթքն.
պարտեցին մարտուցեալքն. պակասեցին
զէնքն սպրատուրք. մերժեցի մէգն. փա-
րատեցի խաւարն. մեկնեցի մառախուղն ։
Բազուկ քո հալանացի, և աչ քո կնքեացե.
վան զի գթած ես և ողորմած, և անուն
քո կոչեցեալ է ՚ի վերայ ծառայից քոց ։ Եւ
քեզ ընդ հօր՝ հոգւովդ սրբով՝ փառք և իշ-
խանութիւն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն ։

ԱՂՕԹՔ ՋՕՐԱՒՈՐ

Նորին սրբոյն Գրիգորի։

Բան խա։

Որդի աստուածոյ կենդանւոյ օրհնեալ յամենայնի. հօրդ ահաւորի անքննին ծնուանդ, որ ակարանայ առ՚ի քէն և ոչ լինէ. որ՚ի ծադել անատուեր նշուլից ազորմութէ քո վտառայ, հալին մեղք, հալածին դեւք, ջնջին յանցանք, խզին կապանք, խորտակին շղթայք, կենդանանան մահացեալք, բժշկին հարւածք, ողջանան վէրք, բառնին ապականութիւնք, աւղի սան տխրութիւնք, նահանջին հեծութիւնք, փախնու խաւարն, մեկնի մէգն, մերժի մառախուղն, փարատի մրրոայն, ապառի աղջամուղջն, վերանայ մութիւնն, գնայ գիշերն, տարագրի տագնապն, էքանան չարիքն, հալածին յուսահատութիւնքն, և թագաւորէ ձեռն քոյ ամենակար, քաւիչդ ամենայնի։ Որ ոչ եկիր կորուսանել զմարդիան ոգիս, այլ կեցուցանել. Թող ինձ զանթիւ չարիան իմ քաղուժ ողորմութեամբդ, զի դու միայն ես յերկինի անձառ, և յերկրի անճննին, ՚ի տարր գոյի, և յերիս ծագաց աշխարհի, ակիզբն ամենայնի և յամենայնի ամենայն լրմամբ, օրհնեալ ՚ի բարձունս և քեզ լինդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ փառք յաւիտեան, ամէն։

ԶԴՉՈՒՄՆ

Աղեղ ամենասուրբ հրեշտակութեան Հոր
և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ: Աղեղս ցեալ ես
Աստուծոյ: Խոստովանիմ առաջի Աստուծոյ
և սրբոյ հրեշտակացն՝ և առաջի քո
հայր սուրբ՝ զամենայն մեղս զոր գործեալ
եմ: Բանիւ մեղայ խորհրդով բանիւ և գոր-
ծով. կամօք և ակամայ, գիտութեբ և անգի-
տութեամբ, մեղայ Աստուծոյ:

Աղեղ հոգւով և մարմնով սուրբ. մը-
ռաբս և շարժմամբ սուրբ. մարմնով և դի-
տութեամբ սուրբ:

Աղեղ մարմնով հոգւոյս. խորամանկու-
անզգամութեբ. յանդգնութեբ և երկչոտութեբ,
շատախօսութեբ և ժլատութեբ, պերճութեբ և ա-
նիրատութեբ, շահասիրութեբ, յուսահա-
տութեբ, և թերամտութեբ, մեղայ Աստուծոյ:

Աղեղ չար խորհրդով մտօք. նենգու-
թեբ, սուտ երդմամբ, խեղծութեբ, մախանձ,
նօք, թունդութեբ, պատնիչական խորհրդով,
սրտառական, նգտական, անառականան, գրա-
տական, դատաստական, ի գիշերի և ի ա-
ւուրընջեան. երազական գիծմամբ, և անրջա-
կան գաղջ ախտեղութեբ, մեղայ Աստուծոյ:

Աղեղ ցանկութեբ մարմնոյս. հեշտու-

պղերգութիւն, յօրանչմամբ ընդ, շարժութիւն
մարմնոյ, և զատապարտութիւն ի պէս պէս
տեսս. հեշտասիրութիւն լսելեացս, տրտում
աչացս, ցաւակիցութիւն սրտիս, խղճութիւն ա-
ղիտի, մտաշուրթութիւն բերանոյս. անժուժ-
կութիւն, շտապողութիւն, և սրբեցութիւն,
մեղայ Քրիստոս:

Անեղիս էակութիւն, տառապանութիւն,
առատ երդմամբ, երդմնազանցութիւն, հակա-
ռակութիւն, վիճաբանութիւն, բանսարկութիւն,
շարմունք, քամ, դատակնքութիւն, և
ծաղր, զրախոսութիւն, հերձախոսութիւն, և
անիծաբանութիւն, սրտնջելով, դժգոհելով,
բամբասելով, և հայհոյելով մեղայ Քրիստոս:
Անեղիս գողութիւն ձեռացս, ագահելով, զըր-
կելով, հարկանելով, սպանանելով, և ընդ
գարշ ածելով, մեղայ Քրիստոս:

Անեղիս ամենայն յօդուածովք չինուածոյս և
ամենայն անդամօք մարմնոյս. հնդեակ ըզ-
գայարանօքս, և վեցեկի շարժմամբս. վե-
ցամբարձ տանուտիրութիւն, և վայրապարշ մեղ-
կութեամբ. յոլ և յոտեակ խառնելով. զա-
ւազնոյն մեղանչելով, և վերջնոյն չար նշա-
ւակ գտանել. մեղայ Քրիստոս:

Ո՛վ և մեղայ եօթնեցս յանցանաւք՝ մահացու
մեղօք. հպարտութի՝ և մտամբք նորին. նա-
խանձու՝ և մտամբք նորին. բարկութի՝ և
մտամբք նորին. ծուլութի՝ և մտամբք նո-

րին . ապահութիք՝ և մատամբք նորին . արկրա-
մալութեամբ՝ և մատամբք նորին . բղխեա-
հուքի՝ և մատամբք նորին , մեղայ Ա՛տուծոյ :
Ա՛յլ և մեղայ ամենայն պատուիրանացն ա-
տուծոյ . յանձնարարելեացն և հրամայելեացն .
զի ոչ գյանձնարարականն կատարեցի , և ոչ ի
հրամայելեացն հետացայ : Օ՜ջրէնա տաի՝ և
յօրինացն հեղգացայ . ի կարգս քրիստոնէու-
հրաւիրեցայ՝ և գործոյն անարժան գտայ .
պիտեալ գչարն՝ կամաւ կորացայ , և ի բար-
եաց գործոց ես ինձէն հետացայ . վա՛յ ինձ ,
վա՛յ ինձ , վա՛յ ինձ :

Օ՜ն ամեն տեառ , կամ զի՛ն խոստովանիմ . զի ան-
թիւ են յանցանք իմ . անասելի են անօրէ-
նութիւնք իմ . աններելի են գործք իմ , և
անբժշկելի են վէրք իմ , մեղայ Ա՛տուծոյ :
Ա՛յլ ասեմ՝ գթեզ առնիմ միջնորդ հաշտու-
թեան և բարեխօս առ միածին Որդին Ա՛ս-
տուծոյ . զի խնամութիք զիս առեալ է քեզ ,
արձակեացես զիս ի կապից մեղաց իմոց , ա-
զատիմ գթեզ :

ՍՐՁԱԿՈՒՄՆ

Ողորմեայ քեզ մարդասէրն Ա՛ստուած , և
թաղութիւն շնորհեսցէ ամենայն յանցանաց
քոց , խոստովանութեացն և մատուցեալացն , Ո՛ր
և կարգաւոր քահանայական խնամութեամբ ,
և հրամանաւ Ա՛ստուծոյն՝ թէ , Օ՜ր ա-

ձակվցէք յերկրի, եղիցի արձակեալ յերկինս։
Նոյնպէս բանիւն արձակեմ զքեզ յամենայն
մանաւանդ թենէ մեղաց քոց. ՚ի խորհրդոյ
՚ի բանից՝ և ՚ի գործոց. յանուն Հօր և Որդ-
ւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։ Նոյնպէս դարձեալ՝ տամ
զքեզ ՚ի խորհուրդս սուրբ եկեղեցւոյ. զի
զոր ինչ գործեցեր բարիս, եղիցի քեզ ՚ի բա-
րեգործութիւն և ՚ի փառս հանդերձեալ կե-
նացն, ամէն։

Օրհնեալ Տէր մեր Յս Քրիստոս, ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս։

ՀԱՆԳԱՆԱԿ ՆԻԿԻԱԿԱՆ

Հաստատեաց ի մի Ընտուած ի Հայրն ա-
մենակալ յարարիչն երկնի և երկրի, երե-
ւելեաց և աներեւութիցն։ Եւ ի մի Տէր Յի-
սուս Քրիստոս Որդին Ընտուծոյ՝ ծնեալն
յՈրէ Հօրէ՝ միածին, այսինքն յէու-
թենէ Հօր։ Ընտուած յԸնտուծոյ, լոյս ի
լուսոյ, Ընտուած ճշմարիտ, յԸնտուծոյ ճըշ-
մարտէ՝ ծնեալ և ոչ արարած։ Նոյն ինքն
ի քնութենէ Հօր, որով ամենայն ինչ եղեւ
երկինս և ի վերոյ երկրի, երեւելիք և ա-
ներեւոյթք։ Որ յաշխարհս մեր մարդկան և վասն
մերոյ փրկութեան իջեալ ի երկինից՝ մարմ-
նացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարեալ ի
Սուրբ Հոգւոյն և ի Սուրբ Կուսէն Հոգեւոյն Սրբով։
Որով եւս զմարմին ունէր և զհոգի, և զ-
ամենայն որ լինի ի մարդ, ճշմարտապէս և
ոչ կարծեօք։ Չարչարեալ, խաչեալ, թաղ-
եալ, յերրորդ աւուր յարուցեալ, երեալ ի
երկինս նստեալ մարմնովին՝ նստոյ ընդ աջմէ
Հօր։ Գալոց է նստիլ մարմնովին և փառօք
Հօր՝ ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս, ո-
ւոյ Թագաւորութեանն ոչ գոյ վախճան։
Հաւատամք և ի Սուրբ Հոգին՝ յաւետին և
ինքնատարածեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս և ի մար-

գարէս և յաւետարան։ Որ էջն ի Յորդանան, քարոզեաց զառաքեալն, և բնակեցաւ ի սուրբն։ Յաւատամք և ի մի միոյն ընդհանրական և յառաքելական եկեղեցի, ի մի մկրտութիւն, յապաշխարութիւն, ի քաւութիւն և ի թողութիւն մեղաց։ Ի յարութիւնն մեռելոց, ի դատաստանն յաւիտենից հոգւոց և մարմնոց, յարքայութիւնն երկնից և ի կեանն յաւիտենական։

Ա՛ինչ՝ ցասք են հաւատոյ բանք։

Իակ որք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր Որդի. կամ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր Սուրբ Հոգի. կամ թէ՝ յոչէից եղեն, կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինել զՈրդին Աստուծոյ և կամ զՍուրբ Հոգին. և թէ՝ փոխելիք են կամ այլայլելիք, զայնպիսիսն նզովէ կաթուղիկէ և առաքելական սուրբ եկեղեցի։

ՓԱՌԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Փառք ի բարձունս Աստուծոյ. և յերկիր խաղաղութիւն ի մարդիկ հաճութիւն։ Ընդ օրհնութիւն քեզ ի բարձունս օրհնեալ եա Տէր Աստուած մեր. օրհնեմք զքեզ և գոհ վեմք զքեզ։ Խոնարհանիմք Տէր զքեզ և եր-

ևիրտպանեմք քեզ. փառաւորեմք զքեզ. պահանամք Տէր զքէն վասն մեծի փառացդ քոյ: Տէր Թագաւոր Սաբբթ երկնային. Ստուած և Հայր ամենակալ: Տէր և Որդի Հօր միածին Յիսուս Քրիստոս և Սուրբ Հոգի: Տէր Ստուած գառն Ստուածոյ և Որդի Հօր. որ առեր զմեռս ի կուսէն: Ա-ղտմեցար, բարձեր զմեղս աշխարհի. և արդ ընկալ զաղաչանս մեր: Սուրբդ որ նստիս ընդ աջմէ Հօր՝ ողորմեացդ մեզ: Ո՛վ դու միայն սուրբ, դու միայն բարձեալ ես՝ դու միայն Տէր ես Յիսուս Քրիստոս: Տէր և Հոգի Սուրբ՝ որ ի փառս Ստուած ընդ Հօր. ամէն

Ես յամենայն ժամ օրհնեմք զքեզ, Տէր և գովեմք զանուն Սուրբ քո յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից: Արժան արա Տէր զօրս զայս խաղաղութեամբ, և առանց մեղաց պահեա զմեզ: Օրհնեալ ես Տէր Ստուած հարցն մերոց, գովեալ և փառաւորեալ է անուն Սուրբ քո յաւիտեան ամէն: Օրհնեալ Տէր ուստ լինիմ զարդարութիւնդ քո: Օրհնեալ Տէր ուստ լինիմ զարդարութիւնդ քո. Օրհնեալ Տէր ուստ լինիմ զարդարութիւնդ քո: Տէր ապաւէն եղեր մեր յազգէ յազգ: Ես ասացեմ Տէր ողորմեա լինիմ, և բժշկեա զանձն իմ, զի մեղայ քեզ: Յայց մեզ Տէր զողորմութիւնդ քո և զփրկութիւ-

նըա քո տուր ձեզ : Տէր ողորմութիւն քո յա-
ւիտեան , զգործս ձեռաց քոյ մի անտես առ-
նել : Տէր իմ զքեզ ապաւէն ինձ արարի ,
ուստ ինձ առնել զիւտս քո , զի դու ես աջ
իմ : Ի քէն է տէր աղերս կենդանութեան ,
և լուսով երեսաց քոյ տեսանեմք զլոյս : Օ՜տա-
գեա զողորմութիւնս քո՝ որք ճանաչեն զքեզ
Տէր :

ՅԱՆԿ ՍԱՂՄՈՍԱՅ

Ըստ կարգի այբուբենիւց ։

Ագաղակեցէք առ աստուած ամենայն երկիր . . . . . կե ։
Ագաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր . . . . . ղԺ ։
Ագրեցո զիս տէր , զի նուաղեաց ոուրբ . . . . . ժա ։
Ագրեցո զիս տէր ՚ի մարդոյ չարէ . . . . . ճլԹ ։
Ագ գեռս բաբելացւոց , անդ նստեաք . . . . . ճլզ ։
Ագ քեզ տէր կարդացի աստուած իմ , մի՛ . . . . . լէ ։
Ագ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ . . . . . լդ ։
Ագ քեզ տէր համբարձի զաչս իմ , որ . . . . . ճլբ ։
Ադաց անզգաձն ՚ի սրտի իւրում . Թէ ոչ . . . . . ժզ ։
Ադաց անզգաձն ՚ի սրտի իւրում , Թէ ոչ . . . . . ձբ ։
Ադաց տէր ցտէր իմ , նիստ ընդ աջմէ իմմէ . . . . . ճԹ ։
Ադացի Թէ պահեցից զճանապարհս իմ . . . . . լը ։
Ադէ անօրէնն ՚ի մեզանչել ընդ միտս . . . . . լե ։
Ադաստաձ՝ Ականջք մերով ք լուաք զոր հարքն . . . . . խզ ։
Ադաստաձ աստուած իմ , ես առ քեզ առաւօտ . . . . . կՐ ։
Ադաստաձ աստուած իմ՝ նայեաց առ ես ընդ . . . . . խա ։
Ադաստաձ աստուծոյ տէր խօսեցաւ և կոչեաց . . . . . խԹ ։
Ադաստաձ եկայք ՚ի ժողովս աստուծոյ . . . . . ձա ։
Ադաստաձ զիրաւունս քո արքայի տուր . . . . . հա ։
Ադաստաձ մեր ապաւէն և զօրութիւն . օգ . . . . . խե ։
Ադաստաձ մերժեցեր և ամերկացեր զմեզ . . . . . ձԹ ։
Ադաստաձ մոլին հեթանոսք ՚ի ժառանգութ . . . . . հը ։
Ադաստաձ յանուն քում կեցո զիս . և ՚ի զօ . . . . . ձգ ։
Ադաստաձ յօդնել ինձ նայեաց , և տէր լսէ . . . . . կԹ ։
Ադաստաձ ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ . . . . . կզ ։
Ադաստաձ ո՞ քեզ նմանիցի . մի լռեր և . . . . . ճբ ։
Ադաստաձ վրէժխնդիր , տէր աստուած . . . . . ղդ ։
Ադաստաձ օրհնութիւն իմոյ մի լռեր , զի . . . . . ճը ։
Ադա օրհնեցէք ամենայն ժառայք տեառն . . . . . ճկգ ։
Բազում անգամ մարտեան զինեցին . . . . . ճիը ։
Բայց միոյն աստուծոյ հնազանդէ էր անձն . . . . . կա ։
Բանից իմոց ականի զիր տէր , և ՚ի միտս առ . . . . . կ ։
Բարի է խոստովան լինիլ տեառն , և սաղմոս . . . . . ղա ։

Բարձր առնեմ զքեզ՝ աստուած իմ և թա . . . . . ճխդ։
Բարձր առնեմ զքեզ տէր, զի ընկալար . . . . . իճ։
Բղխեսցէ սիրտ իմ զպատգամս քո բարի . . . . . խդ։
Կոհացայց զքէն տէր բոլորով սրտիւ . . . . . թ։
Գովեա երուսաղէմ զտէր . . . . . ճխէ։
Դատ արա ինձ աստուած, և իրաւ արա . . . . . խբ։
Դատ արա ինձ տէր զի՝ ես յանբծութեան . . . . . իե։
Դաւեա տէր զայնոսիկ՝ որք դատեն . . . . . լդ։
Եթէ ոչ տէր էր առ մեզ, ասացէ . . . . . ճիգ։
Եթէ ոչ տէր շինէ զտունն, ի նաւիր . . . . . ճիլ։
Եկայք ցնծասցուք ի տէր, աղաղակեսցուք . . . . . ղգ։
Երանեալ են ամբիծք ի ճանապարհի . . . . . ճժը։
Երանեալ է այր՝ երկիւղ ի ի տեառնէ . . . . . ճժա։
Երանեալ է այր որ ոչ գնաց ի խորհուրդս . . . . . ա։
Երանի՛ ամենեցուն՝ որք երկնչին ի տեառնէ . . . . . ճիէ։
Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկն . . . . . խ։
Երանի՛, ումմ թողութիւն եղեւ մեղաց . . . . . լա։
Երկինք պատմեն զփառս աստուծոյ և զա . . . . . ժը։
Ջի՞ բարի կամ զի վայելուչ, զի բնակին . . . . . ճլբ։
Ջի՞ պարծի ի չարութեան հզօր . . . . . ծա։
Ջողջմութիւնս քո տէր յաւիտեան օրհ . . . . . ճը։
Ընդէր խռովեցան հեթանոսք և ժողո . . . . . բ։
Ընդէր մերժեցեր աստուած խափան . . . . . հդ։
Թո՛ղ արդարեւ զարդարութիւն խօսիցիք . . . . . ծէ։
Իբրեւ զի բարի է խորհիլ աստուած . . . . . հբ։
Ի դարձուցանել տեառն զդերութիւն . . . . . ճիե։
Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր. տէր . . . . . ճիթ։
Ի կարդալ իմում լսեաւ ինձ աստուած . . . . . դ։
Ի նեղութեան իմում՝ ես առ քեզ տէր կարդացի . . . ճժթ։
Ի տէր յուսացայ, որպէս ասիցէք ցանձն . . . . . ժ։
Ի քեզ տէր յուսացայ, մի՛ ամաչեցից յաւիտեան . . լ։
Ի քեզ տէր յուսացայ մի՛ ամաչեցից յաւիտ . . . . . հ։
Լսեաւրուք զայս ամենայն ազգք, ուկնդիր . . . . . խբ։
Լսիցէ քեզ տէր յաւուր անձկութեան . . . . . ժթ։
Լուր աստուած աղօթից իմոց յաղաչել ինձ . . . . . կգ։
Լուր աստուած աղօթից իմոց, և նայեա տէր . . . . . կ։
Լուր տէր արդարութեան. և նայեա . . . . . ժղ։

Խնարհեցո տէր զուռնկին քո՝ և լուր լինիմ . . . . . ճէ :
Խոտովան եղերուք տեառն՝ և կարդամ . . . . . ճդ :
Խոտովան եղերուք տեառն՝ զի բարի է . . . . . ճժէ :
Խոտովան եղերուք տեառն՝ զի բարի է . . . . . ճլե :
Խոտովան եղերուք տեառն՝ զի քաղցր է . . . . . ճղ :
Խոտովան եղերուք տեառն՝ զի քաղցր է . . . . . ճհ :
Խոտովան եղէց քեզ տէր՝ բոլորով սրտիս . . . . ճւէ :
Խոտովան եղէց քեզ տէր՝ բոլորով սրտիս . . . . . ճժ :
Խոտովան եղէցուք առ քեզ աստուած . . . . . հզ :
Ծառիս հարկք աւետեան հեթա . . . . . խղ :
Կեցո զիս աստուած , զի հասին ջուրք . . . . . կը :
Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո , և դարձուր . . . . . ձդ :
Հաւատացի զի եղիցի տուր ինձ . . . . . ճղ :
Հիմունք նորա՝ ի լեառն սուրբ նորա . . . . . ձղ :
Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի . . . . . հղ :
Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի . . . . . ճկա :
Մատուցեք տեառն որդիք աստուծոյ . . . . . լը :
Մեծ է տէր . և օրհնեալ է յոյժ . . . . . խէ :
Մի նախանձիր ընդ չարս , և մի ընդ այնո . . . . . ըղ :
Մինչև յո՞րում տէր՝ մոռանաս զիս . . . . . ժբ :
Յայտնի է ի հրեաստանի աստուած և . . . . . հե :
Յարիցէ աստուած՝ և ցրուեսցին ամենայն . . . . . կէ :
Ցեղանեղն խոտոյէլի յեղխատասէ . . . . . ճժգ :
Ցիշեա տէր զդաւիթ , և զամենայն հեզու . . . . . ճլա :
Ցաղթանաթիւն և յիրաւունս օրհնե . . . . . ճ :
Նայեցարուք ժողովրդք յօրհնա իմ . . . . . հէ :
Ոչխարիկ ինձ աստուած , զի կոխեաց . . . . . ժե :
Ոչխարիկ ինձ աստուած՝ ոչխարիկ ինձ . . . . . ժղ :
Ոչխարիկ ինձ աստուած քան ուժգին ազգ . . . . . ժ :
Ո յոտոյ ի տէր , որպէս լեառն սիօն . . . . . ճկգ :
Որ բնակեալն է յօրհնութիւն բարձ . . . . . ղ :
Որ հովեսդ խոտոյէլի նայեաց , որ . . . . . հթ :
Որպէս սիրելիք են յարկք քո տէր զօրու . . . . . ձգ :
Որպէս փառաւոր եղեալ յաղբերս . . . . . խա :
Ոհնեալ աստուած աղօթից իմոց . և . . . . . ժգ :